

ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอกครอบครัว

ต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ปริญญานิพนธ์

ของ

จรรยา เศรษฐบุตร

- ๕ ก.ย. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์

มีนาคม ๒๕๓๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕ ๕๕๓๔

ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัว และอิทธิพลภายนอกครอบครัว
ต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ของ

จรรยา เศวตชูบุตร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาบัณฑิต สาขานิติศาสตร

มีนาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปร 2 กลุ่มคือตัวแปรที่จัดว่าเป็นอิทธิพลภายในครอบครัว (ได้แก่องค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา) และอิทธิพลภายนอกครอบครัว (ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน) ที่มีต่อผลกระทบต่อด้านนิยามทางเพศของวัยรุ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายในและภายนอกครอบครัว

ประชากรในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ผู้เป็นมารดา และบุตรสาววัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในโครงการพัฒนาชนบทผสมผสาน (C-BIRD) อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 42 หมู่บ้าน ณ วันที่สัมภาษณ์ในเดือนตุลาคม 2534 ประชากรในการศึกษามีทั้งสิ้น 472 คู่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด สำหรับสัมภาษณ์มารดา 1 ชุด สัมภาษณ์บุตรสาว 1 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการบรรยายลักษณะทั่วไปของประชากรโดยใช้ความถี่ อัตราส่วนร้อยละ และค่าเฉลี่ย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อด้านนิยามทางเพศ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อใช้กับการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis)

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นหญิงด้วยกัน จะพบว่า กลุ่มที่มีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยมและแบบเสรีนิยมจะมีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มที่มีค่านิยมแบบสายกลางมีประมาณร้อยละ 70

ส่วนผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่าตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวและการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว กับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางเพศกับการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว

จากการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ทำให้พบว่า ปัจจัยที่เป็นอิทธิพลภายในครอบครัวและอิทธิพลภายนอกครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ได้มีผลต่อด้านนิยามทางเพศของวัยรุ่นตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ ยกเว้นด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาและการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น นั่นคือมารดาที่มีความเชื่อมั่นในศาสนาในระดับสูงบุตรสาววัยรุ่นจะมีค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม ส่วนมารดาที่มีความเชื่อมั่นในศาสนาในระดับต่ำ จะส่งผลให้บุตรสาวมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม นอกจากนี้ยังพบว่า การที่วัยรุ่นเปิดรับข่าวสารมาก มีผลทำให้วัยรุ่นได้รับความรู้ด้านเพศศึกษา

จากภายนอกครอบครัวมาก และส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น แต่เป็นผลในเชิงลบ กล่าวคือ การที่วัยรุ่นได้รับข่าวสารเรื่องเพศมาก กลับมีแนวโน้มว่ามีค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม และวัยรุ่นที่ได้รับข่าวสารเรื่องเพศน้อย แสดงความแนวโน้มของการมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม

สำหรับการวิเคราะห์อิทธิพลซึ่งแยกออกเป็นอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม พบว่า อิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในชนบทมีไม่มากนัก แต่ตัวแปรที่แสดงอิทธิพลมากกว่าตัวแปรตัวอื่น ๆ คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมทางเพศมากกว่าอิทธิพลทางตรงของความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาต่อค่านิยมทางเพศของบุตรสาว และเมื่อนำอิทธิพลทางตรงของความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมารวมกับอิทธิพลทางอ้อมแล้ว ผลรวมของอิทธิพลด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนก็ยังมีมากกว่าอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ รวมทั้งอิทธิพลด้านการเปิดรับข่าวสาร

THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILIAL AND NON-FAMILIAL
INFLUENCES ON SEXUAL VALUE OF FEMALE ADOLESCENTS
IN AMPHOE NANG RONG, CHANGWAT BURIRUM

AN ABSTRACT
BY
CHANYA SETHAPUT

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Doctor of Education Degree in Development Education
at Srinakharinwirot University

March 1993

6

The objective of the study is to investigate the causal relationship between familial influences (i.e. family composition, family relations, religiousity and sexual knowlege) and non-familial influences (i.e.relationship with deviant friends and exposure to mass media) which affect the sexual values of female adolescents directly, and indirectly through the process of sex education within and outside the family.

The study population are girls who are 15-19 years old and their mothers, living in 42 villages of the Community-Based Integrated Rural Development Project in Amphoe Nang Rong, Changwat Burirum at the time of interview. Using 2 separate interview schedules, 472 dyads were interviewed. To describe the basic characteristics of the sample, frequencies, percentages and means are used. Analysis of variance and multiple classification analysis are employed to investigate the factors affecting the adolescents' sexual values, multiple regression analysis is applied as the basis for path analysis.

The findings reveal that there are nearly an equal number of adolescents who hold conservative and liberal sexual values. The moderate group comprese about 70 per cent of the sample.

Results from the analysis of variance indicate that most independent variables can not explain the variation in the dependent variables. Exception are the association between education outside the family and exposure to mass media of rural adolescents, sex education outside the family and relationship with deviant friends,

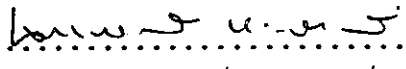
and sex education outside the family and sexual values of rural adolescents.

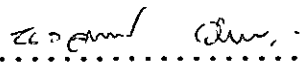
The multiple classification analysis finding demonstrate that most familial and non-familial factors do not affect adolescents' sexual values although the religiousity of the mothers is significant. It is found that the more religious the mothers the less liberal the adolescents are. If the mothers are less religious their daughters' sexual values tend to be liberal. In addition where rural adolescents are more exposed to mass media they gain more sex information outside their families and this has a negative effect on sexual values. The more the adolescents receive sex information the more conservative they become, conversely, the less information they receive the more liberal they tend to be.

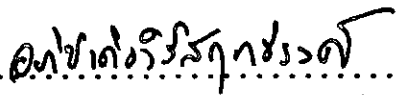
The path analysis reveals that familial and non-familial variables have little effect, either directly or indirectly, upon female adolescents' sexual values. The variable which has the greatest effect directly and indirectly on sexual values is relationship with deviant friends. The other variable which had a direct effect was religiousity. In terms of total effect, relationship with deviant friends has more influence than other variables, including exposure to mass media.

คณะกรรมการควบคุม และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาตติยบัณฑิต สาขา
พัฒนศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

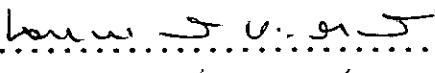
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ. ดร. นภาพร หะวานนท์)

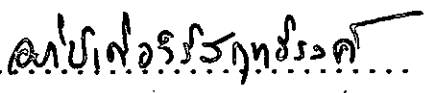
..... กรรมการ
(ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

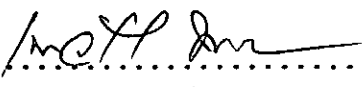
..... กรรมการ
(รศ. ดร. อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ. ดร. นภาพร หะวานนท์)

..... กรรมการ
(ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

..... กรรมการ
(รศ. ดร. อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ. ดร. เนาวรัตน์ พลายน้อย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้เรียบร้อยแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษาตติยบัณฑิต สาขานพัฒนศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ...๕.... เดือน ..สิงหาคม..... พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

การทำปฏิญาณพันธ์ ถือเป็นกระบวนการทำงานชิ้นสำคัญที่สมควรต้องจารึกไว้ใน ประวัติชีวิตของผู้วิจัย ตลอดเวลาของการทำงานชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องเผชิญกับอุปสรรคนานัปการ ทั้ง จากสิ่งแวดล้อมภายนอก และภายในจิตใจของผู้วิจัยเอง โดยลำพังผู้วิจัยคนเดียวไม่สามารถ จะต่อสู้ฟันฝ่าอุปสรรคทั้งปวงนั้นได้ ต้องอาศัยแรงสนับสนุนทั้งร่างกายและแรงใจจากบุคคลอื่น ๆ จำนวนมาก บุคคลแรกที่คุณวิจัยสำนึกในพระคุณเป็นล้นพ้น คือ บิดามารดาของผู้วิจัย ซึ่งท่าน ทั้งสองเป็นผู้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา จึงส่งเสริมให้บุตรร่ำเรียนสูงสุดเท่าที่ความสามารถจะกระทำได้ ท่านได้อนุเคราะห์ด้านทุนทรัพย์แก่ผู้วิจัยนับแต่กำเนิดมาในโลกนี้จนถึงปัจจุบัน

ในด้านวิชาการ บุคคลพิเศษที่คุณวิจัยซาบซึ้งในความรู้ ความสามารถ และความมีน้ำใจ ที่อุทิศเวลาให้แก่การชี้แนะทางให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขปฏิญาณพันธ์ของผู้วิจัยนับครั้งไม่ถ้วน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์ ประธานกรรมการควบคุมปฏิญาณพันธ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ กรรมการควบคุมปฏิญาณพันธ์ อีก 2 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่ให้ความเมตตากรุณาตลอดเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ท่านได้ตรวจตราเค้าโครง และปฏิญาณพันธ์อย่างละเอียดถี่ถ้วน และชี้แนะแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้วิจัยขอรับทุนอุดหนุน การวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีกท่านหนึ่ง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ ที่แสดงความสนใจต่อการศึกษา และการทำปฏิญาณพันธ์ของผู้วิจัย และสนับสนุน ให้ขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล อีกท่านหนึ่งที่คุณ วิจัยต้องขอขอบคุณมา ณ ที่นี้คือ รองศาสตราจารย์ ดร. เนาวรัตน์ พลายน้อย ที่กรุณาสละ เวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่า และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์สำหรับการทำ วิจัยต่อไปในภายหน้า

ในด้านการทำวิจัย ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก คุณเยาวลักษณ์ เจียรนัย ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานสนาม เป็นผู้ลงรหัส และป้อนข้อมูล เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจน ประมวลผลเบื้องต้น ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณนักศึกษาจากวิทยาลัย ครุบุรีรัมย์ทั้ง 8 คน ที่ทำหน้าที่เป็นพนักงานสัมภาษณ์ในงานวิจัยครั้งนี้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อนร่วมงานของผู้วิจัยที่ช่วยกันไปทดสอบแบบสัมภาษณ์โดยไม่ขอรับค่าตอบแทน และที่สำคัญ ที่สุด คือชาวบ้านในอำเภอนางรองที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และเจ้าหน้าที่

ที่ของศูนย์ C-BIRD นางรอง ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านที่พัก และการติดต่อประสานงานกับ
ชาวบ้าน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษาจากเพื่อนร่วมงานหลายคน รวมทั้ง
Dr. Philip Guest แต่ผู้ที่ถูกขอบคุณมากที่สุดคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรพินทร์ นิกข์มหาเกตุ
และ คุณอนุภรณ์ ภัทรวณิชย์ ซึ่งได้ช่วยเหลือในการทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยตลอด ผู้วิจัย
ประทับใจในความเต็มใจที่จะให้คำแนะนำช่วยเหลือจากทั้งสองท่าน ทุกครั้งที่ผู้วิจัยร้องขอ

นอกจากนี้ยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกหลายท่านที่มีส่วนผลักดันให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ
ลุล่วงไป อาทิ คุณสำรวย บุญท้าว บรรณารักษ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ช่วยค้นหาเอกสาร
คุณสุจิตรา นิลบดี ซึ่งช่วยเหลือด้านการพิมพ์เค้าโครงและปริญญานิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยขอ
แสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้เช่นกัน เช่นเดียวกับผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนพัฒนศึกษาศาสตร์ รุ่น 7
ในความมีน้ำใจและเห็นอกเห็นใจกัน สำหรับบุคคลอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้ระบุนามไว้ในประกาศ
คุณูปการนี้ ขอให้ตระหนักว่าผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความเกื้อหนุนของท่านอย่างมาก

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนคู่ชีวิต ที่คอยกระตุ้นเตือนให้ผู้วิจัยอดทนไม่ทอดยถ่
กระบวนการทำงานอันยาวนานนี้ และบุตรชายทั้งสองของผู้วิจัยที่แสดงความห่วงใยและคอยให้
กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

จรรยา เศรษฐบุตร

ปริญญานิพนธ์นี้ได้รับทุนสนับสนุน 2 ทุน คือ

1. ทุนภูมิพล จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ทุนสนับสนุนการวิจัย จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย 11
	ขอบเขตของการวิจัย 11
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14
	ความหมายของค่านิยม..... 15
	ทฤษฎีและ โมเดลความคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 19
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 22
	ค่านิยมทางเพศของเยาวชน 22
	ค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ 24
	ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน 26
	ค่านิยมต่อการทำแท้ง 31
	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศ 36
	ปัจจัยภายในครอบครัว 37
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว 38
	องค์ประกอบของครอบครัว 44
	ความเชื่อมั่นในศาสนา 46
	ความรู้ด้านเพศศึกษาของบิดามารดา 54
	เพศศึกษาภายในครอบครัว 56
	ปัจจัยภายนอกครอบครัว 64
	ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน 65
	การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน 71
	เพศศึกษาภายนอกครอบครัว 74

	เพื่อนในฐานะแหล่งความรู้เรื่องเพศ	74
	สื่อมวลชนในฐานะแหล่งความรู้เรื่องเพศ	75
	ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	78
	สถานภาพสมรสของบิดามารดา	78
	สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว	79
	กรอบความคิดในการวิจัย.....	84
	สมมุติฐานการวิจัย.....	85
3	วิธีดำเนินการวิจัย	87
	ประชากรที่ศึกษา	87
	ตัวแปรที่ศึกษา	88
	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	88
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	91
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	93
	การจัดกระทำข้อมูล	93
	การวิเคราะห์ข้อมูล	94
4	การสร้างตัวแปรและผลการวิเคราะห์เบื้องต้น.....	95
	ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น.....	95
	การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ.....	96
	การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....	97
	การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการทำแท้ง.....	98
	การสร้างดัชนีวัดค่านิยมทางเพศ (รวม) ของวัยรุ่น.....	99
	ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น.....	100
	องค์ประกอบครอบครัว.....	101
	ความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	102
	ความเชื่อมั่นในศาสนา.....	108

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	182
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป.....	184
บรรณานุกรม	185
ภาคผนวก	202
ประวัติย่อผู้วิจัย	234

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประมาณการประชากรทั้งหมดและประชากรอายุ 10-19 ปี ทั่วราชอาณาจักร.....	2
2	ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จำแนกรายด้าน.....	100
3	องค์ประกอบครอบครัวของวัยรุ่นหญิง.....	102
4	ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว จำแนกรายด้าน.....	107
5	ระดับความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา จำแนกรายด้าน.....	112
6	ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาจำแนกรายด้าน.....	116
7	ร้อยละของการกระทำที่เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทของวัยรุ่น.	118
8	ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจำแนกตามประเภท พฤติกรรมของเพื่อน.....	122
9	การเคยเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น เรียงตามลำดับสื่อที่เปิดรับมาก.....	123
10	ระดับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	125
11	ระดับการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว...	128
12	สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	130
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนการได้รับความรู้เพศศึกษาภายในครอบครัว.	133
14	การวิเคราะห์การจำแนกเพศของการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว.	134
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว..	136
16	การวิเคราะห์จำแนกเพศของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว..	137
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ.....	139
18	การวิเคราะห์จำแนกเพศของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ.....	140
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อน แต่งงาน.....	142
20	การวิเคราะห์จำแนกเพศของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน...	143
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการทำแท้ง.....	145
22	การวิเคราะห์จำแนกเพศของค่านิยมด้านการทำแท้ง.....	146

ตาราง		หน้า
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น.....	148
24	การวิเคราะห์การจำแนกเพศของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น.....	149
25	เมตริกซ์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์...	153
26	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านการได้รับเพศศึกษา ภายในครอบครัว.....	155
27	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านการได้รับเพศศึกษา ภายนอกครอบครัว.....	156
28	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการคบเพื่อน ต่างเพศ.....	159
29	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการมี เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....	160
30	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการทำแท้ง..	160
31	ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมทางเพศ ของวัยรุ่น.....	162
32	อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและ ตัวแปรตาม (ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ).....	165
33	อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม (ด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน).....	167
34	อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม (ค่านิยมด้านการทำแท้ง).....	169
35	อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม (ค่านิยมทางเพศ).....	172
36	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	203
37	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบิดามารดา.....	204
38	จำนวนบุตรทั้งหมด และบุตรที่อยู่ด้วยกัน.....	205
39	ความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	206
40	ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา.....	207

ตาราง		หน้า
41	การตอบถูก/ผิดของมารดาในแต่ละข้อคำถามด้านเพศศึกษา.....	209
42	การตอบถูก/ผิดของวัยรุ่นในแต่ละข้อคำถามด้านเพศศึกษา.....	210
43	จำนวนเพื่อสนิทของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ.....	211
44	ความถี่ของการพบปะระหว่างเพื่อนสนิทกับวัยรุ่น.....	211
45	ความถี่ของการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น จำแนกตามสื่อต่าง ๆ.....	212

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบความคิดในการวิจัย.....	84
2 การสร้างตัวแปร.....	131
3 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ.....	164
4 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน.....	166
5 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง.....	168
6 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น.....	171

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงระยะเวลา 50 ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยพยายามพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ จะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2504 จนถึงยุคปัจจุบันที่รัฐบาลพยายามผลักดันประเทศให้กลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (newly industrialized country) อีกประเทศหนึ่งในเอเชีย การนำเข้าประเทศสู่ความทันสมัยด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ก่อให้เกิดการหลั่งไหลของอารยธรรมตะวันตกเข้ามาสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางสังคมทุกด้านไม่เฉพาะด้านเศรษฐกิจเท่านั้น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ได้ช่วยให้ข่าวสารด้านแบบแผน การกระทำ และการรับรู้ของเยาวชนแผ่ขยายไปอย่างรวดเร็วจากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลกหนึ่ง และเกิดการเรียนรู้และการเลียนแบบอย่างรวดเร็ว ดังนั้น พฤติกรรมและค่านิยมของเยาวชนจึงเปลี่ยนแปลงจนแทบจะคล้ายคลึงกันทั่วโลก

อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนในสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเพศ ได้แก่ ค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทยที่ได้รับและลอกเลียนจากประเทศในโลกตะวันตก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การแต่งกายให้ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามด้วยแฟชั่นตะวันตก ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากวัฒนธรรมไทยเดิมเกิดเป็นปัญหาสังคม โดยภาพรวมปัญหาเรื่องเพศของเยาวชนไทยที่จัดว่าเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญที่ผ่านมา ได้แก่ ปัญหาการมีวสุมในสถานเริงรมย์ ปัญหาการตั้งครรภ์นอกสมรส และปัญหาการทำแท้ง

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2525 ได้เคยเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศว่าปัญหาเรื่องเพศเป็นปัญหาสังคมเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดล้อม ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคม การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและด้านอื่น ทำให้เยาวชนกระทำผิดทางเพศ และเยาวชนบางส่วนกลายเป็นโสเภณีหรือผู้ขายบริการทางเพศ

ปัญหาเรื่องเพศของเยาวชนไทยเป็นปัญหาที่เรื้อรังปัญหาหนึ่งในสังคมไทย และเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่อาจเพิกเฉยได้ ทั้งนี้เพราะเยาวชนเป็นประชากรกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งของประเทศ จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2533 ในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าประชากรอายุ 10-19 ปี ซึ่งจัดว่าเป็นเด็กและเยาวชนของชาติมีจำนวนถึง 12 ล้านคนในปัจจุบัน แม้ว่าอีก 10-20 ปีข้างหน้าจะมีจำนวนลดลงบ้าง แต่ก็ยังคงมีถึง 11 ล้านคน ประชากรกลุ่มนี้สามารถเป็นทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีคุณภาพ ถ้ามีการพัฒนาไปอย่างถูกต้องทาง นั้นคือได้รับการศึกษาทั้งพุทธศึกษา พลศึกษา และจริยศึกษา โดยผ่านระบบการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียนแต่ในสภาพความเป็นจริงเด็กและเยาวชนไทยจำนวน 11 ล้านคนนี้เติบโตมาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างมากและรวดเร็วอยู่ในสังคมที่มีสภาพสับสนวุ่นวาย บ้างก็ยอมรับค่านิยมของตะวันตกไว้อย่างเต็มที่ บ้างก็ยังอยู่ระหว่างความไม่แน่ใจว่าควรยอมรับค่านิยมและความประพฤติที่สังคมส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับหรือไม่ เด็กและเยาวชนขาดความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตนให้ถูกต้อง และก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ

ตาราง 1 ประมาณการประชากรทั้งหมด และประชากรอายุ 10-19 ปี ที่ราชอาณาจักร
(หน่วย : พันคน)

ประชากร	พ.ศ.		
	2534	2544	2554
ทุกกลุ่มอายุ	56,920	64,377	71,742
อายุ 10-14 ปี	6,227	5,846	5,533
อายุ 15-19 ปี	6,193	6,055	5,583
รวมประชากรอายุ 10-19 ปี	12,420	11,901	11,116

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2533: 6-8

ปัญหาเรื่องเพศของเด็กและเยาวชนเป็นที่สนใจในปัจจุบัน ได้แก่ กรณีเด็กชายขายตัว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2533 : 1-8) ซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องไปถึงโรคที่เป็นภัยคุกคามประเทศไทยในปัจจุบัน คือ โรคเอดส์ ในรายงานฉบับเดียวกันนี้ระบุว่า มีรายงานล่าสุดจากกรมควบคุมโรคติดต่อ ได้ทำการสำรวจผู้ติดเชื้อเอดส์ในกลุ่มเยาวชนทั้งประเทศระหว่างอายุ 10-19 ปี พบว่ามีประมาณ 550 คน หรือประมาณ 6% ของผู้ติดเชื้อเอดส์ทั้งหมด ดังนั้น จะต้องเร่งหามาตรการป้องกันการติดเชื้อโดยร่วมกับทุกฝ่ายตั้งแต่ให้การศึกษาแก่ผู้เป็นมารดาและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2533 : 2-5)

ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศของเด็กและเยาวชน เป็นปัญหาที่ประเทศในซีกโลกตะวันตกให้ความสนใจมานานแล้วโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาสนใจกับปัญหาทางเพศของวัยรุ่นมาก จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า สหรัฐอเมริกามีการปฏิบัติทางเพศตั้งแต่ราว ค.ศ. 1900 ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติทางสังคมในสหรัฐอเมริกา พบว่าจำนวนการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเพิ่มขึ้นอย่างมากมาทั้งในวัยรุ่นชายและหญิง โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง

ข้อมูลที่ได้จาก National Survey of Family Growth แสดงให้เห็นว่าในสหรัฐอเมริกาในปี 1982 พบว่า สามในสี่ของสตรีอายุต่ำกว่า 20 ปีที่ไม่ได้แต่งงานเคยมีเพศสัมพันธ์ โดยยังไม่ได้แต่งงาน จากการสำรวจในประเทศอังกฤษ (1986) พบว่า วัยรุ่นที่ยังไม่แต่งงานแต่เคยมีเพศสัมพันธ์มีจำนวนสูงพอๆกับในสหรัฐอเมริกาและสวีเดน ในประเทศอังกฤษ เบลเยี่ยม แคนาดา นอร์เวย์ เยอรมัน พบว่า วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ประมาณครึ่งหนึ่งถึงสองในสาม เคยมีเพศสัมพันธ์โดยที่ยังไม่ได้แต่งงาน ในสวีเดนตัวเลขนี้สูงถึงร้อยละ 94 (United Nations. 1988 : 42) และในสวีเดนเช่นกันที่พบว่าวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี และผู้ใหญ่ตอนต้น (อายุ 20-24 ปี) เป็นกลุ่มใหญ่ที่เสี่ยงต่อการติดต่อและการแพร่กระจายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (sexual transmitted diseases)

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศของสตรีวัยรุ่น โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้ก่อให้เกิดผลอย่างอื่น ๆ ที่ตามมา ทั้งต่อวัยรุ่นและครอบครัว และกลายเป็นปัญหาสังคมที่ยังแก้ไขไม่ได้ เช่น ปัญหาการทำแท้ง ได้มีรายงานจากการสำรวจพบว่าตัวเลขการทำแท้งของวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกาและยุโรปเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในช่วงทศวรรษ 1980 ในสหรัฐอเมริกามีรายงานว่ามีการทำแท้ง 44 ราย ต่อสตรีวัยรุ่น 1,000 คน ในประเทศอังกฤษมีการทำแท้ง 16 รายต่อสตรีวัยรุ่น 1,000 คน นอกจากนี้ยังพบว่าประมาณหนึ่ง

ในสี่ของการทำแท้งในประเทศแคนาดา ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ อังกฤษและสหรัฐอเมริกา เป็นการทำแท้งของวัยรุ่น ถึงแม้ว่าอัตราการทำแท้งของวัยรุ่นในประเทศพัฒนาแล้วเหล่านี้ ค่อย ๆ ลดลง นับแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา เช่น ในประเทศสวีเดน ลดลงร้อยละ 50 ในเดนมาร์กลดลงร้อยละ 42 ในฟินแลนด์และนอร์เวย์ลดลงประมาณร้อยละ 30 สาเหตุที่ลดลง เนื่องจากการใช้การวางแผนครอบครัวในกลุ่มสตรีวัยรุ่นที่ยังไม่แต่งงานเพิ่มมากขึ้น (United Nations. 1988 : 31)

นอกจากปัญหาการทำแท้งของวัยรุ่นแล้ว จากการสำรวจขององค์การสหประชาชาติ พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นที่ให้กำเนิดบุตรใน 12 ประเทศ จาก 27 ประเทศ ยังไม่ได้แต่งงาน ในสหรัฐอเมริกาพบว่า สัดส่วนของวัยรุ่น (อายุต่ำกว่า 17 ปี) ที่กลายสภาพเป็น มารดาโดยไม่ได้แต่งงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 45 ในปี 1970 เป็นร้อยละ 63 ในปี 1981 (United Nations. 1988 : 19)

สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน หรือการทำแท้งมีน้อยมาก ปัญหาการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศในประเทศกำลังพัฒนาเป็นที่ยอมรับทั่วไป และปรากฏว่าเป็นข้อจำกัดของการศึกษาสำรวจเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในรายงานขององค์การสหประชาชาติ เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน การเก็บข้อมูลจึงทำได้ยากมาก ข้อมูลของประเทศกำลังพัฒนาเกี่ยวกับประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานของวัยรุ่นจึงมีเฉพาะบางประเทศเท่านั้น ได้แก่ ประเทศแถบละตินอเมริกาและทะเลคาริบเบียน ซึ่งในประเทศเหล่านี้มีการสำรวจพฤติกรรมทางเจริญพันธุ์ของเยาวชน (Young Adult Reproductive Behaviour Surveys) (United Nations. 1989 : 44)

ข้อมูลเท่าที่มีอยู่แสดงให้เห็นว่า ในประเทศกำลังพัฒนากำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เช่นเดียวกับประเทศในซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะประเทศในทวีปแอฟริกาและอเมริกาใต้

จากการสำรวจภาวะเจริญพันธุ์ทั่วโลก (World Fertility Survey) พบว่า ในทวีปแอฟริกา ประเทศเบนิน คาเมอรูน เคนยา ไนจีเรีย ไอวอรีโคสต์ มีวัยรุ่นประมาณหนึ่งในห้าถึงหนึ่งในสามที่ตั้งครรภ์ก่อนแต่งงาน

ในอเมริกาใต้ ในประเทศเปรูพบว่าจากสถิติของคลินิกสุขภาพมารดา รายงานว่า จากการทำคลอด 36,268 รายนั้น ปรากฏว่าร้อยละ 18 เป็นมารดาวัยรุ่นอายุระหว่าง 11-17 ปี และประมาณร้อยละ 70 ของมารดาวัยรุ่นเหล่านี้ยังไม่ได้สมรส และยังไม่มีความรู้ที่แน่นอน

รายงานนี้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่าสตรีที่ทำแท้งแล้วมารับรักษาตัวที่คลินิกสุขภาพ เนื่องจากมีความยุ่งยากเกิดขึ้นภายหลังจากการทำแท้งที่ไม่ถูกต้องนั้น ร้อยละ 13 มีอายุน้อยกว่า 16 ปี สาเหตุที่วัยรุ่นในประเทศเปรูตั้งครรถ์เมื่ออายุน้อย เพราะความไม่รู้เพียงอย่างเดียวเนื่องจากไม่ได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างเพียงพอ เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นส่วนมากจึงเป็นผลของความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเด็กที่เกิดมาเหล่านี้มีสภาพที่ถูกทอดทิ้งทั้งทางร่างกายด้านศีลธรรม เศรษฐกิจ และจิตวิทยา (Popline. 1989 : 3-4)

ในประเทศแซมเบีย และฮอนดูรัส ครึ่งหนึ่งของสตรีอายุ 20-24 ปี มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 11 ปี และหนึ่งในสามของสตรีเหล่านี้มีเพศสัมพันธ์ก่อนอายุ 15 ปี ในประเทศจาไมกาการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นที่ไม่ได้แต่งงานเกิดขึ้นเร็วกว่านี้เสียอีก (United Nations. 1989 : 47)

ในทวีปเอเชียและโอเชียเนีย มีสัดส่วนของวัยรุ่นที่ยุ่งเกี่ยวทางเพศโดยที่ยังมิได้แต่งงานค่อนข้างน้อย (ต่ำกว่าร้อยละ 25) รวมทั้งมีอัตราการตั้งครรถ์โดยมิได้แต่งงานไม่สูงนัก ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากลักษณะทางพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ยังมีความเข้มงวดในเรื่องนี้ และส่วนหนึ่งอาจจะเนื่องมาจากความบกพร่องในการเก็บข้อมูล ซึ่งยากที่จะได้รับข้อเท็จจริง เพราะเป็นเรื่องที่สังคมไม่ยอมรับว่าสมควรจะเปิดเผยพฤติกรรมส่วนตัวแก่ผู้อื่น

สำหรับประเทศไทย สถิติข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของเยาวชนยังมีไม่มากนักด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันข้างต้น แต่การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทยที่พอมียู้ง้าง ก็ได้แสดงให้เห็นข้อมูลบางอย่างที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทยอย่างมาก ตัวอย่างเช่นจากการสำรวจความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ การเจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิดในวัยรุ่นในจังหวัดขอนแก่น ของ ชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2530) พบว่า เกือบครึ่งหนึ่งของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่เป็นเรื่องเสียหาย ร้อยละ 74 ของนักเรียนชาย และร้อยละ 31 ของนักเรียนหญิง มีเพศสัมพันธ์โดยมิได้แต่งงาน ร้อยละ 10 ของนักเรียนหญิงตั้งครรถ์ที่ไม่ต้องการและหาทางออกด้วยการทำแท้งไปแล้ว จากข้อมูลดังกล่าวแสดงว่า วัยรุ่นไทยในปัจจุบันเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้แต่งงานเป็นเรื่องปกติธรรมดา นักเรียนชายร้อยละ 36 ในการสำรวจครั้งนี้มีความเห็นว่าการเปลี่ยนคู่นอนเป็นเรื่องธรรมดา

จากการสำรวจความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี จำนวน 1,018 คน เมื่อเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน

2531 ซึ่งเป็นเยาวชนจากชนบทร้อยละ 80.2 และเยาวชนในเมืองร้อยละ 19.8 พบว่ากว่าครึ่งหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่ได้รับความรู้เรื่องเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศ หรือการมีประจำเดือน เยาวชนส่วนใหญ่มีทัศนคติทางบวก หรือเห็นด้วยกับการที่หนุ่มสาวจะรู้เรื่องวิธีคุมกำเนิด เยาวชนส่วนใหญ่ทราบวิธีป้องกันปฏิสันธิที่เหมาะสมเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (สยามรัฐ. 2532) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเยาวชนจะอ้างว่ามีความรู้ด้านการป้องกันการปฏิสันธิจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากเพื่อน จากสื่อมวลชน ก็ตาม แต่ความรู้ที่เยาวชนมีอยู่ไม่ได้ทำให้เยาวชนมีความระมัดระวังตัวด้านพฤติกรรมทางเพศเท่าที่ควร และข่าวสารที่เยาวชนได้รับนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ช่วยให้เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างแท้จริง สถานการณ์ที่เยาวชนขาดความรู้ด้านเพศศึกษา เช่นนี้มิได้เกิดขึ้นในเฉพาะประเทศไทย เท่านั้น แต่ในประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เช่น ประเทศเกาหลี มีการศึกษาพบว่า แม้จะมีการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาและประชากรศึกษาในโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่สังคมเกาหลีก็ยังประสบปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่ต้องการมากขึ้น จำนวนการทำแท้ง และจำนวนมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้สมรสเพิ่มสูงขึ้น (Korean Institute for Population and Health. 1984 : 1)

จากการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุน้อยและโดยมิได้แต่งงานของวัยรุ่นหญิง นำไปสู่โอกาสเสี่ยงที่จะตั้งครรภ์สูง วัยรุ่นบางส่วนจำเป็นต้องยอมรับสภาพการเป็นมารดาบางส่วนต้องยุติการตั้งครรภ์ด้วยการไปทำแท้ง ส่วนมากที่ไม่สามารถทำแท้งได้หรือทำไม่สำเร็จต้องอุ้มท้องจนคลอดอย่างทรมานใจ การตั้งครรภ์และให้กำเนิดบุตรของวัยรุ่นที่ไม่ได้ตั้งใจมีผลสืบเนื่องด้านสุขภาพอนามัยของวัยรุ่นอย่างมาก กล่าวคือ มีการพบอัตราการเจ็บป่วยและตายด้วยการทำแท้งของวัยรุ่นสูงมากในประเทศที่การทำแท้งผิดกฎหมาย ทางแพทย์กล่าวว่า เด็กที่เกิดจากมารดาวัยรุ่นมักมีโอกาสระอดชีวิตน้อยกว่าเด็กที่เกิดจากมารดาอายุเกิน 20 ปี ด้วยสาเหตุหลายประการ ได้แก่ การที่มารดามีอายุน้อยเกินไป สภาพร่างกายไม่พร้อมสำหรับการคลอดบุตรอย่างปกติ มารดาที่เป็นวัยรุ่นส่วนใหญ่ยากจนเพราะยังไม่มืงานทำและต้องการศึกษา มารดาอายุน้อยเหล่านี้ไม่รู้ว่าจะดูแลลูกอย่างไร หรืออาจมีความรู้แต่ก็ไม่สามารถจะเลี้ยงดูให้ดีได้ในอีกกรณีหนึ่ง วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มักไม่ค่อยได้รับการดูแลก่อนคลอด (prenatal care) หรือถ้ามารดาวัยรุ่นไปฝากครรภ์ก็มักช้าเกินไป ทำให้ไม่ได้ดูแลการตั้งครรภ์อย่างครบถ้วนถูกต้อง (United Nations. 1989 : 105) นอกจากผลเสียด้านสุขภาพอนามัยที่จะเกิดแก่ผู้เป็นมารดาวัยรุ่นและบุตรของวัยรุ่นแล้ว ยังมีผลเสียระยะยาว ที่สำคัญคือ โอกาสที่จะมีสถานภาพเศรษฐกิจและสังคมในระดับที่ต่ำลง เพราะมารดาวัยรุ่นต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน

เป็นการขาดโอกาสทางการศึกษา และยังขาดโอกาสที่ได้งานทำที่ดีเนื่องจากการมีบุตรมา
ขัดขวาง (สายฤดี วรกิจโกศาทร. 2529 : 2)

กล่าวกันว่า สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้มีการตั้งครรภ์สูงในวัยรุ่น เนื่องจาก
กลุ่มประชากรวัยรุ่นไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายของการให้บริการวางแผนครอบครัวของรัฐ แม้แต่
ในสหรัฐอเมริกาที่มีการศึกษา พบว่า วัยรุ่นอเมริกันอายุ 15-19 ปี มีการใช้การคุมกำเนิดเพียง
หนึ่งในสามเท่านั้น ส่วนหนึ่งเกิดจากไม่สามารถรับบริการวางแผนครอบครัวจากรัฐ เช่นเดียวกับ
กับวัยรุ่นไทยส่วนหนึ่งที่ไม่ได้รับบริการวางแผนครอบครัวของรัฐ เพราะรัฐเน้นการให้บริการ
วางแผนครอบครัวแก่ผู้ที่สมรสแล้ว ทำให้กลุ่มวัยรุ่นต้องเดินทางไปแสวงหาบริการที่ไม่ถูกต้องตาม
กฎหมาย และมีค่าใช้จ่ายแพง บริการที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ บริการคุมกำเนิดทั้งชนิดชั่วคราวและ
ถาวร รวมทั้งการทำแท้งที่เป็นปัญหาเรื้อรัง อย่างไรก็ตาม การคุมกำเนิดของวัยรุ่นไม่ใช่
ทางออกสำหรับการแก้ปัญหาทางเพศของเยาวชนไทย เพราะการแก้ไขคงทำได้เพียงบางส่วน
เท่านั้น และเป็นการแก้ไขหลังจากการเกิดปัญหาแล้วสิ่งที่สมควรกระทำคือ การป้องกันมิให้
ปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น ซึ่งทุกฝ่ายต่างตระหนักถึงปัญหานี้ และเคยมีความพยายามในรูปแบบ
ต่าง ๆ ที่จะช่วยแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดขึ้นหรือให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

การรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาค่าการกระทำผิดทางเพศ ได้กระทำกันต่อเนื่องในซีกโลก
ตะวันตกโดยได้มีการรณรงค์ให้มีการสอนเพศศึกษาแก่วัยรุ่น โดยกล่าวว่า เนื่องจากวัยรุ่น
ไม่มีวุฒิภาวะทางด้านจิตใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ (psychosexual immaturity) การ
ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาจะช่วยให้วัยรุ่นคิดหาเหตุผล และชลอการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
ดังนั้น ในหลายประเทศจึงมีนโยบายจัดการสอนเพศศึกษา รวมทั้งการวางแผนครอบครัวศึกษา
สำหรับวัยรุ่นในโรงเรียนของรัฐ แต่ส่วนใหญ่ยังดำเนินการแบบไม่เป็นทางการ จากการสำรวจ
ประเทศพัฒนาแล้ว 30 ประเทศ พบว่า ส่วนมากไม่มีนโยบายอย่างเป็นทางการที่จะสอน
เพศศึกษาหรือสอนการใช้วิธีคุมกำเนิดในโรงเรียนมัธยม นอกจากนี้ยังมีการศึกษาพบว่า ก่อน
เปิดสอนเพศศึกษาในโรงเรียนและระหว่างการดำเนินการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมีทั้งเสียง
สนับสนุนและคัดค้าน การสอนเพศศึกษากลายเป็นประเด็นการเมืองทั้งในต่างประเทศและใน
ประเทศไทย

ถึงแม้ว่าหลายประเทศจะให้การศึกษารื่องการคุมกำเนิด บรรจุไว้ในหลักสูตรของ
โรงเรียนของรัฐ (ร้อยละ 70 ของประเทศในเอเชียและโอเชียเนีย อ้างว่า มีการสอน
การคุมกำเนิดในโรงเรียน) แต่วัยรุ่นส่วนมากมีความเข้าใจเรื่องเพศและการสืบพันธุ์ที่ไม่

ครบถ้วน สมบูรณ์และมีความสับสน ในโรงเรียนที่เปิดสอนเรื่องนี้ นักเรียนเรียนรู้จากครู แต่ในประเทศที่ไม่มีหลักสูตรเพศศึกษา เยาวชนเรียนรู้จากเพื่อน หนังสือ หรือนิตยสาร (United Nations. 1989 : 69)

แม้ว่าในปัจจุบัน การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนจะได้รับความสนับสนุนจากหลายฝ่าย รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา แต่ก็ยังมีบางส่วนรวมทั้งพ่อแม่ที่มองว่า เพศศึกษาเปรียบเสมือนดาบสองคม ที่สามารถทำอันตรายแก่ผู้ใช้ได้ทุกเมื่อ และเพศศึกษาอาจเป็นการยั่วยุให้เยาวชนกระทำความผิดทางเพศมากยิ่งขึ้น ในเรื่องนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กกล่าวว่า "โดยทั่วไปแล้วมักไม่เป็นเช่นนั้น อันที่จริงการสนทนาในเรื่องเพศกับวัยรุ่นกลับทำให้เด็กวัยรุ่นลดความต้องการที่จะทดลอง หรือแสวงหาประสบการณ์" (สุวิมล ณ ตะกั่วทุ่ง. 2523 : 50)

ส่วนอีกแนวความคิดหนึ่งเห็นว่า เพศศึกษาควรเริ่มที่ครอบครัวมากกว่า เพราะการสอนชีวิตการครองเรือน และเรื่องทางเพศเป็นหน้าที่ดั้งเดิมของครอบครัวโดยเฉพาะเป็นหน้าที่ของผู้เป็นพ่อและแม่ (Richardson and Cranston. 1981 : 549) เป็นที่ยอมรับว่า ครอบครัวมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อเด็กมาก เพราะครอบครัวได้เลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ จนเด็กเติบโตเป็นวัยรุ่นครอบครัวที่ควรจะดูแลอบรมต่อเนื่อง ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ไม่ควรละเลยเพิกเฉยทำให้เพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมากกว่าครอบครัว ในเรื่องนี้แม้จะมีนักวิชาการบางคนแย้งว่าเพื่อนมีบทบาทต่อวัยรุ่นมากกว่า ถึงอย่างไรก็ยังไม่มียืนยันว่าครอบครัวมีความสำคัญน้อยกว่าเพื่อนของวัยรุ่น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบปัจจนิก. 2524 : 8)

ในประเทศไทยการพูดคุยเรื่องเพศโดยเปิดเผยในครอบครัวยังไม่เป็นที่ยอมรับ แต่สิ่งเหล่านี้กลับถูกแพร่กระจายโดยสื่อสารมวลชนหลายประเภท และมีผู้กล่าวขวัญถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนในฐานะเป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศที่สำคัญมากกว่าบิดามารดา เพราะบิดามารดาไทยยังมีค่านิยมไม่ยอมรับเรื่องนี้ จากการสำรวจเกี่ยวกับวัยรุ่นหลายครั้งจึงมีข้อค้นพบที่เหมือนกันประการหนึ่งคือ พ่อแม่มีบทบาทน้อยมากในฐานะที่เป็นแหล่งความรู้เรื่องเพศ (เพ็ญศรี นิธิยสินธ์ และคนอื่น ๆ. 2529 : 111 ; ชูจิตต์ นิตกษณผล. 2525 : 156) นอกจากนั้นพบว่า พ่อแม่มีทัศนคติเชิงลบต่อการสอนเพศศึกษาหรือพ่อแม่เองที่ไม่แน่ใจว่าจะพูดจาเรื่องเพศกับลูกอย่างไรดี สาเหตุอื่นที่พ่อแม่ไม่สามารถสวมบทบาทเป็นผู้ให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่ลูก เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีเวลาให้แก่อลู และคิดว่าการให้การศึกษาใด ๆ ควรเป็นหน้าที่ของครู อาจารย์ ที่โรงเรียน ในส่วนตัวพ่อแม่เองพบว่า แม้พ่อแม่จะเป็นผู้มีการศึกษาดี แต่ก็ขาดความรู้ที่แท้จริงด้านเพศศึกษา

ขาดทักษะในการสอน และขาดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหมู่เพื่อนฝูงที่มีฐานะ เป็นพ่อแม่ของลูกวัยรุ่นเหมือนกัน

พ่อแม่ควรเป็นบุคคลสำคัญในการสอนเพศศึกษา พ่อแม่ควรสามารถให้คำปรึกษาและตอบคำถามเรื่องเพศแก่ลูกได้ ด้วยความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างสมาชิกในครอบครัว ด้วยบรรยากาศที่อบอุ่นสงบสุข ความรักใคร่กลมเกลียวของพ่อแม่ จะทำให้เด็กประทับใจ มีทัศนคติที่ดีต่อชีวิตครอบครัวเด็กจะมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อชีวิตทางเพศ ชีวิตการครองเรือนในทางที่ดี และมีเหตุผล การสอนเพศศึกษาโดยครอบครัวจึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายสนับสนุน อาทิ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526) โอบูร วารีรักษ์ (2527) วันทนี วาสิกะสิน (2526) แจ็ค คลาร์ก (2531) สุรินทร์ สรลิริ (2517) แต่เนื่องจากในปัจจุบันการให้การศึกษาแก่ลูกถูกโอนหน้าที่ไปให้โรงเรียนเกือบทั้งหมด การให้เพศศึกษาจึงถูกโอนไปไว้เป็นหน้าที่ของครูและโรงเรียน พ่อแม่เองก็ไม่แน่ใจว่าจะให้เพศศึกษาที่บ้านดีหรือไม่ ทั้งที่จากการวิจัยในต่างประเทศ พบว่าวัยรุ่นอเมริกันส่วนมากระบุว่า อยากจะเรียนรู้เรื่องเพศจากพ่อแม่ แต่น้อยคนจะได้รับโอกาสเช่นนั้น (Fisher. 1983 : 275 ; เพ็ญศรี พิชัยสนธิ และคนอื่น ๆ. 2529 : 116)

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่มีผู้เห็นว่าครอบครัวควรมีหน้าที่สำคัญในเรื่องเพศศึกษาแก่เด็กและเยาวชนก็คือ ครูและโรงเรียน ไม่ได้กระทำหน้าที่ในการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่วัยรุ่นที่เข้าอยู่ในสถานศึกษาทั้งหมด เนื่องจากหลักสูตรเพศศึกษาในโรงเรียนยังเป็นประเด็นที่มีการวิพากษ์วิจารณ์ไม่มีที่สิ้นสุด ข้อสำคัญก็คือการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาไม่สามารถครอบคลุมวัยรุ่นทั้งหมดได้ ตามสถิติข้อมูลพบว่าสัดส่วนของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ซึ่งเป็นช่วงอายุระหว่างวัยรุ่น) มีน้อยกว่าประชากรที่อยู่นอกในวัยเรียนมาก ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2529 มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (สายสามัญ) เพียงร้อยละ 34.5 ของประชากรในวัยเรียน และจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (สายสามัญ) มีเพียงร้อยละ 24.7 ของประชากรในวัยเรียน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2533 : 102)

การศึกษาด้านบทบาทของครอบครัวในการให้ความรู้ด้านเพศ (sexual education) แก่บุตรที่เป็นวัยรุ่น จะมีส่วนสำคัญในการช่วยป้องกันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้ทางหนึ่ง โดยเฉพาะจำนวนของวัยรุ่นในชนบท ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าวัยรุ่นในเมือง วัยรุ่นในชนบทมีโอกาสน้อยกว่าในด้านการรับรู้ทั้งจากระบบโรงเรียน และนอกโรงเรียน เนื่องจากจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีการสอดแทรกความรู้ด้านเพศศึกษาไว้

ในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ดังนั้น ครอบครัวจึงน่าจะเป็นตัวแทน (agent) ทางสังคมที่สำคัญในการอบรมเลี้ยงดูถ่ายทอดค่านิยมด้านเพศให้แก่บุตรหลานก่อนถึงวัยที่ต้องเผชิญกับโลกภายนอกชุมชน

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า เยาวชนในชนบทจำนวนไม่น้อยหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับในหมู่บ้านแล้ว ได้เดินทางออกมาเพื่อหางานทำและประกอบอาชีพในเมือง ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ยั่ววยให้เกิดการกระทำผิดทางเพศได้ง่าย บางส่วนถลำตัวต้องกลายเป็นโสเภณีหลังจากพลัดพลั้งเสียหายไปแล้ว ดังนั้น ถ้าพ่อแม่ในชนบทมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับลูก มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว เด็กวัยรุ่นในครอบครัวได้รับการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องด้านเพศศึกษาจากพ่อแม่ หรือญาติพี่น้องที่ใกล้ชิดในครอบครัว เช่น เด็กผู้หญิงได้รับการบอกเล่าเรื่องนี้จากพี่สาวหรือมารดา ก่อนที่ต้องออกมาเผชิญชะตากรรมตามลำพังในการทำงานในเมือง สิ่งเหล่านี้สามารถเป็นเกราะป้องกันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่พบมากในสังคมตะวันตกได้ทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ยังไม่มีข้อมูลหลักฐานยืนยันว่ามีการปลูกฝังค่านิยมหรือการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศให้แก่วัยรุ่นในชนบทหรือไม่อย่างไร

เนื่องจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ความสัมพันธ์ในครอบครัว ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ด้านเพศทั้งทางตรงและทางอ้อมของครอบครัวในชนบท ซึ่งยังมีอยู่น้อยมากในสังคมไทย การศึกษาในลักษณะนี้จะช่วยให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาในระยะยาว และเป็นข้อมูลเฉพาะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันทีในบางส่วน

นอกจากประเด็นที่น่าสนใจศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลภายในครอบครัวที่จะมีผลต่อทัศนคติและค่านิยมทางเพศแก่วัยรุ่นแล้ว อิทธิพลภายนอกครอบครัว ได้แก่ กลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชนก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจเพราะมีส่วนต่อการเสริมสร้างค่านิยมทางเพศแก่วัยรุ่นได้เช่นกัน ดังที่ปรากฏในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ที่พบว่าแหล่งความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับเพศศึกษา คือกลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน แม้ว่าวัยรุ่นในการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นในระบบโรงเรียน กล่าวคือ เป็นนักเรียนและนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ก็ยังกล่าวว่าไม่ได้รับความรู้เพศศึกษาจากครูอาจารย์ในโรงเรียน แต่กลับได้รับความรู้จากการพูดคุยกับเพื่อนฝูง และจากการอ่านหนังสือหรือชมภาพยนตร์ ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุ และผลระหว่าง ตัวแปรภายในครอบครัว อันได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว องค์ประกอบของครอบครัว ความ เชื่อมั่นในศาสนา และระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา และตัวแปรภายนอกครอบครัว อันได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผ่านการถ่ายทอด ความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัวว่า มีผลกระทบ (effect) ทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตของการศึกษาอยู่ในพื้นที่ชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ที่อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอนางรองเป็นพื้นที่ที่การพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน (Integrated Rural Development) โดยสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (PDA) ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนและได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการ สมาคมพัฒนาประชากรและ ชุมชน (PDA) ได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลแคนาดา ตั้งแต่ พ.ศ. 2527 สำหรับการพัฒนា ชนบทยากจนโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ การเสริมสร้างรายได้อื่น ๆ แก่ครอบครัวชนบท นอกเหนือจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งดินฟ้าอากาศ การช่วยเหลือเป็นแบบการ ให้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้เป็นทุนในการเสริมอาชีพแล้ว และยังเน้นกระบวนการให้ความรู้ด้าน การประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนจัดตั้งศูนย์สาธิตอาชีพเป็นการ ถาวรไว้ที่อำเภอนางรอง นโยบายในการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานของสมาคมพัฒนาประชากร และชุมชนเช่นนี้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐในการเร่งรัดพัฒนาชนบท โดยเฉพาะในพื้นที่ยากจน เช่น ในอำเภอนางรองการพัฒนาชนบทในลักษณะนี้เป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา ประเทศ การเปลี่ยนแปลงให้ประชากรมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จากการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรให้ดีขึ้นนี้เองทำให้สภาพชีวิตครอบครัว ชุมชน เปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งส่งผลกระทบที่ตามมาคือการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในด้านต่าง ๆ รวมทั้ง ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

การเลือกศึกษาในพื้นที่อำเภอนางรอง นอกจากเหตุผลว่าอำเภอนางรองเป็นพื้นที่ ที่กำลังได้รับการพัฒนาเช่นเดียวกับพื้นที่ในเขตชนบทอื่น ๆ ที่มีการเร่งรัดพัฒนาตามนโยบาย รัฐบาล และมีผลที่ติดตามมาคือการเปลี่ยนแปลงด้านชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนค่านิยมในด้าน

ต่าง ๆ ของประชากรและชุมชน ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถนำไปสรุปอ้างอิงถึงพื้นที่อื่น ๆ ในชนบทซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาชนบทอย่างกว้างขวางได้ไม่มากนักน้อย เหตุผลอีกประการหนึ่งคือ ในพื้นที่เขตการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานที่อำเภอหนองเรือมีการจัดทำสำมะโนประชากรและครัวเรือนอย่างละเอียด โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ถึง 2 ครั้ง คือ ใน พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2531 จึงมีข้อมูลพื้นฐานระดับครัวเรือนเพียงพอสำหรับการสำรวจ ทั้งนี้เพราะในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ต้องการดูความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งต้องการข้อมูลจาก 2 ทาง คือ จากมารดา และจากบุตรสาววัยรุ่น จึงจำเป็นต้องมีข้อมูลสำมะโนครัวเรือนที่ถูกต้องสมบูรณ์เพื่อนำมาคัดลอกและเจาะจงครัวเรือนที่มีคุณสมบัติตรงกับที่ผู้วิจัยตั้งใจจะศึกษา

การศึกษาค้นคว้านี้เก็บข้อมูลจากทุกครัวเรือนในพื้นที่ที่มีการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนผู้อยู่ในข่ายการเก็บข้อมูล คือ ผู้เป็นมารดา (ไม่จำกัดอายุ) ที่มีบุตรเป็นวัยรุ่น (อายุระหว่าง 15-19 ปี) ที่สามารถพบตัวและสัมภาษณ์ได้ในระยะเวลาที่เก็บข้อมูล

ในส่วนที่เกี่ยวกับอายุของวัยรุ่นที่อยู่ในข่ายการศึกษา ในงานวิจัยชิ้นนี้กำหนดไว้สูงกว่าการวิจัยในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ คือ กำหนดอายุ 15-19 ปี ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นกลุ่มนี้จบการศึกษาภาคบังคับ (ป.6) แล้ว และอยู่นอกระบบโรงเรียนดังที่กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้สภาพสรีระร่างกายของวัยรุ่นไทย โดยเฉพาะในชนบทมีการพัฒนาช้ากว่าวัยรุ่นในต่างประเทศ งานวิจัยของต่างประเทศส่วนมากกำหนดอายุของวัยรุ่นในการวิจัยไว้ประมาณ 12 ปีขึ้นไป (งานวิจัยบางงานเริ่มที่อายุ 11 ปี) เนื่องจากมีตัวเลขจากวงการแพทย์ยืนยันว่า อายุแรกมีประจำเดือนของเด็กผู้หญิงลดต่ำลง ทำให้เด็กผู้หญิงเป็นสาวเร็วขึ้น แต่ในชนบทไทยอาหารการกินไม่อุดมสมบูรณ์ จึงคาดว่าพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจจะช้ากว่าวัยรุ่นในเมืองและวัยรุ่นในประเทศพัฒนาแล้ว จึงได้กำหนดอายุวัยรุ่นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สูงกว่าการศึกษาของต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประโยชน์ด้านการป้องกันปัญหา

ผลจากการวิจัยคาดว่า ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาปัญหาเยาวชนในปัจจุบัน และนำไปสู่การป้องกันปัญหา โดยการรณรงค์แก้ไขค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องแก่เยาวชน โดยผ่านสถาบันทางสังคมและกลุ่มอ้างอิงต่าง ๆ ได้แก่ ครอบครัว ศาสนา สื่อมวลชน และกลุ่มเพื่อน

2. ประโยชน์ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของเยาวชนในเรื่องค่านิยมทางเพศ

3. ประโยชน์ด้านการวิจัย

เพื่อเพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่นในด้านค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศที่มีอยู่จำกัดในประเทศไทย และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในขอบเขตที่กว้างขวางและในระดับลึกยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ พบว่า มีทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นในแง่มุมต่าง ๆ อยู่มากพอสมควร เช่น ทฤษฎี และงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของวัยรุ่น การปรับตัวของวัยรุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกาย ความสัมพันธ์และปฏิกิริยาของครอบครัวที่มีต่อวัยรุ่น ฯลฯ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในระยะแรกส่วนมากดำเนินการโดยนักจิตวิทยา ดังนั้น งานวิจัยระยะแรกจึงเป็นการวิจัยที่เน้นด้านพัฒนาการของวัยรุ่นดังกล่าวแล้วต่อมาได้มีการศึกษาวัยรุ่นในแง่อื่น ๆ โดยนักวิชาการสาขาอื่น ๆ อีก เช่น การวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในแง่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม ฯลฯ

สำหรับการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นที่ประเด็นหลักคือ การศึกษา ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทย ประเด็นปัญหาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน เพราะเกี่ยวข้องกับการแสดงออกด้านค่านิยม การรับรู้ และการถ่ายทอดความรู้ทางด้านเพศ ทั้งของครอบครัวและของวัยรุ่น ซึ่งไม่ค่อยมีผู้ศึกษาวิจัยมากนักในประเทศไทย ทำให้ผู้วิจัยมีข้อจำกัดด้านข้อมูลรอบอ้อมอิงและแนวความคิดสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ แม้ในต่างประเทศจะมีผู้ศึกษาวิจัย ค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นอยู่ไม่น้อย แต่ในการรายงานผลการวิจัยเกือบทุกชิ้น ผู้วิจัยมักกล่าวถึงข้อจำกัดและความยากลำบากในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เสมอ ดังนั้น ในการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยของต่างประเทศซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบทความที่เสนอผลการวิจัย แม้งานวิจัยบางชิ้นได้กระทำมานานแล้วก็ตาม ผู้วิจัยก็ได้นำมารวบรวมไว้ด้วยเนื่องจากความจำกัดของข้อมูลด้านนี้ในประเทศไทย ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ผู้วิจัยยังเชื่อว่าสภาพการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในสังคมตะวันตกยังก้าวล้ำหน้า สภาพการณ์สังคมไทยนั้นเป็นช่วงทศวรรษ ข้อมูลที่ผ่านมานับทศวรรษจากการวิจัยในต่างประเทศอาจเป็นประโยชน์แก่การศึกษาวิจัยในเรื่องทำนองเดียวกับในประเทศไทย

ก่อนที่จะมีการทบทวนงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ขออธิบายความหมายและแนวความคิดของคำว่า "ค่านิยม" (value) ซึ่งใช้เป็นตัวแปรหลักในการศึกษาครั้งนี้เสียก่อน

ความหมายของ "ค่านิยม"

คำว่า "ค่านิยม" หรือ "คุณค่า" (value) เป็นคำที่มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างด้วยกัน เช่น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยมว่า หมายถึง "สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คุณปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่องและมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ" ค่านิยมของสังคมจึงเป็น "วิถีของการจัดรูปความประพฤติ" ที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตัวของคนในสังคมและในชีวิต หรือเผชิญกับเหตุการณ์ ทำให้มีการเลือกในสถานการณ์หรือเวลานั้น ค่านิยมจึงรวมไปถึงจุดมุ่งหมายหรือความต้องการในชีวิตและสิ่งที่บุคคลชอบ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2529 : 1)

ส่วนพจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2524 : 411-412) ให้ความหมายคำว่าค่านิยมไว้ดังนี้ ค่านิยม (value) คือ วิทยาลัยสามารถของสิ่งใดก็ตามซึ่งเชื่อว่าสนองความปรารถนาของมนุษย์ได้ หรือคุณสมบัติของสิ่งใดก็ตามซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์น่าสนใจแก่บุคคลหรือกลุ่ม คำนี้ต่างจากคำว่า รรถประโยชน์ (utility) เพราะขึ้นอยู่กับความเชื่อของมนุษย์ ของอย่างหนึ่งซึ่งโดยเนื้อแท้ไม่มีรรถประโยชน์อย่างใดเลยอาจเป็นที่ยอมรับว่ามีค่าสูงส่งได้ เพราะมนุษย์เชื่อว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์กับตน นอกจากนี้ของอย่างเดียวกันอาจมีค่าสำหรับแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เราจึงไม่สามารถวัดออกมาได้แน่นอนว่าของนั้นมีค่าอย่างไร ในทางสังคมวิทยาใช้คำว่า "คุณค่า" หรือ "ค่านิยม" ให้หมายถึงสิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการของไทยท่านอื่น ๆ ได้ให้ความหมายของคำว่า "ค่านิยม" ซึ่งจะขอยกขึ้นมาอ้างอิงไว้บางท่านเท่านั้น เช่น

นพยา สายรุ (2516: 52-43) ให้ความหมายว่า ค่านิยมคือความรู้สึก หรือความเชื่อของแต่ละบุคคลที่เชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมหรือน่ากระทำ และยึดถือเป็นหลักประจำใจ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

พนัส ทัศนาคินทร์ (2520 : 17-18) ให้ความหมายของค่านิยมว่า หมายถึงการยอมรับนับถือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่าที่คนหรือกลุ่มคนมีอยู่ต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัตถุ ความคิด อุดมคติ รวมทั้งการกระทำในด้านเศรษฐกิจ สังคม จริยธรรม และสุนทรียภาพ ทั้งนี้โดยได้ทำการประเมินค่าจากทัศนะต่าง ๆ โดยถี่ถ้วนรอบคอบแล้ว ค่านิยมของบุคคลจะแตกต่างกันไปตาม

ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกัน และค่านิยมของแต่ละบุคคลจะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงจากค่านิยมเดิมของเขาได้ ค่านิยมจึงมีลักษณะไม่คงที่ ในฐานะที่ค่านิยมเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของคน การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมย่อมขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงวิถีภาวะ และประสบการณ์ของบุคคลนั้น ๆ

นาถรณ์ พะวานนท์ (2533) กล่าวว่า คุณค่า (value) เป็นพื้นฐานจิตใจของบุคคล และหมายถึงหลักการต่าง ๆ ที่บุคคลยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต หลักการเหล่านี้เป็นสิ่งที่บุคคลคิดว่ามีค่าสำหรับชีวิตของเขาและจะปรากฏอยู่ในความคิด และพฤติกรรมที่เขาแสดงออก คุณค่าเป็นสิ่งที่กำหนดความเชื่อและการมองโลกของคน อยู่เบื้องหลังความคิดและการกระทำของบุคคล คุณค่าเป็นจุดหมายปลายทางในการดำเนินชีวิตของบุคคล เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด บุคคลแต่ละบุคคลจะมีระบบคุณค่าของตนเอง คุณค่าต่าง ๆ ที่บุคคลยึดถือจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอนที่บุคคลนั้นได้รับ และขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของคน

ในเอกสารของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ยังได้อ้างถึงความหมายของ "ค่านิยม" ที่มีผู้ให้คำนิยามไว้อีกหลายท่าน เช่น สาโรช บัวศรี (2526 : 13) ให้ความหมายคำว่า "ค่านิยม" หมายถึง สภาพ (หรือการกระทำ) บางประการที่เราเชื่อ (หรือนิยม) นั้นเอง ว่าควรยึดถือหรือยึดมั่นเพื่อจะได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคมหรือของตัวเราเอง

สุนทรี โคมิน และ สนิท สัมครการ (2522: 13) ให้ความหมายของค่านิยมตามกรอบทฤษฎีของ โรคิช (Rokeach, 1963) ว่า "ค่านิยม" คือความเชื่ออย่างหนึ่งที่มีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดี เห็นชอบ สมควรจะยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

นอกจาก โรคิช (Rokeach) แล้วยังมีนักวิชาการตะวันตกอื่น ๆ อีกหลายท่านที่ให้ความหมายของคำว่า ค่านิยม เช่น Crutchfield (1966: 102) กล่าวว่า ค่านิยมคือสิ่งที่บุคคลหรือสมาชิกในสังคมยึดถือ และยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีความหมาย มีความสำคัญสำหรับตนและบุคคลจะยอมรับเอาเป็นเป้าหมาย มาตรฐาน และอุดมคติในชีวิตของตน ค่านิยมยังสามารถเปลี่ยนจุดหมายในชีวิตของบุคคลได้ด้วยเพราะค่านิยมเป็นความเชื่อถือเกี่ยวกับสิ่งที่ชอบ สิ่งที่ไม่ดีหรือไม่ชอบ (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529 : 2-3)

นอกจากคำว่า "ค่านิยม" แล้ว ยังมีคำอื่น ๆ ที่อาจมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าค่านิยม เช่น คำว่า ทศนคติ จุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความพึงใจ

เกี่ยวกับความหมายของค่านิยมที่แตกต่างจากคำอื่น ๆ เช่น คำว่า ทศณคตินั้น ในเรื่องนี้ คีทส์ (Keats) ได้ชี้ให้เห็นว่า ค่านิยมแตกต่างจากทศณคติธรรมดาหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทศณคติ แม้ว่าค่านิยมจะเกี่ยวข้องกับทศณคติโดยการแสดงออกถึงค่านิยมอาจผ่านทศณคติ แต่ค่านิยมซับซ้อนกว่าทศณคติมาก ค่านิยมไม่สามารถมองเห็นโดยตรง แต่ค่านิยมจะต้องได้จากตัวชี้วัด (indicator) ค่านิยมจากสิ่งที่ผู้คนพูดหรือกระทำ (Laddawan Kasemnet. 1985 : 216 citing Keats. 1982)

เพื่อให้เห็นคุณลักษณะที่ชัดเจนของ "ค่านิยม" พัลล หันนาคินทร์ (2520: 19-20) ได้ให้เกณฑ์สำหรับพิจารณาคุณลักษณะของค่านิยมไว้ 7 ประการ ได้แก่

1. ค่านิยมเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคลนั้น หากมีการบังคับจำต้องเลือก จะเรียกว่าเป็นค่านิยมที่แท้จริงไม่ได้
2. เรามีทางเลือกค่านิยมอื่นอีกหรือไม่ ค่านิยมที่เรายึดถือต้องได้มาจากการเลือกจากค่านิยมหลายอย่าง
3. การเลือกค่านิยมกระทำหลังจากที่เราพิจารณาถึงข้อดีข้อเสีย และผลที่ตามมาจากการรับค่านิยมต่าง ๆ
4. เราทดสอบและรักษาค่านิยมที่เราเลือกไว้แล้วนั้นอย่างมั่นคงหรือไม่
5. เราจะยืนหยัดในค่านิยมที่เราเลือกไว้แล้วอย่างเด็ดเดี่ยวและเหนียวแน่นหรือไม่
6. เราสามารถแสดงออกด้วยการกระทำเพื่อชี้ให้เห็นว่าเรายอมรับนับถือในค่านิยมนั้นหรือไม่

7. มีการกระทำซ้ำในสิ่งที่เรายึดถือเป็นค่านิยมหรือไม่ สิ่งที่เราปฏิบัติครั้งเดียวแล้วหายไป เราเรียกว่าค่านิยมไม่ได้ ค่านิยมจะต้องมีความคงทนพอสมควร

กล่าวโดยสรุป ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตน

โดยทั่วไปมีผู้จำแนกคุณลักษณะของค่านิยมตามลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ออกเป็น 6 ประเภท (คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2529 : 4) ลักษณะของค่านิยมทั้ง 6 ประการ ได้แก่

1. ค่านิยมทางทฤษฎีหรือวิชาการ (Theoretical Value)
2. ค่านิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Value)
3. ค่านิยมทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Value)

4. ค่านิยมทางสังคม (Social Value)
5. ค่านิยมทางการเมือง (Political Value)
6. ค่านิยมทางศาสนา (Religious Value)

ในบางกรณีอาจมีผู้สนใจศึกษาค่านิยมบางอย่างที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น หรือเป็นค่านิยมที่ไม่เป็นสิ่งดีงาม แต่สังคมยอมรับ เช่น การวิจัยของ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ และ อ้อมเดือน สดมณี (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณีของชาวชนบทไทย

สำหรับคำว่า ค่านิยมทางเพศ (sexual value) ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นมาใช้ในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยหมายความว่า ค่านิยมหรือหลักการพื้นฐานที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ หลักการเหล่านี้เป็นสิ่งที่บุคคลนั้นคิดว่ามีค่าสำหรับชีวิตของเขา และจะปรากฏอยู่ในความคิด การเลือกปฏิบัติ และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เขาแสดงออก ค่านิยมทางเพศของบุคคลจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูที่บุคคลนั้นได้รับ และขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของคน แคนนอน และคนอื่น ๆ (Kaplan and others) กล่าวว่า กระบวนการถ่ายทอดทางสังคม ซึ่งได้รับจาก พ่อแม่ บุคคลอื่นในครอบครัว เพื่อน ครู หลักสูตรการเรียนการสอน และอิทธิพลจากสถาบันอื่น อันได้แก่ ชนบธรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรมของสังคมนั้น มีอิทธิพลต่อค่านิยมและทัศนคติทางเพศ ส่วน แมคคาร์รี (McCary) กล่าวถึงอิทธิพลที่มีต่อค่านิยมทางเพศ คือ

1. ศาสนาและเชื้อชาติ
2. แบบแผนของทัศนคติทางเพศของหนุ่มสาว อันเนื่องจากการศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนนาน
3. ทัศนคติทางเพศของพ่อแม่ และประสบการณ์ของพ่อแม่ที่ถ่ายทอดถึงลูก
4. ความรู้สึกผิดทางเพศ
5. บุคลิกภาพของบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับการณ์ที่บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีต่อเรื่องเพศ และมีพฤติกรรมทางเพศด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง (อดิรัตน์ วัฒนไพลิน 2527 : 10-12 ; อ้างอิงมาจาก Kaplan and others. 1980 และ McCary. 1978)

ส่วนการแสดงออกด้านค่านิยมทางเพศ โดยทั่วไปจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ หรือ 3 ประเภท ประเภทแรกได้แก่ พวกที่เคร่งครัดต่อจารีตประเพณี หรือเป็นพวกหัวเก่า เรียกว่า

พวกที่มีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม พวกนี้มีความเชื่อว่าไม่ควรจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ไม่ว่ากับคู่รักหรือผู้ใดก็ตาม ประเภทที่สองเป็นพวกที่ยอมรับและปฏิบัติตัวทางเพศในระดับหนึ่ง กล่าวคือยอมรับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ถ้าทั้งคู่มีความรักซึ่งกันและกัน และพร้อมที่แต่งงานกันในที่สุด พวกนี้จัดว่ามีค่านิยมทางเพศแบบสายกลาง ประเภทที่สามเป็นพวกที่มีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม มีค่านิยมต่อการปล่อยตัวทางเพศ เพราะมีหลักการว่า เพศสัมพันธ์เป็นความพอใจของทุกฝ่าย ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กันไม่จำเป็นต้องมีความรักต่อกัน หรือต้องแต่งงานกันในที่สุด

การแสดงออกด้านค่านิยมทางเพศนี้ นอกจากจะเป็นหลักการด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานแล้วยังสามารถแสดงออกถึงค่านิยมทางเพศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ การคุมกำเนิด หรือการทำแท้ง

ในการทำวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศ นอกจากจะมีข้อจำกัดด้านเอกสารข้อมูลที่มีอยู่ไม่มากนักในประเทศไทยแล้ว ประเด็นปัญหาเรื่องนี้ยังถูกจำกัดด้วยการขาดทฤษฎีที่สนับสนุนอย่างชัดเจน นักวิจัยชาวต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นเองยังกล่าวว่า จุดอ่อนของการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ คือ การขาดมุมมองทางทฤษฎี งานวิจัยส่วนใหญ่จึงมีลักษณะเชิงพรรณนา (descriptive) หรือประมวลจากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวหรือการแต่งงาน หรือมิฉะนั้นก็ใช้รูปแบบของการศึกษา (paradigm) พฤติกรรมของวัยรุ่นโดยใช้การศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม (Cannon and Long. 1971 : 42 และ DeLamater. 1981 : 286)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่ได้ยึดทฤษฎีและแนวความคิดของผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะเป็นต้นแบบ หรือไม่ได้พยายามพิสูจน์ทฤษฎีที่มีผู้เสนอไว้เพราะทฤษฎีทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยในต่างประเทศทั้งสิ้น ผู้วิจัยพยายามประยุกต์ทฤษฎีแนวความคิด และผลจากการวิจัย ในต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ และสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้

ทฤษฎีและโมเดลความคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. ทฤษฎีระบบทางเพศ (The Sexual System)

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ค่อนข้างใหม่เจ้าของทฤษฎีคือ แอบรามสัน (Abramson. 1985 : 51) เรียกทฤษฎีนี้ว่า ทฤษฎีระบบทางเพศหรือ The Sexual System ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่าการแสดงออกทางเพศ (sexual expression)

ถูกควบคุมด้วยกลไกเชิงสมมติฐานที่เรียกว่า โครงสร้างการรับรู้ (cognitive structure) ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งเก็บความรู้สึก ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โครงสร้างการรับรู้นี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางเพศทั้งหมด ซึ่งพัฒนามาจากตัวป้อน (input) 4 ชั้น คือ

1. มาตรฐานของพ่อแม่ (parental standards) มาตรฐานหรือค่านิยมของบิดามารดาจะตกค้างอยู่ภายในและก่อตัวเป็นหลักการในโครงการรับรู้
2. บรรทัดฐานทางสังคม (social norms) เด็กไม่ได้เรียนรู้จากพ่อแม่อย่างเดียว แต่เรียนรู้จากเพื่อน กลุ่มศาสนา องค์กรชุมชน วัฒนธรรม สื่อมวลชน ฯลฯ
3. วุฒิภาวะ (maturation) คือ ขบวนการเติบโต ทางร่างกาย สติปัญญา บุคลิกภาพ ฯลฯ
4. ประสบการณ์ทางเพศในอดีต (previous sexual experience) สิ่งที่ตกค้างอยู่ในโครงสร้างการรับรู้ ก่อตัวเป็นหลักปฏิบัติหรือบัญญัติแห่งความประพฤติ (codes of conduct) ซึ่งจะกำหนดว่าจะรับรู้และจดจำเป็นหลักการในการประพฤติทางเพศ เช่น เด็กผู้หญิงได้รับการเรียนรู้เรื่องเพศว่าเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ ผู้เกี่ยวข้องทางเพศต้องถูกกลบโหมก็จะจดจำ และยึดเป็นหลักการ และจะแสดงออกในชีวิตประจำวันทางทัศนคติ ความเชื่อ ความคาดหวัง และความต้องการเกี่ยวกับเพศ ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศและชีวิตสมรสในเวลาต่อมา

การเรียนรู้เรื่องเพศเริ่มตั้งแต่เป็นทารกและเด็ก หลักปฏิบัติจึงพัฒนาขึ้นระหว่างนั้น สมมุติฐานนี้แนะนำว่าพื้นฐานความรู้ทางเพศถูกสร้างขึ้นมาในเวลาที่เด็กมีทักษะและสติปัญญาจำกัด เนื่องจากอายุน้อย ถ้ามีการฝึกฝนอบรมเรื่องเพศถูกจังหวะเวลาจะทำให้มีโครงสร้างรับรู้ที่ดี

2. ทฤษฎีกระบวนการพัฒนามนุษย์ (Process of Human Development)

ยูรี บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Urie Bronfenbrenner. 1979, 1986) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการที่มีชื่อเสียง ได้เสนอทฤษฎีกระบวนการพัฒนามนุษย์ (Process of Human Development) ทฤษฎีนี้อาศัยองค์ประกอบทางสาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา เพื่อทำความเข้าใจกับพัฒนาการของมนุษย์ และกล่าวกันว่าช่วยให้นักจิตวิทยาเห็นความสำคัญของบริบทแวดล้อมมนุษย์ (Dornbusch. 1989 : 255) บรอนเฟนเบรนเนอร์ แบ่งบริบทสภาพแวดล้อมของพัฒนาการออกเป็น 3 ส่วน

1. ส่วนแรกเรียกว่าระบบไมโคร (microsystem) หมายถึง แบบแผนของกิจกรรมที่นำบทบาทต่าง ๆ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายใต้สภาพที่เผชิญหน้ากัน

2. ส่วนที่สองเรียกว่าระบบกลาง (mesosystem) หมายถึง ระบบที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมอย่างน้อยสองสิ่งที่คุณที่กำลังพัฒนาตัวเองตกอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วม (participant) เช่น บ้านกับโรงเรียน

3. ส่วนที่สามเรียกว่าระบบนอก (exosystem) หมายถึง ระบบที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมสองสิ่งหรือมากกว่าเข้าด้วยกัน แต่ผู้ที่กำลังพัฒนาตัวเองไม่ได้ตกอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น อย่างน้อยหนึ่งอย่าง ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในบ้านกับการทำงานนอกบ้านของพ่อแม่ ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบนอก (exosystem) ของเด็กคนนั้น

ทฤษฎีของบรอนเฟนเบรนเนอร์ มีผลทำให้มีผู้นำไปศึกษาวิจัยต่าง ๆ เช่น ศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ในโครงสร้างครอบครัว ปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบการดูแลเด็กในเวลากลางวัน คุณภาพของสภาพแวดล้อมของบ้าน ตลอดจนความแตกต่างด้านเชื้อชาติ และกลุ่มชนชั้นต่าง ๆ

ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้ทฤษฎีของบรอนเฟนเบรนเนอร์ (Dornbusch. 1989 : 241. citing Bronfenbrenner. 1979) คือครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวัยรุ่นด้วยระบบใน (microsystem) นั่นคือ ครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของวัยรุ่น ด้วยระบบนอก (exosystem) หรือด้วยอิทธิพลของโครงสร้างสังคมที่วัยรุ่นอาศัยอยู่ มากกว่าระบบกลาง (mesosystem) หรือความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์จากบรรยากาศในบ้านและประสบการณ์จากโรงเรียน

3. ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory)

ทฤษฎีสำคัญอีกทฤษฎีหนึ่งที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) ของ เมอร์ตัน (Merton. 1957) ซึ่งนำมาใช้อธิบายอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลในสังคม โดยเฉพาะสังคมที่เป็นแบบพหุลักษณะ (pluralistic) ลักษณะสังคมแบบนี้ จะพบได้ในสังคมอเมริกันที่ครอบครัวและกลุ่มเพื่อนมักเป็นที่ขัดแย้งกัน หรืออย่างน้อยไม่ลงรอยกันตามความคิดของวัยรุ่น ทฤษฎีนี้เสนอว่า พฤติกรรมของบุคคลใดภายใต้ความกดดัน (cross-pressure) จะสอดคล้องกับความคาดหวังของกลุ่มซึ่งเป็นแหล่งอ้างอิงในขณะนั้น เช่น ในวัยทารกหรือวัยเด็กครอบครัวจะยึดครองประสบการณ์ของทารกและเด็ก และเป็นแหล่งอ้างอิงที่สำคัญ แต่ในวัยรุ่นกลุ่มเพื่อนได้เพิ่มความสำคัญและมีอิทธิพลมากขึ้น ทฤษฎีนี้ถูกนำมาใช้ในการศึกษาพฤติกรรมทางเพศก่อนการแต่งงาน ซึ่งพบในงานวิจัยหลายชิ้น เช่น การวิจัยพบว่านักศึกษาหรือวัยรุ่นที่แยกตัวจากพ่อแม่ และเข้าอยู่

กับกลุ่มเพื่อนมีแนวโน้มจะปล่อยตัวทางเพศมากกว่าวัยรุ่นที่ยังคงอาศัยอยู่กับพ่อแม่ แต่สมมติฐานนี้ก็ยังไม่เป็นที่ยืนยัน

4. โมเดลความคิดที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ยังมีโมเดล (model) ย่อย ๆ เกี่ยวกับการศึกษาการปล่อยตัวทางเพศของวัยรุ่น ของ รีส์ และ มิลเลอร์ (Reiss and Miller. 1979) ซึ่งเน้นด้านทัศนคติและสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลว่าเป็นตัวกำหนดการแสดงออกทางเพศ รีส์และมิลเลอร์ระบุว่า ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการปล่อยตัวทางเพศ (sexual permissiveness) ได้แก่ บรรทัดฐานของชุมชน บทบาทในครอบครัว มาตรฐานทางเพศของพ่อแม่และกลุ่มเพื่อน และความโน้มเอียงด้านทัศนคติทางเพศของแต่ละคน

กาญอน และ ไชมอน (Gagnon and Simon. 1973) เสนอโมเดลทั่วไปของการศึกษาพฤติกรรมทางเพศ โดยเน้น อิทธิพลของครอบครัว กลุ่มเพื่อน สื่อสารมวลชน บทบาททางเพศ เอกลักษณ์ทางเพศ และสถานภาพทางสังคม กาญอน และ ไชมอน เชื่อว่าสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสบการณ์ของคน และกิจกรรมทางเพศก็เป็นผลสืบเนื่องของประสบการณ์ของแต่ละคน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ค่านิยมทางเพศของเยาวชน

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยม และความคิดเห็นของวัยรุ่นจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว จะพบว่าเยาวชนในแถบเอเชีย รวมทั้งประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังไม่ยอมรับพฤติกรรมทางเพศในวัยรุ่นที่ยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งแตกต่างจากค่านิยมของวัยรุ่นในซีกโลกตะวันตก ซึ่งยอมรับถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่ยังไม่ได้แต่งงานมากขึ้นทุกที และพบแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นในหมู่วัยรุ่นหญิง ดังนั้น พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นจึงสะท้อนค่านิยมส่วนตัวของวัยรุ่นเอง และค่านิยมของสังคม ทั้งนี้เพราะแต่ละสังคมจะมีข้อกำหนด หรือการควบคุมทางสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันไป สำหรับสังคมไทยเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมตะวันตก จะพบว่า ในอดีตสังคมไทยมีความเคร่งครัดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ และมีค่านิยมเกี่ยวกับการรักษาวลสงวนตัวของหญิงไทย ซึ่งมีหลักฐานปรากฏอยู่ในวรรณกรรมต่าง ๆ ของไทย เช่น สุภาษิตสอนหญิง ที่พยายามจะสั่งสอนอบรมให้หญิงไทยประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบประเพณี ลูกผู้หญิง จึงถูกอบรมอย่างเข้มงวดกวดขันมากกว่า

ลูกผู้ชาย เนื่องจากเมื่อเกิดความพลาดพลังทางเพศขึ้นมา ฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ เพราะปรากฏประจักษ์พยานทางร่างกายอย่างชัดเจน และจะมีปฏิกิริยาตอบโต้ทางสังคมอย่างรุนแรง ตรงข้ามกับฝ่ายชายที่ไม่ถือเป็นเรื่องเสียหาย

อย่างไรก็ตาม ค่านิยมเรื่องเพศของไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปมากภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เนื่องจากมีการติดต่อกับชาติตะวันตกมากขึ้น โดยเฉพาะกับอเมริกาและยุโรป ประกอบกับประเทศไทยก้าวไปสู่การพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก ได้มีการนำเทคโนโลยีและความทันสมัยต่าง ๆ เข้ามา แนวความคิด อุดมการณ์แบบตะวันตกจึงไหลบ่าเข้ามาพร้อมกับการเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ค่านิยมทางเพศของไทยจึงได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายด้าน เช่น การศึกษาแบบสหศึกษา ทำให้คุ้นเคยต่อการคบหาสมาคมกับเพศตรงข้าม และการมีสื่อมวลชนช่วยเผยแพร่วัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมตะวันตก มีอิทธิพลต่อสังคมไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้ชนบทเริ่มนิยมประเพณี อุดมการณ์ ค่านิยมแบบเฉพาะตัวของสังคมไทย ซึ่งยึดถือแยกออกกันมาหลายชั่วอายุคนได้รับการกระทบกระเทือนอย่างมาก (นันทวัน สุชาโต. 2516 : 121)

ตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงด้านแนวความคิดเรื่องเพศพบได้จาก ปรินญาพนธ์ของ อติรัตน์ วัฒนไพลิน (2527) ซึ่งทำการศึกษาเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร จำนวน 358 คน ทั้งชายและหญิง ผลการวิจัยพบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีเจตคติทางเพศ (ซึ่งหมายถึงความรู้สึก ความคิดเห็น ของนิสิตเกี่ยวกับเรื่องเพศ และปฏิกิริยาแสดงออกของนิสิตเรื่องเพศ) อยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน (ได้แก่ ด้านความพึงพอใจเรื่องเพศ ความรู้สึกทางเพศ ความประหม่าทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ความอยากรู้อยากเห็นทางเพศ รักร่วมเพศ การตรวจสอบการเผยแพร่เรื่องเพศ และด้านสุขอนามัยทางเพศ) และมีเจตคติเชิงนิมาน (ทางบวก) 2 ด้าน (ได้แก่ ความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ และด้านการคุมกำเนิด และการทำแท้ง) ผู้วิจัยได้ให้ความเห็นว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา มีโอกาสรับรู้เรื่องเพศอย่างเพียงพอ อย่างตรงไปตรงมา จากหนังสือ ตำรา และจากสถาบันการศึกษา ทำให้มีทางเพศเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ต่างไปจากสังคมไทย สมัยก่อนที่มีความคิดเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่สุภาพ และไม่ควรกล่าวถึงอย่างตรงไปตรงมา

ค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ

จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมทางเพศของคนรุ่นใหม่ทำให้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยในด้านนี้อย่างกว้างขวาง ในประเทศซีกโลกตะวันตกมีการทำวิจัยในเรื่องนี้เป็นเวลานานก่อน ประเทศไทยจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ เนื่องจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมทางเพศของชาวตะวันตกมีก่อนประเทศไทยนับเป็นทศวรรษ ตัวอย่างเช่น จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมทางเพศก่อนแต่งงานในระหว่างทศวรรษ 1960 ของ แคนนอน และ ลอง (Cannon and Long. 1971) จากการศึกษาของ โกลด์เซน (Goldsen) ในปี ค.ศ.1960 เกี่ยวกับค่านิยมของการมีเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาชายหญิงของมหาวิทยาลัยคอร์เนล สหรัฐอเมริกา พบว่านักศึกษาทั้งชายและหญิงเห็นความสำคัญของการมีนัด (dating) กับเพื่อนต่างเพศเพราะจะได้รู้จักคนที่ตนจะเลือกเป็นคู่ครองได้ดีขึ้น (จิระ จิงเจริญศิลป์. 2523 : 12 ; อ้างอิงมาจาก Goldsen. 1960 : 240) และจากการศึกษาระยะยาวของ เพพลอ รูคิน และ ฮิลล์ (Peplau, Rukin and Hill. 1977) ที่ศึกษาหนุ่มสาว จำนวน 231 คู่ พบหลักฐานการแสดงออกด้านค่านิยมทางเพศแตกต่างกัน 3 ประเภท ได้แก่ พวกแรกเป็นพวกหัวเก่าทางเพศมีความเชื่อว่าจะไม่ควรมีเพศสัมพันธ์จนกว่าจะมีการแต่งงาน พวกที่สองเป็นพวกสายกลางมีความคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ถ้าแต่ละฝ่ายรักกัน โดยทั่วไปคนกลุ่มนี้จะมีเพศสัมพันธ์ภายหลังการมีนัดครั้งแรกประมาณ 6 เดือน และพวกสุดท้ายเป็นพวกเสรีนิยมมีทัศนคติว่า เพศสัมพันธ์เป็นเรื่องที่สามารถทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องรักใคร่สนิทสนมกัน พวกนี้จึงมีเพศสัมพันธ์ภายในสัปดาห์แรกของการออกเที่ยวกับต่างเพศ (dating) (Peplau, Rukin and Hill. 1977)

สำหรับในประเทศไทย การศึกษายุคแรก ๆ ยังไม่เจาะจงไปที่ค่านิยมทางเพศ หรือพฤติกรรมทางเพศโดยตรง จึงพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องบ้างแต่ไม่ตรงประเด็นนัก เช่น จากการศึกษาเกี่ยวกับบทบาททางเพศ การคบเพื่อนต่างเพศ การมีนัด ความรักและการแต่งงาน ของ ดิเรก ศรีสุโข (2507) ที่ทำการศึกษาลักษณะพฤติกรรมที่ปรากฏของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจำนวน 290 คน และเป็นผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียนแบบสหศึกษามาก่อน พบว่า แม้เมื่อนักศึกษานักเรียนเข้ามหาวิทยาลัยแล้วมีโอกาสจะติดต่อกับเพื่อนต่างเพศ แต่ก็ยังคงพัฒนาและรักษาทัศนคติต่อเพศตรงข้ามโดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าต่างเพศ การนั่งเรียนในชั้นเรียนก็จะแยกเป็นกลุ่มนักศึกษาหญิงและกลุ่มนักศึกษาชาย (นันทวัน สุชาโต. 2516 : 124 ; อ้างอิงมาจาก ดิเรก ศรีสุโข. 2507) จากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และ บุญยั้ง

เจริญยิ่ง เมื่อ พ.ศ. 2517 เกี่ยวกับทัศนคติของเด็กวัยรุ่นต่อเพื่อนต่างเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปีที่สาม กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนของรัฐและของเอกชน จำนวน 720 คน พบว่า นักเรียนชายมีทัศนคติที่ต่อการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่านักเรียนหญิง โดยให้เห็นผลว่าการมีเพื่อนต่างเพศเป็นสิ่งธรรมดาของสังคม และการคบเพื่อนต่างเพศจะทำให้มีโอกาสเข้าใจเพศตรงข้ามได้ดียิ่งขึ้น

ในการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของวัยรุ่นไทย อังกฤษ อเมริกัน รวม 239 คน ของวูห์ล และ ดันลอป (Wohl and Dunlop. 1970) จะใช้วิธีการศึกษาโดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอ่านเรื่อง ๆ หนึ่งซึ่งแสดงถึงพฤติกรรมทางเพศของคนหนุ่มสาว แล้วให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัวออกมา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาไทยไม่เห็นด้วยกับการที่ผู้หญิงจะไปหาผู้ชายก่อน นักศึกษาไทยวิจารณ์การกระทำของหญิงสาวในเรื่องว่ากระทำไม่เหมาะสมน่าอับอาย ไม่มีเหตุผล และควบคุมตัวเองไม่ได้ โดยสรุปนักศึกษาไทยต้องการให้ความประพฤติในเรื่องเพศถูกต้องตามหลักศีลธรรมมากกว่านักศึกษาตะวันตก

งานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในยุคแรกของไทยอีกชิ้นหนึ่ง เป็นการศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 521 คน ผลงานวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เคยมีนัดกับเพื่อนต่างเพศมาแล้ว นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการที่คนหนุ่มสาวได้มีโอกาสพบปะ มีนัดกับเพื่อนต่างเพศ นิสิตมีความคิดเห็นว่าการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ ไม่ใช่เรื่องน่าละอายแต่อย่างใด แต่อาจเป็นประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดของเพศตรงข้าม และเป็นโอกาสให้ความหนุ่มสาวได้ทดสอบว่ามีความพอใจต่อกันหรือไม่ (รัชนิกร เศรษฐา และคนอื่น ๆ. 2519)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเป็นของ สมยศ กองเงิน ซึ่งได้ศึกษาค่านิยมของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง พบว่า เพศชายร้อยละ 40.01 และเพศหญิงร้อยละ 37.59 มีความคิดเห็นว่าชายและหญิงที่สนิทกันดีแล้วสามารถไปไหนมาไหนด้วยกันโดยไม่ต้องเกรงว่าผู้อื่นจะเข้าใจผิด และส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับความรักในระหว่างวัยเรียน แต่เห็นด้วยกับการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง (สมยศ กองเงิน. 2519 : 51-57)

ต่อมาเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการสมรสของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่าง ในกรุงเทพมหานคร ของ อุทิศ เชาวลิต (2521) พบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาชายและหญิงต่อการคบเพื่อนต่างเพศก่อนการสมรส เพศชายเห็นว่าคู่สมรสควรรู้จักกันก่อนสมรส

อย่างน้อย 1 ปี ส่วนเพศหญิงเห็นว่า น่าจะรู้จักกันนาน 3-4 ปี ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเลือกคู่ครองด้วยตนเอง แต่ควรปรึกษาหารือหรือขอคำแนะนำจากบิดา-มารดา

จิดา รัตนรังสี (2521) ศึกษาค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 367 คน พบว่า นักศึกษาชายมีค่านิยมอิสระเสรีในการปฏิบัติตัวในการคบกับเพื่อนต่างเพศมากกว่านักศึกษาหญิง นักศึกษาประเภทอนุรักษ์นิยมจะมีค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศอย่างอิสระเสรีน้อยกว่านักศึกษาประเภทเสรีนิยม

จากการศึกษาของ จริยา พงศ์วิวัฒน์ (2526) ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเช่นกัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88) เห็นความจำเป็นในการคบเพื่อนต่างเพศ โดยให้เหตุผลส่วนใหญ่ว่าเพื่อศึกษาซึ่งกันและกัน ช่วยให้มีการวางตัวและปรับตัวอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาหญิงคบเพื่อนต่างเพศในฐานะเพื่อนมากกว่านักศึกษาชาย นักศึกษาชายคบเพื่อนต่างเพศโดยหวังจะมีความสัมพันธ์ เช่น การเป็นคู่รักกันมากกว่านักศึกษาหญิง อย่างไรก็ตาม นักศึกษาเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อการคบเพื่อนต่างเพศ การเลือกคู่ครอง การอยู่เป็นโสด และการแต่งงาน (จริยา พงศ์วิวัฒน์. 2526 : 129)

จากการศึกษาของ อติรัตน์ วัฒนไพลิน (2527) กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีแนวโน้มเจตคติทางเพศเปลี่ยนแปลงไป นิสิตสามารถคบเพื่อนต่างเพศได้พอสมควร สามารถพูดคุยเรื่องเพศได้โดยไม่เกิดความประหม่ามากนัก และมีแนวโน้มเห็นด้วยกับการแสดงออกในเรื่องเพศของชายหญิงที่เท่าเทียมกัน (อติรัตน์ วัฒนไพลิน. 2527 : 81-84)

จากตัวอย่างงานวิจัยที่กล่าวถึงนี้ ยังไม่สามารถเป็นตัวแทนของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ได้ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำกัดเฉพาะนักเรียนในโรงเรียนหรือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเยาวชนที่มีการศึกษาสูง และงานวิจัยดังกล่าวได้กระทำมานานแล้ว เชื่อว่าค่านิยมบางอย่างของเยาวชนไทยได้เปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้ว เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน ซึ่งเป็นตัววัดค่านิยมทางเพศในการศึกษาคั้งนี้ตัวหนึ่ง

ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ในประเทศไทย การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศโดยตรงเป็นเรื่องยากมาก และค่านิยมด้านการปล่อยตัวทางเพศยังไม่เป็นที่ยอมรับ การวิจัยส่วนมากจึงสามารถเก็บข้อมูลเฉพาะเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมทางเพศ เช่น ความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ของผู้ที่ไม่ได้แต่งงาน ในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

ซึ่งส่วนมากเป็นนักศึกษาไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน โดยเฉพาะนักศึกษาหญิง หลักฐานดังกล่าวปรากฏอยู่ในงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ บุญยิ่ง เจริญยิ่ง (2517) รัชนิกร เศรษฐโชติ และคนอื่น ๆ (2519) ชนิษฐา โพธิ์นุกูล (2522) เป็นต้น

บุปผา สัมมาบรรพ์ (2517) ศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชายหญิงของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 180 คน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ค่านิยมทางความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงของนิสิตชายแตกต่างจากของนิสิตหญิง โดยที่นิสิตชายต้องการความเป็นอิสระ ไม่ผูกพันกับประเพณีต่าง ๆ โดยหญิงควรประพฤติตนอยู่ในกรอบประเพณีมากกว่าชาย ส่วนนิสิตหญิงต้องการความเสมอภาคในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง พฤติกรรมใดที่ชายประพฤติได้ หญิงก็ควรประพฤติได้ด้วย โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงเช่นกัน คือ งานวิจัยของ รัชนี วิเศษสังข์ (2517) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงภายใต้สถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น 18 สถานการณ์ เช่น การถูกเนื้อต้องตัวกัน การโอบกอดกันในที่ลับตา การได้เสียกัน ฯลฯ กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกรุงเทพมหานคร จะให้ความสำคัญต่อการกระทำของบุคคลที่แตกต่างกันคือ นักเรียนชายหญิง ชายหนุ่มกับหญิงสาว ชายหนุ่มกับหญิงที่แต่งงานแล้ว และชายที่แต่งงานแล้วกับหญิงที่แต่งงานแล้ว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เรียกว่าแบบสอบถามจรรยาวิพากษ์ด้านความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ผลจากการวิจัยพบว่า นักเรียนชายเห็นว่าพฤติกรรมทางเพศที่แสดงออกระหว่างชายและหญิงในแต่ละสถานการณ์ถูกต้องมากกว่าความคิดเห็นของนักเรียนหญิง

งานวิจัยต่อมาเป็นวิทยานิพนธ์ของ สมยศ กองเงิน (2519) ได้สำรวจค่านิยมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และพบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของชายและหญิง

ค่านิยมเช่นนี้ยังคงพบในงานวิจัยของ อุทิศ เชาวลิต (2521) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร แต่มีความแตกต่างระหว่างนักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง กล่าวคือ นักศึกษาชายเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของชายและหญิง เป็นเรื่องธรรมดา ขณะที่นักศึกษาหญิงเห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของชายและหญิง เป็นเรื่องน่ารังเกียจและไม่ควรปฏิบัติ

จากการศึกษาคำนิยม เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ของหญิงสาวก่อนแต่งงาน ของ นพพร พานิชสุข (2522) พบว่านักเรียนชายร้อยละ 39.2 เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น ขณะที่ร้อยละ 45.5 เห็นว่าไม่จำเป็น

จากการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อพฤติกรรมทางเพศของหนุ่มสาว ของ ชนิษฐา โพธิ์นุกูล (2522) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า จำนวนทั้งสิ้น 492 คน จากการศึกษา ครั้งนี้พบว่า นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.2) เห็นว่า พฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ทาง เพศก่อนแต่งงานเป็นเรื่องเสียหาย ขณะที่นักศึกษาชายร้อยละ 59.4 เห็นไม่ใช่เรื่องเสียหาย ร้อยละ 54.5 เห็นว่าเป็นเรื่องน่าลอง

จากรายงานวิจัย เรื่องการศึกษาจรรยาวิพากษ์เกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่าง ชายหญิงของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดย ลัดดา กิติวิภาต วิจิตพาณิชย์ เจริญขวัญ และ ศิรินันท์ ดำรงผล (2525) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบคำนิยมของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ผลการวิจัยโดยส่วนรวมพบว่า สังคมไทย ยังไม่ยอมรับที่จะให้ผู้หญิงมีความสัมพันธ์ทางเพศได้อย่างเปิดเผย หรือกระทำพฤติกรรมทางเพศ ทุกอย่างเหมือนผู้ชาย จรรยาวิพากษ์ที่นักศึกษาแสดงออกมานั้น แสดงว่านักศึกษายังเกรง การไม่ยอมรับของสังคม เนื่องจากนักศึกษายอมรับพฤติกรรมในที่ลับตาคนมากกว่าพฤติกรรมในที่ เปิดเผย สำหรับนักศึกษาที่แต่งงานแล้วยอมรับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงมากกว่า นักศึกษาที่มีคู่รักแล้ว หรือนักศึกษาที่ยังไม่มีคู่รัก

ที่ยกตัวอย่างมานั้น เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นระยะแรก ๆ ในระยะต่อมาคำถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานยังคงมีอยู่ และยังคงมีข้อค้นพบที่คล้ายคลึง กัน ตัวอย่างเช่น การสำรวจทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของนักศึกษาปีที่ 1 ของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่สมบูรณ์ และมีฐานะเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี นักศึกษากลุ่มนี้ทั้งหมดเห็นด้วยกับทัศนะที่ว่า เป็น เรื่องธรรมดาที่ผู้ชายจะมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน และเป็นเรื่องเสื่อมเสียที่ผู้หญิงจะมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน (จริยา พงศ์วิวัฒน์. 2526 : 130)

จากการสำรวจเจตคติและพฤติกรรมทางเพศ ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระดับปริญญาตรี โท เอก พบว่า นิสิตมีความเห็นด้วยกับความคิดที่ว่า พรหมจรรย์เป็นสิ่งที่มีความ

ยิ่งสำหรับลูกผู้หญิง และการมีเพศสัมพันธ์หลังแต่งงานแล้วย่อมดีกว่าก่อนแต่งงาน (อดิรัตน์ วัฒนไพลิน. 2527 : 83)

ในวิทยานิพนธ์ของ พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย เช่นกัน พบว่า ระดับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ของนักศึกษาจำนวน 568 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในระดับปานกลาง แต่เมื่อแยกกรายเพศจะพบว่า นักศึกษาชายส่วนใหญ่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในระดับสูง ขณะที่นักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสในระดับต่ำ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างของค่านิยมทางเพศในสังคมไทยระหว่างผู้ชายและผู้หญิง (พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า. 2528 : 122)

อีกตัวอย่างหนึ่ง เป็นวิทยานิพนธ์ของ สุภาจรรย์ วิชัยโรจน์ ซึ่งสำรวจการยอมรับพฤติกรรมปล่อยตัวทางเพศ (sexual permissiveness) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยปี 5 แห่ง จำนวน 540 คน (ชาย 283 คน หญิง 257 คน) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับพฤติกรรมทางเพศของสตรีในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแยกกันนักศึกษาชายและหญิงแล้ว จะพบว่านักศึกษาหญิงให้การยอมรับการปล่อยตัวทางเพศของสตรีต่ำกว่านักศึกษาชาย (สุภาจรรย์ วิชัยโรจน์. 2529 : 111)

ชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2530 : 27) ได้ศึกษาความรู้ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศของวัยรุ่นซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวะในจังหวัดขอนแก่น พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 82.1 ยอมรับว่าตนเองไม่รังเกียจผู้ที่มีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ร้อยละ 48.2 ของนักเรียนชายยอมรับว่าไม่รังเกียจหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นมาแล้ว ร้อยละ 40.2 เห็นว่าพรหมจรรย์ของหญิงที่จะมาเป็นคู่ชีวิตของตนไม่ใช่สิ่งสำคัญ นักเรียนร้อยละ 45.6 เห็นว่านักเรียนหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใด และไม่เป็นเรื่องเสียหาย

ปราโมทย์ ประสาทกุล และคนอื่น ๆ (Pramote Prasartkul and others. 1987) พบว่าพฤติกรรมทางเพศก่อนการแต่งงาน เป็นที่ยอมรับของวัยรุ่นชายในชนบท ร้อยละ 39.1 ส่วนวัยรุ่นในเมืองมีอัตราส่วนการยอมรับสูงกว่นี้ กล่าวคือ วัยรุ่นชายในเมืองเห็นด้วยร้อยละ 84.7 และวัยรุ่นหญิงในเมืองยอมรับเรื่องนี้ ร้อยละ 39.4 เมื่อถูกถามว่า ตนเองคิดว่าจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานหรือไม่ วัยรุ่นหญิงในชนบทตอบรับเพียงร้อยละ 2.2 ส่วนวัยรุ่นชายในชนบทตอบรับ ร้อยละ 35.6 ส่วนวัยรุ่นหญิงในเมืองตอบรับ ร้อยละ 8.5 ขณะที่วัยรุ่นชายตอบรับร้อยละ 38.8

จากการศึกษาของ สุมนา ชมพูทวีป และคนอื่น ๆ (2531) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 21 โรงเรียน จำนวน 4,377 คน พบว่า นักเรียนทั้งหมดร้อยละ 39.3 เห็นด้วยว่า ผู้ชายควรมีประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงาน แต่สำหรับประสบการณ์ทางเพศก่อนแต่งงานของผู้หญิงนั้น มีนักเรียนที่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 15.7 เท่านั้น

จากการศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทยโดย เกื้อ วงศ์บุญสิน และ เยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม (2531) โดยเก็บข้อมูลจากเยาวชนทั้งในชนบทและเมือง รวม 1,018 ราย พบว่า ร้อยละ 90.7 ของเยาวชนจากการศึกษารั้งนี้ ไม่เห็นด้วยที่หนุ่มสาวจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยดังกล่าวชัดเจนในกลุ่มเยาวชนหญิง (สูงถึงร้อยละ 98.0) และมากกว่าเยาวชนชาย (ร้อยละ 83.9)

จากการสำรวจความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทยอายุ 15-24 ปี ที่เน้นโสด จำนวน 1,018 ราย ทั้งในเมืองและในชนบท พบว่า เยาวชนถึงร้อยละ 90.7 ไม่เห็นด้วยกับการที่หนุ่มสาวที่ยังโสดจะมีเพศสัมพันธ์กันก่อนแต่งงาน โดยให้เหตุผลที่สำคัญคือ ไม่ถูกต้องศีลธรรม เสียชื่อเสียงและอนาคต และยัง ไม่สมควรแก่เวลา (นิชิต นิทกัสม์ เทพสมบัติ และคนอื่น ๆ. 2532 : 26)

ในการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในประเทศตะวันตก ในช่วง 1-2 ทศวรรษที่ผ่านมา มีข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เช่นกัน โดยการศึกษาเหล่านี้ได้อธิบายไปกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ว่า การที่บุคคลจะตั้งใจทำอะไรต้องมียอดประกอบอื่นสนับสนุนอยู่ ได้แก่ ความเชื่อ และทัศนคติต่อการกระทำเช่นกัน มีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน เพื่อคาดการณ์หรือทำนายพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น ซึ่งในประเทศไทยยังไม่กล้าทำการศึกษาถึงพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นทั่วไปอย่างโจ่งแจ้ง เช่นนี้

ก่อนการทบทวนงานวิจัยจากต่างประเทศ อาทิ การสำรวจระดับประเทศ 5 ครั้ง เพื่อหาแนวโน้มของทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ระหว่างปี 1972-1978 พบว่า ทัศนคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเพิ่มขึ้นจากทศวรรษที่แล้วอย่างมาก และความแตกต่างด้านความเห็นชอบลดลง (Singh. 1980) งานวิจัยนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของคนอื่น ๆ อีก เช่น บักสเตล และคนอื่น ๆ (Bukstel and others. 1978) ได้ศึกษาทัศนคติทางเพศของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนา จำนวน 556 คน พบว่า

ทัศนคติทางเพศก่อนแต่งงานกลายเป็นเรื่องเสรีนิยมมากขึ้น งานวิจัยนี้ยังตรงกับงานวิจัยของ แฮร์ริสัน, เบนเน็ต และ กลอเบตตี (Harrison, Bennett and Globetti. 1969) ซึ่งศึกษาวัยรุ่นในเขตเมือง และเขตชนบท ของรัฐมิสซิสซิปปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมปลาย 132 คน ผู้ชาย 83 คน และผู้หญิง 49 คน พบว่า นักเรียนชายผู้ชายร้อยละ 70 และนักเรียนหญิงผู้ชายร้อยละ 16 เป็นพวกเสรีนิยมทางเพศ ส่วนนักเรียนชายผู้ชายร้อยละ 74 และนักเรียนหญิงผู้ชายร้อยละ 64 มีความโน้มเอียงในด้านการปล่อยตัวทางเพศ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทำนองนี้ในสหรัฐอเมริกา และพบผลสรุปที่คล้ายคลึงกัน เช่น ดีลามาเตอร์ และแม็คคอร์ควอดาล (DeLamater and MacCorquodale. 1979) ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษา 4 ครั้ง ในช่วง ค.ศ.1959-1973 พบแนวโน้มการปล่อยตัวทางเพศเนื่องจากความมัวเมารักใคร่มากขึ้น วอลซ์ และคนอื่น ๆ (Walsh and others. 1976) เปรียบเทียบนักศึกษา 2 กลุ่มใน 2 ช่วงเวลา กลุ่มหนึ่งในปี 1967-1971 และอีกกลุ่มหนึ่งในปี 1970-1974 พบว่า นักศึกษาปี 1 (เพรชชี) ในช่วงปี 1970 ปล่อยตัวทางเพศมากกว่านักศึกษาปีที่ 1 ที่ศึกษาอยู่ในปี 1967

นอกจากค่านิยมด้านการปล่อยตัวทางเพศที่พบว่า มีแนวโน้มสูงมากขึ้นทุกทีแล้ว ตัวชี้วัดค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นอีกประการหนึ่งที่มีผู้สนใจศึกษาอยู่ไม่น้อย ได้แก่ ความคิดเห็นและหลักการทำแท้งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การทำแท้งโดยเจตนาของผู้ตั้งครรภ์ การทำแท้งนี้อาจจะทำโดยตัวผู้ตั้งครรภ์เองหรืออาจกระทำไม่ว่าจะโดยบุคลากรทางการแพทย์ หรือกลุ่มบุคคลที่ตั้งตัวเป็นหมอเถื่อนก็ตาม

ค่านิยมต่อการทำแท้ง

การทำแท้งของวัยรุ่น เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นที่สนใจในประเทศโลกตะวันตก ในสหรัฐอเมริกา มีการนับจดการทำแท้งในต้นทศวรรษที่ 1980 พบว่า มีอัตราการทำแท้งของวัยรุ่นสูงถึง 44 รายต่อสตรีวัยรุ่น 1,000 คน ซึ่งมากกว่าวัยรุ่นในยุโรปถึงเท่าตัว ในประเทศฟินแลนด์ นอร์เวย์ และอังกฤษ หนึ่งในสี่รายที่ทำแท้งเป็นสตรีวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม อัตราการทำแท้งในประเทศพัฒนาแล้วค่อย ๆ ลดลง เช่น ในสวีเดน ลดลงราวร้อยละ 50 ในเดนมาร์ก ลดลงร้อยละ 42 ในฟินแลนด์และนอร์เวย์ ลดลงประมาณร้อยละ 30 และสาเหตุที่ลดลงมิใช่เพราะการที่วัยรุ่นลดการยุ่งเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แต่เป็นเพราะมีการเพิ่มการใช้การวางแผนครอบครัวในกลุ่มสตรีที่อายุน้อยและยังไม่แต่งงาน และเนื่องจากประสิทธิภาพของวิธี

การคุมกำเนิด (United Nations. 1988 : 31) สำหรับในประเทศไทยแม้ไม่มีตัวเลขยืนยันจำนวนการทำแท้งในวัยรุ่น แต่ปัญหานี้ก็เป็นที่น่าสนใจแก่บุคคลทั่วไปมีการสำรวจความคิดเห็นต่อการทำแท้งของบุคคลจากวิชาชีพต่าง ๆ หลายครั้ง เช่น ทศนคติของแพทย์ พยาบาล นักศึกษา แพทย์ ครู อาจารย์ นักศึกษาคู นกนิตินันท์ ๒๕๒๓ (รายละเอียดปรากฏอยู่ใน สุพร เกิดสว่าง. 2523) ตัวอย่างที่ยกมากล่าวถึงนั้นเป็นการศึกษาในกลุ่มประชากรที่มีใช้วัยรุ่น เพื่อจะทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น ในแง่ต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาลังคม และส่วนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐ และการออกกฎหมาย แต่ในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นได้มีการซักถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการทำแท้ง หรือบางครั้งถามถึงพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทั้งนี้เนื่องจากการทำแท้งเป็นปัญหาด้านจริยธรรม ซึ่งมีผู้วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมาก และเชื่อว่าการรับทราบถึงความคิดเห็นของวัยรุ่นต่อการทำแท้ง จะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นได้เช่นกัน

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำแท้งนั้น ได้มีการแบ่งกลุ่มผู้แสดงความคิดเห็นและมีทัศนคติออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอนุรักษ์นิยม ได้แก่ กลุ่มที่มีทัศนคติว่าการทำแท้งเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นการทำผิดจริยธรรมทุกกรณี เช่นเดียวกับการฆ่ามนุษย์ ในกลุ่มนี้อาศัยข้ออ้างว่าทารกในครรภ์เป็นมนุษย์ เป็นชีวิตที่สังคมต้องให้ความเคารพในคุณค่าชีวิตเช่นเดียวกับชีวิตมนุษย์ผู้ใหญ่ กลุ่มที่สองจัดเป็นกลุ่มเสรีนิยมที่เห็นว่าการทำแท้งไม่ได้เป็นการกระทำผิดศีลธรรม เนื่องจากกลุ่มนี้ยึดหลักว่าทารกในครรภ์ไม่ใช่มนุษย์ หรือแม้จะเป็นชีวิตมนุษย์ก็ไม่ได้มีความสำคัญเท่ากับชีวิตมนุษย์ที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว ซึ่งสองกลุ่มนี้มีทัศนคติตรงข้ามกันอย่างชัดเจน จึงมีอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มที่มีทัศนคติเป็นกลาง ซึ่งอาศัยเงื่อนไขต่าง ๆ ที่จะนำมาอ้างเพื่อการทำแท้ง

การจัดแบ่งกลุ่มความคิดเห็นต่อการทำแท้งเป็น 3 กลุ่ม เพื่อสะดวกในการจัดแบ่งประเภทของวัยรุ่น ในด้านค่านิยมทางเพศ ตัวอย่างการศึกษาความคิดเห็นของวัยรุ่นเกี่ยวกับการทำแท้งในประเทศไทย จะพบได้ในการวิจัยหลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ มีนา เศรษฐสุวรรณ (2521) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ทศนคติต่อการทำแท้งของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูงในวิทยาลัยครูภาคใต้ พบว่า สามในสี่ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 863 คน มีความเห็นว่า การทำแท้งเป็นบาป แต่ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ จะมีความเห็นชอบให้ทำแท้งแตกต่างกันไปตามสัดส่วน เช่น ร้อยละ 59 เห็นด้วยกับการทำแท้งถ้าฝ่ายชายไม่ยอมรับ ร้อยละ 52 เห็นด้วยถ้าการตั้งครรภ์ขัดต่อการศึกษา ร้อยละ 71 เห็นด้วย

ถ้าการตั้งครุฑเกิดจากการถูกข่มขืน และร้อยละ 60 จะตัดสินใจทำแท้งถ้าหากตนเองประสบปัญหาการตั้งครุฑโดยไม่พึงปรารถนา (มีนา เศรษฐสุวรรณ. 2521)

วิมลฤดี พงษ์ศิริบุญ เรื่องความรู้และความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนกลางต่อการทำแท้ง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาจำนวน 860 คน ร้อยละ 85 เห็นด้วยกับการทำแท้งในกรณีที่เกิดจากการถูกข่มขืน ร้อยละ 63 เห็นด้วยกับการทำแท้งในกรณีที่เกิดกับนักเรียน กับนักศึกษาร้อยละ 76 เห็นด้วยในกรณีที่การตั้งครุฑที่ขัดกับการศึกษา หรือร้อยละ 63 เห็นด้วยกับการทำแท้งในกรณีที่ฝ่ายชายไม่ยอมรับผิดชอบต่อการตั้งครุฑ (วิมลฤดี พงษ์ศิริบุญ. 2523)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งค่อนข้างเก่า แต่ก็สะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง ในงานวิจัยชิ้นนี้พบว่า นักศึกษาแพทย์ของจุฬาลงกรณ์ ศิริราช รามาธิบดี และเชียงใหม่ มิได้ยืนยันในหลักศีลธรรมหรือจรรยาแพทย์อย่างเดียว แต่จะพิจารณาถึงปัญหาและเหตุผลของการทำแท้งประกอบด้วย และนักศึกษาเหล่านี้ไม่มีความรู้สึกรังเกียจต่อสตรีที่ไปทำแท้งมา ถ้ามีเหตุผลสมควร เหตุผลที่นักศึกษาแพทย์เห็นด้วยกับการทำแท้งคือ เหตุผลทางการแพทย์ นั่นคือ กรณีที่เป็นอันตรายต่อชีวิต และสุขภาพของมารดา หรือการตั้งครุฑของสตรีที่เป็นโรคจิต เหตุผลทางเศรษฐกิจ นั่นคือ ฐานะยากจนมาก หรือเคยใช้วิธีป้องกันการตั้งครุฑแล้วไม่ได้ผล เหตุผลด้านมนุษยธรรม ได้แก่ สาเหตุของการตั้งครุฑเกิดจากการถูกข่มขืน หรือตั้งครุฑกับบุคคลที่สืบสายโลหิตโดยตรง แต่นักศึกษาแพทย์ไม่ยอมรับเหตุผลของการตั้งครุฑที่ขัดแย้งกับโอกาสทางการศึกษาต่อ หรือการประกอบอาชีพ หรือการที่ฝ่ายชายไม่ยอมรับฝ่ายหญิง หรือการที่ครอบครัวแตกแยก (มณฑา นิ่งเสมา. 2517) โดยสรุปนักศึกษาแพทย์เห็นด้วยกับการทำแท้ง และเห็นควรขยายขอบเขตของการทำแท้งที่ถูกกฎหมายออกไปอีก

วัยรุ่นอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องทำแท้ง เป็นนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้เห็นด้วยในเรื่องการทำแท้งว่าเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับคนบางคนโดยนักศึกษาหญิงมีคะแนนเฉลี่ยเห็นด้วยสูงกว่านักศึกษาชาย แต่ในกรณีที่ถือว่าการทำแท้งเป็นการคุมกำเนิดหรือไม่นั้น นักศึกษามีความคิดเห็นแตกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่เห็นว่าเป็นการคุมกำเนิดมีร้อยละ 41.5 ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าไม่ใช่วิธีการคุมกำเนิดมีร้อยละ 58.4 (จิริยา พงศ์วิวัฒน์. 2526 : 130)

ส่วนนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้แสดงความคิดเห็นด้วยกับการทำแท้งขณะที่ศึกษาอยู่ เพื่อเห็นแก่อนาคตของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง (อดิรัตน์ วัฒนไพลิน. 2527 : 83)

จากการสำรวจเมื่อไม่นานมานี้ ในด้านทัศนคติต่อการทำแท้ง ของ เยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม ธวัชชัย วรพงษ์ธร และ สมใจ ประมาณพล (Yawarat Porapakkam, Thavatchai Vorapongsathorn and Somjai Pramanpol. 1986) พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80-90) มีทัศนคติทางลบต่อการทำแท้ง โดยกล่าวว่า เป็นบาปที่ตั้งท้องแล้ว จบลงด้วยการทำแท้ง กลุ่มที่อนุรักษ์นิยมที่สุดในเรื่องนี้คือ วัยรุ่นนอกโรงเรียนและอาศัยอยู่ในชนบท ส่วนพวกที่มีทัศนคติต่อการทำแท้งที่เป็นไปทางเสรีนิยม คือ วัยรุ่นที่อยู่นอกโรงเรียนและอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร วัยรุ่นในการสำรวจมีความคิดเห็นต่อเงื่อนไขของการทำแท้ง 13 เงื่อนไขที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คือ มีทัศนคติทางบวกต่อการทำแท้งมากที่สุดในกรณีที่ถูกข่มขืน (กว่าร้อยละ 90 ของผู้ตอบ) ต่อมาคืออนุญาตให้ทำแท้งได้ในกรณีที่เป็นการข่มขืนของมารดา และกรณีที่มารดามี ปัญหาโรคจิตหรือปัญญาอ่อน หรือตัวอ่อนในครรภ์พิการ และเห็นด้วยประมาณร้อยละ 50-70 ในเงื่อนไขทางสังคม คือ กรณีที่ผู้ตั้งครรภ์ยังไม่ได้แต่งงานหรือผู้ตั้งครรภ์ประกอบอาชีพโสเภณี

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งซึ่งได้รับการอ้างอิงอย่างมาก คือ งานวิจัยของ แพทย์หญิงชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2530) ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดไม่ดีนัก เนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ เด็กไม่น่าเกี่ยวข้อง ขณะที่เรื่องการทำแท้งและการเป็นกามโรคเป็นเรื่องปกติต่อคำถามที่ว่าถ้าหากนักเรียนในโรงเรียนหรือคู่ของตนเกิดตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจแล้ว เขาเหล่านั้นจะทำอย่างไร ส่วนมากต้องการพบแพทย์เพื่อขอทราบคำยืนยัน เมื่อทราบแน่ชัดก็จะขอแนะนำต่อไป หากแพทย์แนะนำให้ทำอย่างไรก็จะเชื่อและกระทำตามบางส่วน (กลุ่มนี้คิดเป็นร้อยละ 36.9) ร้อยละ 34.9 คิดจะปรึกษาญาติ ครู และสื่อมวลชน กลุ่มนี้ส่วนมากเป็นนักเรียนชาย เป็นนักเรียนหญิงเพียงร้อยละ 22.9 หลังจากที่ได้รับคำปรึกษาแล้ว ทางออกของนักเรียนคือการแต่งงาน (ร้อยละ 47.6) ร้อยละ 16.1 คิดว่าต้องไม่ทำแท้ง มีนักเรียนจำนวนไม่มาก (ร้อยละ 9.2) ที่ยินดีตั้งครรภ์ต่อไปโดยไม่ทำอะไรจนคลอดและเลี้ยงดูเด็กต่อไป

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำแท้งของวัยรุ่น มีผู้ศึกษาไว้หลายรายเช่นกัน เช่น จากการศึกษาผู้ป่วยที่แท้งบุตร และมารักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และโรงพยาบาลราชวิถี เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2521 สุวลี เจริญแพทย์ (2522) พบว่า มีผู้แท้งเอง 96 ราย และ ลักลอบทำแท้ง 78 ราย สตรีที่ลักลอบทำแท้งร้อยละ 19 มีอายุระหว่าง 15-19 ปี และร้อยละ 46 ยังเป็นโสด ส่วนกลุ่มแท้งเองไม่มีใครเป็นโรคเลย

สาเหตุสำคัญของการลักลอบทำแท้งคือ การตั้งครรภ์ก่อนแต่งงาน ความคับแค้นภายในครอบครัว และฐานะยากจน

วิทยานิพนธ์ของ กนก โตสุรัตน์ (2522) ซึ่งศึกษาลักษณะทางประชากรของผู้ตัดสินใจทำแท้งอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์ที่ไม่ปรารถนา พบว่า สตรีที่ตัดสินใจจะทำแท้งและมาขอปรึกษาบริการให้คำแนะนำของสมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยระหว่าง 1 มกราคม 2520 - 31 ธันวาคม 2520 จำนวน 406 คน เป็นโสดร้อยละ 47 ในกลุ่มสตรีโสดเหล่านี้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 26 มีการศึกษาระดับปริญญาร้อยละ 19 ระดับอนุปริญญาและอาชีวศึกษา ร้อยละ 41 มัธยมศึกษาร้อยละ 20 ประถมศึกษาร้อยละ 19 และไม่เคยเรียนร้อยละ 1 ในกลุ่มสตรีโสดนี้เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาถึงร้อยละ 50 ร้อยละ 97 ไม่เคยทำแท้งมาก่อน เข้าใจว่าครั้งนี้ที่มาปรึกษาเป็นการตั้งครรภ์ครั้งแรก ร้อยละ 29 เคยคุมกำเนิดด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งมาก่อน เหตุผลของการลักลอบทำแท้งคือ เนื่องจากการตั้งครรภ์ก่อนแต่งงาน ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย และเกิดอุปสรรคในการเรียน ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า... ความห่างเหินจากบิดามารดาอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งของความพลาดพลั้งครั้งนี้ เนื่องจากร้อยละ 41 ของสตรีโสดอาศัยอยู่กับบิดามารดา นอกนั้นอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง หรืออยู่บ้านพัก บ้านเช่า หรืออยู่กับนายจ้าง ร้อยละ 92 ของสตรีโสดที่ตั้งครรภ์ไม่ได้บอกให้บิดามารดาทราบเรื่องเลย ก่อนที่จะมาขอรับบริการปรึกษาแนะนำ สตรีโสดร้อยละ 55 เคยพยายามกินยาขับเลือดหรือยาทำแท้งมาก่อนแต่ไม่สำเร็จ

จากการศึกษาด้วยวิธีทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาของ ชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ (2530) พบตัวเลขนักเรียนที่ไปทำแท้ง ตลอดหนึ่งปีการศึกษาที่ทำวิจัย มีจำนวน 36 ราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10.6 ของนักเรียนหญิงทั้งหมด ส่วนที่ตั้งครรภ์ต่อจนครบกำหนดตลอดปีมี 1 ราย

ในงานวิจัยข้างต้นนี้ ได้อ้างอิงถึงการศึกษาของ กองอนามัยครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข เรื่องการทำแท้งในภูมิภาคชนบท พบว่า ร้อยละ 26.1 ของหญิงที่ได้รับการทำแท้งอยู่ในกลุ่มอายุระหว่าง 15-20 ปี และร้อยละ 30.6 อยู่ในกลุ่มอายุ 21-25 ปี ในจำนวนนี้ ร้อยละ 14.6 ยังเป็นโสดอยู่ และร้อยละ 4.5 ยังเป็นนักเรียน (ชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ. 2530 : 72) และที่จังหวัดเชียงใหม่ ผลการสัมภาษณ์สตรี 200 คน ซึ่งมารับบริการยุติการตั้งครรภ์ โดยแพทย์ปริญญาแผนปัจจุบันได้แสดงถึงลักษณะสังคมของผู้มารับบริการว่า เป็นสตรีที่มีอายุน้อย ยังโสด หรือเพิ่งสมรส สตรีที่ยังไม่แต่งงานอ้างเหตุผลของการ

ตั้งครรว่า ทำให้ยุ่งยากในการศึกษา หนึ่งในสี่ของกลุ่มสตรีนี้อายุต่ำกว่า 20 ปี ประมาณหนึ่งในสามเป็นนักเรียนและนักศึกษา ในรายงานนี้กล่าวว่า สตรีเหล่านี้มีเหตุจูงใจในการทำแท้งสูงมาก เพราะเคยพยายามทำแท้งด้วยวิธีการต่าง ๆ ก่อนจะมาขอรับบริการจากแพทย์แผนปัจจุบัน มีเพียงไม่กี่คนที่เคยใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างมีประสิทธิภาพ และน้อยรายที่มีความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการทำแท้ง (ชวนชม สกนธวัฒน์. 2530 : 72-93 อ้างอิงมาจาก Pongprote, Suprasert and Kunstadter. 1980)

กล่าวโดยสรุป แนวโน้มการปล่อยตัวทางเพศของวัยรุ่นในซีกโลกตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลอย่างสำคัญวัยรุ่นในประเทศไทย ถ้าปล่อยให้สถานการณ์เช่นนี้ยังดำเนินต่อไปโดยมิได้คิดหาแนวทางป้องกันค่านิยมเกี่ยวกับการรักษาวงสวนต์ ซึ่งเป็นค่านิยมดั้งเดิม และเป็นค่านิยมที่ดั้งเดิมจะถูกกลบฝังไปจนหมดสิ้นจากวัฒนธรรมไทย ในการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศในประเทศไทย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนนักศึกษาได้สะท้อนให้เห็นแนวโน้มของการปล่อยตัวทางเพศ โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาชาย แต่ในกลุ่มนักศึกษาหญิงยังคงสงวนท่าทีต่อเรื่องนี้ไว้บ้าง ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์ให้ถ่องแท้ถึงทัศนคติ ค่านิยมที่เด่นชัดของวัยรุ่นหญิงจะมีส่วนช่วยในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของสังคมไทยได้ทางหนึ่ง

ในการศึกษาคั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวัดค่านิยมทางเพศของเยาวชนไทยออกเป็น 3 ขอบเขต ซึ่งจะปรากฏอยู่ในแบบสอบถาม คือ ค่านิยมต่อการคบเพื่อนทางเพศ ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และค่านิยมต่อการทำแท้ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางเพศ โดยเฉพาะปัจจัยภายในครอบครัว ซึ่งได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว องค์ประกอบของครอบครัวที่ประกอบด้วยพี่น้องเพศหญิง ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนช่วยในการชี้แนะค่านิยมและการปฏิบัติตัวทางเพศของวัยรุ่น และปัจจัยภายนอกครอบครัวได้แก่กลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชน ซึ่งเชื่อกันว่ามีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศ

ในส่วนที่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในเรื่องเพศ วันทนี วาสิกะสิน (2526 : 27) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างด้านความคิดและค่านิยมในเรื่องเพศของชายหญิง 3 ประการ ได้แก่

1. การเลี้ยงดูแต่ด้วยเด็กของครอบครัว

2. ความคาดหวังของสังคมต่อบทบาทการเป็นเพศชายและเพศหญิง ความคาดหวังนี้รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี (ปัจจัยที่ 2 นี้รองจากครอบครัว)

3. ความแตกต่างด้านสรีระร่างกายของทั้งสองเพศ เช่น เพศหญิงถูกธรรมชาติให้มามีบทบาทเป็นแม่ ต้องตั้งครรภ์ และคลอดบุตร

จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสำคัญต่อค่านิยมทางเพศ ผู้วิจัยจึงได้นำมาพิจารณาเป็นปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายในครอบครัว

ปัจจัยภายในครอบครัว

ในสังคมไทยนั้น ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิตใจคนไทยมาตั้งแต่เด็ก จนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ คนไทยจะผูกพันกับครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดาของตนจนแก่เฒ่า อาจกล่าวได้ว่า ครอบครัวไทยมีบทบาทสำคัญต่อจิตใจมากกว่าที่จะปรากฏในวัฒนธรรมอื่น ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์ปัจจุานิก. 2524 : 8) อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อจิตใจเด็กเป็นสิ่งที่สะสมพอกพูนกันขึ้นตามอายุของเด็ก แม้ว่าในปัจจุบันจะมีข้อถกเถียงกันว่าอิทธิพลของครอบครัวต่อวัยรุ่นได้ลดลงอย่างมาก และอิทธิพลภายนอกครอบครัว เช่น อิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน โรงเรียน สื่อมวลชน ฯลฯ ได้เพิ่มมากขึ้นก็ตาม

จากการศึกษาเด็กชายหญิงในมาเลเซีย และออสเตรเลีย อายุระหว่าง 11 ปี 15 ปี และ 17 ปี จำนวน 465 คน พบว่า ผู้อ้างอิง (referent) ที่สำคัญ คือ พ่อแม่ ตามติดด้วยกลุ่มเพื่อน พี่น้อง ผู้ใหญ่ คนอื่น ๆ และครู ปรากฏอิทธิพลพ่อแม่ชัดเจนในด้านความคาดหวังที่เป็นบรรทัดฐาน พ่อแม่มีการควบคุมและจัดการกับลูก และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเชื้อชาติพบว่า อิทธิพลของพ่อแม่ที่เป็นชาวมาเลเซีย และชาวจีน มีมากกว่าชาวออสเตรเลีย โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่า ในสังคมเอเชีย พ่อแม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของลูกมากกว่าในสังคมตะวันตก (Laddawan Kasemnet. 1985: 219) และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นไทยก็ยังไม่มีข้อพิสูจน์ว่าครอบครัวมีความสำคัญน้อยกว่าเพื่อนของเด็กวัยรุ่น

ในต่างประเทศมีผู้พยายามศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่จะส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศอยู่บ้างแม้จะไม่มากนัก แอบรามสัน (Abramson. 1983) เจ้าของทฤษฎี Sexual System กล่าวว่าไม่มีรายงานวิจัยทำนองนี้มากนัก เนื่องจากพ่อแม่เองมีความรู้เรื่องนี้น้อยมาก อย่างไรก็ตาม มีนักวิชาการจำนวนหนึ่งที่มุ่งความสนใจไปที่อิทธิพลของครอบครัว และนำมาเปรียบเทียบกับอิทธิพลนอกครอบครัวว่ามีส่วนขึ้น และสร้าง

ค่านิยมพฤติกรรมของวัยรุ่นหรือไม่ อย่างไร ตัวอย่างการศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของบิดามารดาเปรียบเทียบกับอิทธิพลของเพื่อน เช่น แคนเดล (Kandel. 1973) ทอมสัน และ สเปนเนียร์ (Thomson and Spanier. 1978) ช่าห์ และ เซลนิก (Shah and Zelnik. 1981) ดีลามาเตอร์ (DeLamater. 1981) เดวิส และ แคนเดล (Davis and Kandel. 1981) และเชอร์ลิน (Cherlin. 1983) ทั้งหมดอ้างอิงอยู่ในงานวิจัยของแนทานสัน และเบคเคอร์ (Nathanson and Becker. 1986) แนทานสัน และ เบคเคอร์เองได้ศึกษาถึงอิทธิพลของครอบครัวและอิทธิพลของเพื่อน ต่อการแสวงหาวิธีการคุมกำเนิดของสตรีที่ยังไม่แต่งงานและอายุต่ำกว่า 20 ปีที่มาใช้บริการที่คลินิกวางแผนครอบครัวเป็นครั้งแรกจำนวน 2,884 คน ในรัฐแมริแลนด์

การที่พ่อแม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ (sexual socialization) ให้แก่ลูกนั้น ริชาร์ดสัน และ แครนสตัน (Richardson and Cranston. 1981) กล่าวว่า เป็นการอ้างอิงถึงความสามารถในการควบคุมลูกของพ่อแม่ ถ้าหากพ่อแม่สามารถควบคุมพฤติกรรมทางเพศของลูกได้เท่ากับเป็นตัวชี้ความสำเร็จในการเลี้ยงดูลูก แต่การควบคุมในเรื่องนี้ของพ่อแม่จำเป็นต้องแข่งขันกับตัวแทนทางสังคมอื่นในยุคนั้นที่มีการแข่งขันกันทุกด้าน (Richardson and Cranston. 1981 ; citing Holter. 1970)

อีกตัวอย่างหนึ่งสำหรับการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของบุตร คือ งานวิจัยของ ทิวาน จูเนียร์ (Teevan, Jr. 1972) ซึ่งตั้งสมมุติฐานการวิจัยว่า ถ้าพ่อแม่อบรมสั่งสอนลูกเรื่องเพศน้อยลูกจะปล่อยตัวทางเพศมาก ผลจากการวิจัยของทิวาน จูเนียร์ พบว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาได้รับการสั่งสอนจากพ่อแม่มาก จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศน้อย และมีทัศนคติทางเพศแบบอนุรักษนิยมมากกว่านักศึกษาที่พ่อแม่ไม่ได้สั่งสอนชัดเจน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้พิจารณาปัจจัยภายในครอบครัวที่มีผลต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศให้แก่ลูก โดยแบ่งแยกออกเป็นปัจจัยย่อย ๆ ได้ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

นอกจากครอบครัวจะมีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจจนถึงวัยรุ่นซึ่งเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตแล้ว สภาพความสัมพันธ์ในครอบครัวยังมี

ความสำคัญและสัมพันธ์กับพฤติกรรมของวัยรุ่นมาก ถ้าหากความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นไปอย่างราบรื่น ปราศจากความขัดแย้ง วัยรุ่นอยู่อย่างมีความสุขในครอบครัว เชื่อได้ว่าสิ่งนี้สามารถป้องกันการกระทำผิดของเยาวชนได้ เพราะมีงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า การกระทำผิดของเยาวชนส่วนใหญ่เกิดในขณะที่เยาวชนอยู่ในหมู่เพื่อน และเกิดขึ้นในวันหยุด (Felson and Gottfredson, 1984 : 713) ดังนั้นการใช้เวลาใกล้ชิดกับครอบครัวโดยเฉพาะตอนเย็นหรือตอนกลางคืน และในวันหยุดจะช่วยให้วัยรุ่นมีโอกาสน้อยที่จะกระทำผิดลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะหนึ่งของการควบคุมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการ (informal social control) ซึ่งกระทำโดยสถาบันครอบครัว จากงานวิจัย ของ นิภา พงศ์วิรัตน์ (2520) พบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวที่สงบสุขนั้นมีปัญหาทางเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม น้อยกว่าวัยรุ่นในครอบครัวที่ไม่สงบสุข

อย่างไรก็ตาม ในทุกสังคมจะพบความขัดแย้งระหว่างบิดามารดา และบุตรวัยรุ่น เนื่องจากมีความแตกต่างระหว่างวัย ดวงเดือน พันธุนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์พานิก (2524 : 53-34) กล่าวว่า ปริมาณความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ในสังคมหนึ่ง ๆ อาจสะท้อนให้เห็นความเจริญของสังคมในประเทศนั้น ๆ ทางสังคมวิทยาสนใจศึกษาสาเหตุของการเพิ่มและลดปริมาณความขัดแย้งระหว่างคนต่างวัยหรือเรียกว่าช่องว่างระหว่างวัย สาเหตุสำคัญของการขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับบิดามารดา ด้านความคิดและพฤติกรรม เกิดจากความแตกต่างระหว่างอายุของบิดามารดาและบุตร บิดามารดาและบุตรมักมีอายุแตกต่างกันมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเรียกว่าเป็นความแตกต่างทางชีวภาพ สาเหตุอีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้ใหญ่ (บิดามารดา) มีอายุมากขึ้น ความเร็วในการเรียนรู้ทางสังคมจะลดลง การรับรู้สิ่งต่าง ๆ ลดลง ส่วนเด็กและวัยรุ่นจะเรียนรู้ได้เร็วกว่าผู้ใหญ่ จึงพร้อมที่จะซึมซับค่านิยมวัฒนธรรมและสิ่งแปลกปลอมต่าง ๆ จากวัฒนธรรมอื่น ๆ เข้ามาโดยง่ายและรวดเร็ว ดังนั้น จึงเกิดความแตกต่างทางด้านความคิด ความเข้าใจระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก หรือระหว่างบิดามารดาและบุตรวัยรุ่น และถ้าหากไม่มีการติดต่อสื่อสารกันอย่างเพียงพอ ความขัดแย้งระหว่างวัยจะเพิ่มมากขึ้น/

ในช่วงวัยรุ่น เด็กเริ่มมีความคิดที่จะแยกตัวเป็นอิสระจากครอบครัวทั้งด้านความคิด และการกระทำ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นในครอบครัว และความยุ่งยากปรับความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีผลต่อการปฏิบัติตนทั้งของวัยรุ่นและของบิดามารดาของวัยรุ่น ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งดังกล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนปลายมักขัดแย้งกับพ่อแม่มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น จากการศึกษาของ นรา สมประสงค์ (2520) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความ

ขัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่ และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ พบว่า วัยรุ่นไทยมีความขัดแย้งกับพ่อแม่มาก ในเรื่องที่พ่อแม่มักยกเอากรณีพี่น้องหรือเพื่อนบ้านมาเป็นตัวอย่างย่ำให้กระทำ หรือต้องการให้วัยรุ่นเอาอย่างคนที่ประสบความสำเร็จในการเรียน จู้จิบว่าเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งวัยรุ่นเห็นว่าไม่มีความสำคัญพอที่จะนำมากล่าวถึงหรือติเตียน พ่อแม่ไม่เข้าใจความต้องการของลูก ชอบให้ลูกทำตามความต้องการ และคำแนะนำทุกอย่างของพ่อแม่ ส่วนเรื่องที่พบว่ามีความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่และลูกน้อย คือ เรื่องบ่นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ การแต่งกายไปทำบุญ การคบเพื่อนต่างเพศ มรรยาทในการวางตน และการรับประทานอาหาร

สำหรับความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่นในซีกโลกตะวันตกเป็นสิ่งที่พบเห็นโดยทั่วไป ทิวาน จูเนียร์ (Teevan, Jr. 1972 : 284) กล่าวกันว่าตอนแรกวัยรุ่นต่อต้านพ่อแม่เป็นรายบุคคล ต่อมาวัยรุ่นจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือสังคมวัยรุ่นเพื่อก่อกบฏต่อพ่อแม่ และต่อต้านสังคมและวัฒนธรรม กลุ่มวัยรุ่นจะแยกตัวเป็นกลุ่มวัฒนธรรมย่อย (sub culture) ต่างหาก การต่อต้านของวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ได้ต่อต้านพฤติกรรมของบิดามารดาที่กระทำต่อพวกเขา แต่วัยรุ่นต้องการต่อต้านข้อห้ามและการประนามของผู้ใหญ่ที่ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาสำหรับผู้เยาว์โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนวรรณกรรมในการวิจัยของ สมิธ (Smith. 1983 : 533) ไม่พบความสัมพันธ์ชัดเจนระหว่างการควบคุมของพ่อแม่กับพฤติกรรมของลูก การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ผู้วิจัยจึงคาดว่าอาจมีความสัมพันธ์เชิงเส้นโค้ง (curvilinear relationship) ก็ได้

ในประเทศไทยมีผู้ศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ในครอบครัว ในฐานะเป็นตัวแปรหลักว่ามีผลต่อเด็กในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียน หรือต่อการพัฒนาทางจิตใจของเด็กหรือไม่ ฯลฯ การวิจัยในทำนองนี้สามารถหาอ่านได้จากวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาในท้องสมุทมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สำหรับในต่างประเทศ มีผู้สนใจศึกษาในแง่มุมอื่นอีก เช่น ศึกษาภูมิหลังของครอบครัวกับความนึกคิดของวัยรุ่น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิภณสัมพันธ์ในครอบครัวกับทัศนคติต่อชีวิตครอบครัวของวัยรุ่น เช่น นิเม (Niemi. n.d) จากมหาวิทยาลัยในฟินแลนด์ ศึกษาวัยรุ่น (ชายหญิง) อายุ 15 ปี และพ่อแม่ จำนวน 43 ครอบครัว จากการศึกษาครั้งนี้ได้พบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางบวกของวัยรุ่นต่อความคาดหวัง และเชื่อมั่นในเรื่องการแต่งงาน และการวางแผนสำหรับชีวิตครอบครัวในอนาคต กับบรรยากาศที่อบอุ่นในครอบครัว ความเสมอภาคของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และการที่วัยรุ่นมีบิดามารดาที่มีความรู้สึกมีความสุขในชีวิตสมรส

นอกจากนี้ ยังมีผู้ศึกษาวิจัยเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เพื่อหาคำตอบที่แน่ชัดในเรื่องนี้ จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทีวาน จูเนียร์ (Teevan Jr. 1972 : 283-291) พบว่า ในรายงานการวิจัยของ รีสส์ (Reiss. 1967 : 139) ระบุว่า นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมองว่าบิดามารดาของตนไม่ค่อยปล่อยตามใจในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ แต่เพื่อนจะยอมตามใจในเรื่องนี้มาก เพราะฉะนั้น นักศึกษาจึง โน้มเอียงไปควมเพื่อนและจัดวางตัวเองในระดับใกล้เคียงกับเพื่อน รีสส์ ยังพบว่า ผู้ที่รู้สึกว่าครอบครัวของตนเองไม่มีความสุข มักจะมีคะแนนการปล่อยตัวทางเพศ (sexual permissiveness) สูง

จากการศึกษา ตัวบ่งชี้กิจกรรมวัยรุ่นกับความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นการศึกษาในรัฐ อิลลินอยส์ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ กลุ่มตัวอย่างเป็นหัวหน้าครัวเรือนชาย และหญิง ที่มีอายุเกิน 18 ปี และจัดแบ่งเป็นรุ่นอายุต่าง ๆ (cohort) 5 รุ่น ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อให้ผู้ตอบนึกย้อนหลังว่าในขณะที่ยูตอบมีอายุ 17 ปี ผู้ตอบมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบิดามารดา หรือเพื่อนอย่างไร โดยผู้วิจัยตั้งคำถามว่าในขณะที่ยูตอบอายุ 17 ปี ในตอนเย็นทุกเย็น รับประทานอาหารเย็นกับสมาชิกในครอบครัวหรือไม่ หรือเมื่อผู้ตอบออกไปข้างนอกกับเพื่อนในตอนค่ำมีผู้ใหญ่ติดตามไปด้วยหรือไม่ ด้วยวิธีการศึกษาแบบนี้ของ เฟลสัน และ กอทเฟรดสัน (Felson and Gottfredson. 1984) พบแนวโน้มที่น่าสนใจกล่าวคือ พบว่าในคนรุ่นเก่า มีโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดครอบครัวมากกว่าคนรุ่นใหม่ ขณะที่คนรุ่นเก่ามีโอกาสรับประทานอาหารเย็นร่วมกับครอบครัวถึงร้อยละ 94-97 คนรุ่นใหม่มีโอกาสรับประทานอาหารเย็นร่วมกับครอบครัวเพียงแค่อ้อยละ 63-75 และเมื่อคนรุ่นเก่าออกจากบ้านไปในเวลาค่ำคืนกับเพื่อน คนรุ่นเก่าจะมีผู้ใหญ่ติดตามไปด้วยถึงหนึ่งในสี่ ขณะที่คนรุ่นใหม่ตอบว่า มีผู้ใหญ่ติดตามไปด้วยเพียงร้อยละ 8 ผลของการวิจัยสรุปว่า กิจกรรมของวัยรุ่นได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และวัยรุ่นใช้เวลาอยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวลดลง แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะมีได้ศึกษาถึงความเข้มงวดกวดขันของพ่อแม่ หรือความตั้งใจที่จะควบคุมลูกตลอดจนประสิทธิภาพของการอยู่ใกล้ชิดลูก แต่ก็บอกได้ว่า แนวโน้มของการควบคุมลูกลดลง ซึ่งจุดนี้น่าเป็นห่วง เพราะมีงานวิจัยหลายชิ้นทั้งในประเทศไทย และในต่างประเทศ ที่ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่ไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัวมีโอกาสจะกระทำความผิดมากกว่าเยาวชนที่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นในครอบครัว

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเป็นของ มิลเลอร์ และ ไชมอน (Miller and Simon. 1974) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นชายหญิงอายุ 14-17 ปี จำนวน 2,064 คน พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการมีเพศสัมพันธ์กับความแปลกแยก (alienation) จากพ่อแม่

นอกจากการศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จากการทำกิจกรรมร่วมกัน หรือการขัดแย้งกันระหว่างพ่อแม่ลูกแล้ว การสื่อสารภายในครอบครัวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ในครอบครัว ที่มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นได้ ตัวอย่างเช่น การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของวัยรุ่นกับพ่อแม่และกับเพื่อนที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นของ วอน ยามามูระ และ อิเคดะ (Won, Yamamura and Ikeda. 1969) พบว่า การที่วัยรุ่นปรึกษากับพ่อแม่ และฟังคำแนะนำจากพ่อแม่ เป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และถ้าวัยรุ่นคำปรึกษาและขอคำแนะนำจากพ่อแม่และจากเพื่อนน้อย จะพบว่าวัยรุ่นจะกระทำตามที่สังคมยอมรับน้อยลงไปด้วย

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1967) กล่าวว่า ในครอบครัวที่พ่อแม่มีการสื่อสารกับลูกอย่างจำกัด และไม่ค่อยมีส่วนแบ่งในประสบการณ์ของลูกวัยรุ่นของตน อีกนัยหนึ่งพ่อแม่ไม่รู้จักโลกของวัยรุ่น พ่อแม่ที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และพยายามแยกตัวจากวัฒนธรรมของวัยรุ่น จะพบว่าครอบครัวนั้นทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อย (Laddawan Kasemnet. 1985 : 218 ; citing Hurlock. 1967)

จากการศึกษาวัยรุ่นในเม็กซิโกซิตี ของ พิค เดอ วีส์ส และคนอื่น ๆ (Pick de Weiss and others. 1991) เพื่อค้นหาตัวแปรทางสังคมจิตวิทยาทั้ง 17 ตัวว่าตัวใดเป็นตัวกำหนด (determinant) ต่อการมีเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเม็กซิโกซิตี ผลของการศึกษาพบความสัมพันธ์ที่เด่นชัดระหว่างการที่บุตรสาวหลีกเลี่ยงการตั้งครรภ์ (นอกสมรส) กับการที่ได้พูดคุยกับมารดาเกี่ยวกับเรื่องเพศ การที่มารดามีความกระตือรือร้น และเป็นผู้ที่บุตรสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างดี ตลอดจนการที่มารดาไม่ได้ตั้งครรภ์ครั้งแรกโดยที่ยังไม่ได้แต่งงาน ผลการวิจัยนี้จึงเน้นบทบาทของมารดาในฐานะเป็นตัวแทนให้แก่บุตรสาว และการสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างบุตรสาวกับมารดา สามารถป้องกันพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้เป็นอย่างดี

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ในครอบครัว และการเกิดกิจกรรมทางเพศแต่อาຍังน้อยของ มัวร์ ปีเตอร์สัน และ ฟุสเทนเบิร์ก (Moore, Peterson and Furstenburg. 1986) ซึ่งใช้ข้อมูลจากการสำรวจระดับชาติเมื่อ ค.ศ. 1981 พบประเด็นที่

น่าสนใจหลายประเด็น อาทิ การสื่อสารภายในบ้านระหว่างพ่อแม่ลูก มีส่วนสัมพันธ์กับการเกิดกิจกรรมทางเพศ กล่าวคือ การที่พ่อแม่ที่รู้จักเพื่อนของลูกส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดลูกจะมีประสบการณ์ทางเพศน้อยกว่า การที่พ่อแม่ได้พูดคุยกับลูกชายบ่อย ลูกชายจะมีโอกาสมีกิจกรรมทางเพศน้อยกว่า ผลการวิจัยส่วนนี้พบนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มวัยรุ่นหญิง ถ้าลูกสาวได้พูดคุยกับพ่อแม่เกี่ยวกับเรื่องเพศและจะมีเพศสัมพันธ์น้อยกว่า นั่นคือการสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับลูกทำให้ลูกมีกิจกรรมทางเพศก่อนการแต่งงานน้อยกว่า กรณีเช่นนี้เกิดขึ้นกับลูกสาวที่มีพ่อแม่เป็นพวกหัวเก่า ที่มีโอกาสจะป้องกันไม่ให้อุบัติการณ์ทางเพศตั้งแต่อายุน้อยของลูกสาววัยรุ่นมีมากกว่า นอกจากการวิจัยครั้งนี้แล้ว ยังมีงานวิจัยอีกหลายชิ้นที่พบว่า พ่อแม่จะพูดคุยเรื่องเพศกับลูกสาวมากกว่าลูกชาย (เช่น งานวิจัยของ Moore, Peterson and Furstenburg. 1986 ; citing Freeman, Rickels, Huggins, Mudd, Garcia and Dickens. 1980 ; Kahn and others. 1984 ; Ross. 1979)

ในรายงานการวิจัยของ มัวร์, ปีเตอร์สัน และ ฟุรสเตอร์เบิร์ก (Moore, Peterson and Furstenburg. 1986) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ซึ่งจะยกมาเป็นตัวอย่างสนับสนุนความสัมพันธ์ในครอบครัววัยรุ่นกับพฤติกรรมทางเพศ เช่น งานวิจัยของ ฟอกซ์ (Fox. 1980) รายงานว่า ลูกสาวที่พูดคุยกับแม่บ่อยจะมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการตั้งครรภ์น้อยกว่า แอברהแฮมส์, มอริสัน และเวท (Abrahamse, Morrison and Waite. 1985) พบว่า ลูกสาววัยรุ่นที่พูดคุยกับพ่อแม่บ่อย ๆ ไม่ค่อยตกเป็นมารดาในวัยเรียน โฮแกน และ คิตากาวา (Hogan and Kitagawa. 1985) รายงานว่า วัยรุ่นผิวดำไม่ค่อยมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ถ้าพ่อแม่ของวัยรุ่นเข้ามามีการจัดการเรื่องการมีนัดเที่ยว (Dating) กับเพื่อนต่างเพศตั้งแต่ต้น แต่นักวิจัยหลายคน เช่น คาห์น, สมิธ และโรเบิร์ตส์ (Kahn, Smith and Roberts. 1984) และ นิวคัมเมอร์ และ ยูดรี (Newcomer and Udry. 1984, 1985) ไม่พบว่าการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ลูกในครอบครัววัยรุ่นจะลดความน่าจะมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยของวัยรุ่น

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งที่มุ่งทดสอบสมมุติฐานที่พบในงานวิจัยอื่น ๆ ก่อนหน้านี้ว่า การที่ลูกได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่ มักจะมีทัศนคติและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของพ่อแม่มากกว่าลูกที่ไม่ได้ใกล้ชิดกับพ่อแม่ งานชิ้นนี้เป็นของ เวินสไตน์ และ ฮอริตัน (Weinstein and Thornton. 1989) ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาและบุตรอายุ 18 ปี จำนวน 888 คู่ ในเมืองดีทรอยต์ สหรัฐอเมริกา เพื่อทดสอบทัศนคติของมารดาและบุตรต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและการที่

บุตรรายงานว่า ได้ยุ่งเกี่ยวทางเพศก่อนแต่งงานหรือไม่ งานวิจัยชิ้นนี้ได้พบว่า อิทธิพลของทัศนคติของมารดาต่อบุตรนั้น ขึ้นกับคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตร ซึ่งเป็นผลจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดภายในครอบครัว และการสื่อสารภายในครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการที่บิดามารดาถ่ายทอดค่านิยมของตนไปยังบุตรของตน

งานวิจัยของ เวินสไตน์ และ ฮอร์ตัน ได้สร้างโมเดลและกรอบแนวความคิด โดยอาศัยงานวิจัยก่อนหน้าหลายเรื่อง รวมทั้งงานวิจัยของ เจสเซอร์ และเจสเซอร์ Jessor and Jessor. 1975) ซึ่งศึกษาการเปลี่ยนผ่านของภาวะพรหมจารีไปสู่ภาวะที่ไร้พรหมจารี (nonvirginity) ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับไฮสคูล พบความสัมพันธ์ระหว่างการที่พ่อแม่เกื้อหนุนและควบคุมดูแลอยู่กับการที่บุตรไม่มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส (Jessor and Jessor. 1975 ; citing Weinstein and Thornton. 1989 : 564) อย่างไรก็ตาม คำตอบที่ได้เป็นการรายงานของวัยรุ่น ไม่ใช่คำตอบจากพ่อแม่ของวัยรุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น จะพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์อย่างมากต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น คือ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว อันประกอบด้วยตัวชี้วัดความสัมพันธ์ เช่น ความขัดแย้งภายในครอบครัว การสื่อสารภายในครอบครัว กิจกรรมที่กระทำร่วมกันภายในครอบครัว การควบคุมดูแลและการอบรมสั่งสอนของบิดามารดาต่อบุตร

นอกจากปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวที่อาจส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นแล้ว ผู้วิจัยยังพบปัจจัยภายในครอบครัวอื่น ๆ อีกที่มีส่วนสัมพันธ์กับหัวข้อที่ต้องการศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของครอบครัว

2. องค์ประกอบของครอบครัว

องค์ประกอบของครอบครัว เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักวิจัยสนใจจะศึกษาหาความสัมพันธ์กับค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรมต่าง ๆ ของวัยรุ่นเช่นกัน โดยทั่วไปองค์ประกอบครอบครัว หมายถึง สภาพของครอบครัว และลักษณะของบุคคลต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นครอบครัว ประเภทหรือขนาดของครอบครัว ครอบครัวเดี่ยว หรือครอบครัวขยาย ครอบครัวขนาดใหญ่ หรือครอบครัวขนาดเล็ก จำนวนพี่น้องและญาติ

ในการศึกษาตัวแปรด้านองค์ประกอบของครอบครัว ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมของวัยรุ่นพบว่า ในกรณีที่พี่น้องมากจะพบผลกระทบต่อพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นน้อยกว่ากรณีพี่น้อง

น้อย งานวิจัยของ โรเจอร์ (Roger. 1983) พบว่านอกจากการที่วัยรุ่นชายอาศัยอยู่เฉพาะกับบิดาหรือ เฉพาะมารดาแล้ว การที่วัยรุ่นมีพี่ชายยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อยของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนเกรด 8-10 ในรัฐทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกา (Miller and Bingham. 1989 : 504 ; citing Roger. 1983)

ในการศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมปลายในรัฐทางตะวันตกของสหรัฐอเมริกา มิลเลอร์ และคนอื่น ๆ (Miller and others. 1987) ไม่พบผลกระทบจากการมีพี่ชายต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น แต่พบผลกระทบของสถานภาพสมรสของบิดามารดานั่นคือการที่บิดามารดาหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ หรือการที่วัยรุ่นมีเฉพาะบิดาหรือเฉพาะมารดาอยู่ในครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

สำหรับการวิจัยในประเทศไทย ซึ่งส่วนมากเป็นการสำรวจความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นนั้น ไม่ได้สนใจตัวแปรด้านองค์ประกอบพี่น้องในครอบครัวทั้งที่การมีพี่น้อง หรือญาติใกล้ชิดที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน น่าจะเป็นแหล่งข่าว และช่องทางในการให้ความรู้เรื่องเพศได้เป็นอย่างดี แต่ความสำคัญของพี่น้องในฐานะเป็นแหล่งความรู้หรือผู้ให้คำปรึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับเพศแก่วัยรุ่น จะปรากฏในการศึกษาวิจัยที่ไม่ได้มุ่งประเด็นศึกษาเรื่องนี้โดยตรงบางรายงาน ตัวอย่างเช่น จากการสำรวจเจนิสที่เข้ารับการอบรมรูปแบบชีวิตครอบครัวศึกษา 2 รุ่น พ.ศ.2529 และ พ.ศ.2530 พบว่า ที่ปรึกษาของนิสิตเมื่อมีปัญหา ในการคบเพื่อนต่างเพศ อันดับสูงสุดได้แก่ ผู้เป็นมารดา แต่บุคคลอันดับรองลงมาคือ พี่น้องเพศเดียวกัน ลำดับต่อมาจึงเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน บิดา ครู และพี่น้องต่างเพศ ตามลำดับ ส่วนที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในร่างกายผู้ที่นิสิตปรึกษามากที่สุดคือ เพื่อนเพศเดียวกัน รองลงมาคือ มารดา ลำดับที่สามได้แก่ พี่น้องเพศเดียวกัน (เชมิกา ยามะรัต. 2530 : 200)

นอกจากนี้ในงานวิจัยของ เบนญา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง และคนอื่น ๆ (Bencha Yodumnern-Attig and others. 1992) ซึ่งศึกษาถึงปัจจัยในชุมชนที่มีผลต่อการยังให้การคุมกำเนิด ผลการวิจัยพบว่า พี่สาวมีส่วนสำคัญในการให้คำแนะนำ เรื่องเพศแก่ น้องสาว ในครอบครัวที่มีพี่น้องเป็นเพศเดียวกันจึงน่าจะเปิดโอกาสได้ถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่กันได้ การวิจัยของ เบนญา ยอดดำเนิน-แอ็ดติง และคนอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ของไทยใช้วิธีการศึกษาเชิงมานุษยวิทยา คือ การส่งนักวิจัยผู้ช่วยเข้า

ไปอยู่ในหมู่บ้าน 4 หมู่บ้าน เป็นเวลา 9 เดือน จากรายงานการวิจัยเบื้องต้น พบว่า มีการสอนเพศศึกษาแก่ลูกสาวโดยผ่านพี่สาวหรือแม่ หรือยาย แต่วิธีการสอนเป็นการสอนทางอ้อม เช่น เมื่อเด็กผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือน แม่ หรือ พี่สาว หรือยาย จะตักเตือนว่าห้ามผู้ชายเข้ามาเพราะอาจจะท้องได้ ซึ่งอาจตีความหมายว่าห้ามไปยุ่งเกี่ยวใกล้ชิดกับเด็กผู้ชาย ซึ่งจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ทางเพศ (Bencha Yodduern-Attig and others. 1992) ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่ในครอบครัวชนบท มีการถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศ รวมทั้งการวางแผนครอบครัวจากพี่สาวไปสู่น้องสาว และจากแม่ไปสู่ลูก การส่งข่าวสารด้วยวิธีบุคคลต่อบุคคล (person-to-person) เป็นการให้ความรู้ที่มีประสิทธิภาพมาก และอาจจะมากกว่าการส่งข่าวสารที่ผ่านสื่อมวลชน อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ยังไม่มีผู้วิจัยประสิทธิภาพของสื่อบุคคล และสื่อมวลชนในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาในประเทศไทย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสมมุติ (assumption) ว่าพ่อแม่และบุคคลอื่นในครอบครัว อาจเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศให้แก่ลูก โดยการพูดคุยสั่งสอนในชีวิตประจำวันอาจมีการสอดแทรกให้ความรู้หรือสั่งสอนเรื่องเพศ แก่ลูกหลาน โดยทั้งผู้สอนและผู้เรียนรู้ไม่ตระหนักว่านั่นคือการให้ความรู้การถ่ายทอดความรู้จากญาติพี่น้องที่เป็นเพศเดียวกัน จะส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการให้เพศศึกษาภายในครอบครัว

นอกจากตัวแปรด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวและองค์ประกอบครอบครัวแล้ว ผู้วิจัยยังมุ่งศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ภายในครอบครัว ได้แก่ ความเชื่อมั่นในศาสนาของครอบครัว

3. ความเชื่อมั่นในศาสนา

ความเชื่อมั่นในศาสนาก็นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการตีกรอบความคิดและการปฏิบัติตามของวัยรุ่นเช่นกัน ทั้งนี้เพราะค่านิยมและวัฒนธรรมไทยต่างได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาแทบทั้งสิ้น สำหรับสังคมไทยซึ่งมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ พุทธศาสนาเป็นถิ่นที่บ่อของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ตั้งแต่เกิดจนตาย วัดและพระสงฆ์ได้เป็นที่พึ่งของชาวบ้านโดยทั่วไปมาตลอด ในสมัยก่อนวัดเป็นสถานศึกษา และชาวบ้าน แต่เมื่อรัฐจัดการโอนหน้าที่การศึกษาจากวัดไปให้โรงเรียน จึงมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าวัดและพระสงฆ์สูญเสียการหน้าที่ (function) ที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การให้การศึกษาไปเหลือแต่การหน้าที่เป็นที่พึ่งทางใจโดยเฉพาะกลุ่มประชากรวัยสูงอายุ ส่วนประชากรกลุ่มอื่น ๆ ในปัจจุบันรวมทั้งวัยรุ่นถูกมองว่าเพิกเฉยหรือละเลยต่อสถาบันทางศาสนา เนื่องจาก

คนหนุ่มสาวมักไม่ชอบไปวัด ไม่ไปพูดคุยกหาความรู้จากพระสงฆ์ ไม่ยึดถือคำสั่งสอนของพระพุทธรองค์โดยเคร่งครัด บางคนไม่มีแม้แต่ความรู้ว่าศีลห้าประกอบด้วยข้อห้ามอะไรบ้าง การที่วัยรุ่นห่างเหินจากศาสนา ประกอบกับไม่มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของศาสนาอกจากความรู้ที่ได้จากหน้าหนังสือเรียนซึ่งมีอยู่จำกัด ทำให้วัยรุ่นถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่ประพฤตินิยามว่าผิดกฎหมายเพราะห่างไกลจากศาสนา อย่างไรก็ตาม คนส่วนมากยังเชื่อว่าอิทธิพลของพระพุทธศาสนายังคงตกผลึกอยู่ในแวดวงของการดำเนินชีวิตของคนไทย และมีอิทธิพลต่อแนวความคิด ความเชื่อและการปฏิบัติของคนไทย ความเชื่อและการปฏิบัติเหล่านี้ถูกถ่ายทอดมาสู่คนรุ่นลูกหลานตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่น เป็นที่หวังว่าวัยรุ่นไทยยังมีทัศนคติที่ดีต่อศาสนา และถือว่าศาสนาเป็นของสูงเป็นสิ่งที่ดี โดยเฉพาะในสังคมชนบท ศาสนาในสายตาของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่จำเป็นยิ่งสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ ตั้งแต่เกิดจนตายมีความผูกพันกับศาสนามาโดยตลอด (สุชา จันทน์เอม. 2528 : 35-36)

ในการสำรวจปัญหา และความต้องการของวัยรุ่น ซึ่งเป็นนักเรียนมัธยม กว่า 10,000 คน โดย จุลองรัฐ อินทรีย์ และคนอื่น ๆ (2527 : 137) พบว่าวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นว่าศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจวัยรุ่นทุกวัยมีจริยธรรมดีเป็นส่วนใหญ่ แต่หย่อนด้านการปฏิบัติตัวประจำวันเกี่ยวกับศาสนา

เพ็ญแข ประจวบจันทน์ และ อ้อมเดือน สดมณี (2529) ศึกษาเรื่องการยึดหลักทางศาสนาในการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทย และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง พบว่าความเชื่อทางพุทธศาสนาของกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัย ในวัยเด็กจะมีความเชื่อมั่นสูงมากแล้วลดลง จะเพิ่มมากขึ้นอีกครั้งเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ข้อค้นพบนี้ตรงกับความเชื่อโดยทั่วไปว่า ในวัยเด็กจะมีความเชื่อมั่นในศาสนามาก เพราะพ่อแม่ปู่ย่าตายายจะสั่งสอนอบรมให้ยึดหลักจริยธรรมแต่เมื่อเติบโตเป็นวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ ไม่ค่อยใกล้ชิดกับพ่อแม่และครอบครัวดั้งเดิม เช่นวัยเด็กกลับไปผูกพันกับกลุ่มเพื่อนและกลุ่มสัมพันธ์อื่น ๆ ทำให้ความเชื่อทางศาสนาลดลง สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งที่พบในรายงานวิจัยชิ้นนี้ก็คือ เด็กในหมู่บ้านที่ไม่เจริญมีความใกล้ชิดกับวัดมากกว่าเด็กในหมู่บ้านที่เจริญ และมีการปฏิบัติตามหลักการทางศาสนามากกว่าเด็กในหมู่บ้านที่เจริญ และยังพบว่า บิดามารดาเป็นผู้มีอิทธิพลในการถ่ายทอดทางศาสนาให้แก่บุตร

จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกา พบว่า วัยรุ่นอเมริกันรายงานว่าศาสนามีความสำคัญต่อชีวิตมากกว่าวัยรุ่นในประเทศอุตสาหกรรมอื่น ๆ และวัยรุ่นอเมริกันไปโบสถ์ในวันสุดสัปดาห์มากกว่าวัยรุ่นในประเทศอื่น (Studer and Thornton. 1987 : 118) อย่างไรก็ตาม

ในประเทศพัฒนาแล้ว 37 ประเทศในโลก มีการรายงานว่าความเคร่งศาสนาของคนทั่วไปมีแนวโน้มลดลง และมีความอดกลั้นต่อความประพฤติ (ผิด) ทางเพศของเยาวชนมากยิ่งขึ้น (Studer and Thornton. 1987)

จากการศึกษาของ ธอร์ตันตันและแคมเบิร์น (Thornton and Camburn. 1989) ซึ่งจัดว่าเป็นงานวิจัยที่โด่งดังพอสมควร ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากข้อคำถามถึงความสำคัญของศาสนาต่อชีวิตของผู้ตอบ มากกว่าสองในสามของผู้เป็นมารดาจะตอบว่าศาสนาสำคัญต่อเธอ ขณะที่ผู้ตอบที่เป็นลูกสาวจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง และลูกชายน้อยกว่าหนึ่งในสาม มีความเห็นว่ศาสนาสำคัญต่อตน

จากการศึกษาหน่วยครอบครัว 60 หน่วย (1 หน่วย คือ พ่อ-แม่-ลูก(วัยรุ่น) ของเวียตติง (Weiting. 1975) พบว่าลูกวัยรุ่นไปโบสถ์น้อยกว่าพ่อแม่ และวัยรุ่นมีความคิดเห็นว่าศาสนามีความสำคัญน้อยกว่าพ่อแม่ อย่างไรก็ตาม วัยรุ่นก็ยังติดขัดอยู่กับสัญลักษณ์ทางศาสนาอยู่ (Hoge, Pettrillo and Smith. 1982 : 571 ; citing Weiting. 1975)

มีผู้ศึกษาการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนาและสังคมของพ่อแม่ไปยังลูกวัยรุ่น โดยเก็บตัวอย่างจากพ่อแม่-ลูก(วัยรุ่น) จำนวน 254 ชุด เพื่อดูแบบแผนการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนาจากพ่อแม่ไปสู่ลูกหลัง จากทดสอบปัจจัยด้านครอบครัว 33 ตัว ว่ามีผลทางตรง (direct effect) ต่อการถ่ายทอดค่านิยมหรือไม่ ผู้วิจัยคือ โฮจ เพทริลโล และ สมิธ (Hoge, Pettrillo and Smith. 1982) พบว่ามีปัจจัยหลายตัวที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดค่านิยมทางศาสนา ได้แก่ การที่พ่อแม่มีอายุน้อย ความเห็นด้วยกับศาสนาของพ่อแม่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก ซึ่งผู้วิจัยสรุปว่า ความสัมพันธ์ในการถ่ายทอดค่านิยมทางด้านศาสนาและสังคมจากพ่อแม่ไปสู่ลูกมีเจือจางมาก เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเกิดเป็นคำถามว่าเด็กจะได้รับการถ่ายทอดค่านิยมทางสังคมและศาสนาจากที่ไหน และจากใคร

เหตุที่การวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาตัวแปรด้านความเชื่อ และค่านิยมทางศาสนาตลอดจนความเคร่งศาสนาของครอบครัวและของวัยรุ่นทั้งที่ไม่มีงานวิจัยของไทยโดยตรงที่ศึกษาถึงอิทธิพลของศาสนาต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น แต่เนื่องจากมีงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ในต่างประเทศที่เพียงพอสำหรับการอ้างอิงในที่นี้ และเนื่องจากมีผู้ให้ความเห็นว่า การแก้ปัญหาวัยรุ่นนั้น ธรรมชาติมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหา ขณะนี้มีพระสงฆ์ผู้นำทางศาสนาหลายองค์ ได้ตื่นตัวในเรื่องนี้และพยายามในการแก้ปัญหาของวัยรุ่น เช่น สำนักสงฆ์วัดถ้ำกระบอกที่ช่วยในด้าน

ยาเสณิตติ หรือพระพยอมกัลยาโณ แห่งวัดสวนแก้วที่ประยุกต์ธรรมะมาสั่งสอนวัยรุ่นเป็นต้น ดังนั้น การศึกษาตัวแปรด้านศาสนาที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมความเชื่อของวัยรุ่น จะเป็นประโยชน์ในการ ช่วยแก้ปัญหาวัยรุ่นได้ทางหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การแก้ปัญหาวัยรุ่นนั้นจำเป็นต้องสร้างความ เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา และมีความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธองค์ซึ่งเป็นขั้นแรก ของการขัดเกลาจิตใจของวัยรุ่น พร้อมกับการชี้แนะแนวทางที่ถูกที่ควรแก่วัยรุ่น แล้วปลูกฝัง ความรู้สึกละอายต่อบาป ไม่ประพฤติเบี่ยงเบนไปจากการยอมรับของสังคม และมีค่านิยมที่ เหมาะสม รวมทั้งค่านิยมทางเพศ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในศาสนามาหาความสัมพันธ์โดยตรง กับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อในศาสนา และค่านิยมทางเพศของ วัยรุ่นไทยนั้น ยังไม่มีผู้ทำการศึกษอย่างจริงจัง ดังนั้น การทบทวนวรรณกรรม ณ ที่นี้ จึงได้ มาจากงานวิจัยของต่างประเทศ เนื่องจากในต่างประเทศมีการแสดงออกด้านบทบาทของ สถาบันศาสนาอย่างชัดเจนตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์ และเชื่อกันว่าศาสนามีอิทธิพลต่อการกำหนด มาตรฐานของความประพฤติทางเพศที่เหมาะสมมาเป็นเวลานานแล้วในอดีต มีการสร้างระบบ การคว่ำบาตร (sanction) เพื่อบังคับให้ศาสนิกชนกระทำตามหลักการของศาสนา ตัวอย่าง เช่น ศาสนาคริสต์มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติของชาวอเมริกัน เพราะจุดประสงค์ของกิจกรรม ทางเพศของคริสเตียน คือ การสืบทอดพันธุ์ (reproduction) ฉะนั้น ความพอใจทาง ร่างกายด้านอื่น ๆ ถือว่าเป็นบาป (DeLamater. 1981 ; citing Lo Piccolo and Meiman. 1977) ความเชื่อพื้นฐานเหล่านี้ได้กลายเป็นบรรทัดฐานหรือข้อห้ามหลายอย่าง เช่น การห้ามการมีรักร่วมเพศ การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง และการยุ่งเกี่ยวทางเพศกับเด็ก เนื่องจากการกระทำดังกล่าวไม่มีศักยภาพในการสืบทอดพันธุ์ ฯลฯ

ในรายงานของ ดีลามาเตอร์ (DeLamater. 1981) บรรยายถึงกลไกที่สถาบัน ศาสนามีใช้อย่างมีประสิทธิภาพและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของปัจเจกชนคือ

1. ศาสนาให้แนวทางความประพฤติทางเพศ อุดมการณ์ และบรรทัดฐานชุดหนึ่งเพื่อ มีนิยามร่วมกัน
2. ผู้มีตำแหน่งในสถาบันทางศาสนา สนับสนุนอุดมการณ์ และความประพฤติที่ เหมาะสม โดยกระทำตัวเป็นตัวอย่าง และกระจายอุดมการณ์ออกไป

3. ใช้ระบบบลอกโทซ เช่น คำว่าบาตรผู้ที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานที่ฝังรากลึกแล้วด้วยกลไกทางศาสนาทำให้คริสต์ศาสนิกชนเห็นความสำคัญของศาสนาอย่างมาก

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในศาสนากับค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศ เช่น งานวิจัยที่จะระบุชื่อผู้วิจัยต่อไปนี้จะพบความสัมพันธ์ทางลบระหว่างการมีส่วนร่วมในศาสนา (หมายถึงการไปร่วมกิจกรรมที่โบสถ์บ่อยครั้ง หรือการช่วยทำนุบำรุงศาสนา) กับค่านิยมและความประพฤติทางเพศของวัยรุ่น (Chilman. 1983 ; DeLamater and MacCorquodale. 1979 ; Inazu and Fox. 1980 ; Jessor and Jessor. 1975 ; Zelnik and others. 1981) ทั้งหมดอ้างอยู่ในงานวิจัยของ ธอร์นตัน และ แคมเบิร์น (Thornton and Camburn. 1989 : 643)

เออร์มานน์ (Ehrmann. 1964) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในบทความของหนังสือคู่มือการแต่งงานและครอบครัวว่าการนับถือศาสนาใดไม่เกี่ยวกับการปล่อยตัวทางเพศ แต่ความเชื่อมั่นในศาสนามีความสัมพันธ์กับการปล่อยตัวทางเพศ (Cannon and Long. 1971 : 44 ; citing Ehrmann. 1964) ในการวิจัยของต่างประเทศ จะพบว่ามีพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างการไปโบสถ์กับพฤติกรรมทางเพศอยู่มีใช้น้อย มีข้อค้นพบจากการวิจัยชิ้นหนึ่งพบว่า การให้ความสำคัญแก่ศาสนากับความถี่ในการไปร่วมกิจกรรมทางศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกกับอายุของการร่วมเพศครั้งแรก และมีความสัมพันธ์ทางลบกับความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ (Studer and Thornton. 1987 : 119 ; citing Zelnik, Kantner and Ford. 1981)

สโคฟิลด์ (Schofield. 1965) ศึกษาพบว่า การไปโบสถ์สัมพันธ์กับการไม่มีประสบการณ์ทางเพศของเด็กชายและเด็กหญิงที่เป็นตัวอย่างในการศึกษา แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของการไปโบสถ์ของพ่อแม่กับประสบการณ์ทางเพศของลูก (Cannon and Long. 1971 : 44 citing Schofield. 1965)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งมีผู้อ้างอิงถึงอยู่หลายคนเช่นกัน (เช่นใน Singh. 1980. 387 ; Cannon and Long. 1971 : 39) คืองานวิจัยของเฮลส์ลีย์ และโบรเดอร์ริก (Heltzley and Broderick. 1969) ซึ่งศึกษาความเคร่งศาสนากับการปล่อยตัวทางเพศ ของนักศึกษาที่เรียนวิชาครอบครัวสัมพันธ์จากวิทยาลัย 13 แห่ง ผู้วิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบระหว่างความเคร่งศาสนา (ซึ่งวัดจากการไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย ๆ) กับการปล่อยตัวทางเพศของคนผิวขาว แต่ไม่พบความสัมพันธ์เช่นนี้ในคนผิวดำ แต่ในการศึกษาของแอร์สันและคนอื่น ๆ

(Harrison and others. 1969) พบว่า ในการเข้ายุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมทางศาสนาของเยาวชนในชนบทเป็นตัวชี้วัดว่าเป็นคนหัวเก่า และพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเข้าร่วมทางศาสนากับการปล่อยตัวทางเพศโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนนิโกร

เฮลท์สลีย์ และโบรเดอร์ริก (Heltsley and Broderick. 1969 : 443) ยังเสนอว่า ถ้าศาสนาเน้นเรื่องการอดกลั้นทางเพศ ระดับของความเคร่งศาสนาจะเกี่ยวข้องกับการปล่อยตัวทางเพศ แต่ถ้าศาสนา (หรือโบสถ์) ไม่เน้นในเรื่องการอดกลั้นทางเพศ ทั้งสองอย่างก็จะเป็นความสัมพันธ์กัน

คินซี และคนอื่น ๆ (Kinsey and others. 1953) พบว่า การเลือกเพศรักร่วมในศาสนาสามารถเป็นตัวทำนาย (predictor) เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของหญิงได้ดีกว่าของชาย (Connon and Long. 1971 : 44 citing Kinsey and others. 1953)

ดีลามาเตอร์ และแม็คคอร์ควอดาล (Delamater and McCorquodale. 1979 : 178) เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษามหาวิทยาลัย และวัยรุ่นที่ไม่ได้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีถดถอยพหุ (multiple regression) พบว่าตัวแปรที่สัมพันธ์กับมาตรฐานทางเพศ (sexual standard) คือมาตรฐานของพ่อแม่ การเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน และการเข้าร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ซึ่งพบความสัมพันธ์ทางลบกับการปล่อยตัวทางเพศ

กลับมาพิจารณาถึงงานวิจัยที่มีชื่อเสียงของธอร์นตัน และแคมเบิร์น (Thornton and Camburn. 1989) ซึ่งได้สร้างโมเดลเชิงเหตุผล (causal model) ที่แสดงถึงกลไกของอิทธิพลทางศาสนาต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และอิทธิพลในทางกลับกันของค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศที่มีต่อการเข้ายุ่งเกี่ยวกับศาสนา กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาเป็นเยาวชนและมารดาของเยาวชนจำนวน 888 คู่ ได้จากการสุ่มเลือกเด็กเกิดในเดือนกรกฎาคม 1961 จากทะเบียนการเกิดในเขตเมืองดีทรอยต์ ผู้เป็นมารดาของเด็กได้รับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลในปี 1962 และสัมภาษณ์อีกต่อมาในปี 1962, 1963, 1966, 1967 และ 1980 ในปี 1980 เด็กจะถูกสัมภาษณ์ (ขณะนั้นเด็กจะอายุได้ 18 ปี) วิธีการวิจัยแบบนี้เรียกว่า intergenerational panel study ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยก่อน ๆ ที่พบว่าการศึกษาที่วัยรุ่นเข้ายุ่งเกี่ยวกับศาสนาสัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศ เยาวชนที่ไปโบสถ์บ่อยและเห็นคุณค่าของศาสนา มีทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศน้อยที่สุด และมีประสบการณ์ทางเพศน้อยกว่า และจากการสร้างโมเดลเชิงเหตุผลเพื่อใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศสัมพันธ์

ของวัยรุ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ผลการวิเคราะห์พบอิทธิพลทางตรงของการไปโบสถ์ของมารดาที่มีต่อทัศนคติและพฤติกรรมของลูก และผลกระทบทางตรงของทัศนคติด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานต่อการไปโบสถ์ของลูกเท่ากับศูนย์ เพราะเชื่อว่าการเข้ายุ่งเกี่ยวทางศาสนาของมารดามีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของลูกเฉพาะเมื่อมีอิทธิพลต่อความเคร่งศาสนา ในทำนองเดียวกันทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของมารดาจะมีอิทธิพลต่อการไปโบสถ์ของลูก เฉพาะเมื่อมันมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของลูก การวิเคราะห์โดยใช้ standardized regression coefficient พบว่าผลทางตรง (direct effect) ของการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของมารดาต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของลูกมีมากกว่าผลต่อทัศนคติด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของมารดาต่อทัศนคติและพฤติกรรมของลูก อิทธิพลของพฤติกรรมด้านเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ต่อการไปโบสถ์อาจน้อยกว่าอิทธิพลของทัศนคติด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน แต่ก็ไม่มากพอที่จะมีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยของ ธอร์นตัน และแคมเบิร์น (Thornton and Camburn. 1989 : 652) ยังแสดงถึงช่องว่างระหว่างวัย คือ ระหว่างแม่กับลูก ในส่วนที่เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน กล่าวคือ การที่แม่ไปโบสถ์น้อยกว่าลูก และเห็นคุณค่าของสถาบันศาสนา (เคร่งศาสนาว่าลูก) จะคัดค้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากกว่าลูกสาวหรือลูกชาย

จากข้อมูลชุดเดียวกันนี้ สตูดเตอร์และธอร์นตัน (Studer and Thornton. 1987) ได้เขียนรายงานวิจัยออกมา 1 ชิ้นก่อนหน้า ซึ่งแตกต่างจากงานของ ธอร์นตัน และ แคมเบิร์น เน้นเรื่องการใช้การคุมกำเนิดกับความเคร่งศาสนาของวัยรุ่น เพราะเป็นที่ปรากฏว่า ความเคร่งศาสนาเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการอธิบายความแปรผันของกิจกรรมทางเพศ และการใช้การคุมกำเนิดของวัยรุ่น ขณะที่วัยรุ่นได้เข้าร่วมกับกิจกรรมทางศาสนาจะลดการเข้ายุ่งเกี่ยวทางเพศ แต่ถ้ามีกิจกรรมทางเพศจริง ๆ การเข้าร่วมกับกิจกรรมทางศาสนาจะสัมพันธ์กับการใช้วิธีคุมกำเนิดแบบที่ประสิทธิภาพต่ำ ผลจากการวิเคราะห์แบบ logistic regression โดยควบคุมตัวแปรด้านกิจกรรมทางเพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดา ความมั่นคงในชีวิตสมรสของบิดามารดาพบว่าวัยรุ่นหญิงที่ยังไม่เคยแต่งงานแต่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ และเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาโดยสม่ำเสมอ ใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างมีประสิทธิภาพน้อยกว่าคนที่ไม่ค่อยไปวัด (ไม่เคร่งศาสนา)

สิ่งที่น่าสนใจในการทำวิจัยของสตูดเตอร์และธอร์นตัน (Studer and Thornton. 1987) ก็คือการนำทฤษฎีโมเดลการตัดสินใจ (Decision Making Model) ของลูคเคอร์ (Luker. 1945) และทฤษฎีกลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) มาใช้ ในทฤษฎีของลูคเคอร์ วัยรุ่นถูกคาดหวังว่าจะซึ่งน้ำหนักเปรียบเทียบต้นทุนกำไรของการตั้งครรภ์ด้วยสำนักทางอารมณ์และสำนักส่วนตัวโมเดลนี้ถูกนำมาปรับใช้กับเรื่องความเคร่งศาสนา ว่าเป็นไปได้ที่วัยรุ่นจะใคร่ครวญซึ่งน้ำหนักถึงการถูกคว่ำบาตร (sanction) จากพ่อแม่ กลุ่มเพื่อนและศาสนิกชนอื่น ถ้าตนเองเกิดถูกค้นพบว่า เคยมีกิจกรรมทางเพศโดยจากการใช้การคุมกำเนิด สำหรับวัยรุ่นที่ยึดถือพ่อแม่เป็นกลุ่มอ้างอิง จะมีประสบการณ์ร่วมเพศก่อนแต่งงานน้อยที่สุด แต่ก็ เป็นกลุ่มล้มเหลวในการใช้วิธีคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจริง ๆ (Studer and Thornton. 1987 : 120 citing Shah and Zelnik. 1981) ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นกลัวว่าพ่อแม่จะรู้เรื่องกิจกรรมทางเพศของตน (Studer and Thornton. 1987 : 120 citing Sorensen. 1973)

ในกรณีที่วัยรุ่นไม่เข้าใกล้ชีวิตกับกลุ่มอ้างอิงทางศาสนา วัยรุ่นผู้นั้นก็อาจได้รับความสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนให้มีกิจกรรมทางเพศ และคาดว่าจะได้ติดต่อสื่อสารอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับการคุมกำเนิดกับเพื่อน ในทางตรงกันข้าม วัยรุ่นที่เคร่งศาสนาอาจไม่สามารถพูดอย่างเปิดเผยเรื่องเพศหรือเรื่องการคุมกำเนิด ไม่เท่ากับเพื่อนหรือพ่อแม่ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่ให้คุณค่า แก่ คำสอนของศาสนาอย่างมาก แต่เมื่อมีเพศสัมพันธ์โดยมิได้แต่งงานจำต้องปิดบังซ่อนเร้น และปฏิเสธเรื่องกิจกรรมทางเพศเพื่อหลีกเลี่ยงการไม่ยอมรับของสังคม และพยายามรักษาความเป็นสมาชิกกลุ่มอ้างอิงอย่างเต็มที่ ในกรณีเช่นนี้ ผู้วิจัย (Studer and Thornton. 1987) เสนอแนะตามทฤษฎีกลุ่มอ้างอิงว่า วัยรุ่นที่ไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาบ่อย ๆ อาจพัฒนาความยึดมั่นในศาสนา ในฐานะเป็นตัวอ้างอิง (referent) การที่วัยรุ่นผูกมัดกับกลุ่มอ้างอิงทางศาสนาเป็นการสร้างให้ตัวแบบด้านบทบาทและระบบต่อต้านกิจกรรมทางเพศ

ในส่วนตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของครอบครัวนี้ ผู้วิจัยจะวัดเฉพาะความเชื่อมั่นในศาสนาของครอบครัวจากมารดา เพราะจากการทบทวนวรรณกรรม แสดงให้เห็นว่ามารดาสามารถถ่ายทอดค่านิยมต่าง ๆ ให้แก่บุตร โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ค่านิยมด้านศาสนา หรือความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา จะถ่ายทอดสู่บุตรได้โดยตรงและทางอ้อมต่อความเชื่อมั่นในศาสนาของบุตร และในส่วนที่เกี่ยวกับค่านิยมทางเพศของบุตรสาว

จากรายงานการวิจัยที่กระทำในต่างประเทศเชื่อว่าความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดามีผลต่อค่านิยมทางเพศของบุตรได้โดยตรง

4. ความรู้ด้านเพศศึกษาของบิดามารดา

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้เรื่องเพศของพ่อแม่ไทย โดยตรงมีน้อยมาก ส่วนใหญ่จะพบผลการวิจัยโดยการวัดความรู้จากวัยรุ่นหรือลูกมากกว่า และวัยรุ่นที่ตอบคำถามมักกล่าวว่าตัวเองไม่ได้รับความรู้จากพ่อแม่ ซึ่งอาจตีความได้ว่าพ่อแม่เองก็ไม่มีความรู้จึงไม่สามารถให้ความรู้แก่ลูก ในรายงานการวิจัยหลายชิ้นในประเทศไทยชี้ชัดว่าวัยรุ่นไทยไม่ได้มีความรู้ทางเพศที่ถูกต้อง เพราะไม่ค่อยได้รับความรู้โดยตรงจากพ่อแม่ จึงอาศัยแหล่งความรู้อื่น ๆ เช่น จากเพื่อนและจากสื่อมวลชน

มีตัวอย่างการศึกษาเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านบทบาททางเพศและเพศศึกษาของพ่อแม่ชาวสวีเดน ซึ่งรายงานโดย แม็คคอนากี้ (McConaghy. 1979) วัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อดูว่าพ่อแม่ชาวสวีเดนบอกเล่าแก่ลูกถึงความแตกต่างระหว่างเพศจากสภาพร่างกายที่แตกต่างกันของเด็กชายหญิงเมื่ออายุเท่าไร กลุ่มตัวอย่างเป็นพ่อแม่ของนักเรียนชั้นอนุบาลและประถมในโกทเทนเบิร์กจำนวน 201 คน ผลจากการวิจัยพบว่าพ่อแม่จะพูดถึงเรื่องเพศ ความแตกต่างของอวัยวะเพศ การให้กำเนิดบุตร หน้าอก บ่อยกว่าการพูดถึงอวัยวะสืบพันธุ์และอวัยวะสำหรับปัสสาวะ โดยเฉลี่ยพ่อแม่จะพูดเรื่องเพศตั้งแต่ลูกอายุ 3-5 ปี นอกจากนี้จึงมีนักวิจัยอื่น ๆ อีกจำนวนมิใช่น้อยที่รายงานว่าพ่อแม่ส่วนมากไม่เห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุยังน้อย และต้องการป้องกันลูกให้พ้นจากกรณีเช่นนี้ถ้าหากรู้ว่าจะทำอย่างไร พ่อแม่เองพยายามสร้างค่านิยมแก่บุตรวัยรุ่นของตน เพื่อป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ต่อมาแต่งงาน แต่วิธีการอบรมสั่งสอนไม่ชัดเจนเนื่องจากนักวิจัยส่วนมากรายงานว่า พ่อแม่ส่วนมากไม่ค่อยพูดกับลูกวัยรุ่นเรื่องเพศ (Newcomer and Udry. 1984 : 477 ; citing Furstenberg and others. 1981 ; Reiss. 1981 ; Roberts. 1978 ; และ Norman and Harris. 1981) งานวิจัยเหล่านี้ค่อนข้างเก่า เป็นที่คาดว่าพ่อแม่ในยุคปัจจุบันมีความคิดเปิดกว้างกว่าเดิม อาจถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศแก่ลูกมากขึ้น

จากการศึกษา เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของ ชูจิตต์ นิตกัณณผล (2505) พบว่า มารดาแทบทุกคนไม่นิยมการสอนเรื่องเพศแก่ลูก เพราะเห็นว่าไม่สมควรจะให้เด็กรู้ และคิดว่าโตขึ้นเด็กก็จะรู้เอง

มารดาส่วนมากเห็นควรให้เด็กเล่นแยกเพศกันเมื่ออายุ 10-12 ขวบ ต่อคำถามที่ลูกถามว่าน้องมาจากไหน มารดาที่มีอายุมากจะตอบไม่ตรงกับความจริงคือ นอกว่าออกจากสะดือ แต่มารดาที่มีอายุน้อยจะตอบตรงความจริง แต่ไม่ลึกซึ้งพอ และเมื่อเด็กไม่สนใจถามต่อ ก็เป็นอันยุติ

จากการวิจัยเรื่องความพอใจของมารดาในฐานะเป็นตัวแทนการอบรมเลี้ยงดูด้านเพศศึกษาแก่ลูก โดยฮาร์เตอร์ และ พาร์ริช (Harter and Parrish. 1968) ซึ่งตั้งคำถามหลักสำหรับการเก็บข้อมูลว่า "สถาบันอื่นทางสังคมได้เข้ามายุติครองหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัวคือการเป็นตัวแทนในการอบรมเลี้ยงดูเรื่องเพศศึกษา ใช่หรือไม่?" กลุ่มตัวอย่างครั้งนี้เป็นมารดา จำนวน 2,360 คน ในรัฐหลุยเซียนา ส่วนใหญ่ตอบว่ารู้สึกส่วนตัวเองควรเป็นผู้สั่งสอนลูกด้านสรีระการสืบพันธุ์ แต่ต้องการให้โรงเรียนสอนด้วยเช่นกัน และต่อคำถามที่ว่าทำไมพ่อแม่จึงไม่สบายใจ ในการเป็นผู้อบรมในการศึกษาด้านเพศแก่ลูก ก็ได้รับคำตอบว่าพ่อแม่จำนวนมากไม่มีความเข้าใจด้านกระบวนการสืบพันธุ์ของมนุษย์ ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งข่าวสารของมารดากับความพอใจในฐานะเป็นตัวแทนให้ความรู้เพศศึกษา พบว่ามารดาที่ได้รับความรู้จากพ่อแม่ของตน พอใจที่จะรับผิดชอบในการบอกเล่าแก่ลูกของตน ขณะที่ผู้ที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น พอใจที่จะให้หน่วยอื่น (ที่ไม่ใช่พ่อแม่) รับผิดชอบในการสอนลูก ๆ ของตน

สิ่งที่เป็นคำถามในปัจจุบันนี้ก็คือ บิดามารดามีความรู้ในเรื่องเพศพอที่จะถ่ายทอดให้แก่บุตรหลานได้แค่ไหนและในระดับใด เพราะมีผู้กล่าวว่าความรู้เรื่องเพศ (Sex information) นั้นมีลักษณะเป็นสหวิทยาการเป็นการประยุกต์ความรู้มาจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับชีวิต หลายสาขา เช่น ชีววิทยา สุขวิทยา แพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ จิตวิทยา สังคมวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ ประชากรศาสตร์ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม ประเพณีวัฒนธรรม ฯลฯ (สุชาติ โสภประยูร. 2522 : 17)

ในการวิจัยครั้งนี้ได้นำตัวแปรด้านระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของบิดามารดา ซึ่งนับว่าเป็นปัจจัยภายในครอบครัวปัจจัยหนึ่งมาไว้ในการศึกษา แต่จะวัดเฉพาะระดับความรู้ด้านเพศศึกษาจากผู้เป็นมารดา เพื่อดูว่ามีผลต่อค่านิยมทางเพศของลูกหรือไม่ เมื่อผ่านตัวแปรการให้เพศศึกษาแก่ลูก โดยมีข้อสมมติฐานว่า ถ้าผู้เป็นมารดามีระดับความรู้ด้านเพศศึกษาที่มากพอและถูกต้อง และได้ถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นไปให้บุตรสาว จะส่งผลต่อค่านิยมทางเพศที่ดีงามของบุตรสาว

เพศศึกษาภายในครอบครัว

นอกจากการอบรมเลี้ยงดูและถ่ายทอดการเรียนรู้ทางสังคมในเรื่องทั่วไปแก่สมาชิกในครอบครัวแล้ว ครอบครัวยังมีหน้าที่ดั้งเดิมอีกประการหนึ่งคือ การให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่สมาชิกในครอบครัว โดยธรรมชาติพ่อแม่เป็นครูคนแรกและคนสำคัญที่สุดในการสอนเรื่องเพศให้ได้ทั้งลูกชายและลูกสาว (ระวีวรรณ แสงฉาย 2530 : 25) ปัจจุบันได้มีความพยายามที่จะผลักดันให้พ่อแม่เป็นผู้สอนเพศศึกษาให้แก่ลูกอย่างถูกต้อง ได้ปรากฏเป็นเอกสาร และการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนเพศศึกษา และชีวิตครอบครัวศึกษาจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น เอกสาร ชื่อ Teaching parents to be the primary sexuality educators of their children ของ Judith Alter and others (1983) ซึ่งปรากฏอยู่ในการรวบรวมบทความและบรรณานุกรมเรื่องชีวิตครอบครัวศึกษาและเพศศึกษาของ UNESCO (UNESCO. 1988 : 23)

กล่าวโดยสรุป พ่อแม่เป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะเป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือ หรือ สอนให้ความรู้ที่เรียกว่าเป็นเพศศึกษา (sex education) แก่ลูกเพราะถ้าพ่อแม่ให้ความรู้ และสร้างทัศนคติที่ดีเรื่องเพศแก่เด็กแล้ว เมื่อเด็กเติบโตเป็นวัยรุ่นและเป็นผู้ใหญ่ความรู้ที่ได้รับจากพ่อแม่จะเปรียบเสมือนการได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่าง ๆ ที่เราให้ตั้งแต่เด็ก ทำให้ลูกไม่หวั่นไหวต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จากสังคมภายนอกที่รุมเร้าทุกวัน ให้ชักนำไปสู่การประพฤติผิดทำนองคลองธรรมทางเพศ

ลูคัส ได้เสนอวิธีแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการให้เด็กได้รับการศึกษาเกี่ยวกับเพศอย่างถูกต้อง เพราะการสอนเพศศึกษาจะช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเผชิญปัญหาชีวิต (เกษม ศรีพงษ์. 2521 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Lucas. 1969 : 31)

เพศศึกษาจัดเป็นกระบวนการทางสังคมอย่างหนึ่ง เพราะผลของการสอนเพศศึกษาไม่ได้ปรากฏขึ้นเพียงแต่ด้านร่างกาย หรือด้านวัตถุเท่านั้น แต่ผลส่วนใหญ่จะปรากฏในรูปของนามธรรม เช่น ทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ พฤติกรรม หรือความประพฤติต่าง ๆ ของบุคคล (สุชาติ โสมประยูร. 2522 : 2021) ปัญหาดังกล่าวของเพศของวัยรุ่นที่พบเห็นในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นปัญหาระดับชาติหรือระดับโลก เป็นผลเนื่องมาจากทัศนคติในเรื่องเพศของบุคคลนั้น ซึ่งทัศนคติในเรื่องเพศเป็นผลมาจากที่บุคคลนั้นได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและการได้รับความรู้เรื่องเพศจากครอบครัวในลักษณะใด ก็จะมีทัศนคติในลักษณะนั้น และส่งผลถึงการมีพฤติกรรมทางเพศด้วย (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 6)

เพื่อให้เข้าใจความหมายของเพศศึกษา (sex education) ว่ามิใช่การให้ความรู้เรื่องเพศศาสตร์ (Sexology) จึงขอยกนิยามของคำว่า "เพศศึกษา" ไว้ ณ ที่นี้

มีผู้ให้นิยามคำว่า "เพศศึกษา" (Sex education) ไว้หลายท่าน จะขอยกมาเป็นตัวอย่างเพื่อนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของกรอบการวิจัยครั้งนี้

วันทีย์ วาลิกะสิน (2526 : 164) นิยามว่า "เพศศึกษา หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องเพศ ซึ่งมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับสรีระร่างกาย การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยเฉพาะระบบอวัยวะสืบพันธุ์ (human sexual system) การมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงเวลาเพศศึกษาจะช่วยให้คู่สมรสสามารถปรับตัวในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ (sexual act) ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อเพศตรงข้ามการรู้จักมีความรับผิดชอบ.... ทั้งหมดนี้เพื่อให้บุคคลมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ดีทางเพศ"

โษษฐ์ วาวิรัช (2527 : 44) นิยามว่า "เพศศึกษา หมายถึง การกระทำให้เป็นแบบอย่าง หรือการแนะนำสั่งสอนด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่จะพัฒนาชีวิตทางเพศ และมีวิธีการครองเรือนได้อย่างมีความสุขตลอดไป ชีวิตทางเพศจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ และพัฒนาให้เหมาะสม 2 ประการ ประการแรกคือ การมีจิตใจ คือความรู้สึกรักใคร่ตลอดจนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน เป็นหญิงหรือชายตรงกับเพศทางร่างกายของตน และประการที่สอง คือ การมีพฤติกรรมทางเพศที่มีคุณภาพ และเหมาะสมสอดคล้องกับวิถีทางของสังคม

อาภาพร สุขาวงษ์ (2520 : 9) กล่าวว่า "เพศศึกษา หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อความเป็นอยู่อันดีของชีวิต ให้แต่ละเพศ แต่ละวัยมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ และพฤติกรรมระหว่างเพศ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับสุขภาพ สวัสดิภาพ มนุษยสัมพันธ์ และการปฏิบัติหน้าที่ดี ทั้งในด้านส่วนตัวและสังคม"

โษษฐ์ วาวิรัช (2527 : 49) ยังเห็นว่า เพศศึกษาที่ถูกต้องควรเรียนจากชีวิตคู่ในครอบครัวที่สมบูรณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวเป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดความสุข ความพอใจมาสู่กันและกัน เมื่อเด็กประทับใจในความสงบสุขของครอบครัว บรรยากาศที่อบอุ่น รักใคร่ สมาชิกในครอบครัวทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเอง เด็กจะมีทัศนคติที่ดีต่อชีวิตครอบครัว

ศาสตราจารย์ซอล กอร์ดอน (Sol Gordon) ซึ่งเป็นผู้สนับสนุนการสอนเพศศึกษาทั้งในครอบครัวและสถาบันการศึกษา ให้ความเห็นว่า "เด็กต้องมีสิทธิในการรับความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศ โดยเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ต้องให้ความรู้แก่เด็ก ผู้ใหญ่ไม่มีสิทธิบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือไม่ให้ความรักแก่เด็กไม่ว่ากรณีใด" (วันทนี วาลิกะสิน 2526 : 169 ; อ้างอิงมาจาก Sol Gordon. 1976)

การศึกษาไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด รวมทั้งเพศศึกษามักเริ่มต้นที่บ้าน เชื่อกันว่าเด็กได้เริ่มต้นมีค่านิยม และทัศนคติเรื่องเพศมาเป็นเวลานานก่อนที่จะมีคำถามแรกเกี่ยวกับเรื่องนี้ ด้วยซ้ำไปพ่อแม่จะตระหนักหรือไม่ก็ตามว่า ตนเองเป็นผู้ให้การเรียนรู้แก่ลูก แต่ลูกก็ได้เรียนรู้แล้ว (นวลละออ สุภาผล. 2526 : 7) ในบางสังคมการให้เพศศึกษาเป็นหน้าที่ดั้งเดิมของญาติผู้ใหญ่ ฮัวหน้าเผ่า หรือหมอดำแย (IPPF. 1984) แต่ในสภาพสังคมปัจจุบันที่ส่วนมากมีสภาพเป็นครอบครัวเดี่ยว จึงมีการเรียกร้องให้พ่อแม่กระทำหน้าที่ เป็นผู้ให้การศึกษแก่ลูกหลานของตนในเรื่องนี้ ไม่ควรปิดความรับผิดชอบและฝากความหวังไว้กับสถาบันทางสังคมอื่น ๆ รวมทั้งสื่อมวลชนต่าง ๆ

งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องค่านิยมหรือพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นส่วนมากจะมีการเก็บข้อมูลด้านความรู้เรื่องเพศของวัยรุ่น ข้อมูลที่ปรากฏออกมาส่วนใหญ่จะพบว่า วัยรุ่นยังมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องเพศ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ พิค เดอ วิสส์ และคนอื่น ๆ (Pick de Weiss and others. 1991) ศึกษาวัยรุ่นหญิงในเม็กซิโกซิตี อายุ 12-19 ปี ทั้งกลุ่มวัยรุ่นที่สุ่มเลือกจากครัวเรือนทั่วไปจำนวน 865 คน จากวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์และมาติดต่อกับโรงพยาบาล 355 คน และวัยรุ่นที่ได้รับการระบุจากเพื่อนว่าเคยมีเพศสัมพันธ์อีก 200 คน พบว่า วัยรุ่นในการวิจัยมีความเข้าใจผิดอย่างมากเกี่ยวกับรอบประจำเดือน และการคุมกำเนิด ตัวอย่างเช่น วัยรุ่นร้อยละ 35 คิดว่าผู้หญิงไม่สามารถตั้งท้องได้เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 60 คิดว่าถุงยางอนามัยสามารถใช้ได้มากกว่า 1 ครั้ง

ปกติแล้ววัยรุ่นส่วนใหญ่จะเรียนรู้เรื่องเพศด้วยตัวเองจากแรงดันของสัญชาตญาณผลักดันไปสู่จินตนาการและการปฏิบัติทางกายวิภาค ซึ่งคล้ายกับสัตว์ทั่วไปโดยวิสัยแห่งธรรมชาติเท่านั้น แต่ก็เป็นความรู้น้อยนิดหรือจะเรียกว่าไม่รู้อะไรก็ได้ (แจ๊ค คลาร์ก. 2531 : 29) ซึ่งพ่อแม่ควรจะมึบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่ลูกทั้งในแง่จิตวิทยา ปรัชญา และเพศศึกษา แต่จากสถิติที่ปรากฏ พบว่า พ่อแม่จำนวนมากไม่ได้อบรมสั่งสอนความจริงแท้ "เกี่ยวกับเรื่องเพศกับลูก" โดยปล่อยให้ค่านิยมของสังคมเป็นครูแนะแนวแทน

ในกรณีที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้เรื่องเพศจากบุคคลในครอบครัว เด็กบางคนจึงเรียนรู้จากบุคคลภายนอกครอบครัว จากการอ่านข้อเขียนของ ประยูร เวชพงศ์ เรื่อง จดหมายนายแพทย์ถึงลูกสาว กล่าวว่า ในประเทศไทยสมัยก่อน พ่อแม่ไม่สอนให้ลูกสาวรู้จักเรื่องการสืบพันธุ์ ปล่อยจนกระทั่งลูกสาวของตนแต่งงานไป ผู้หญิงโดยมากหรือทั่วไปรู้เรื่องการสืบพันธุ์โดยพ่อแม่ไม่ต้องสอน จากข้อเขียนของชาวต่างชาติที่อยู่อาศัยในเมืองไทยเป็นเวลานาน ชื่อ มิสเตอร์ เรย์แนลด์ เลอะ เมย์ (Reginald Le May) ซึ่งเขียนหนังสือชื่อ *Siamese Tales Old and New* บรรยายว่า เด็กไทยรู้เรื่องการสืบพันธุ์และเรื่องสัปดนจากคนชั้นต่ำ เพราะคนชั้นต่ำเมื่อเวลาว่างมักสรรเอาคำหยาบคายมาพูดกัน (ประยูร เวชพงศ์. 2524. 14)

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่พบผลการวิจัยที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วัยรุ่นส่วนใหญ่จะเข้าใจเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของมนุษย์อย่างไม่สมบูรณ์ และมีความสับสน ส่วนใหญ่ไม่เคยพูดเรื่องคุมกำเนิดกับพ่อแม่ของตน (United Nations. 1988 ; citing Ruusuvaara. 1983 : Leppo. 1978)

ผลการศึกษาพ่อแม่จำนวน 4,000 คน ของเด็กสาววัยรุ่นแห่งเมืองคลีฟแลนด์ พบว่าร้อยละ 60 ของผู้เป็นแม่ไม่เคยอธิบายเรื่องประจำเดือนให้ลูกสาวฟังเลย และร้อยละ 92 ไม่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องเพศศึกษา และผลของการสำรวจของ กิลเบิร์ต ยูธ พบว่ามีครอบครัวเพียง 1 ใน 6 เท่านั้น ที่อบรมสั่งสอนลูกเกี่ยวกับเพศ ที่เหลือส่วนใหญ่ก็ไม่คุยเรื่องสัตว์ก็เป็นเรื่องต้นไม้หญ้า (อนุสรณ์ บุญชิต. 2529 : 3)

งานวิจัยหลายปีมาแล้วก็ยังพบว่า แม้มิทัศนคติว่าเพศเป็นสิ่งต้องห้าม แม่ส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยให้คำตอบเรื่องเพศแก่เด็ก (วันทนี วาลิกะสิน. 2526 : 82 ; อ้างอิงมาจาก ละม้ายมาศ ศรทัตต์ และ จรรจา สุวรรณทัต. 2510)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่ได้ความรู้เรื่องเพศจากการอ่านหนังสือและจากเพื่อน ส่วนทางบ้านให้ความรู้เรื่องนี้แก่นักศึกษาน้อยมาก (วันทนี วาลิกะสิน 2526 : 83 ; อ้างอิงมาจาก นิม เพ็ญภาคกุล. 2517) ซึ่งตรงกับการศึกษาของ สุชาติ ปลดเปลื้อง (2518) ซึ่งสำรวจนักศึกษาโรงเรียนเพาะช่างชายหญิง จำนวน 175 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ รองลงมา คือ เพื่อน ๆ ส่วนจากทางบ้านนักศึกษาน้อยส่วนมากไม่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากทางบ้านเลย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ เพ็ญศรี พิชัยสนธิ และคนอื่น ๆ (2529) ซึ่งค้นพบ

ว่าพ่อแม่มีบทบาทน้อยมากในการให้ความรู้ในเรื่องเพศแก่ลูก คือ เพียงร้อยละ 1.1 กลุ่มวัยรุ่นชายและร้อยละ 3.1 ในกลุ่มวัยรุ่นหญิง

จากการศึกษาของ ฟอกซ์ และ อินาซุ (Fox and Inazu) เรื่องการให้ความรู้เรื่องเพศระหว่างพ่อ-แม่และลูกสาว พบว่า ร้อยละ 40 ของแม่ลูก 449 คู่ ได้เคยพูดเรื่องการมีประจำเดือนอย่างน้อย 1 ครั้ง และเล่าว่าเด็กถือกำเนิดมาได้อย่างไร น้อยกว่าร้อยละ 20 พูดคุยถึงเรื่องศีลธรรมทางเพศและการร่วมเพศ (DeLamater. 1981 : 270 citing Fox and Inazu. 1980)

ส่วนงานวิจัยของ นิวคัมเมอร์ และ ยูดรี (Newcomer and Udry : 1984) ซึ่งได้ข้อมูลจากการสอบถามมารดาและบุตรเป็นคู่ ๆ เช่นกัน เพื่อพิสูจน์โมเดลของฟอกซ์ ในงานวิจัยชิ้นนี้พบความสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว นั่นคือ บุตรสาวที่มารดารายงานว่าได้สั่งสอนบุตรของตนเกี่ยวกับเรื่องเพศ จะมีจำนวนเพียงครั้งเดียวที่จะมีเพศสัมพันธ์ภายในสองปี เมื่อเปรียบเทียบกับบุตรสาวที่มารดาไม่ได้รายงานว่าได้พูดคุยกับบุตรสาวในเรื่องเพศ

ผลการศึกษาพ่อแม่ของเด็กสาววัยรุ่นแห่งเมืองคลีฟแลนด์ สหรัฐอเมริกา จำนวน 4,000 คน พบว่า ร้อยละ 60 ของผู้เป็นแม่ไม่เคยอธิบายเรื่องประจำเดือนให้ลูกสาวฟังเลย ร้อยละ 92 ไม่เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องเพศศึกษา (อนุสรณ์ บุญชิต. 2529 : 3) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการคุมกำเนิดก็เช่นเดียวกัน งานวิจัยหลายชิ้นพบว่า พ่อแม่ไม่ได้เป็นแหล่งข้อมูลด้านความรู้ด้านการคุมกำเนิด และไม่ได้สนับสนุนการคุมกำเนิด (Thompson. 1978 : 482 ; citing Finkel and Finkel. 1975 : Vincent and Stelling. 1973) และมีวัยรุ่นหญิงเพียงจำนวนน้อยที่ได้รับความรู้และกำลังใจด้านการคุมกำเนิดจากพ่อแม่ (Thompson. 1978 : 482 ; citing Reichelt and Werley. 1975 : Sorensen. 1973 ; Venham. 1972) และจากงานวิจัยอื่น ๆ ยังพบว่ามีพ่อแม่จำนวนไม่น้อยที่บิดเบือนข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องเพศแก่ลูก ทั้งที่โดยเจตนาหรือไม่เจตนา หรือเพราะความไม่รู้ของพ่อแม่เอง

จากการสำรวจเมื่อไม่นานมานี้ของ Kensey Institute for Research in Sex, Gender and Reproduction ด้วยการออกแบบสอบถามไปยังหนุ่มสาววัยทำงานจำนวน 1,974 คน ในสหรัฐอเมริกา ผลของคำตอบพบว่า มีคนเพียงร้อยละ 45 ที่ผ่านการศึกษาทดสอบความรู้เรื่องเพศที่ถูกต้อง ผลการวิจัยนี้ ตีพิมพ์ในหนังสือ U.S.A. Today เดือนพฤศจิกายน 1990 ซึ่งออกเป็นเรื่องที่ไม่น่าเชื่อว่าคนอเมริกันรู้จักการทำงานของเครื่องยนต์มากกว่ารู้จักการทำงานของอวัยวะในร่างกายที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องเรื่องเพศหรือการสืบพันธุ์

จากการทบทวนวรรณกรรม จะพบว่า ครอบครัวหรือบิดามารดา ซึ่งเป็นตัวแทนทางสังคมในการอบรมเลี้ยงดู และถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับระเบียบทางสังคม ไม่ได้กระทำหน้าที่ดังกล่าวโดยสมบูรณ์ จากคำบอกเล่าหรือรายงานโดยวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างหรือประชากรที่ศึกษาในการสำรวจวิจัย วัยรุ่นส่วนใหญ่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศจากบิดามารดา น้อยกว่าที่ได้รับจากโรงเรียน และจากกลุ่มเพื่อนหรือสื่อมวลชน ซึ่งมักจะพบงานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในประเทศไทยเกือบทุกเรื่อง ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ จุลองรัฐ อินทรีย์และคนอื่น ๆ (2527) รายงานถึงการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของวัยรุ่นไทย ซึ่งได้จากการสำรวจนักเรียนชั้น ม.1-ม.6 จำนวน 11,555 คน จากทั่วประเทศ พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นตอนต้นตอนกลาง และตอนปลายไม่มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะและหน้าที่ของอวัยวะเพศ และความรู้ที่ได้รับส่วนใหญ่เป็นความรู้ที่ได้รับจากครูอาจารย์

ในทำนองเดียวกัน วัยรุ่นในกลุ่มเศรษฐกิจสังคมต่ำในกรุงเทพมหานคร มีความรู้อย่างจำกัดเกี่ยวกับเพศ ปัญหาทางเพศ รวมทั้งเรื่องกามโรค และการให้กำเนิดเด็ก และพ่อแม่มีบทบาทน้อยมาก (ร้อยละ 1-3) ในการให้ความรู้แก่ลูก ส่วนที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องกามโรค วัยรุ่นชายร้อยละ 48.4 และวัยรุ่นหญิงร้อยละ 38.7 สามารถบอกชื่อกามโรคที่พบบ่อยได้ แต่ร้อยละน้อยคนนักที่จะสามารถบอกถึงอันตรายของโรคเหล่านี้ (วัยรุ่นชายร้อยละ 8.6 วัยรุ่นหญิงร้อยละ 5.2 เท่านั้นที่สามารถบอกได้)

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ในคลินิกบริการวางแผนครอบครัวของสมาคมเอกชน 2 แห่ง พบว่า ในกลุ่มเยาวชนที่เคยมารับบริการวางแผนครอบครัวและไม่เคยมารับบริการวางแผนครอบครัว มีความรู้เรื่องสรีระร่างกาย และการวางแผนครอบครัวไม่ลึกซึ้งพอที่จะทราบรายละเอียด ถ้าหากนำไปใช้ก็จะใช้อย่างผิด ๆ (สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน, สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย และสมาคมสุขภาพจิต. 2528)

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า แม้แต่นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยก็ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาอย่างจำกัด ตัวอย่างเช่น วิทยานิพนธ์ของ จริญญา พงศ์วิวัฒน์ ซึ่งศึกษาความรู้ทัศนคติ และความต้องการของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเรื่องเพศศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่มนี้ส่วนใหญ่สามารถเข้าใจความหมายของเพศศึกษาว่า หมายถึง การศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษา การพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ การปรับตัวและการดำเนินชีวิต แต่นักศึกษากลับมีความเข้าใจที่ถูกต้องน้อยลงในเรื่องการวางแผนครอบครัว และการคุมกำเนิด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเพศศึกษา ในเรื่องสุขภาพอนามัย

และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศ นักศึกษาเข้าใจเรื่องการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง การมีประจำเดือน แต่กลับมีความเข้าใจคลมเครือในเรื่องฉันทะ (จริยา พงศ์วิวัฒน์. 2526)

สุนา ชมพูทวีป และคนอื่น ๆ (2531) ศึกษาถึงความรู้ทัศนคติและประสบการณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา 1-6 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนส่วนมาก (ร้อยละ 70-90) สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ถูกต้อง นักเรียนชายมองตัวเองว่ามีความรู้เรื่องเพศมากกว่านักเรียนหญิงและนักเรียนที่มีอายุมากกว่าอยู่ชั้นเรียนสูงกว่า มีความรู้เรื่องนี้มากกว่านักเรียนที่อายุน้อยในชั้นต่ำกว่า นักเรียนเหล่านั้น มีความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์บ้าง กล่าวคือ นักเรียนชายรู้จักโรคหนองใน ร้อยละ 42.5 นักเรียนหญิงรู้จักโรคซิฟิลิส ร้อยละ 34.4 นักเรียนทั้งชายหญิงร้อยละ 85 มีความรู้เกี่ยวกับการติดโรคทางเพศสัมพันธ์ในกรณีที่ผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กับหญิงบริการ นักเรียนยังมีความต้องการที่จะมีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและระบบสืบพันธุ์

การศึกษาของ ปราโมทย์ ประสาทกุล และคนอื่น ๆ ซึ่งแบ่งกลุ่มวัยรุ่นจำนวน 361 คน ออกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และจำแนกตามเพศและเขตที่อยู่อาศัยในเขตเมืองและเขตชนบท พบว่า วัยรุ่นหญิงในเขตเมืองเป็นกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์อย่างถูกต้องมากที่สุด ส่วนกลุ่มที่มีความรู้น้อยที่สุดคือกลุ่มวัยรุ่นชายในเขตชนบท (Pramote Prasartkul and others 1987)

สำหรับความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดบริการวางแผนครอบครัวนั้น จะพบว่าวัยรุ่นไทยมีความรู้ในเรื่องนี้อยู่พอสมควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการรณรงค์ด้านการวางแผนครอบครัวของรัฐและเอกชน ที่คงทำมาเนิ่นนานทั้งด้านการให้ความรู้ข่าวสาร และการให้บริการ แม้วัยรุ่นที่ยังมิได้แต่งงานจะไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายของการรณรงค์ให้รับบริการวางแผนครอบครัว ในโครงการของรัฐก็ตาม จากการวิจัยของเยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม ธวัชชัย วรพงษ์ธร และสมใจ ประมาณพล (Yawarat Porapakkham, Thavatchai Vorapongsathorn and Somjai Pramanpol. 1986 : 62) พบว่า วัยรุ่นในการวิจัยมีความรู้เรื่องวิธีคุมกำเนิดอย่างมาก (ร้อยละ 90) กลุ่มที่มีความรู้น้อย คือ นักเรียนหญิงในกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 75) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักมากที่สุดคือ ถุงยางอนามัยและยาเม็ดคุมกำเนิด (ร้อยละ 70-90) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักปานกลางคือ การคุมกำเนิดแบบถาวร (ร้อยละ 60-70) วิธีคุมกำเนิดที่รู้จักน้อยที่สุด คือ ห่วงอนามัย ยาฉีด และวิธีธรรมชาติ

ยังมีการวิจัยอีกหลายชิ้นที่เก็บข้อมูลจากนักศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ เช่น งานวิจัยของกาญจนา กิจกาญจน์ (2514) ที่ศึกษาความเข้าใจและทัศนคติต่อการวางแผนครอบครัวของนักเรียนสตรีอาชีวศึกษา พบว่า นักเรียนสตรีอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวอยู่บ้างแล้วแต่ไม่ละเอียดและต้องการรับความรู้เพิ่มเติมที่แน่นอนและถูกต้อง (จินตนา ธิญธกุล. 2518 : 7 ; อ้างอิงมาจาก กาญจนา กิจกาญจน์. 2514)

สุนา ชมพูทวีป และคนอื่น ๆ (2531) เก็บข้อมูลเรื่องความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิด พบว่านักเรียนชายรู้จักถุงยางอนามัยมากที่สุด (ร้อยละ 85.9) รองลงมา คือ ยาเม็ด และการทำหมัน ส่วนวิธีคุมกำเนิดที่นักเรียนรู้จักดีที่น้อยที่สุด (ร้อยละ 79.1) คือ ยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมาคือการทำหมัน และถุงยางอนามัย ชื่อนาสึงเกิดคือนักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่มีการสอนเฉพาะเพศชายหรือเพศหญิง มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด เช่น การทำหมัน ยาเม็ดคุมกำเนิด ถุงยางอนามัย มากกว่านักเรียนจากโรงเรียนสหศึกษา อาจเป็นเพราะนักเรียนกล้าซักถามหรือปรึกษาหาหรือกันมากกว่า

ส่วนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาของ เพ็ญศรี นิธิยสินธิ และคนอื่น ๆ (2529 : 112) ร้อยละ 62.5 รู้จักวิธีคุมกำเนิดที่เชื่อถือได้ คือ ยาเม็ด ห่วงอนามัย การทำหมัน ยาฉีดคุมกำเนิด และถุงยางอนามัย และรู้จักมากกว่า 1 วิธี

แต่จากการศึกษาของ เกื้อ วงศ์บุญสิน และเยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม (2532) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เยาวชนจำนวน 1,018 ราย ทั้งในชนบทและในเขตเมือง จาก 4 ภาค ภาคละ 2 จังหวัด เยาวชนเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดถึงร้อยละ 99.8 ซึ่งเป็นการรู้จักวิธีคุมกำเนิดอย่างน้อย 1 วิธี วิธีที่รู้จักมากที่สุด คือ ยาเม็ดคุมกำเนิด และการทำหมัน วิธีที่รู้จักรองลงมา คือ ถุงยางอนามัย ห่วงคุมกำเนิด และยาฉีดคุมกำเนิด ส่วนวิธีที่ไม่รู้จักกันเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ยาฝัง การนับระยะปลอดภัย และวิธีหลังภายนอกช่องคลอด ร้อยละ 88.7 ของเยาวชนตัวอย่างเห็นด้วยว่าคนหนุ่มสาวควรมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

ไม่ว่าบุตรหลานจะมีความรู้เรื่องเพศ หรือเรื่องการคุมกำเนิดมากน้อยเพียงใดก็ตาม พ่อแม่ก็ยังเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสอนเพศศึกษาแก่ลูกที่บ้าน พ่อแม่ควรได้รับการสนับสนุนในการให้ความรู้แก่บุตรหลานว่าควรจะทำอย่างไร เมื่อใด กับเด็กในอายุต่างกัน และก่อนที่พ่อแม่จะถ่ายทอดความรู้เรื่องเพศให้แก่ลูกควรต้องมีความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้คือ (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 183)

1. มีความรู้เรื่องเพศอย่างพอเพียง

2. มีทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ ต้องการให้เด็กได้รับรู้โดยเล็งเห็นประโยชน์ในเรื่องเพศ

3. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุตร รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา โดยเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

กล่าวโดยสรุป จากการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่ได้รับความรู้เรื่องเพศ หรือเพศศึกษาจากบิดามารดา หรือจากบุคคลในครอบครัวบางส่วนที่เป็นเยาวชนในสถานศึกษา อาจได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากโรงเรียน จากเพื่อน หรือจากสื่อมวลชน ส่วนเยาวชนนอกระบบโรงเรียนที่ไม่มีโอกาสรับเพศศึกษาจากโรงเรียนก็ไม่ปรากฏว่าได้รับความรู้เรื่องเพศจากบ้าน จึงจำเป็นต้องแสวงหาความรู้จากเพื่อนและแหล่งความรู้อื่น ซึ่งเป็นอันตรายอย่างยิ่งในสภาพสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง การศึกษาครั้งนี้ให้ความสนใจกับเพศศึกษาในครอบครัวในฐานะเป็นตัวแปรแทรกกลาง ซึ่งจะมีผลต่อค่านิยมทางเพศของเยาวชนไม่มากนัก

นอกจากปัจจัยภายในครอบครัว ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของเยาวชนไทยแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของเยาวชนไทยเช่นกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภายนอกครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของเยาวชนมาไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ปัจจัยภายนอกครอบครัว

ในสภาพสังคมดั้งเดิมที่เป็นสังคมชาวนาชาวไร่ ครอบครัวและญาติเป็นตัวแทนการอบรมเรียนรู้ทางสังคม ตั้งแต่วัยเด็กจนสู่ความเป็นผู้ใหญ่และครอบครัวเป็นแหล่งที่มีอิทธิพลมากที่สุด ในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจแต่ในสภาพสังคม อุตสาหกรรม หรือประเทศที่กำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ดังเช่น ประเทศไทยจะพบว่า มีเครือข่ายของการถ่ายทอดการเรียนรู้ระเบียบทางสังคมที่แผ่ขยายออกไปอีก นอกจากครอบครัวและญาติยังมีกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชนและสถาบันอื่นทางสังคม เช่น สถาบันเศรษฐกิจ การเมืองและสถาบันศาสนา ในสภาพสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะในเมืองใหญ่ ๆ สิ่งแวดล้อมภายนอกครอบครัวจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวสมัยใหม่ส่วนมากเป็นครอบครัวเดี่ยว มีขนาดเล็ก บิดามารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กถูกส่งไปไว้ที่โรงเรียน เกือบตลอดวันเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนที่โรงเรียน ส่วนเด็กที่ออกจากโรงเรียนและ

เติบโตเป็นวัยรุ่นก็จะไปจับกลุ่มอยู่กับกลุ่มเพื่อนฝูงที่ร่วมสังคมประเภทเดียวกัน การที่พ่อแม่ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนลูกทำให้เด็กได้รับอิทธิพลจากภายนอกครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อนเพิ่มมากขึ้นทุกที

ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสาร คมคม ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เช่นกัน เด็กและเยาวชนได้รับความรู้จากโลกภายนอก ครอบครัว และชุมชนโดยตรง โดยที่พ่อแม่ไม่มีโอกาสเป็นผู้กลั่นกรองข่าวสารดังกล่าว ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้ใหญ่และวัยรุ่นอย่างชัดเจน และอิทธิพลภายนอกครอบครัวหรืออิทธิพลของสื่อมวลชนที่ให้อาสาความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งความรู้เรื่องเพศก็เพิ่มมากขึ้นทุกที่เช่นกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งประเด็นความสนใจไปยังตัวแปรภายนอกครอบครัวที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ได้แก่ กลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชน

ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

ในสังคมปัจจุบันเป็นที่ถกเถียงกันว่า เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นบทบาทของกลุ่มเพื่อน (peer group) เข้ามาแทนที่บทบาทของครอบครัว หรือมีมากกว่าครอบครัว เพราะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าในปัจจุบันครอบครัวได้ลดหย่อนบทบาทในการให้การศึกษาอบรมแก่สมาชิกในครอบครัว เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนทั้งในและนอกโรงเรียน กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบสังคม เนื่องจากกลุ่มเพื่อนช่วยสอนระเบียบสังคมบางอย่างที่ไม่มีผู้หนึ่งผู้ใดใช้อำนาจบังคับสอนเราได้โดยตรง เช่น ระเบียบการเล่นกีฬา ถ้าผู้เล่นฝ่าฝืนกลุ่มเพื่อนจะกีดกัน ไม่ยอมรับให้เข้ากลุ่ม ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลต่อการเลียนแบบว่าเป็นเหมือนกับตนเอง (identification) ในเรื่องบรรทัดฐาน แบบแผนพฤติกรรมมากกว่าหน่วยทางสังคมอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งอาจขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมส่วนรวม (สุชา จันทน์เอม. 2528 : 48)

ในการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่กับอิทธิพลของเพื่อน เฮอร์ลอค (Hurlock. 1967) กล่าวว่า พ่อแม่เป็นบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ (authority) ในบ้านและพ่อแม่คาดหวังว่าลูกจะยอมรับค่านิยมของตน ถ้าวัยรุ่นยอมรับค่านิยมของพ่อแม่วัยรุ่นจะกลายเป็นบุคคลอยู่นอกกลุ่มเพื่อน นั่นคือเขาจะถูกสังคมภายนอกทอดทิ้งทั้งหมด หรือบางส่วน แต่ถ้าหากวัยรุ่นยอมรับค่านิยมของกลุ่มเพื่อน เขาอาจได้รับการยอมรับของสังคมเพิ่มขึ้น แต่การกระทำเช่นนั้นจะเพิ่มความแตกแยกในครอบครัว (Laddawan Kasemnet. 1985: 217-218 ; citing Hurlock.

1967) การที่วัยรุ่นยึดบรรทัดฐานค่านิยมของกลุ่มมาเป็นแบบอย่าง จึงทำให้มีผู้สงสัยและต้องการทำวิจัยว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจะมีมากหรือน้อยกว่าอิทธิพลของครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลแต่ดั้งเดิม

จากรายงานการวิจัยของลาร์สัน (Larson. 1972) ได้อ้างอิงงานวิจัยหลายชิ้น ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่กับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นว่ามีข้อค้นพบ 3 ลักษณะ คือ

1. พบว่าครอบครัวมีอิทธิพลเพียงเล็กน้อยต่อเยาวชน (Barth, Watson and Blanchard. 1966)
2. พบว่าเยาวชนไม่ยอมรับพ่อแม่ เพราะพึงพอใจในตัวเพื่อนมากกว่า (Coleman. 1961 ; Musgrove. 1965 ; Rosen 1965 ; Bowerman and Kench. 1959)
3. พบว่าครอบครัวยังมีอิทธิพลหนักแน่น (impact) อย่างต่อเนื่องในตลอดช่วงวัยรุ่น (Myerlroff and Larson. 1965 ; Douvan and Adelson. 1966 ; Slocum. 1963)

แต่สำหรับในสังคมไทย จากการทบทวนงานวิจัยก่อนหน้านี้ พบว่า ครอบครัวยังคงมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชน และเยาวชนยังยอมรับในตัวพ่อแม่ และผู้อาวุโสในครอบครัว

ในสหรัฐอเมริกามีการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณ และทิศทางของอิทธิพลของบิดามารดา และเพื่อนในหลายเรื่องและหลายประเด็น เช่น ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด การดื่มสุรา พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศและพฤติกรรมเบี่ยงเบนอื่น ๆ ตัวอย่างจากงานวิจัยของแนทานสัน และ เบคเคอร์ (Nathanson และ Becker. 1968) ที่ถูกยกมาอ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้เรามองเห็นถึงความสัมพันธ์ในเชิงเปรียบเทียบกับอิทธิพลของบิดามารดา และเพื่อนในด้านทัศนคติ บรรทัดฐาน และความคาดหวังที่แตกต่างกันของวัยรุ่นหญิงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา

งานวิจัยของ แนทานสัน และ เบคเคอร์ ได้ตั้งสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของพ่อแม่และอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน ไว้ดังนี้

1. อิทธิพลของพ่อแม่สัมพันธ์กับทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ใหญ่ (โดยทั่วไป)
2. อิทธิพลของเพื่อนสัมพันธ์กับบรรทัดฐานของวัยรุ่น
3. บรรทัดฐานของพ่อแม่และเพื่อนมักขัดแย้งกัน
4. อิทธิพลของเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของพ่อแม่

ในการวิจัยเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่และกลุ่มเพื่อนผู้วิจัยมักสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้นมาให้ตัดสินว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ ตัวอย่างงานวิจัยของเบิร์ต (Berndt. 1979) ที่ศึกษานักเรียน เกรด 3, 6, 9, 11 หรือ 12 เสนอสถานการณ์สมมุติให้ตัดสินว่าจะเห็นด้วยกับพฤติกรรมต่อต้านสังคมเหมือนกับพ่อแม่หรือเพื่อน ผู้วิจัยพบว่าการเห็นด้วยกับพ่อแม่ของนักเรียนลดลงตามอายุที่เพิ่มขึ้นตามลำดับของนักเรียน และผู้ตอบเห็นด้วยกับเพื่อนสำหรับกิจกรรมที่ต่อต้านสังคม

ด้วยวิธีการศึกษาทำนองเดียวกัน โดยใช้สถานการณ์เชิงสมมุติ (hypothetical situation) ของบริทเทน (Brittain. 1963) บริทเทน สร้างสถานการณ์ที่เป็นทางเลือกเกี่ยวกับบทบาทในปัจจุบันและอนาคตให้วัยรุ่นหญิงเลือก สถานการณ์ขัดแย้งที่ให้วัยรุ่นเลือกนี้เป็นสถานการณ์ที่สร้างความกดดันโดยที่พ่อแม่ต้องการให้วัยรุ่นทำสิ่งหนึ่งแต่เพื่อนรักของวัยรุ่นต้องการให้ทำสิ่งที่ตรงกันข้าม ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นมีความเห็นว่า พ่อแม่เป็นตัวชี้แนะในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องในอนาคต ส่วนเพื่อนของวัยรุ่นเป็นตัวชี้แนะสำคัญในสถานการณ์ที่เป็นเรื่องปัจจุบัน

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศโดยตรงอิทธิพลของเพื่อนจะปรากฏเด่นชัดในระยะวัยรุ่น แม้ว่าในวัยเด็กครอบครัวจะถูกกล่าวว่าเป็นตัวแทนทางสังคมที่มีอิทธิพลมากที่สุด แต่เมื่อเติบโตเป็นวัยรุ่นความใกล้ชิดกับพ่อแม่ลดน้อยลงกลุ่มเพื่อนกลายเป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลมาก หรือมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะในสังคมปัจจุบันวัยรุ่นมีโอกาสนพบปะปะทะสังสรรค์กับคนในวัยเดียวกันกับตน ในโรงเรียน ในชั้นเรียน ในกลุ่มกิจกรรม ในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ โอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดพ่อแม่เช่นในยามเด็กจะลดน้อยลงตามลำดับ อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนจึงเข้ามาแทนที่ จากการศึกษากิจกรรมของวัยรุ่นอเมริกันเพื่อดูการใช้เวลาของวัยรุ่นกับครอบครัวและกับเพื่อน ของ เฟลสัน และ กอทท์เฟรดสัน (Felson and Gottfredson. 1984) พบว่าวัยรุ่นในรุ่นหลัง ๆ ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นในยุคก่อนและมีเวลาอยู่กับพ่อแม่ลดลง

มีผู้ให้ความเห็นว่า เพื่อนมีอิทธิพลมากกว่าพ่อแม่เพราะเพื่อนเป็นกลุ่มอ้างอิงที่น่าดึงดูดใจมากกว่า หรืออาจเป็นเพราะพ่อแม่ละเลยความรับผิดชอบต่อลูกวัยรุ่น (Nathanson and Becker. 1986) กลุ่มเพื่อนถูกพบว่ามีอิทธิพลมากขึ้นทุกที ปริมาณอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนในฐานะเป็นกลุ่มอ้างอิงดูเหมือนว่าจะมีเหนือพ่อแม่หรือศาสนา ซึ่งเป็นกลุ่มอ้างอิงอีกกลุ่มหนึ่ง (Studer and Thornton. 1987 : 120)

ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในต่างประเทศ มีอยู่จำนวนไม่น้อย ซึ่งสามารถหยิบยกมาเป็นตัวอย่าง ณ ที่นี้ เช่นการศึกษาเรื่องกลุ่มอ้างอิง และพฤติกรรมทางเพศก่อนแต่งงานของ ทิวาน จูเนียร์ (Teevan, Jr. 1972) โดยใช้ทฤษฎี กลุ่มอ้างอิง (Reference Group Theory) มาอธิบายความแปรผันของพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงานโดยตั้งสมมุติฐานว่าบรรทัดฐาน (norms) ด้านการปล่อยตัวทางเพศและพฤติกรรม ของเพื่อนอาจเป็นตัวกำหนดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าบรรทัดฐาน และพฤติกรรมการปล่อยตัวทางเพศของกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุด นักศึกษาที่มีเพื่อนที่ ปล่อยตัวทางเพศจะเป็นผู้ที่ปล่อยตัวทางเพศมากที่สุด แต่ถ้าในกรณีที่พ่อแม่ของนักศึกษาเป็นคน อนุรักษ์นิยมนักศึกษาก็จะปล่อยตัวทางเพศน้อยที่สุด

งานวิจัยของคนอื่น ๆ มักได้ผลสรุปทำนองเดียวกันกับของทิวาน จูเนียร์ เช่นงานวิจัย ของมิแรนด (Mirande. 1968) ที่ใช้ทฤษฎีกลุ่มอ้างอิงกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทางตะวันตกตอนกลางของสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานและพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อน มิแรนด (1968) พบความสัมพันธ์อย่างชัดเจนระหว่างพฤติกรรมของเพื่อนกับของนักศึกษา นักศึกษาที่ เคยมีเพศสัมพันธ์จะมีเพื่อนที่มีประสบการณ์ทางนี้ ส่วนนักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางเพศ (ร้อยละ 67 ของนักศึกษาหญิง และร้อยละ 29 ของนักศึกษาชาย) จะมีเพื่อนที่ไม่มีประสบการณ์ ทางเพศ กลุ่มเพื่อนที่มีประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์ มักเห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และอิทธิพลของเพื่อนเพิ่มมากขึ้นเมื่อนักศึกษาเปลี่ยนสภาพจากพรินซ์ตันเป็นซีเนียร์ กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมทางเพศของนักศึกษาได้รับอิทธิพลทั้งจากความคาดหวังของเพื่อน และจากพฤติกรรม ของเพื่อน

จากการวัดทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มเพื่อน พบว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้อง กับพฤติกรรมทางเพศก่อนการแต่งงานของกลุ่มตัวอย่าง (DeLamater. 1981 : 278) นอกจากนี้ยังพบว่า บรรทัดฐานของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กับบรรทัดฐานของกลุ่ม อ้างอิงมีการศึกษาทำนองเดียวกันนี้ของ รีสส์ (Reiss) ซึ่งพบว่า สองในสามของนักศึกษา ตัวอย่างมีมาตรฐานทางเพศ (sexual standards) ใกล้เคียงกับพ่อแม่แต่ในกลุ่มที่แตกต่าง ออกไป ส่วนใหญ่ร้อยละ 77 รู้สึกว่ามาตรฐานของตนใกล้เคียงกับการกลุ่มเพื่อน (peers) และ ร้อยละ 89 รู้สึกว่ามาตรฐานของพวกตนโดยพื้นฐานใกล้เคียงกับของเพื่อนที่ใกล้ชิดกันมาก

ดีลามาเตอร์ และแม็คคอร์โคเดล (DeLamater and MacCorquodale. 1979) ได้ถามคำถามเกี่ยวกับมาตรฐานทางเพศ (sexual standards) และพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มเพื่อนพบว่ามาตรฐานทางเพศที่ถูกรายงานโดยกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กับมาตรฐานทางเพศของผู้ตอบ และพฤติกรรมของเพื่อนที่ดีที่สุด 5 คนของผู้ตอบสัมพันธ์กับพฤติกรรมผู้ตอบ

ชูลซ์ และคนอื่น ๆ (Schultz and others. 1977) พบเช่นกันว่าพฤติกรรมของเพื่อนมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น มิลเลอร์ และไซมอน (Miller and Simon. 1974) สุ่มตัวอย่างวัยรุ่น อายุ 14 - 17 ปี จำนวน 2,064 คน พบว่า ในกลุ่มวัยรุ่นชายมีความสัมพันธ์ระหว่างการมีเพศสัมพันธ์กับการยุ่งเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน สาเหตุกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุดด้านเกี่ยวกับค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น เนื่องจาก

1. พ่อแม่ให้ความรู้ด้านนี้แก่ลูกได้น้อย หรือไม่ได้ให้ข้อมูลที่ เป็นรูปธรรม แม้ว่าพ่อแม่ จะมีการศึกษาดีก็ตาม แต่เนื่องจากไม่มีความรู้ด้านนี้ หรือไม่มีเวลา ไม่มีทักษะการสอน ฯลฯ เพื่อนจึงเป็นทางเลือกที่ให้อายุรุ่นเข้าถึง ได้ง่ายที่สุด

2. เมื่อพูดถึงประเด็นเกี่ยวกับเรื่องเพศ จำเป็นต้องมีการตอบโต้ (feedback) กลับมา ซึ่งวัยรุ่นสามารถตอบโต้จากกลุ่มเพื่อนในเรื่องนี้ เนื่องจากการที่สภาพร่างกายเปลี่ยนแปลงไปสู่การแตกเนื้อหนุ่มสาว ความคาดหวังทางสังคมต่อวัยรุ่นก็เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดความกดดันในใจ เพื่อนจึงเป็นแหล่งสนับสนุนทางสังคมและอารมณ์ (socioemotional support) ที่มีเหตุผลมากที่สุด เพราะเพื่อนวัยเดียวกันก็เผชิญความกดดันแบบนั้นเช่นกัน เพื่อนจึงสามารถบอกเล่ากลวิธีในการแก้ปัญหาให้ได้

แม้แต่การใช้วิธีการคุมกำเนิด อิทธิพลของเพื่อนก็ชัดเจนกว่าพ่อแม่จากการศึกษาของ ทอมป์สัน (Thompson. 1978) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของพ่อแม่ เพื่อน และคูครองต่อการ ใช้การคุมกำเนิดของนักศึกษาชายหญิงอายุ 17-22 ปี จำนวน 434 คนของมหาวิทยาลัย แห่งรัฐเพนซิลวาเนีย พบว่าในกลุ่มนักศึกษาหญิงฟังคำแนะนำจากเพื่อนและคูครองมากกว่า ส่วน พ่อแม่ไม่มีอิทธิพลสำคัญต่อการ ใช้การคุมกำเนิด

สำหรับในประเทศไทย การศึกษาอิทธิพลเพื่อนที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ยังไม่เด่นชัด เช่น จากการ ศึกษาของ พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า เรื่องการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของ นักศึกษามหาวิทยาลัย ได้ใช้แนวความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของบุคคลที่มีความสำคัญต่อนักศึกษา (significant others) ได้แก่ บิดา มารดา และเพื่อนสนิท ว่าจะมีอิทธิพลต่อการยินยอม ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษาอย่างไร การศึกษาครั้งนี้ พบว่าเพื่อนสนิทเป็นกลุ่มอ้างอิง

(reference group) ที่นักศึกษาหญิงยึดถือมากที่สุด รองลงมาคือ มารดาและบิดา ส่วน นักศึกษาชายนั้นยึดถือมารดาเป็นกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนสนิทและบิดา และ ปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสมากที่สุด คือ การยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของเพื่อนสนิท (พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า. 2528 : 121)

อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรม ทางเพศของวัยรุ่นของ วิชาญ รุ่งอุทัย ซึ่งศึกษากลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยหรือตัวแปรตัวหนึ่งคือ การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน ซึ่งพบว่า วัยรุ่น ส่วนใหญ่มีระดับการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในระดับต่ำ (ร้อยละ 65.4) การคล้อยตามเพื่อนใน ระดับปานกลาง มีร้อยละ 30.1 และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนในระดับสูงเพียงร้อยละ 4.5 (วิชาญ รุ่งอุทัย. 2533 : 99)

จากหลักฐานที่ปรากฏถึงอิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรมทางเพศ ของวัยรุ่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในการรณรงค์ให้คำปรึกษา และแนะแนวแก่วัยรุ่น เกี่ยวกับเรื่องเพศ บางโครงการจึงใช้วัยรุ่นด้วยกันเองเป็นผู้ให้คำปรึกษาและแนะแนวตัวอย่าง เช่น สำหรับวัยรุ่นในระบบโรงเรียนมีโครงการ "เพื่อนช่วยเพื่อน" โดยให้นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการไปทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่เพื่อนนักศึกษาด้วยกัน (พิชิต พัทธกะเทพสมบัติ และคนอื่น ๆ. 2531 : 149)

จากการทบทวนเอกสารการวิจัยจะพบว่า อิทธิพลเพื่อนมีความสำคัญต่อวัยรุ่นมาก ใน ด้านค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศ แต่ปรากฏการณ์เช่นนี้เด่นชัดในงานวิจัยของต่างประเทศ ซึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถวัดพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น และพฤติกรรมทางเพศของเพื่อน ได้โดยตรง เนื่องจากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยวิธีสัมภาษณ์ กระทำได้ยากลำบากมาก การวิจัยครั้งนี้จึงวัดอิทธิพลของเพื่อน โดยอาศัยการบอกเล่าของวัยรุ่นถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทาง เพศของเพื่อน และความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ความสัมพันธ์กับ เพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจะสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

นอกจากอิทธิพลของเพื่อนที่มีต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นได้ ผู้วิจัยยังได้ตั้งตัวแปรด้าน อิทธิพลของสื่อมวลชนมาเป็นตัวแปรอิสระอีกตัวหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ และจัดว่าเป็นปัจจัย ภายนอกกรอบคร่าวที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

สื่อมวลชนเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญอีกสถาบันหนึ่งในโลกปัจจุบัน สื่อมวลชนถูกจัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของกระบวนการขัดเกลาทางสังคม และมีบทบาทสำคัญ 3 ประการ คือ การให้ข่าวสาร ให้การศึกษาและเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ในสถานที่สังคมยุคข่าวสารนี้ สื่อมวลชนได้เพิ่มบทบาทมากขึ้นทั้ง 3 ด้าน จนมีผู้สงสัยว่าสื่อมวลชนอาจมีบทบาทเท่าเทียมหรือมากกว่าบทบาทของครอบครัวและกลุ่มเพื่อนสำหรับวัยรุ่น ในปัจจุบันสื่อมวลชนจัดเป็นสิ่งสำคัญในการสอนเพศศึกษา และเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากที่สุดก็ได้ ตัวอย่างสื่อมวลชนที่มีเข้าถึงวัยรุ่นในปัจจุบัน เช่น

หนังสือพิมพ์ เป็นแหล่งให้ข้อมูลข่าวสารแก่วัยรุ่นทั้งทางดีและเลว วัยรุ่นมักหาความรู้เรื่องเพศจากหน้าหนังสือพิมพ์ จากการเสนอข่าว ลงภาพข่าวตลอดจน ลงแจ้งความที่เกี่ยวข้องทางเพศ ล้วนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของวัยรุ่นทั้งสิ้น และหนังสือพิมพ์จำนวนไม่น้อยที่ได้แสดงถึงความไม่รับผิดชอบต่อสังคม โดยการลงรูปเปลือย บรรยายข้อความที่เป็นการยั่วยุอารมณ์เพศ

หนังสือบันเทิงเริงรมย์ ประเภทหนังสืออ่านเล่น การตูนตลกบางส่วนเป็นหนังสือยั่วยุอารมณ์ การ์ตูนบางเล่ม บนหน้าปกแสดงออกในรูปของตลกลามก ไม่ได้ให้ความรู้เรื่องเพศอย่างถูกต้อง หนังสือเหล่านี้มีวางขายตามแผงหนังสือทั่วไป โดยไม่มีมาตรการที่สามารถจัดแบ่งกลุ่มผู้อ่านหรือผู้อ่านทำให้ผู้เยาว์และวัยรุ่นสามารถพบเห็น หรือซื้อหาได้อย่างง่ายดาย

โทรทัศน์ นักวิชาการโดยทั่วไปเชื่อว่าโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลมากที่สุดในปัจจุบัน โดยเฉพาะอิทธิพลต่อเด็ก เนื่องจากเด็กสามารถเห็นภาพและได้ยินเสียง ไปพร้อม ๆ กัน จึงสามารถประทับตรึงตราตรึงใจได้มากกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น การเสนอความบันเทิงในรูปภาพยนตร์ ละคร การแสดงคอนเสิร์ต ฯลฯ ในโทรทัศน์ บางส่วนได้สะท้อนค่านิยมและแบบแผนความประพฤติทางเพศแบบตะวันตกให้แก่วัยรุ่นหนุ่มสาว ซึ่งชักจูงให้วัยรุ่นประพฤติปฏิบัติตามด้วยความไม่รู้ลึกผิดแต่อย่างไร ในปัจจุบันละครโทรทัศน์ไม่น้อยที่ตัวเอกของเรื่องแสดงออกถึงการปล่อยตัวทางเพศอย่างเปิดเผย และยกย่องว่าเป็นการกระทำที่ถูกต้องและกล้าหาญ

จากการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ได้พบงานวิจัยด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อพฤติกรรมบางอย่างของเด็กและเยาวชน เช่น งานวิจัยของ นันทวัน สุชาโต (2521) พบผลเสียจากการเด็กติดโทรทัศน์ว่าเด็กที่ดูรายการรุนแรงทางโทรทัศน์บ่อยครั้ง จะมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการแสดงออกในการยอมรับหรือใช้วิธีการรุนแรงในการแก้ปัญหา หรือมีประสบการณ์ในการต่อสู้ใช้กำลังมาก่อน ตรงกับงานวิจัยของ อีระ ชัยยุทธบรรจง (2521) ที่กล่าวว่า ผลเสียจาก

การที่เด็กติดโทรทัศน์ คือ ทำให้เด็กก้าวร้าว ก่ออาชญากรรม สุขภาพและสุขนิสัยไม่ดี การเรียนบกพร่อง เป็นคนเห็นแก่ตัว เป็นต้น

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พ่อแม่ควรควบคุมเด็กให้ดูโทรทัศน์น้อยลง (คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่อง การเลี้ยงดูและอบรม. 2526 : 52 อ้างอิงมาจาก ชีระ ชัยยุทธบรรจง 2521) เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะของ ดวงเดือน พันธุมนาวัน อรพันธ์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์ (2529) ซึ่งเสนอแนะว่าเยาวชนไทยควรชมโทรทัศน์แต่น้อย เลือกชมแต่รายการที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาจิตใจ บิดามารดาควรแนะนำ และควบคุมเด็กในการเลือกชมรายการโทรทัศน์ และควรชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์พร้อมกับเด็กให้มาก เพื่อจะมีโอกาสอธิบายตีความ และเน้นย้ำเนื้อหาที่มีประโยชน์แก่เด็ก

ในบทความเรื่องการวิจัยสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาของ ภาวิตา สัมมาสดี (2527:39) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนพบว่า นักเรียนชายหญิงได้รับอิทธิพลจากวิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์มากพอควร นักเรียนชายหญิงส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท ส่วนมากได้รับอิทธิพลด้านการบันเทิงมากที่สุดด้านการศึกษาเป็นอันดับรองลงมา ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนมากให้คำแนะนำแก่บุตรธิดาในการดู ฟัง และอ่านสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท ผู้ปกครองนักเรียนหญิงจะแนะนำมากกว่านักเรียนชาย

กล่าวโดยสรุป จากงานวิจัยที่มีอยู่มักจะพบว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางลบต่อพฤติกรรมและจิตใจของเด็กเพียงเล็กน้อย คือ ทำให้เด็กจดจำคำพูดที่ไม่เหมาะสม มีการเลียนแบบสิ่งที่ไม่ดีบางอย่าง แต่ก็ไม่มากนัก และไม่พบว่าสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ จะทำให้เด็กเสียการเรียนแต่อย่างใด จะเห็นว่าผลจากการวิจัยข้างต้นค่อนข้างจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง และนักวิชาการที่มีความเห็นว่า เยาวชนไทยกำลังได้รับอิทธิพลทางลบจากสื่อมวลชน (คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่อง การเลี้ยงดูและอบรม. 2526. 52)

ในเอกสารประมวลผลงานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทยของคณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่อง การเลี้ยงดูและอบรม (2526) ได้เสนอรายงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อมวลชนในประเทศไทยไว้หลายชิ้น ซึ่งจะขอยกมาเป็นตัวอย่างเพื่อแสดงถึงการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่นไทยและอิทธิพลที่มีต่อวัยรุ่น ตัวอย่างแรกเป็น การศึกษาของ พรทิพย์ วิน โภมิพันธ์ (2521) พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนชอบดูภาพยนตร์ประมาณเดือนละครั้ง นักเรียนเหล่านี้คิดว่าภาพยนตร์ที่มีผลในทางไม่ดี คือ ภาพยนตร์ที่เร้าอารมณ์ ภาพยนตร์เกี่ยวกับอาชญากรรมและเพศศึกษา ผลเสียที่ได้จากการดูภาพยนตร์ ได้แก่ การเลียนแบบที่ไม่ดี

บางอย่างเช่น คำพูด การแต่งกาย เสียเงิน เสียเวลา และเสียการเรียน อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นการวิจัยของ สุกัญญา ตีระวนิช (2518) รายงานผลการวิจัยเรื่องอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กในกรุงเทพฯ การวิจัยครั้งนี้พบว่าเด็กไทยชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด เมื่อมีเวลาว่าง ไม่ว่าจะเป็นเด็กจากครอบครัวชั้นต่ำหรือชั้นกลาง โทรทัศน์เป็นที่นิยมมากกว่าวิทยุ ภาพยนตร์ หรือเล่นกีฬา รายการที่ชอบดูไม่ว่าเด็กหรือมารดา คือ รายการบันเทิง ข้อดีของโทรทัศน์ คือ การเสริมสร้าง การสังสรรค์ของเด็ก เพราะเวลาดูโทรทัศน์เด็กจะได้อยู่ร่วมกับสมาชิกอื่น ๆ ในครอบครัว

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเป็นของ สมพงษ์ แดงดาต (2521) พบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า โทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กทางด้านการศึกษาและบุคลิกภาพ ทำให้รู้จักแสดงความคิดเห็น การวิพากษ์วิจารณ์และทำให้การเรียนดีขึ้น

ในบทความเรื่องสื่อมวลชนกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็กของ อำนวย ทะพินธ์แก และ วิชระ สินธุประมา (2523) กล่าวถึงผู้มีหน้าที่ถ่ายทอดจริยธรรมหรือสถาบันที่หน้าที่ปลูกฝังจริยธรรม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา และสื่อมวลชน สื่อมวลชนมีความสำคัญในการถ่ายทอดจริยธรรมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กล่าวคือ ในเชิงปริมาณ สื่อมวลชนเป็นผู้ถ่ายทอดได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ หรือถ้ามีก็น้อยที่สุด สื่อมวลชนสามารถถ่ายทอดได้มาก ไม่จำกัดจำนวนในเชิงคุณภาพ สื่อมวลชนเป็นสิ่งเร้าที่มีคุณภาพสูงทำให้เด็กสนใจใคร่รู้ ลักษณะการถ่ายทอดไม่มีการบังคับ หรือการลงโทษ แต่ยังมีหลากหลายให้เลือกทั้งวิทยุและโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ไม่ช้าช้าก คักยภาพในเชิงคุณภาพทั้ง 3 ประการนี้ สามารถสร้างความอยากกระทำ (motivation) ให้เกิดขึ้นแก่เด็กได้เป็นอย่างดี สื่อมวลชนจึงควรเป็นสื่อหรือตัวขยาย (amplifier) การปลูกฝังจริยธรรมจากสถาบันทั้ง 3 สถาบัน (ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา) ไปสู่เด็ก เพื่อลดภาระที่สถาบันทั้ง 3 สถาบันประสบอยู่

งานวิจัยเมื่อไม่นานมานี้ ได้นำตัวแปรหรือปัจจัยด้านการรับข่าวสารเรื่องเพศมาวิเคราะห์ด้วย พบว่า การรับข่าวสารเรื่องเพศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารในเรื่องเพศน้อย คือ ร้อยละ 71.8 ร้อยละ 26.0 เปิดรับข่าวสารเรื่องเพศในระดับปานกลาง และร้อยละ 2.2 เปิดรับข่าวสารเรื่องเพศในระดับสูง (วิชาญ รุ่งอุทัย. 2533 : 98-100)

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าจะไม่มีงานวิจัยเท่าที่ค้นหาได้เกี่ยวกับความสัมพันธ์โดยตรงระหว่างค่านิยมทางเพศกับอิทธิพลของสื่อมวลชน แต่จากการทบทวนงานวิจัยพบว่า เยาวชนไทยได้รับความรู้เรื่องเพศจากสื่อมวลชนมีใช้น้อย ในการวิจัยครั้งนี้จึงวัดอิทธิพลของสื่อมวลชนจากการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่นเพื่อดูว่า วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบคลุมมากน้อยเพียงใด และมีอิทธิพลอย่างไรต่อค่านิยมทางเพศ

ต่อไปนี้จะเป็นการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษา หรือการได้รับความรู้เรื่องเพศจากแหล่งความรู้ภายนอกครอบครัว คือ จากกลุ่มเพื่อนและจากสื่อมวลชน

เพศศึกษาภายนอกครอบครัว

จากการทบทวนวรรณกรรมพบแหล่งความรู้ด้านการศึกษากายนอกครอบครัวแหล่งใหญ่ ๆ 2 แห่ง คือ จากเพื่อนและสื่อมวลชน

1. เพื่อนในฐานะแหล่งความรู้เรื่องเพศ

งานวิจัยจำนวนมากยืนยันว่า เพื่อนเป็นแหล่งข่าวสารทางเพศสำหรับวัยรุ่นมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับของบิดามารดา (Fox. 1981) โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ การมีสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงาน และการใช้การคุมกำเนิด (Studer and Thornton. 1987 citing Sorenson. 1973 ; Spanier. 1977 ; Thompson and Spanier. 1978)

การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอิทธิพลของพ่อแม่ และเพื่อนของวัยรุ่นในรัฐฮาวาย ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมปลาย 309 คน ในโรงเรียนรัฐบาลพบว่า พ่อแม่จะเป็นที่ปรึกษาแก่ลูกวัยรุ่นเกี่ยวกับการศึกษา การประกอบอาชีพในอนาคต และปัญหาทางการเงิน ส่วนเพื่อนจะเป็นที่ปรึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และเมื่อมีคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศวัยรุ่นจะปรึกษาเพื่อน (Won, Yamamura and Ikeda. 1969 : 45)

จากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศ พบงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างชัดเจนของ นพพร นานิชสุข (2522) พบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความรู้ในเรื่องเพศของนักเรียนชายมากที่สุด โดยเฉพาะการดูภาพโป๊และการเที่ยวโสเภณี ส่วนแหล่งความรู้เรื่องเพศของนักเรียนหญิงมาจากครูและเพื่อนสนิท ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศนั้นนักเรียนชายส่วนใหญ่ต้องการปรึกษาเพื่อนสนิทมากกว่าพ่อแม่ แต่นักเรียนหญิงต้องการปรึกษาพ่อแม่มากกว่า (วันพนิญ วาสีกะสิน. 2526 : 82)

จากการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องพฤติกรรมการเจริญพันธุ์ของวัยรุ่นในประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดยสมาคมเอกชน 3 สมาคม เมื่อ พ.ศ. 2528 พบว่ากลุ่มเยาวชนที่มาใช้บริการวางแผนครอบครัวในคลินิก ของสมาคมได้รับความรู้ทางเพศสัมพันธ์จากแฟน จากเพื่อน จาก วิทยุทัศน์ และจากหนังสือต่าง ๆ แต่ไม่มีใครกล่าวพูดเรื่องนี้กับบิดามารดาเลย

ในการศึกษาเปรียบเทียบวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ และวัยรุ่นที่ไม่ได้ศึกษาในโรงเรียนของ เยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม, ธวัชชัย วรพงษ์ธร และสมใจ ประมาณพล (Yawarat Porapakkham, Thavatchai Vorapongsathorn and Somjai Pramanpol. 1986 : 85-86) พบว่าแหล่งข้อมูลเรื่องเพศของนักเรียนคือ ครู และหนังสือ นิตยสาร ขณะที่กลุ่ม เยาวชนชายที่อยู่นอกโรงเรียนรับฟังมาจากเพื่อนและพ่อ ส่วนเยาวชนหญิงนอกโรงเรียนรับฟัง จากเพื่อนเช่นกัน แต่มีแม่เป็นแหล่งข่าวที่สาม การติดต่อซักถามกันเมื่อมีปัญหาวัยรุ่นชายจะถาม เพื่อนและพ่อ ส่วนวัยรุ่นหญิงจะถามเพื่อนก่อนแล้วจึงถามแม่ของตน

วัยรุ่นที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกัน มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 51.2) ปรึกษาเพื่อนกับเพื่อนสนิทที่เป็นเพศเดียวกัน ทั้งนี้ปรากฏอยู่ในการศึกษาเรื่องความรู้ ทัศนคติ และความต้องการด้านเพศศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปีที่ 1 ของ จริญญา พงศ์วิวัฒน์ (2526 : 126)

2. สื่อมวลชนในฐานะแหล่งความรู้เรื่องเพศ

ในการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมของวัยรุ่น ซึ่งแม้มิใช่การวิจัย เกี่ยวกับสื่อมวลชนโดยตรง แต่จะพบอิทธิพลของสื่อมวลชนในด้านให้ความรู้ข่าวสารทางเพศแก่ เด็กและวัยรุ่นไม่มากนักน้อย ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของพิม เพ็ญภาคกุล (2517) พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากการอ่านหนังสือและจากเพื่อน ส่วน ทางบ้านให้ความรู้เรื่องนี้แก่นักศึกษาน้อยมาก (วันทนี วาสิกะสิน. 2526 : 83 อ้างอิงมา จาก พิม เพ็ญภาคกุล. 2517) ข้อค้นพบเช่นนี้ตรงกับงานวิจัยของเพ็ญศรี นิชัยสินธ และ คนอื่น ๆ (2529 : 111) ที่พบว่าวัยรุ่นในกลุ่มเศรษฐกิจสังคมต่ำของกรุงเทพมหานคร มี ความรู้เรื่องเพศจำกัด แหล่งความรู้ที่ได้รับ คือ จากครู เพื่อน และสื่อมวลชน ส่วนพ่อแม่มี บทบาทน้อยมาก และจากการศึกษาของ สุมณา ชมพูนวิป และคนอื่น ๆ (2531 : 98) พบว่า แหล่งใหญ่สำหรับข่าวสารทางเพศของนักเรียนคือ นิตยสาร (ร้อยละ 77) รองลงมาคือ ครู และเพื่อน

จากการศึกษาของ สุวดี เบญจวงศ์ (2524) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในวิทยาลัยครูพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้รับความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศมาจากสถานศึกษา วารสาร หนังสือพิมพ์ แบบเรียน ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และครอบครัว ตามลำดับ

อาภาพร สุขาวษ์ (2520) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษาพบว่าแหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง อันดับหนึ่ง คือ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 81.9) อันดับสองคือ เพื่อน (ร้อยละ 77.4) อันดับสามจากภาพยนตร์ (ร้อยละ 56.0) อันดับสี่ คือ หนังสืออื่น ๆ (ร้อยละ 54.7) อันดับห้าคือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 51.2) อันดับหกได้แก่ ครู-อาจารย์ (ร้อยละ 50.9) อันดับเจ็ดมาจากวิทยุ (ร้อยละ 49.3) อันดับแปดจากแผ่นภาพโฆษณา (ร้อยละ 39.9) อันดับเก้าจากแพทย์ (ร้อยละ 23.1) อันดับสิบจากบิดามารดา (ร้อยละ 17.4) อันดับสิบเอ็ดจากญาติ (ร้อยละ 6.8) จะเห็นได้ว่าแหล่งความรู้ส่วนใหญ่และส่วนมากมาจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ส่วนสื่อบุคคลที่ใกล้ชิดคือ พ่อแม่และญาติอยู่ในลำดับท้าย ๆ ยกเว้นเพื่อนซึ่งจัดว่ามีความสำคัญและมีอิทธิพลมากสำหรับวัยรุ่นตามที่ได้ทบทวนวรรณกรรมก่อนหน้านี้แล้ว

ส่วนการศึกษาของ สุภาณดา สุวณิชชาติ และ สิริรัช คุณานธิวงศ์ (2530 : 215) เรื่อง ความรู้และทัศนคติต่อเพศศึกษาของนักศึกษาอาสาสมัครเพื่อนแนะแนวก่อนการอบรมพบว่า แหล่งความรู้เรื่องเพศศึกษาของนักศึกษากลุ่มนี้ เรียงตามลำดับแหล่งความรู้จากมากไปน้อย ได้แก่ 1. ครู-อาจารย์ 2. หนังสือหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ 3. เพื่อน 4. บิดามารดา 5. แพทย์ 6. โทรทัศน์-วิดีโอ 7. หนังสือพิมพ์ 8. ภาพยนตร์ แผ่นภาพโฆษณา

จากการสำรวจแหล่งความรู้เรื่องชีวิตครอบครัวศึกษาของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เข้ารับการอบรมรูปแบบชีวิตครอบครัวศึกษา ทั้งสองครั้ง พ.ศ.2529 และ พ.ศ.2530 นักศึกษาตอบว่าได้รับความรู้จากหนังสือ นิตยสาร โทรทัศน์ และวิทยุ สูงกว่าความรู้ที่ได้จากพ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง แต่ก็ได้รับความรู้จากเพื่อนและครูอยู่ในระดับสูงเช่นกัน (เชมิกายามะรัต และคนอื่น ๆ. 2530 : 200)

การศึกษาของ นิชิต นิทกัสมัทสมบัติ และคนอื่น ๆ (2532) เกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์ และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ 15-24 ปี มีข้อค้นพบด้านการเปิดรับสื่อมวลชนและการติดต่อกับโลกภายนอกของเยาวชน พบว่า สื่อสารประเภทที่เยาวชนส่วนใหญ่ดูทุกวันคือ โทรทัศน์ (ร้อยละ 63.8) รองลงมาได้แก่ วิทยุ

(ร้อยละ 50.2) สำหรับหนังสือพิมพ์นั้นมีเยาวชนเพียงส่วนน้อยได้อ่านทุกวัน (ร้อยละ 16.6) และมีถึงร้อยละ 28.9 ที่ตอบว่า ไม่เคยอ่านหนังสือพิมพ์เลย เมื่อถูกถามว่าเคยดูหนังสือหรือวิดีโอโป๊หรือไม่ เยาวชนตัวอย่างร้อยละ 60.9 ตอบว่าเคยดู (นิชิต นิทกัษเทพสมบัติ และ คนอื่น ๆ. 2532 : 11)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่ง ที่แสดงถึงแหล่งความรู้เรื่องเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งสายอาชีพและสายสามัญในกรุงเทพมหานคร เป็นวิทยานิพนธ์ของ ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (2526) ซึ่งพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งชายและหญิงเคยดูหนังสือโป๊ร้อยละ 65 นักเรียนชายจะดูมากกว่านักเรียนหญิงถึงเท่าตัว คือ ร้อยละ 90.9 ต่อร้อยละ 46.6 และนักเรียนชายร้อยละ 71.9 และนักเรียนหญิงร้อยละ 52.1 เคยดูภาพยนตร์เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์

นอกจากนี้ยังพบว่า แหล่งข่าวสารที่วัยรุ่นซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา เชื่อถือมากที่สุด เป็นแหล่งข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชน รองลงมาคือ ครู และเพื่อน (นฤมล รัตนไพจิตร. 2533 : 197)

ในการวิจัยครั้งนี้ เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ได้แก่ ความรู้ทางเพศที่ได้รับจากเพื่อน และจากสื่อมวลชน ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรคั่นกลาง ซึ่งตัวแปรด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยผ่านการรับความรู้จากสื่อมวลชน มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ส่วนความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนอาจมีอิทธิพลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นและโดยอ้อม โดยผ่านความรู้ทางเพศที่ได้รับจากเพื่อน

ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

นอกจากตัวแปรภายในครอบครัว ตัวแปรภายนอกครอบครัว และตัวแปรคั่นกลางที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ตามที่ปรากฏในการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยยังพบว่ามีตัวแปรอื่น ๆ อีกที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว แต่ตัวแปรดังกล่าวมิได้รวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยโดยกำหนดให้ตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว และสถานภาพสมรสของบิดามารดาเป็นตัวแปรควบคุม (control variables) โดยการเลือกประชากรที่ศึกษาให้มีลักษณะ (characteristics) ทางเศรษฐกิจ สังคม และสถานภาพสมรสให้คล้ายคลึงกัน อย่างไร

ก็ตาม ผู้วิจัยได้รวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นแต่ไม่ได้นำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ไว้ด้วยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ ตัวแปรเหล่านี้ได้แก่

สถานภาพสมรสของบิดามารดา

สถานภาพสมรสของพ่อแม่เป็นตัวแปรที่นักวิจัยต่างประเทศให้ความสนใจมากเพราะในต่างประเทศ โดยเฉพาะในยุโรปและอเมริกา จะพบสัดส่วนของการหย่าร้างสูงมาก และเด็กจะตกอยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่เท่านั้น (single parent family) ในการวิจัยต่าง ๆ จะนำพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเข้ามาพิจารณารวมกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา และจะพบความสัมพันธ์กันสูงมากในงานวิจัยบางชิ้น เช่น งานวิจัยเรื่องสภาพครอบครัวที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นหญิง ของ มิลเลอร์ และ บิงแฮม (Miller and Bingham. 1989) โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจระดับชาติ กลุ่มตัวอย่างเป็นสตรีอายุ 15-19 ปี พบว่าวัยรุ่นที่ถูกเลี้ยงดูโดยพ่อหรือแม่เพียงคนเดียวมักจะมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้แต่งงานมากกว่าวัยรุ่นหญิงที่มาจากครอบครัวที่สมบูรณ์ (มีพร้อมทั้งพ่อแม่) แต่ถ้าคุมตัวแปรด้านอายุ เชื้อชาติ ชนชั้นทางสังคม และศาสนา ผลกระทบนี้จะลดลง ถ้าใส่ตัวแปรทั้งหมดในสมการถดถอย (regression) สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่อพฤติกรรมทางเพศของบุตรสาวจะลดลงอย่างมาก แต่ก็ยังมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังพบรายงานการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏอยู่ในการอ้างอิงของ มิลเลอร์ และ บิงแฮม (Miller and Bingham. 1989) เช่น งานวิจัยของ เฮย์ส์ และ ของ มัวร์ และ เบิร์ท (Hayes. 1987 ; Moore and Burt. 1982) พบว่า วัยรุ่นหญิงจากครอบครัวที่มีเฉพาะพ่อหรือแม่เริ่มมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุต่ำกว่าเพื่อนที่มาจากครอบครัวที่มีทั้งพ่อและแม่ การที่ครอบครัวมีทั้งพ่อและแม่จะทำให้เด็กถูกควบคุมดูแลมากกว่า และในครอบครัวที่มีเฉพาะแม่หรือแม่เป็นหัวหน้าครอบครัว แม่มักทำงานเต็มเวลา จึงไม่มีเวลาสนใจกับกิจกรรมของลูกวัยรุ่น

เฮเธอร์ริงตัน (Hetherington. 1972) รายงานว่า บุตรสาวที่มารดาหย่าร้างจากบิดา มักแสวงหาความสนใจจากเพศชาย และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางร่างกายกับเพื่อนผู้ชายมากกว่าบุตรสาวที่มีมารดาเป็นแม่เลี้ยง (สามีตาย) และบุตรสาวที่มีครอบครัวสมบูรณ์ดี

นอกจากนี้ยังมีรายงานการวิจัยของคนอื่น ๆ ที่พบว่า เด็กหญิงจากครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว มักมีประสบการณ์ทางเพศบ่อยมากกว่าเด็กหญิงที่อยู่กับพ่อแม่ทั้งคู่ เช่น ของ

โรบัค และ แม็คกี (Roebuck and McGee. 1977) สเตริน, นอร์ธแมน และ แวน สลิค (Stern, Northman and Van Slyck. 1984) เซลนิก, คานท์เนอร์ และ ฟอร์ด (Zelnik, Kantner and Ford. 1981) ส่วน คินเนียร์ด และ เจอรัาร์ด (Kinnaird and Gerrard. 1986) รายงานว่า เด็กสาวจากครอบครัวที่มีการหย่าร้างนอกจากมีเพศสัมพันธ์มากกว่าแล้วยังเริ่มมีเพศสัมพันธ์แต่อายุน้อยกว่าเด็กสาวที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์

นอกจากนี้ยังพบในงานวิจัยของ นิวคัมเมอร์ และ ยูดรี (Newcomer and Udry. 1987) ซึ่งศึกษาเด็กนักเรียนโรงเรียนมัธยม 4 แห่ง อายุ 12-15 ปี จำนวน 1,405 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ 2 ครั้ง (ในปี ค.ศ. 1980 และ 1982) ว่าเด็กผู้หญิงที่มาจากครอบครัวแตกแยก และครอบครัวที่มีเฉพาะแม่มีทัศนคติปล่อยตัวทางเพศมากกว่า นิวคัมเมอร์ และ ยูดรี สรุปผลการวิจัยว่า ครอบครัวที่มีแต่เพียงมารดาคนเดียวสามารถทำนายโอกาสที่จะมีกิจกรรมทางเพศของลูกสาวได้ในเวลาต่อมาแต่ไม่สามารถทำนายกิจกรรมทางเพศของลูกชาย งานวิจัยของ ธอร์นตัน และ แคมเบิร์น (Thornton and Camburn. 1987) พบว่าบุตรสาวบุตรชายที่มารดาเคยหย่าร้างมีทัศนคติและพฤติกรรมการปล่อยตัวทางเพศมากกว่ากลุ่มที่มาจากครอบครัวสมบูรณ์ ธอร์นตัน และ แคมเบิร์น (1987) ยังเสนอว่าผลกระทบของการหย่าร้างต่อทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมีมากที่สุดในกลุ่มวัยรุ่นที่มีมารดาแต่งงานใหม่

ในประเทศไทย จากการศึกษาวัยรุ่นชาย อายุ 15-19 ปี ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ ของ ชลอศรี แดงเปี่ยม และ ประยงค์ ลัมตระกูล (2526) พบว่า วัยรุ่นที่มีรายได้สูง หรือมาจากครอบครัวแตกแยกหรือบิดามารดาถึงแก่กรรม จะทำให้เด็กมีความสำส่อนทางเพศ (จนถึงขั้นเป็นกามโรค)

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว

ในการศึกษาวิจัยไม่ว่าเรื่องใดก็ตาม มักนำตัวแปรด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งนี้อย่างน้อยเพื่อดูความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างกันจะส่งผลต่อตัวแปรตามในการศึกษาหรือไม่ เช่น ในการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของ จรรจง สุวรรณหัต (2529 : 70-80) พบว่าการตัดสินใจในการอบรมเลี้ยงดู แหล่งได้รับความรู้เรื่องการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งการปฏิบัติตามแหล่งความรู้ดังกล่าว ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ทั้งของปู่ย่าตายาย และของบิดามารดา หรือในการศึกษาของ บรอนเฟนเบรเนอร์ (Bronfenbrenner) พบว่า ระดับ

การศึกษาของมารดา มีผลต่อปฏิสัมพันธ์กับบุตร กล่าวคือ แม่ที่มีการศึกษาสูงและประกอบอาชีพนอกบ้าน จะมีผลทางบวกต่อการอบรมสั่งสอนบุตรสาวมากกว่าบุตรชาย (วันเพ็ญ นิสาลพงศ์ และคนอื่น ๆ 2526 : 38 ; อ้างอิงมาจาก Bronfenbrenner. 1982)

✓ กฤตยา กฤษณาวิจิ (2514 : 148) พบว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน กล่าวคือ บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงหรือตั้งแต่อุดมศึกษาขึ้นไปฝึกบุตรให้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ และฝึกให้บุตรเป็นอิสระมากกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำหรือน้อยกว่าอุดมศึกษา

วาสนา ศรมณี และคนอื่น ๆ (2517) พบว่าในครอบครัวที่มีการศึกษาต่ำ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ต่อครอบครัวเลย ยิ่งถ้าครอบครัวที่มีแม่เป็นโรคจิตด้วยแล้วการดูแลเลี้ยงดูลูกของครอบครัวก็ยิ่งขาดแคลนความเอาใจใส่และความรักความอบอุ่นอย่างมาก

✓ น้อมฤดี จงพยุหะ และคนอื่น ๆ (2518 : 75) กล่าวว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาย่อมมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และแนะแนวบุตรได้ดีกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองว่า ผู้ปกครองในชนบทมักไม่ได้เรียนต่อในระดับสูงกว่าชั้นประถมศึกษา จึงทำให้โอกาสได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกน้อยเพราะวิชาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีสอนในระดับที่สูงกว่าประถมศึกษา คนเหล่านี้จึงมักได้รับคำแนะนำและบอกเล่าจากมารดา จากญาติผู้ใหญ่ ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นประสบการณ์มากกว่าความถูกต้อง (ทัศนีย์ เมธาคุปต์. 2527 : 17)

จากการศึกษาค้นคว้าของ เซียร์ส (Sears) พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจสังคมและการศึกษาของมารดามีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะก่อให้เกิดความแตกต่างด้านบุคลิกภาพของเด็กในอนาคตได้ (Sears. 1957 : 44)

ในการวิจัยด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก เช่น ด้านบทบาททางเพศได้พบงานวิจัยหลายชิ้นที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ เช่น จากการวิจัย ของ แม็คแคนด์เลส เลปโทว และแม็คเคลนดอน (McCandless, Leuptow and McClendon. 1989 : 628) ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมปลายในรัฐวิสคอนซิน จำนวน 5,600 คน เพื่อค้นหาสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของพ่อแม่กับบทบาททางเพศของวัยรุ่น ข้อค้นพบเรื่องผู้วิจัยตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และสมมติฐานทั่วไป กล่าวคือ ผู้วิจัยพบความแตกต่างด้านบทบาททางเพศในกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมสูงกว่า ทั้งนี้ผู้วิจัยอธิบายว่าอาจเป็นเพราะชนชั้นต่ำทางสังคมกำลัง

เปลี่ยนไปสู่การใช้ชีวิต (lifestyle) แบบชนชั้นกลาง ดังที่ แฮนเดล และ เรนวอเตอร์ ระบุว่า พฤติกรรมและทัศนคติบางอย่างที่พบเพิ่มขึ้นในชนชั้นกรรมกร มีความคล้ายคลึงกับของชนชั้นกลาง (McCandless, Leuptow and McClendon. 1989 : 633 ; citing Handel and Rainwater. 1964 : 37)

ในรายงานฉบับนี้ยังอ้างอิงถึงการศึกษาของคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ของไวท์ซแมน (Weitzman 1979 : 26) พบว่าบุคคลในชนชั้นสูงทางสังคมไม่ค่อยเข้มงวดกับความแตกต่างทางเพศ แรบแบน (Rabban. 1950) ศึกษาอิทธิพลของชนชั้นสังคมกับบทบาททางเพศ จำแนกตามอาชีพของพ่อแม่ และลักษณะชุมชนพบว่าเด็กจากครอบครัวกรรมกรตระหนักถึงบทบาทของเพศมากกว่าเด็กจากชนชั้นกลาง บรอนเฟนเบรนเนอร์ (Bronfenbrenner. 1961) สรุปว่าชนชั้นต่ำเท่านั้นที่แสดงทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกันระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย ฮอลล์ และ เคียธ (Hall and Keith. 1964) พบว่าเด็กชายจากชนชั้นต่ำแสดงความเป็นเพศชายชัดเจนกว่าเด็กชายจากครอบครัวชนชั้นสูง ส่วน ดอร์นบุช (Dornbusch. 1989 : 240) พบว่าชนชั้นทางสังคมไม่มีผลกระทบต่อพัฒนาการของวัยรุ่นเท่ากับเสถียรภาพในครอบครัว

ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับค่านิยมทางเพศ หรือพฤติกรรมทางเพศนั้น ในการศึกษาวิจัยในสมัยแรก ๆ มักพบความแตกต่างระหว่างชนชั้นทางสังคมกับการปล่อยตัวทางเพศ เช่น คินซี และคนอื่น ๆ (Kinsey and others) ซึ่งพบระดับความแตกต่างด้านการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างชาย (Cannon and Long. 1971 : 42 ; citing Kinsey and associates. 1948) แต่งานวิจัยของ คินซีอีเกอร์ริสส์ (Reiss. 1976) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยด้านพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นวิจารณ์ว่ามีอคติในการเลือกตัวอย่างกล่าวคือ คินซีเลือกชนชั้นต่ำจากกลุ่มนักโทษ และเลือกพวกชนชั้นสูงซึ่งเป็นพวกหัวเก่า ทั้งนี้เพราะ ริสส์ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นทางสังคมกับการปล่อยตัวทางเพศของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาและที่เป็นผู้ใหญ่ แต่เมื่อริสส์จัดแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกไปตามทัศนคติด้านเสรีนิยม และอนุรักษนิยม เขาจึงพบความสัมพันธ์ทางลบระหว่างชนชั้นทางสังคมกับการปล่อยตัวทางเพศในกลุ่มนักศึกษาหัวเสรีนิยม และพบความสัมพันธ์ทางลบในกลุ่มพวกอนุรักษนิยม จากงานวิจัยชิ้นนี้ ริสส์ ได้พัฒนาเป็นข้อสมมุติ (proposition) เพิ่มขึ้นอีก และข้อค้นพบของริสส์ได้ถูกตั้งเป็นสมมุติฐานในงานวิจัยของ มาแรนเนลล์ ดอตเตอร์ และ มิทเชลล์ (Maranell, Dodder and Mitchell : 1970) ว่าในกลุ่มอนุรักษนิยมที่มีสถานภาพสูงจะปล่อยตัวน้อยกว่าพวกที่มีสถานภาพต่ำ ขณะที่พวกเสรีนิยมจะมีความสัมพันธ์ในทัศนะ

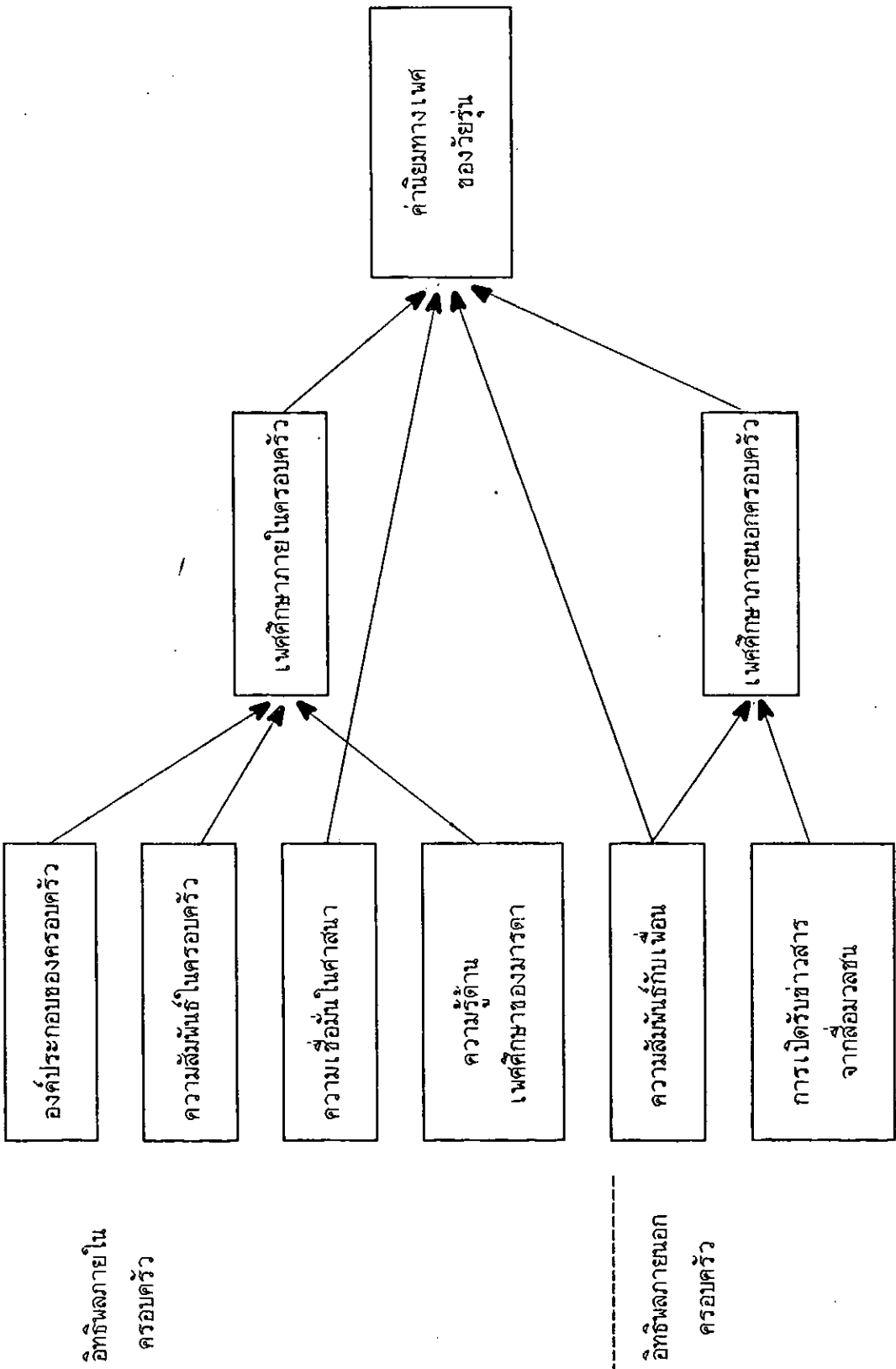
ตรงกันข้ามปรากฏว่าสมมุติฐานนี้ไม่ได้รับการสนับสนุน (Maranell, Dodder and Mitchell : 1970)

งานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์บรรดาของนักศึกษาชายที่แต่งงานจำนวน 170 คน พบความสัมพันธ์ทางลบระหว่างชนชั้นสังคมกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานกับสามีของตน และสถานภาพทางสังคมของฝ่ายชายไม่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (Cannon and Long. 1971 : 43 citing Kanin. 1960) การศึกษาในยุคต่อมาไม่ค่อยความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมกับการแสดงออกด้านค่านิยม และพฤติกรรมทางเพศ ตัวอย่างเช่น การศึกษาของ แฮริสัน และคนอื่น ๆ (Harrison and others. 1969) ที่ศึกษาวัยรุ่นในเขตเมืองและในชนบทของรัฐมิสซิสซิปปี เพื่อดูความแตกต่างด้านทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเป็นตัวชี้สถานภาพทางชนชั้นและไม่พบความแตกต่างระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับทัศนคติต่อการปล่อยตัวทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายว่า การปล่อยตัวทางเพศถูกกำหนดด้วยอิทธิพลของการใช้ชีวิต (life-style) มากกว่าชนชั้นทางสังคม การศึกษาครั้งนี้ตรงกับการศึกษาวิจัยในครั้งต่อมาที่มีการศึกษาทำนองเดียวกันนี้ ของคนอื่น ๆ (DeLamater. 1981 : 289 ; citing Bellet and others. 1975, Sing and others. 1976) ส่วนการศึกษาของ ดีลามาเตอร์ และ แม็คคอร์โคเดล (DeLamater and MacCorquodale. 1979) และการศึกษาของ รีสส์ และมิลเลอร์ (Reiss and Miller. 1979) มีผลสรุปว่า พบความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยระหว่างชนชั้นกับการปล่อยตัวทางเพศ

จากการทบทวนทฤษฎี โมเดลความคิด เอกสารที่เป็นตำรา และรายงานการวิจัยต่าง ๆ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จึงได้แสดงแผนภาพกรอบความคิดในการวิจัยไว้ในหน้าถัดไป

จากแผนภาพกรอบความคิดในการวิจัย จะเห็นได้ว่า ตัวแปรที่เป็นอิทธิพลภายในครอบครัว คือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว องค์ประกอบของครอบครัว และระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการให้เพศศึกษาภายในครอบครัว ส่วนตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดามีผลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศของบุตรสาววัยรุ่น

ส่วนตัวแปรที่จัดว่าเป็นอิทธิพลภายนอกครอบครัว คือ ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการให้เพศศึกษาภายนอกครอบครัว

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการสรุปและทบทวนเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 องค์ประกอบของครอบครัวมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายในครอบครัว

1.1 วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่นอกเหนือจากมารดาแล้ว ยังมีสมาชิกอื่นที่เป็นผู้หญิงที่อยู่ในครอบครัวเดียวกันกับวัยรุ่น จะได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกหญิงที่อยู่ด้วยกัน

1.2 วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวสูง มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวต่ำ มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม

สมมติฐานที่ 2 ระดับความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับมารดา มีผลโดยตรงต่อเพศศึกษาภายในครอบครัว ซึ่งจะส่งผลต่อไปถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

2.1 วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาสูงมีแนวโน้มจะได้รับเพศศึกษาในครอบครัวสูง และมีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม

2.2 วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาต่ำมีแนวโน้มจะได้รับเพศศึกษาในครอบครัวต่ำ และมีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม

สมมติฐานที่ 3 วัยรุ่นที่มีมารดาเป็นผู้เชื่อมั่นในศาสนาสูง จะมีค่านิยมทางเพศไปในแบบประเพณีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่มีมารดาที่เชื่อมั่นในศาสนาต่ำกว่า มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศในแบบเสรีนิยม

สมมติฐานที่ 4 ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดามีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายในครอบครัว

4.1 วัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาสูงมีแนวโน้มจะได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาต่ำ

4.2 วัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาสูงมีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาต่ำมีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม

สมมุติฐานที่ 5 ระดับความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จะมีทั้งผลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น และทั้งผลโดยอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายนอกครอบครัว

5.1 วัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำจะมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม

5.2 วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง มีแนวโน้มจะได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวสูง ซึ่งจะมีผลทำให้วัยรุ่นมีค่านิยมทางเพศเป็นแบบเสรีนิยม

5.3 วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำ มีแนวโน้มจะได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวต่ำ และจะมีผลทำให้วัยรุ่นมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม

สมมุติฐานที่ 6 ระดับการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น มีผลต่อเพศศึกษาภายนอกครอบครัว และจะมีผลไปถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ไดัแก่ประชากรในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ยากจน (ตามคำนิยามของคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ) และเป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน (integrated rural development) ของสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานเอกชนตั้งแตั พ.ศ.2527 โครงการนี้มีชื่อเรียกย่อ ๆ ว่า C-BIRD (Community-Based Integrated Rural Development) สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชนได้ร่วมมือกับทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเข้าไปตั้งศูนย์ช่วยเหลือชาวบ้านในอำเภอนางรอง ใน 13 ตำบล 42 หมู่บ้าน (แต่เดิมมีเพียง 40 หมู่บ้าน ต่อมามีการขยายหมู่บ้านเพิ่มขึ้นตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย จึงเพิ่มเป็น 42 หมู่บ้าน) การช่วยเหลือกระทำในรูปการแนะนำอาชีพ ให้เงินทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชีพ การให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การทำบัญชีกำไรต้นทุน ความรู้ด้านกฎหมายตลอดจนการส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัย ฯลฯ จากการสำรวจครัวเรือนเมื่อ พ.ศ. 2531 โดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่ามีจำนวนครัวเรือนใน 42 หมู่บ้าน ทั้งสิ้น 5,121 ครัวเรือน

ประชากร (population) ของการวิจัยได้มาจากการทำบัญชีรายชื่อประชากรทั้งหมดในครัวเรือนทั้ง 5,121 ครัวเรือน ผู้วิจัยตั้งใจศึกษาคูมารดาและบุตรสาว (dyads) จึงคัดเลือกครัวเรือนที่มีบุตรสาว วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ทุกคน (นับอายุถึงตุลาคม พ.ศ.2534) ใน 42 หมู่บ้าน ออกมาและเรียงชื่อตามลำดับที่หมู่บ้านของการสำรวจเมื่อ พ.ศ. 2531 การคัดลอกได้จดชื่อเลขที่บ้าน ชื่อบุตรสาวอายุ 15- 19 ปี มารดา และหัวหน้าครัวเรือนไว้ เพื่อสะดวกในการติดตามสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้คัดลอกครัวเรือนที่มีบุตรสาววัยรุ่นทั้งหมดใน 42 หมู่บ้าน เท่ากับ 1,103 ครัวเรือน แต่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนตุลาคม 2534 ครบทั้ง 42 หมู่บ้าน ได้จำนวนประชากรในการศึกษาเพียง 472 คู่ (มารดา + บุตรสาววัยรุ่น) ทั้งนี้เนื่องจากในแต่ละครัวเรือนผู้ที่อยู่ในข่ายการศึกษาอยู่ไม่ครบทั้งคู่ ในวันสำรวจมารดาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านแต่ผู้เป็นบุตรสาวไม่อยู่บ้าน เพราะเดินทางไปทำงานนอกหมู่บ้าน เช่น ไปทำงานที่กรุงเทพฯ เป็นต้น

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปร 3 ประเภทคือ

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่
 - 1.1 ตัวแปรเกี่ยวกับอิทธิพลภายในครอบครัว ได้แก่
 - ความสัมพันธ์ในครอบครัว
 - องค์ประกอบของครอบครัว
 - ความเชื่อมั่นในศาสนา
 - ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา
 - 1.2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับอิทธิพลภายนอกครอบครัว ได้แก่
 - การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
 - ความสัมพันธ์กับเพื่อน
2. ตัวแปรคั่นกลาง (intermediate variables) ได้แก่
 - 2.1 เพศศึกษาภายในครอบครัว
 - 2.2 เพศศึกษาภายนอกครอบครัว
3. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่
 - ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

1. ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น หมายถึง สิ่งที่วัยรุ่นยึดถือเป็นหลักการ สำหรับการตัดสินใจที่จะกำหนดการกระทำของตนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
- 1.2 ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
- 1.3 ค่านิยมต่อการทำแท้ง

ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ได้จากการวัดคะแนนคำตอบของวัยรุ่นที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยคำถามแบบปลายเปิด (open-ended questions) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ คำถามปลายเปิดเหล่านี้ครอบคลุมเนื้อหาด้าน

ค่านิยมทางเพศทั้ง 3 ด้าน ตามที่นิยามไว้ ได้แก่ ค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และค่านิยมต่อการทำแท้ง

คำตอบที่ได้ในแต่ละข้อเป็นการแสดงการตัดสินใจของวัยรุ่นที่จะเลือกประพฤติปฏิบัติในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ผู้วิจัยจะให้คะแนนเป็นระดับช่วงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คะแนนต่ำหมายถึงผู้ตอบมีค่านิยมทางเพศโน้มเอียงไปทางประเพณีนิยม คะแนนสูงหมายถึงผู้ตอบมีค่านิยมทางเพศโน้มเอียงไปทางเสรีนิยม

2. องค์ประกอบของครอบครัว หมายถึง การที่ครอบครัวของวัยรุ่นมีสมาชิกคนอื่น ๆ ที่เป็นเพศหญิง (นอกเหนือจากมารดา) อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน เพื่อดูว่ามีบุคคลใดบ้างที่จะสามารถให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่วัยรุ่น

การศึกษาครั้งนี้แบ่งองค์ประกอบครอบครัวออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 2.1 กลุ่มที่มีสมาชิกเพศหญิงอยู่ในบ้านเดียวกัน
- 2.2 กลุ่มที่ไม่มีสมาชิกเพศหญิงอยู่ในบ้านเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ของมารดาและบุตรสาววัยรุ่น ซึ่งแบ่งออกเป็นตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่

- 3.1 ความขัดแย้งระหว่างมารดาและบุตรสาว
- 3.2 ความใกล้ชิดสนิทสนม
- 3.3 การปรึกษาหารือร่วมกัน
- 3.4 การควบคุมดูแลบุตรสาว

การวัดระดับความสัมพันธ์ วัดจากการที่มารดารายงานว่า ได้ปฏิบัติต่อลูกมากน้อยเพียงใด โดยวัดคะแนนเป็นระดับช่วง จากความถี่ของการกระทำ

4. ความเชื่อมั่นในศาสนา หมายถึง ระดับความเลื่อมใสศรัทธาในศาสนาของมารดา โดยแบ่งความเชื่อมั่นในศาสนาเป็นตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ได้แก่

- 4.1 ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม
- 4.2 ความเชื่อมั่นในศีลห้า
- 4.3 การปฏิบัติทางศาสนา

การวัดความเชื่อมั่นในศาสนา วัดคะแนนเป็นระดับช่วงจากการที่มารดาของวัยรุ่น รายงานว่ามีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม และความเชื่อในสิ่งหามากน้อยเพียงใด และจากการที่มารดารายงานว่าได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนามากน้อยเพียงใด

5. ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาที่มารดา ของวัยรุ่นมีอยู่มากหรือน้อย โดยแบ่งความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาออกเป็นตัวแปรย่อย 4 ตัวแปร ได้แก่

- 5.1 ความรู้ด้านการตั้งครรภ์
- 5.2 ความรู้ด้านการคุมกำเนิด
- 5.3 ความรู้ด้านเพศสัมพันธ์
- 5.4 ความรู้ด้านระบบประจำเดือน

การวัดความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา วัดคะแนนเป็นระดับช่วงจากการที่มารดาตอบ คำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 16 ข้อ ถ้าตอบถูก จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือตอบว่า ไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนน

6. ความสัมพันธ์กับเพื่อน หมายถึง ระดับความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับเพื่อนสนิทผู้หญิง ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยแบ่งประเภทความสัมพันธ์กับเพื่อนออกเป็นตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร ที่แสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อน ได้แก่

- 6.1 การเสกสิ่งเสกติด
- 6.2 การคบผู้ชาย
- 6.3 การกระทำผิดทางเพศ

การศึกษาครั้งนี้ วัดคะแนนเป็นระดับช่วง จากการที่วัยรุ่นรายงานว่ามีเพื่อนสนิทของตน จำนวน 3 คน เคยมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ และวัยรุ่นมีโอกาสพบปะเพื่อนสนิททั้ง 3 คน มากน้อยเพียงไร

7. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน หมายถึง การที่วัยรุ่นได้รับฟัง รับชม รับรู้ ข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ

การศึกษาค้างนี้ วัดคะแนนเป็นระดับช่วง จากการที่วัยรุ่นตอบว่าเคยหรือไม่เคยรับ
ข่าวสารจากสื่อมวลชน

8. เพศศึกษาภายในครอบครัว หมายถึง ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับ
จากบุคคลในครอบครัวของตน อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การศึกษาค้างนี้ วัดคะแนนเป็นระดับช่วง จากความรู้ด้านเพศศึกษาที่วัยรุ่นตอบได้
ถูกต้อง และรายงานว่าความรู้ได้รับจากบุคคลในครอบครัว

9. เพศศึกษาภายนอกครอบครัว หมายถึง ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับ
จากเพื่อนและสื่อมวลชน

การศึกษาค้างนี้ วัดคะแนนเป็นระดับช่วงจากความรู้ด้านเพศศึกษาที่วัยรุ่นตอบได้ถูกต้อง
และรายงานว่าความรู้ได้รับจากเพื่อนหรือสื่อมวลชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง สำหรับการ
สัมภาษณ์บุคคลที่ตกเป็นประชากรที่ศึกษา คือ

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เป็นมารดา ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ ก) ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับ
ครอบครัวผู้ตอบ เช่น อาชีพ การศึกษา ข) องค์ประกอบของครอบครัว เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ
จำนวนบุคคลในครัวเรือน ค) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ระหว่างมารดาและบุตรสาววัยรุ่น
ง) ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา จ) ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา

2. แบบสัมภาษณ์ผู้เป็นบุตรสาว อายุ 15 - 19 ปี ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน
ส่วนแรกประกอบด้วย ก) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ เช่น การศึกษา อาชีพ ข) การเปิด
รับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ค) ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
ง) การได้รับเพศศึกษาจากภายในและภายนอกครอบครัว

ส่วนที่สองคือ ประกอบด้วยคำถามเปิดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมต่อคบเพื่อนต่างเพศ
ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และค่านิยมต่อการทำแท้ง

แบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด อยู่ในภาคผนวกของปริิญานิพนธ์

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองนั้น ได้จากการรวบรวมตัวอย่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์จากงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งที่ดำเนินการโดยนักวิจัยไทย และโดยนักวิจัยชาวต่างประเทศ แต่คำถามต่าง ๆ มิได้นำมาใช้ทันที แต่ได้ดัดแปลงให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมในพื้นที่ที่ศึกษาและประชากรที่ศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยได้ทดสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง วิธีการทดสอบคุณภาพ กระทำ 2 ขั้นตอน คือ

1. ภายหลังจากร่างแบบสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข ได้แก่

ผศ.ดร.นาภรณ์ หะวานนท์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

อ.ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

รศ.พญ.อรรพรรณ คีรีวัฒน์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.ศุภวัณย์ พลายน้อย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

ผศ.ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ภายหลังจากผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลอง (pre-test) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรในการวิจัย คือ นำไปทดสอบกับประชากรในอำเภอนางรองที่ไม่ได้อยู่ในหมู่บ้านตกเป็นตัวอย่างของการวิจัยเมื่อเดือนกันยายน 2534 ประชากรหมู่บ้านข้างเคียงเหล่านี้มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

3. ภายหลังจากการทดสอบ (pre-test) แบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปใช้จริง การแก้ไขส่วนใหญ่ ได้แก่ การตัดข้อความที่ยากแก่การตอบ เช่น ความรู้ด้านเพศศึกษา และคำถามปลายเปิดที่วิจัยรุ่น โสดแสดงความยุ่งยากใจในการตอบหรือแสดงความคิดเห็น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดอบรมพนักงานสัมภาษณ์จำนวน 8 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาปีที่ 3 ของวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยรวม และทำความเข้าใจกับแบบสัมภาษณ์อย่างละเอียด ได้มีการฝึกทดลองสัมภาษณ์กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรในการวิจัย เมื่อทดลองสัมภาษณ์แล้วพนักงานสัมภาษณ์ได้กลับมาอภิปรายร่วมกันถึงอุปสรรคในการสัมภาษณ์และทำความเข้าใจกับข้อคำถามบางข้อ ให้มีความเข้าใจตรงกัน โดยเฉพาะคำตอบที่ได้จากคำถามปลายเปิด ในการเก็บข้อมูลจริงซึ่งกระทำในเดือนตุลาคม 2534 ผู้วิจัยจัดแบ่งพนักงานสัมภาษณ์เป็นคู่ (2 คน) ให้เดินทางเข้าครัวเรือนที่อยู่ในข่ายการวิจัยพร้อมกันเป็นคู่เพื่อแยกสัมภาษณ์มารดาและบุตรสาวคนละคนพร้อมกัน ระหว่างการสัมภาษณ์ให้แยกสัมภาษณ์คนละสถานที่แยกเป็นสัดส่วน จนไม่ได้ยินการสัมภาษณ์ของกันและกัน เพื่อขจัดอคติ (Bias) และอิทธิพลของผู้ตอบต่อกัน การสัมภาษณ์มารดาและบุตรสาวจึงทำพร้อมกันในวันเดียวกันแต่คนละสถานที่ ในกรณีที่ไม่มีอยู่ครบทั้งสองคน พนักงานสัมภาษณ์จะตัดครัวเรือนนั้นออกไป

เมื่อสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วมารดาและบุตรสาว ผู้วิจัยได้มอบของตอบแทนเล็กน้อย แก่ครอบครัวนั้นที่ได้เสียเวลาให้สัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มารดาใช้เวลาประมาณครึ่งชั่วโมง ส่วนการสัมภาษณ์บุตรสาวใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

การควบคุมงานสนาม ประกอบด้วย ผู้วิจัย และนักวิจัย ผู้ช่วยอีก 2 คน กระทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมงานสนาม (supervisor) และตรวจแบบสัมภาษณ์ในสนาม (field editing) หรือในหมู่บ้าน ในทันทีที่การสัมภาษณ์แต่ละครัวเรือนสิ้นสุดลง ถ้าพบว่าแบบสอบถามชุดใดไม่เรียบร้อยครบถ้วน จะให้พนักงานสัมภาษณ์นำกลับไปถามซ้ำภายในวันนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ได้จำนวนประชากรที่ศึกษาทั้งสิ้น 472 คู่

การจัดกระทำข้อมูล (Data Processing)

หลังจากสัมภาษณ์มารดาและบุตรสาวในครัวเรือนเดียวกันเสร็จสิ้นลงแล้ว แบบสัมภาษณ์ทั้ง 2 ชุด จะถูกนำมาเย็บติดกันเป็นชุดเดียวกัน และตรวจทานอีกครั้ง โดยพนักงานสัมภาษณ์ก่อนนำมาลงรหัสตามคู่มือการลงรหัสโดยพนักงานลงรหัส (Coder) ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม จากนั้นผู้ช่วยนักวิจัยได้ป้อนข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ

ส่วนแรกเป็นการบรรยายข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) อัตราส่วนร้อยละ (percentage) การวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance) และการวิเคราะห์จำแนกหมู่, (multiple classification analysis)

ส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรภายในและภายนอกกรอบตัว โดยประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) เพื่อหาผล (effect) ทางตรง และทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

บทที่ 4

การสร้างตัวแปรและผลการวิเคราะห์เบื้องต้น

จากกรอบแนวความคิดในการวิจัยจะพบว่ามีตัวแปรหลักที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 9 ตัว ได้แก่ ค่านิยมของเพศของวัยรุ่น องค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของวัยรุ่น และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่พฤติกรรมเบี่ยงเบน การได้รับเพศศึกษาในครอบครัว และการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ตัวแปรแต่ละตัวได้จากการสร้างดัชนีชี้วัด (indicator) ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากพอสมควร ในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอวิธีการสร้างตัวแปรแต่ละตัว และการวิเคราะห์เบื้องต้น เพื่อเป็นพื้นฐานของความเข้าใจก่อนนำไปสู่การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมที่มีต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ในการเก็บข้อมูลด้านค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งเป็นตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์วัยรุ่นเป็นรายบุคคลด้วยคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เพื่อให้วัยรุ่นหญิงไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกปิดกั้นให้ตอบและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษครั้งนี้และสำหรับการศึกษาในภายหน้า เนื่องจากข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของวัยรุ่นในชนบทไทยด้านค่านิยมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศยังมีอยู่จำกัด จากงานวิจัยที่ผ่านมากลุ่มประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเมือง และ/หรือ มีสถานภาพเป็นนักเรียน นักศึกษา และวิธีการเก็บข้อมูลส่วนมากเป็นการกรอกแบบสอบถาม (self-administered questionnaire) และใช้คำถามแบบปลายปิด (close-ended question) ทำให้ได้คำตอบค่อนข้างจำกัด ต่างกับการตอบคำถามแบบปลายเปิดที่สามารถสะท้อนความคิดเห็นของผู้ตอบได้มากและละเอียดกว่า อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความคิดเห็นที่ได้จากคำตอบอยู่ในวงจำกัด ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามเงื่อนไขและความเห็นด้วยต่อค่านิยมด้านต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้แบ่งตัวแปรค่านิยมทางเพศออกเป็นตัวแปรย่อย 3 ตัวแปร หรือ 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. ค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ (DATING)
2. ค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (PMS) /
3. ค่านิยมต่อการทำแท้งโดยจงใจ (ABORTION),

ในแต่ละประเด็นหลักทั้ง 3 ประเด็น จะมีประเด็นย่อยหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ให้ผู้ตอบหรือวัยรุ่นแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด คำตอบของวัยรุ่นที่ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อประเด็นหรือเงื่อนไขต่าง ๆ จะถูกนับเป็นคะแนนค่านิยมทางเพศแต่ละด้าน คะแนนที่ได้รับจะมากน้อยต่างกันตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำถาม ผู้ที่ได้คะแนนมาก คือผู้ที่เห็นด้วยกับพฤติกรรมทางเพศแบบเสรีนิยม แสดงว่ามีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม หรือแบบปล่อยตัว (permissiveness) ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำ หมายถึงผู้ที่มีความโน้มเอียงหรือค่านิยมทางเพศแบบหัวเก่าหรืออนุรักษ์นิยม

1. การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ (DATING)

การวัดค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ ได้มาจากข้อคำถาม 6 ข้อ (คำถามบางข้อมิได้นำมาคิดคะแนนเนื่องจากเป็นคำถามอุ่นเครื่องเพื่อนำไปสู่การสนทนาที่ตรงประเด็น) ผู้วิจัยได้ให้คะแนนสำหรับคำตอบที่ได้แต่ละข้อดังนี้

ข้อ ฎ 3 สมมุติว่าคุณมีแฟน (หรือมีแล้ว) เขามาชวนคุณให้ไปเที่ยวกับเขา คุณจะไปหรือไม่

คำตอบ ไป = 2 คะแนน ไม่ไป = 1 คะแนน

ข้อ ฎ 4 ถ้าผู้ชายชวนไปเที่ยวสองต่อสองจะไปหรือไม่

คำตอบ ไป = 3 คะแนน ไม่ไป = 1 คะแนน

ข้อ ฎ 6 ถ้าไปเที่ยวกับเขาจะขออนุญาตพ่อแม่หรือไม่

คำตอบ ขอ = 1 คะแนน ไม่ขอ = 3 คะแนน

ข้อ ฎ 7 คุณคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่ยังไม่แต่งงานกันสามารถจับมือถือแขนกันได้หรือไม่

คำตอบ ได้ = 3 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

ถ้าเป็นแฟนกันได้หรือไม่

คำตอบ ได้ = 2 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

ข้อ ๘ คุณคิดว่าผู้หญิงจำเป็นต้องบริสุทธิผุดผ่องถึงวันแต่งงานหรือไม่

คำตอบ จำเป็น = 1 คะแนน ไม่จำเป็น = 3 คะแนน

ผู้วิจัยได้นำคะแนนคำตอบด้านค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นมารวมกัน

ดังนั้น คะแนนต่ำสุดของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศที่เป็นไปได้เท่ากับ 6 คะแนนสูงสุดเท่ากับ 16 ผู้วิจัยได้จัดแบ่งคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม จากค่าเฉลี่ยของคะแนนการคบเพื่อนต่างเพศ = 8.40 S.D. = 1.78 โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยม (คะแนน 6-7) กลุ่มสายกลาง (คะแนน 8-10) และกลุ่มเสรีนิยม (คะแนน 11-14)

2. การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (PMS)

ดัชนีวัดค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ได้มาจากข้อคำถาม 6 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ให้คะแนนสำหรับคำตอบที่ได้แต่ละข้อ ดังนี้

ข้อ ๙ คุณคิดว่าการอยู่กินกันก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติธรรมดาสำหรับคนหนุ่มสาวสมัยนี้หรือไม่

คำตอบ ปกติ = 3 คะแนน ไม่ปกติ = 1 คะแนน

ข้อ ๑๐ คุณคิดว่าผู้หญิงผู้ชายควรคบกันนานแค่ไหนจึงจะมีเพศสัมพันธ์ (หลับนอน) กันโดยไม่ใช้สารมีรรายกัน

กรณีที่กำลังจะแต่งงานกัน

คำตอบ ได้ = 2 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

กรณีที่รักกัน แต่ยังไม่แต่งงานกัน

คำตอบ ได้ = 2 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

กรณีที่ถูกใจกัน แต่ไม่รักกัน

คำตอบ ได้ = 4 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

กรณีที่รู้จักกันนานพอสมควร

คำตอบ ได้ = 5 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

กรณีที่เพิ่งรู้จักกัน

คำตอบ ได้ = 6 คะแนน ไม่ได้ = 1 คะแนน

ข้อ ฎ 11 คุณคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างฉาบฉวยแล้วเลิกกันไป
ผู้หญิงจะเสียหายหรือไม่

คำตอบ เสียหาย = 1 คะแนน ไม่เสียหาย = 3 คะแนน

ผู้วิจัยนำคะแนนคำตอบด้านค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นมารวมกัน
ดังนั้น คะแนนต่ำสุดของค่านิยมด้านนี้เท่ากับ 6 คะแนน และคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ
26 คะแนน ผู้วิจัยได้จัดคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ก่อน
แต่งงานเท่ากับ $10.26 \text{ S.D.} = 3.55$ โดยแบ่งเป็นกลุ่มอนุรักษ์นิยม (7 คะแนน) กลุ่ม
สายกลาง (9-14 คะแนน) และกลุ่มเสรีนิยม (15-26 คะแนน)

3. การสร้างดัชนีวัดค่านิยมต่อการทำแท้ง (ABORTION)

ดัชนีการวัดค่านิยมของวัยรุ่นต่อการทำแท้งโดยตั้งใจ เป็นไปทำนองเดียวกับการสร้าง
ดัชนีวัดค่านิยมทางเพศด้านอื่น ๆ กล่าวคือ ได้มาจากข้อคำถามเกี่ยวกับการทำแท้งโดยเฉพาะ
จำนวน 7 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ให้คะแนนสำหรับคำตอบที่ได้แต่ละข้อ ดังนี้

ข้อ ฎ 16 ถ้าผู้หญิงคนนั้นตัดสินใจทำแท้ง คุณคิดว่าเธอทำบาปหรือไม่

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 3 คะแนน

ข้อ ฎ 17 คุณคิดว่าในกรณีหรือเงื่อนไขใดที่การทำแท้งไม่บาป

กรณีที่ผู้หญิงถูกข่มขืน

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 5 คะแนน

กรณีที่ผู้ชายไม่รับเลี้ยงดู

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 5 คะแนน

กรณีที่ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 5 คะแนน

กรณีที่ยังเป็นนักเรียนอยู่

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 5 คะแนน

กรณีที่การตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อมารดา

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 2 คะแนน

กรณีที่การตั้งครรภ์เป็นการทำร้ายจิตใจผู้เป็นมารดา

คำตอบ บาป = 1 คะแนน ไม่บาป = 4 คะแนน

จากนั้น ผู้วิจัยได้รวมคะแนนคำตอบของค่านิยมด้านการทำแท้ง ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.29 S.D. = 4.48 จากคะแนนต่ำสุด 6 คะแนน และคะแนนสูงสุด 26 คะแนน แล้วแบ่งออกเป็นกลุ่มค่านิยม 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอนุรักษนิยม (7 คะแนน) กลุ่มสายกลาง (8-16 คะแนน) กลุ่มเสรีนิยม (17-26 คะแนน)

4. การสร้างดัชนีวัดค่านิยมทางเพศ (รวม) ของวัยรุ่น (SEXVALUE)

คะแนนค่านิยมทางเพศทั้ง 3 ด้าน ที่ได้จากการสัมภาษณ์วัยรุ่นหญิง ได้ถูกนำมารวมกัน เมื่อดูภาพรวมของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในชนบท ในการรวมคะแนนนี้ ผู้วิจัยได้ถ่วงน้ำหนักของคะแนนแต่ละด้าน เนื่องจากความคิดเห็นแต่ละด้านได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ครบถ้วนในตัวอยู่แล้ว จากการรวมคะแนนค่านิยมทางเพศพบว่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.95 S.D. = 6.56 การแบ่งกลุ่มค่านิยมออกเป็น 3 กลุ่ม ใช้ช่วงคะแนนดังนี้ กลุ่มอนุรักษนิยม (20-23 คะแนน) กลุ่มสายกลาง (24-37 คะแนน) กลุ่มเสรีนิยม (38-58 คะแนน)

ตาราง 2 เป็นการสรุปประเภทค่านิยมทางเพศในด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น และค่านิยมทางเพศโดยรวม ซึ่งจะพบว่าโดยเปรียบเทียบกลุ่มวัยรุ่นในชนบทด้วยกันจะพบว่า กลุ่มที่ยึดหลักการที่เป็นสายกลางมีมากที่สุด คือ ร้อยละ 70 ส่วนกลุ่มที่ยึดหลักอนุรักษนิยมและเสรีนิยมมีจำนวนพอ ๆ กัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่านิยมด้านต่าง ๆ จะพบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มเสรีนิยมจะมีมากที่สุดในการค่านิยมด้านการทำแท้ง และน้อยที่สุดด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และเมื่อเปรียบเทียบกลุ่มอนุรักษนิยมด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านการคบเพื่อนต่างเพศมีมากที่สุด รองลงมา คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และการทำแท้ง ตามลำดับ

ตาราง 2 ประเภทค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จำแนกรายด้าน (N = 472)

ประเภทค่านิยม	การคบเพื่อน ต่างเพศ		การมีเพศสัมพันธ์ ก่อนแต่งงาน		การทำแท้ง		ค่านิยมทางเพศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อนุรักษ์นิยม	192	40.7	107	22.7	94	19.9	72	15.3
สายกลาง	228	48.3	333	70.5	300	63.6	332	70.3
เสรีนิยม	52	11.0	32	6.8	78	16.5	68	14.4
Mean	8.407		10.263		11.292		29.964	
Std.dev.	1.781		3.553		4.485		6.560	
Kurtosis	0.236		3.596		.301		0.263	
Skewness	0.824		1.829		1.045		0.829	
Minimum	6		7		7		20	
Maximum	14		26		26		58	

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

การถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ นอกจากกระทำในระบบโรงเรียนแล้ว ยังพบว่า มีการถ่ายทอดความรู้หรือการเรียนรู้แบบอื่นต่าง ๆ ของสังคมจากภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว ซึ่งส่วนมากจะกระทำอย่างไม่เป็นทางการ แม้จะเป็นการถ่ายทอดอย่างไม่เป็นทางการ แต่ก็มีความสำคัญต่อการเรียนรู้แบบอื่นของสังคม ตลอดจนเป็นการส่งเสริมค่านิยมต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะค่านิยมทางเพศ ซึ่งถ้าวัยรุ่นมีโอกาสได้รับเพศศึกษา นอกกรอบโรงเรียนจากบุคคลภายในครอบครัว และภายนอกครอบครัวตั้งแต่เด็กอย่างถูกต้องจะส่งผลให้วัยรุ่นมีค่านิยมทางเพศที่ดีต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ จึงอาศัยแนวความคิดการถ่ายทอดความรู้ด้านเพศศึกษาแก่วัยรุ่นในชุมชน จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ไม่ว่าความรู้ด้านเพศศึกษาที่วัยรุ่นได้รับนั้นจะมาจากบุคคลภายในครอบครัว หรือจากบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ภายนอกครอบครัวก็ตาม อย่างไรก็ตาม การที่วัยรุ่นจะได้รับเพศศึกษาภายนอกระบบโรงเรียนหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการได้รับเพศศึกษาหรือไม่ หรือได้รับมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยคาดว่าจะมีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านการได้รับเพศศึกษาภายในและภายนอกครอบครัว ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบครอบครัว

ข้อมูลด้านองค์ประกอบครอบครัว ได้จากการสัมภาษณ์วัยรุ่นหญิงว่ามีใครบ้างที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันในเวลานั้น (ไม่นับรวมผู้ที่ย้ายออกไปและมารดา) และให้ระบุความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลกับวัยรุ่น เช่น เป็นปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้าชาย น้าสาว อาผู้ชาย อาผู้หญิง และญาติคนอื่น (ถ้ามี) ว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง เมื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันกับวัยรุ่นแล้ว ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะญาติพี่น้องผู้หญิงที่อยู่บ้านเดียวกันออกมาแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่มีพี่น้องผู้หญิงและญาติผู้หญิงอยู่บ้านเดียวกัน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีพี่น้องผู้หญิงและญาติผู้หญิงอยู่บ้านเดียวกัน ในการนับรวมญาติผู้หญิงนี้ ไม่ได้รวมผู้เป็นมารดาของวัยรุ่นไว้ด้วย เนื่องจากทั้งวัยรุ่นและมารดาถูกจัดรวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ทั้งหมด

เมื่อจัดแยกองค์ประกอบครอบครัวออกเป็น 2 กลุ่ม จะพบสัดส่วนระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่มีญาติพี่น้องผู้หญิง ในบ้านกับกลุ่มที่ไม่มีญาติพี่น้องผู้หญิง ใน ตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 องค์ประกอบครอบครัวของวัยรุ่นหญิง

ประเภทองค์ประกอบ	จำนวน	ร้อยละ
มีญาติพี่น้องผู้หญิงอยู่ด้วยกัน	329	69.7
ไม่มีญาติพี่น้องผู้หญิงอยู่ด้วยกัน	143	30.3
รวม	472	100.0

2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ในงานวิจัยครั้งนี้ วัดความสัมพันธ์ในครอบครัวจากการที่มารดารายงานว่า ได้ปฏิบัติต่อลูกด้วยความสนใจ ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากน้อยเพียงไร โดยได้แบ่งมิติของความสัมพันธ์ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ความใกล้ชิดสนิทสนม (CLOSE)
2. ความขัดแย้ง (CONFLICT)
3. การร่วมปรึกษาหารือ (CONSULT)
4. การควบคุมดูแล (CONTROL)

ทั้ง 4 ด้าน มีข้อคำถามรวมทั้งหมด 25 ข้อ (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก) ซึ่งถามถึงการกระทำทั้งหมดระหว่างมารดากับบุตรว่าได้กระทำการต่าง ๆ บ่อย บางครั้งบางครั้งว นาน ๆ ครั้ง หรือไม่เคยเลย ข้อคำถามทั้ง 25 ข้อ มีทั้งทางบวกและทางลบ การที่มารดาตอบว่ากระทำบ่อยถ้าเป็นคำถามเชิงบวกก็จะได้ 3 คะแนน และลดทอนลงมาเป็น 2 คะแนน สำหรับการกระทำบางครั้งบางครั้งว และ 1 คะแนน สำหรับการกระทำเชิงบวกที่กระทำนาน ๆ ครั้ง ถ้าไม่เคยกระทำในเชิงบวกเลยจะได้ 0 คะแนน ในทางกลับกัน สำหรับข้อคำถามในเชิงลบ ถ้ากระทำบ่อย จะได้ 0 คะแนน นาน ๆ ครั้ง จะได้ 1 คะแนน กระทำบางครั้งบางครั้งว ได้ 2 คะแนน และไม่เคยกระทำเลย จะได้ 3 คะแนน

ข้อคำถามเชิงบวก ได้แก่ การปฏิบัติต่อกันในเรื่องต่อไปนี้

1. ไปตลาดหรือไปซื้อของด้วยกัน

2. ไปเที่ยวหรือดูหนังด้วยกัน
 3. ไปวัดหรือทำบุญด้วยกัน
 4. ไปทำงานในร้านด้วยกัน
 5. พุดคุยด้วยกันตอนเย็น
 6. ชมเซยลูกสาวเวลาทำดี
 7. ลูกสาวคุยเรื่องเพื่อนผู้หญิงให้ฟัง
 8. ลูกสาวคุยเรื่องเพื่อนผู้ชายให้ฟัง
 9. ลูกสาวปรึกษาเรื่องการแต่งตัว
 10. ซื้อเสื้อผ้าให้ลูกสาว
 11. แสดงความรักเอ็นดูลูกสาว
 12. ตุนลูกสาวเวลาเจ็บป่วย
 13. ลูกสาวมาปรึกษาเวลาไม่สบายใจ
 14. ปลอบโยนลูกสาวให้คลายทุกข์ร้อน
 15. ลูกสาวขออนุญาตเวลาไปนอกบ้าน
- ข้อคำถามเชิงลบ ได้แก่ การปฏิบัติต่อกันในเรื่องต่อไปนี้
1. ตีเตียนลูกสาวเมื่อทำผิดพลาด
 2. พุดจาโต้แย้งกันอยู่เสมอ
 3. มินตึงต่อกันไม่พุดจากัน
 4. ทะเลาะเบาะแว้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ
 5. ทะเลาะเบาะแว้งกันรุนแรง
 6. ลงไม้ลงมือทุบตีกัน
 7. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวนอกบ้าน
 8. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อนผู้หญิงในเวลากลางคืน
 9. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชายในเวลากลางวัน
 10. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชายในเวลากลางคืน

การวัดความใกล้ชิดระหว่างมารดาและบุตรสาว

การวัดความใกล้ชิดระหว่างมารดาและบุตรสาววัยรุ่น ได้มาจากข้อคำถามมารดาว่า ได้ร่วมกระทำการต่าง ๆ กับบุตรสาวมากน้อยเพียงใด และมีการให้คะแนนการกระทำในเชิงบวกตามที่กล่าวไว้แล้ว คะแนนที่ได้มากแสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมาก

ข้อคำถามถึงการกระทำร่วมกันระหว่างมารดาและบุตรสาว ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด ได้แก่

ท่านและบุตรสาวได้กระทำการต่าง ๆ ต่อไปนี้ด้วยกันบ่อยหรือไม่

1. ไปตลาดหรือไปซื้อของด้วยกัน
2. ไปเที่ยวหรือไปดูหนังด้วยกัน
3. ไปวัดหรือไปทำบุญด้วยกัน
4. ไปทำงานในร้านาด้วยกัน
5. พูดคุยเรื่องสัพเพเหระด้วยกันในตอนเย็น
6. ท่านเคยซื้อเสื้อผ้าให้ลูกสาวบ่อยไหม
7. ท่านเคยแสดงความรักความเอ็นดูลูกสาวบ่อยไหม
8. เวลาลูกสาวท่านเจ็บป่วยไม่สบาย ท่านเป็นคนคอยดูแลหาบ่อยไหม

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำคะแนนที่ได้มาแบ่งเป็นช่วงเพื่อระดับความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรสาวในด้านนี้ ระดับความสัมพันธ์ต่ำจะได้รับคะแนนระหว่าง 4-9 คะแนน ความสัมพันธ์ระดับกลาง มีคะแนนเท่ากับ 10-14 คะแนน และความสัมพันธ์สูง คะแนนระหว่าง 15-19 คะแนน

การวัดความขัดแย้งระหว่างมารดาและบุตรสาว

การวัดความขัดแย้งระหว่างมารดาและบุตรสาววัยรุ่น ได้มาจากข้อคำถามมารดาจำนวน 5 ข้อ โดยถามว่ามารดาเคยพูดจาขัดแย้งหรือทะเลาะเบาะแว้งกันหรือไม่ กระทำบ่อยแค่ไหน การกระทำบ่อยมากจะได้คะแนนน้อย เพราะหมายถึงมีความสัมพันธ์กันน้อย การให้คะแนนสำหรับข้อคำถามที่เป็นคำถามเชิงลบได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้แล้ว

ข้อคำถามที่แสดงถึงความขัดแย้งระหว่างมารดาและบุตรสาว ซึ่งเป็นคำถามเชิงลบทั้งสิ้น ได้แก่

ท่านกับลูกสาวเคยกระทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยหรือไม่

1. นุดจาโต้แย้งกันอยู่เสมอ
2. มินดิ่งต่อกัน ไม่ค่อยนุดจាកัน
3. ทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างเล็กน้อย
4. ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรงแต่ไม่ได้ทุบตีกัน
5. ทะเลาะกันขนาดลงไม้ลงมือทุบตีกัน

คะแนนที่ได้จากข้อคำถามทั้ง 5 ข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำมาแบ่งกลุ่มเพื่อแสดงระดับความปรองดองกันระหว่างมารดาและบุตรสาว ระดับต่ำ มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 4-9 คะแนน ระดับกลาง มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 10-14 คะแนน และระดับสูง มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 15 คะแนน

การวัดการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างมารดาและบุตรสาว

สิ่งหนึ่งที่แสดงความสัมพันธ์ในครอบครัว คือการที่มารดาให้โอกาสบุตรสาวได้พูดคุยปรึกษาหารือกันในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนของลูกหรือความทุกข์ร้อนต่าง ๆ การที่บุตรสาวมาปรึกษาหารือกับมารดาบ่อย แสดงว่าทั้งคู่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การถ่ายทอดความรู้หรือค่านิยมต่าง ๆ

ข้อคำถามที่แสดงถึงการร่วมปรึกษาหารือระหว่างมารดาและบุตรสาววัยรุ่นมีทั้งคำถามเชิงบวกและคำถามเชิงลบ ซึ่งได้ปรับคะแนนตามที่ได้อธิบายไว้ก่อนหน้านี้แล้ว คำถามในหมวดนี้มีทั้งสิ้น 7 ข้อ ดังนี้

1. ท่านชมเชยลูกสาวท่านเวลาเขาทำความดีหรือทำอะไรสำเร็จบ่อยไหม
2. เวลาลูกสาวท่านทำอะไรผิดพลาดท่านว่ากล่าวติเตียนบ่อยไหม
3. ลูกสาวท่านเคยมานุดคุยเรื่องเพื่อนผู้หญิงของเขาบ่อยไหม
4. ลูกสาวท่านเคยมานุดคุยเรื่องเพื่อนผู้ชายบ่อยไหม
5. ลูกสาวท่านเคยมาปรึกษาเรื่องการแต่งตัวบ่อยไหม
6. เวลาลูกสาวมีเรื่องไม่สบายใจเขามาปรึกษาท่านบ่อยไหม
7. เวลาลูกสาวท่านมีเรื่องไม่สบายใจ ท่านปลอบโยนให้เขาคลายทุกข์ร้อนบ่อยไหม

คะแนนที่ปรับแล้วนี้ ผู้วิจัยได้นำมาแบ่งเป็นช่วงตามระดับความสัมพันธ์ สูง กลาง ต่ำ ผู้ได้คะแนนต่ำ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำ (คะแนน 3-9 คะแนน) ความสัมพันธ์ระดับ

กลาง คะแนนเท่ากับ 10-16 คะแนน และความสัมพันธ์ระดับสูง ได้แก่ กลุ่มที่มีคะแนน 17-21 คะแนน การแบ่งกลุ่มต่าง ๆ นี้ อาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง

การวัดการควบคุมดูแลบุตรสาวของมารดา (CONTROL)

การที่มารดาคอยควบคุมดูแลบุตรสาวให้อยู่ในโอวาทไม่ออกไปเที่ยวเตร่ห่างจากสายตา เป็นตัววัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและบุตรสาวได้ทางหนึ่ง จากข้อคำถาม 5 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งข้อคำถามในชุดนี้มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ อย่างไรก็ตาม เมื่อปรับคะแนนให้เป็นไปตามเกณฑ์แล้ว ผู้ที่มีคะแนนสูงหมายความว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดอย่างสูงระหว่างมารดาและบุตรสาว ข้อคำถามที่วัดการดูแลบุตรสาวอย่างใกล้ชิด ได้แก่

1. เวลาลูกสาวท่านจะออกไปไหน เขามาทักท้วงทุกครั้ง (บ่อยไหม)
2. เวลาลูกสาวท่านจะขออนุญาตไปเที่ยวนอกบ้าน ท่านอนุญาตทุกครั้ง (บ่อยไหม)
3. ท่านอนุญาตให้ลูกสาวท่านไปเที่ยวกับเพื่อนผู้หญิงในเวลากลางคืนทุกครั้ง (บ่อยไหม)
4. ท่านอนุญาตให้ลูกสาวท่านไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชายในเวลากลางวันทุกครั้ง (บ่อยไหม)
5. ท่านอนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชายในเวลากลางคืนทุกครั้ง (บ่อยไหม)

การแบ่งช่วงระดับความสัมพันธ์ด้านการควบคุมดูแลบุตรสาวมีเกณฑ์การแบ่งดังนี้ ความสัมพันธ์ระดับต่ำ มีคะแนนระหว่าง 0-4 คะแนน ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 5-10 คะแนน และความสัมพันธ์ระดับสูง มีคะแนนระหว่าง 11-15 คะแนน

การวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว

การวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว มาจากมิติต่าง ๆ 4 ด้าน ตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำคะแนนรวมของทั้ง 4 ด้าน มาสรุปรวมไว้ในตาราง 4 และเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ในการวิเคราะห์หัตถ์ถินผู้วิจัยจะนำคะแนนรวมของความสัมพันธ์ในครอบครัวไปใช้ในการวิเคราะห์เท่านั้น

ภาพรวมความสัมพันธ์ในครอบครัว ในตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า โดยการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างมารดาและบุตรสาวในครอบครัวชนบท มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68.4) และเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ จะพบว่า มารดา และบุตรสาว มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันอย่างมากในเรื่องการให้คำปรึกษาหารือกัน การปรองดองไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน การใกล้ชิดสนิทสนมกันด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันรองลงมาตามลำดับ แต่การควบคุมดูแลของมารดากับบุตรสาวจะมีสัดส่วนที่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ

ตาราง 4 ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว จำแนกรายด้าน (N = 472)

ระดับ ความสัมพันธ์	ความใกล้ชิด		ความขัดแย้ง		การปรึกษา หารือ		การควบคุมดูแล		ความสัมพันธ์รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	104	22.0	55	11.7	95	20.1	89	18.9	85	18.0
กลาง	307	65.1	334	70.7	289	61.3	345	73.0	323	68.4
สูง	61	12.9	83	17.6	88	18.6	38	8.1	64	13.6
Mean	11.604		12.356		12.699		6.903		43.561	
Std.dev.	2.673		2.214		3.634		3.420		6.428	
Kurtosis	-0.072		0.911		-0.534		0.017		-0.331	
Skewness	-0.106		-1.003		-0.183		-0.891		-0.230	
Minimum	4		4		3		0		25	
Maximum	19		15		21		15		60	

3. ความเชื่อมั่นในศาสนา

จากการทบทวนวรรณกรรมของต่างประเทศ พบว่า ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลด้านความเลื่อมใสศรัทธา ในพุทธศาสนาของมารดาของวัยรุ่นเพื่อนำมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก ประชากรทั้งหมดในการศึกษานับถือศาสนาพุทธ ข้อคำถามต่างจึงใช้ความเชื่อในทางพุทธศาสนา และการปฏิบัติในทางพุทธศาสนาทั้งสิ้นในการวัด ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาวัดจากการที่ มารดาตอบข้อคำถามทั้งสิ้น 23 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ความเชื่อในด้านกฎแห่งกรรม (KARMA)
2. การยึดมั่นในศีลห้า (SILA)
3. การปฏิบัติตัวในฐานะพุทธศาสนิกชน (PRACTICE)

ในแต่ละด้านมีวิธีการวัดระดับความเชื่อมั่น ดังต่อไปนี้

การวัดความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม (KARMA)

ที่มาของคะแนนความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมของมารดาในชนบทได้มาจากข้อคำถาม ที่มีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 8 ข้อคำถามเชิงบวก มี 6 ข้อ (ข้อ 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 และ 1.8) ส่วนคำถามเชิงลบมี 2 ข้อ (ข้อ 1.6 และ 1.7) ข้อคำถามทั้ง 6 ข้อ คือ

1. ท่านเชื่อในสิ่งต่อไปนี้หรือไม่
 - 1.1 คนทำดีต้องได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
 - 1.2 เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
 - 1.3 ทำบุญวันนั้นผลบุญย่อมตอบแทนวันหน้า
 - 1.4 ชาตินี้เรามีจริง
 - 1.5 ธรรมะย่อมชนะอธรรม
 - 1.6 ชีวิตคนเราสั้นควรหาความสุขใส่ตัวเต็มที่
 - 1.7 การมีเงินมีทองดีกว่ามีศีลธรรมแต่ยากจน
 - 1.8 ผู้ชายควรบวชเรียนก่อนแต่งงาน

คำตอบที่ให้เลือกมี 4 คำตอบ ได้แก่ เชื่อเต็มที่ เชื่อบ้าง ไม่ค่อยเชื่อ และไม่เชื่อเลย จากคำตอบที่ได้ผู้วิจัยได้นำมาหาคะแนนสำหรับคำถามเชิงบวก ดังนี้

เชื่อเต็มที่ ได้ 3 คะแนน

เชื่อบ้าง	ได้	2	คะแนน
ไม่ค่อยเชื่อ	ได้	1	คะแนน
ไม่เชื่อเลย	ได้	0	คะแนน

ส่วนคำถามเชิงลบ จะได้คะแนนกลับกันกับคะแนนเชิงบวก

จากคะแนนรวมที่ได้ ผู้วิจัยนำมาแบ่งเป็นช่วงเพื่อระดับความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมของมารดา เป็น 3 ระดับ ความเชื่อระดับต่ำ คะแนนระหว่าง 8-17 คะแนน ความเชื่อระดับกลาง คะแนน 18-21 คะแนน ความเชื่อระดับสูง คะแนน 22-24 คะแนน

การวัดความยึดถือในศีลห้า (SILA)

ศีลห้าถือว่าเป็นข้อห้ามทั่วไปที่พุทธศาสนิกชนควรยึดมั่นว่าไม่ควรกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในพุทธบัญญัติการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อห้ามหรือศีลห้านี้ถือว่าเป็นบาป การวัดความยึดถือในศีลห้าของมารดาในชนบทได้มาจากข้อคำถามที่กล่าวถึงศีล 5 ข้อ ว่าผู้ตอบ (มารดา) คิดว่าการกระทำต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นบาปหรือไม่

2. ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้บาปหรือไม่
 - 2.1 คนที่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเพื่อเอามาเป็นอาหาร
 - 2.2 คนที่พูดปดเพื่อชีวิตอยู่รอด
 - 2.3 คนที่กระทำความผิดทางกามต่อลูกเมียผู้อื่น
 - 2.4 คนที่ลักขโมยเขากินเพื่อเอาเงินมาซื้ออาหาร
 - 2.5 คนที่ดื่มสุรายาเมาเป็นประจำ

คำถามชุดนี้มีคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ เช่นกันคือ บาปมาก บาปบ้าง บาปน้อย และไม่บาปเลย การให้คะแนนจะเป็นไปในทางเดียวกันคือ บาปมาก = 3 คะแนน บาปบ้าง = 2 คะแนน บาปน้อย = 1 คะแนน และไม่บาปเลย = 0 คะแนน ดังนั้น คะแนนรวมในด้านความยึดมั่นในศีลห้า ถ้ามีคะแนนมากแสดงว่ายึดมั่นในศีลห้ามาก ถ้าได้คะแนนน้อยแสดงว่าไม่ค่อยยึดถือศีลห้า

จากคะแนนรวมชุดนี้ ผู้วิจัยได้จัดแบ่งกลุ่มระดับความยึดถือในศีลห้า ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยอาศัยค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งดังนี้ ระดับความเชื่อมั่นต่ำ = 6-11 คะแนน ระดับความเชื่อมั่นปานกลาง = 12-14 คะแนน และระดับความเชื่อมั่นสูง = 15 คะแนนขึ้นไป

การวัดการปฏิบัติเกี่ยวกับศาสนา (PRACTICE)

การวัดการปฏิบัติเกี่ยวกับศาสนาของมารดา เพื่อชี้วัดความเชื่อมั่นในศาสนา ได้มาจากข้อคำถาม 10 ข้อ ถ้ามองถึงการปฏิบัติในฐานะพุทธศาสนิกชนที่ดี เช่น การไปทำบุญ ตักบาตร ฟังเทศน์ฟังธรรม ฯลฯ คำถามชุดนี้มีดังต่อไปนี้

3. ท่านได้กระทำการต่าง ๆ ต่อไปนี้บ่อยหรือไม่

- 3.1 ตักบาตร
- 3.2 ไปทำบุญที่วัด
- 3.3 สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน
- 3.4 ถวายสังฆทาน
- 3.5 ถวายภัตตาหาร
- 3.6 ถวายผ้าป่า
- 3.7 ถวายเทียน
- 3.8 ทำทาน
- 3.9 ฟังเทศน์ทางวิทยุโทรทัศน์
- 3.10 สั่งสอนลูกหลานให้รู้จักบาปบุญ

วิธีการให้คะแนน มาจากคำตอบให้เลือก 4 คำตอบ คือ ทำบ่อย = 3 คะแนน ทำบ้าง = 2 คะแนน ไม่ค่อยทำ = 1 คะแนน ไม่ทำเลย = 0 คะแนน ผู้ที่ปฏิบัติหรือเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาบ่อย จะได้คะแนนมากเท่ากับมีความเคร่งครัดเชื่อมั่นในศาสนาสูง ในด้านตรงกันข้าม ผู้ที่ไม่ค่อยทำกิจกรรมทางศาสนา จะได้คะแนนความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ คะแนนรวมของชุดนี้จะถูกจัดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ เพื่อเปรียบเทียบว่ามีกลุ่มที่เบี่ยงเบนไปจากค่าเฉลี่ยมากน้อยเพียงใด ระดับการปฏิบัติต่ำ อยู่ในช่วงคะแนนระหว่าง 7-16 คะแนน การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 17-26 คะแนน และการปฏิบัติในระดับสูง มีคะแนนระหว่าง 27-30 คะแนน

การวัดความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา (RELIGION)

ตัวชี้วัดความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา มาจากคะแนนรวม 3 ด้านคือ ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ความยึดมั่นในศีลห้า และการปฏิบัติตนของมารดาในการเข้าร่วมกิจกรรม

ทางศาสนา คณะธรรมที่ได้นี้จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นต่อไป

แต่เมื่อเปรียบเทียบให้เห็นระดับความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ผู้วิจัยได้จัดแบ่งระดับความเชื่อมั่น (รวม) ในศาสนา ออกเป็น 3 กลุ่ม เช่นเดียวกับความเชื่อและการกระทำของมารดาที่เกี่ยวกับศาสนา กลุ่มที่มีระดับความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ มีคะแนนระหว่าง 33-46 คะแนน กลุ่มที่มีระดับความเชื่อมั่นในศาสนาปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 47-59 คะแนน และกลุ่มที่มีระดับความเชื่อมั่นในศาสนาสูง มีคะแนนระหว่าง 60-66 คะแนน

ตาราง 5 เป็นการสรุปให้เห็นภาพรวมของระดับความเชื่อด้านต่าง ๆ ของมารดาของวัยรุ่นในชนบท

เมื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นและการปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า มารดาประมาณร้อยละ 75 ปฏิบัติตนด้านศาสนา และมีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรมในระดับปานกลาง ส่วนความเชื่อมั่นในระดับสูงจะมีมากในด้านการยึดถือศีลห้า ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบจะมีมากกว่าการปฏิบัติทางศาสนา และความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

ตาราง 5 ระดับความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา จำแนกรายด้าน (N = 472)

ระดับ ความเชื่อมั่น	ความเชื่อ เรื่องกรรม		การถือศีลห้า		การปฏิบัติ		ความเชื่อมั่นรวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	99	21.0	109	23.1	67	14.2	83	17.6
กลาง	358	75.8	266	56.3	352	74.6	326	69.1
สูง	15	3.2	97	20.6	53	11.2	63	13.3
Mean	18.822		12.682		21.011		52.515	
Std.dev.	2.004		2.015		4.584		6.150	
Kurtosis	2.290		0.635		0.0008		-0.025	
Skewness	-0.846		-0.964		-0.379		-0.449	
Minimum	8		6		7		33	
Maximum	24		15		30		66	

4. ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา

ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา เป็นปัจจัยสำคัญตัวหนึ่งที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านการได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายในครอบครัว ในการเก็บข้อมูลสำหรับตัวแปรตัวนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามที่เป็นความรู้ด้านเพศศึกษาจำนวน 20 ข้อ แต่เมื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา และได้นำไปทดลองแบบสัมภาษณ์ก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้ตัดออก 4 ข้อ คงเหลือข้อคำถามที่จะวัดความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาจำนวน 16 ข้อ ในการตอบคำถามผู้เป็นมารดาจะตอบตามความเข้าใจของตนเองว่า ใช่หรือไม่ใช่ (ถูกหรือผิด) หรืออาจตอบว่าไม่ทราบ ถ้าผู้ตอบไม่ทราบคำตอบอย่างแท้จริง พนักงานสัมภาษณ์ก็จะไม่คาดหวังให้ตอบว่าถูกหรือผิดแต่อย่างใด

ถ้าผู้เป็นมารดาตอบถูก จะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบผิดหรือไม่ทราบ จะไม่ได้คะแนน
ตารางการกระจายคะแนนความรู้ของมารดาว่าตอบถูก ตอบผิด หรือไม่ทราบ มาก
น้อยเพียงใด อยู่ในภาคผนวก

ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดามุ่งองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ

1. ความรู้ด้านการตั้งครรภ์ (PREGNAN)
2. ความรู้ด้านการคุมกำเนิด (BIRTHCON)
3. ความรู้ด้านเพศสัมพันธ์หรือการร่วมเพศ (SEXED)
4. ความรู้ด้านระบบประจำเดือน (MENSTRU)

วิธีการวัดความรู้ในแต่ละด้าน จะนำเสนอดังต่อไปนี้

การวัดความรู้ด้านการตั้งครรภ์ (PREGNAN)

มารดาของวัยรุ่นจะถูกถามคำถามที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ 4 ข้อ เพื่อให้เลือกตอบว่า
ใช่ ไม่ใช่ หรือไม่ทราบ คำถาม 4 ข้อ มีดังนี้ (จากแบบสัมภาษณ์)

- ค.1 หญิงสาวที่หลับนอน (ร่วมเพศ) กับผู้ชายครั้งแรกมีโอกาสตั้งท้องได้
- ค.2 สิ่งที่สามารถยืนยันได้ว่าผู้หญิงตั้งท้องหรือไม่คือการคลืนไส้อาเจียน
- ค.3 ผู้ชายที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่สามารถทำให้ผู้หญิงท้องได้

ค.11 ทารกในครรภ์อยู่ในมดลูกของมารดา

คำตอบที่ตอบว่า ใช่ จึงจะนับว่าถูกต้องได้ข้อละ 1 คะแนน คือ ข้อ ค.1 และ ค.11
ส่วนข้อ ค.2 และ ค.3 ต้องตอบว่าไม่ใช่ จึงจะได้ข้อละ 1 คะแนน คำตอบที่ตอบผิด หรือ
ไม่ทราบ จะไม่ได้คะแนน

คะแนนที่ตอบได้ทั้ง 4 ข้อ จะมารวมกันถือเป็นคะแนนความรู้ด้านการตั้งครรภ์

การแบ่งช่วงคะแนนความรู้เพื่อดูว่า ผู้เป็นมารดามีระดับความรู้ด้านการตั้งครรภ์สูง
หรือต่ำ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ มีความรู้ระดับสูง คือ ผู้ได้รับคะแนนระหว่าง 1-3 คะแนน
ผู้มีความรู้ระดับต่ำ คือผู้ได้รับคะแนนในด้านนี้ 4 คะแนน

การวัดความรู้ด้านการคุมกำเนิด (BIRTHCON)

ความรู้ด้านการคุมกำเนิดของมารดา วัดด้วยคำถาม 4 ข้อ ซึ่งให้มารดาตอบว่า ใช่
หรือไม่ใช่ หรือไม่ทราบ ดังนี้

- ค.6 การทำหมันเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ถาวร
- ค.8 การทำแท้งด้วยการกินยาขับเลือดจะได้ผล 100 เปอร์เซ็นต์
- ค.13 วิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับวัยรุ่นมากที่สุดคือ การใส่ห่วงอนามัย
- ค.16 การคุมกำเนิดทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง

ถ้าผู้ตอบตอบว่าใช่ ในข้อ ค.6 และตอบว่าไม่ใช่ในข้อ ค.8 ค.13 และ ค.16 ถือว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้อง จะได้ข้อละ 1 คะแนน ส่วนผู้ที่ตอบผิดหรือไม่ทราบจะไม่ได้คะแนน คะแนนที่ได้ทั้ง 4 ข้อ จะมารวมกันถือเป็นคะแนนความรู้ด้านการคุมกำเนิด

การแบ่งกลุ่มเพื่อระดับความรู้ของมารดาด้านการคุมกำเนิด แบ่งเป็น 2 ระดับ ระดับความรู้ต่ำ มีช่วงคะแนนระหว่าง 0-2 คะแนน ระดับความรู้สูง มีช่วงคะแนนระหว่าง 3-4 คะแนน

การวัดความรู้ด้านเพศสัมพันธ์ (SEXED)

การวัดความรู้ด้านเพศสัมพันธ์ ได้มาจากคำตอบมารดา 4 คำถาม ได้แก่

- ค.4 เฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่มีอวัยวะทางเพศ เมื่อดูภาพยนตร์ หรือหนังสือโป๊
- ค.5 การใช้ถุงยางอนามัยในเวลาร่วมเพศสามารถป้องกันโรคเอดส์ได้
- ค.7 ผู้ชายที่ทำหมันแล้วมีกหมดสมรรถภาพทางเพศ
- ค.15 ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความสุขในการร่วมเพศจึงจะตั้งครรภ์ได้

ถ้ามารดาตอบว่า ใช่ ในข้อ ค.5 ถือว่าคำตอบถูกต้องจะได้ 1 คะแนน ถ้าตอบว่า ไม่ใช่ ในข้อ ค.4 ค.7 และ ค.15 ถือว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องจะได้ข้อละ 1 คะแนน

คะแนนที่ได้ทั้งหมดจากคำถาม 4 ข้อนี้ จะนำมารวมกัน และนับเป็นคะแนนความรู้ด้านเพศสัมพันธ์

การแบ่งช่วงคะแนนความรู้โดยอาศัยคะแนนค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำ ได้แก่ กลุ่มที่มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 0-2 คะแนน และระดับสูงคือ กลุ่มที่มีช่วงคะแนนตั้งแต่ 3-4 คะแนน

การวัดความรู้ด้านระบบประจำเดือน (MENSTRU)

การวัดความรู้ด้านระบบประจำเดือนมาจากคำถามในหมวดความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา 4 ข้อ ได้แก่

ค.9 เวลาที่มีประจำเดือนห้ามออกกำลังกาย

ค.10 ประจำเดือนคือเลือดเสียในช่องคลอด

ค.12 ผู้หญิงมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ไม่ว่าจะเป็นช่วงไหนของรอบเดือน

ค.14 การกินยาเม็ดคุมกำเนิดทำให้ประจำเดือนมาสม่ำเสมอ

คำตอบที่ถูกต้องคือ ถ้าตอบว่า ใช่ ในข้อ ค.12 และ ค.14 จะได้ข้อละ 1 คะแนน และถ้าตอบว่า ไม่ใช่ ในข้อ ค.9 และ ค.10 จะได้ข้อละ 1 คะแนน ส่วนที่ตอบผิดไปจากนี้ หรือตอบว่าไม่ทราบ จะไม่ได้คะแนน

คะแนนที่ได้ทั้งหมดจากคำถามชุดนี้ จะนับรวมเป็นคะแนนความรู้ด้านระบบประจำเดือน

การแบ่งกลุ่มมารดาที่มีระดับความรู้ด้านระบบประจำเดือนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความรู้ด้านนี้ระดับต่ำ มีช่วงคะแนนระหว่าง 0-3 คะแนน และกลุ่มที่มีความรู้ด้านนี้ระดับสูง คือ ได้คะแนน 4 คะแนน

การวัดความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา (SEXUAL 4)

ความรู้หรือคะแนนรวมด้านเพศศึกษาของมารดา ได้มาจากการรวมคะแนนความรู้ด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านการตั้งครรภ์ ความรู้ด้านเพศสัมพันธ์ ความรู้ด้านระบบประจำเดือน และความรู้ด้านการคุมกำเนิด คะแนนสูงสุดของความรู้ด้านเพศศึกษา ของมารดา ที่เป็นไปได้คือ 16 คะแนน ซึ่งมีผู้ตอบถูกต้องถึง 9 ราย หรือร้อยละ 1.9 ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ 2 คะแนนมี 1 ราย โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาเท่ากับ 10.34

การจัดกลุ่มระดับความรู้ด้านเพศศึกษา จากคะแนนรวมได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เช่นเดียวกับคะแนนความรู้ด้านต่าง ๆ ระดับความรู้ต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนระหว่าง 2-10 คะแนน ระดับความรู้สูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนระหว่าง 11-16 คะแนน

ตาราง 6 เป็นตารางสรุประดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา จำแนกตามความรู้ด้านต่าง ๆ 4 ด้าน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่มีระดับความรู้ต่ำ และกลุ่มที่มีระดับความรู้สูง

เมื่อเปรียบเทียบรายด้านจะพบว่า กลุ่มที่มีความรู้ต่ำจะมีมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้สูงในทุกด้าน แต่เมื่อดูความรู้รวมทั้ง 4 ด้าน จะไม่ค่อยมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มความรู้สูงและกลุ่มความรู้ต่ำ

ตาราง 6 ระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา จำแนกรายด้าน (N = 472)

ระดับ ความรู้	การตั้งครรรภ์		การคุมกำเนิด		เพศสัมพันธ์		ประจำเดือน		ความรู้รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	336	71.2	320	67.8	267	56.6	321	68.0	243	51.5
สูง	136	28.8	152	32.2	205	43.4	151	32.0	229	48.5
Mean	3.028		2.097		2.290		2.928		10.343	
Std.dev.	0.780		1.032		1.015		0.979		2.598	
Kurtosis	-0.324		-0.506		-0.385		-0.128		-0.208	
Skewness	-0.425		0.142		-0.239		-0.727		-0.123	
Minimum	1		0		0		0		2	
Maximum	4		4		4		4		16	

5. ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับวัยรุ่นจำนวนมากจะพบว่า กลุ่มเพื่อน (Peer group) มีบทบาทและอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น วัยรุ่นในงานวิจัยที่ผ่านมามักจะพบว่า ได้รับความรู้ด้านเพศศึกษามาจากเพื่อนมากกว่าจากครอบครัว ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำความสัมพันธ์กับเพื่อนมาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งเพื่อค้นหาอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในชนบท

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับจำนวนเพื่อนของวัยรุ่นในชนบท พบว่า วัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรองเกือบทั้งหมดมีเพื่อนสนิทเป็นผู้หญิง มีเพียง 5 ราย ที่ตอบว่าไม่มีเพื่อนเลย (ไม่ว่าเพื่อนผู้หญิงหรือเพื่อนผู้ชาย) ไม่มีวัยรุ่นคนใดที่ตอบว่าตัวเองมีเฉพาะเพื่อนผู้ชาย และไม่คบค้าสมาคมกับเพื่อนผู้หญิง วัยรุ่นร้อยละ 72.9 ตอบว่า ไม่มีเพื่อนสนิทที่เป็นผู้ชาย (รวมทั้งแฟนหรือคู่รัก) ในขณะที่ให้สัมภาษณ์ ภายใต้อารมณ์ในชนบท วัยรุ่นเหล่านี้ตอบว่ามีเพื่อนหญิงสนิทสนมด้วย

เป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่ 1 คน ไปจนถึง 10 กว่าคน ร้อยละ 64.8 ตอบว่า มีเพื่อนหญิง ตั้งแต่ 1-3 คน และหนึ่งในสามตอบว่า มีเพื่อนสนิทผู้หญิงมากกว่า 3 คนขึ้นไป จำนวนเพื่อนสนิทผู้หญิงโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 คน แต่จำนวนเฉลี่ยเพื่อนชายมีไม่ถึง 1 คน (0.71 คน)

ในการค้นหาอิทธิพลของเพื่อนสนิทเพศหญิงที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหรือไม่ เริ่มต้นด้วยการแบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. การเสเพลสิ่งเสพลิดและเที่ยวกลางคืน (ABUSE)
2. การคบหาสมาคมกับผู้ชาย (LOVER)
3. การกระทำผิดทางเพศ (MISBEH)

ตารางต่อไปนี้เป็นตารางแสดงร้อยละของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทของวัยรุ่น ทั้ง 3 คน

ตาราง 7 ร้อยละของการกระทำที่เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทของวัยรุ่น (N =472)

การกระทำ	เพื่อนคนที่ 1	เพื่อนคนที่ 2	เพื่อนคนที่ 3
สูบบุหรี่	0.8	0.6	1.3
กินเหล้า	19.5	12.3	11.0
เล่นการพนัน	2.5	1.3	1.5
เที่ยวกลางคืน	90.7	69.5	49.4
เที่ยวกับผู้ชาย (กลางวัน)	42.2	32.0	23.5
เที่ยวกับผู้ชาย (กลางคืน)	38.1	26.7	22.0
มีแฟนแล้ว	54.7	42.2	30.3
มีแฟนหลายคน	32.0	21.4	18.0
เปลี่ยนคูรักบ่อย	26.7	17.8	13.3
ชอบเล่นหุเล่นตากับผู้ชาย	14.4	7.2	8.5
จับมือถือแขนกับผู้ชาย	12.9	6.8	6.8
ชอบอยู่ในที่ลับตากับผู้ชาย	6.8	4.0	3.6
เคย/กำลังคุมกำเนิด	2.1	1.5	1.7
เคยทำแท้ง	0.6	0.6	0.4
เคยหนีออกจากบ้าน	5.1	2.7	2.1

จากตาราง 7 สามารถแสดงภาพคร่าว ๆ ของพฤติกรรมของเพื่อนสนิทของวัยรุ่น ซึ่งระบุโดยวัยรุ่นว่า พฤติกรรมที่กระทำมากที่สุดได้แก่พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืนซึ่งพฤติกรรมนี้จะพบทั่วไปในวัยรุ่นในเมืองเช่นกัน วัยรุ่นในชนบทส่วนหนึ่ง ไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชายทั้งในกลางวันและกลางคืน ส่วนพฤติกรรมที่พบน้อยมากคือ การทำแท้ง และการสูบบุหรี่

ส่วนการวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้ง 3 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านเสี่ยงเสพยา (ABUSE)

การวัดระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในด้านเสี่ยงเสพยา และ
เที่ยวเตร่ค่อนข้างซับซ้อน โดยเริ่มจากข้อคำถามวัยรุ่นหญิงจำนวน 6 ข้อ ว่า ทรานหรือไม่ว่า
เพื่อนสนิทของคุณคนที่ 1 คนที่ 2 และคนที่ 3 เคยกระทำการสิ่งต่อไปนี้หรือไม่ (รายละเอียดของ
สัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก)

1. สูบบุหรี่
2. ดื่มเบียร์หรือเหล้า
3. เล่นการพนัน
4. เที่ยวกลางคืน (กับเพื่อนผู้หญิง)
5. เที่ยวกับผู้ชายเวลากลางวัน
6. เที่ยวกับผู้ชายเวลากลางคืน

ถ้าเคยกระทำ จะได้ 1 คะแนน ไม่เคยทำ หรือไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนน คะแนนที่ได้
ได้อธิบายเป็นคะแนนพฤติกรรมเบี่ยงเบนของเพื่อนสนิทแต่ละคน ซึ่งจะถูกนำมาคูณกับคะแนนความถี่
ของการพบปะเพื่อนคนที่ 1 คนที่ 2 และคนที่ 3

การให้คะแนนความถี่ของการพบปะกันระหว่างวัยรุ่นกับเพื่อนสนิท เป็นดังนี้ ถ้าการ
พบปะกันบ่อย เท่ากับ 3 คะแนน พบกันบางครั้งบางครั้งเท่ากับ 2 คะแนน พบกันนาน ๆ ครั้ง
เท่ากับ 1 คะแนน และไม่ได้พบกันเลยเท่ากับ 0 คะแนน คะแนนความถี่ของการพบปะกันจะถูก
นำไปคูณกับคะแนนของการกระทำที่มีค่าตั้งแต่ 0-6 คะแนน และนำมาหารด้วยจำนวนเพื่อนสนิท
ที่มี 1, 2 หรือ 3 คน ดังนั้น คะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนจึงมีใช้คะแนนเต็มเหมือนกับคะแนน
ของตัวแปรอื่น

ในการจัดแบ่งกลุ่มระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนด้านเสี่ยงเสพยาและเที่ยวกลางคืน แบ่ง
ออกเป็น 3 ระดับ ระดับความสัมพันธ์ต่ำ มีคะแนนระหว่าง 0.00-2.00 คะแนน ระดับความ
สัมพันธ์ปานกลางมีคะแนนระหว่าง 2.33-8.33 และระดับความสัมพันธ์สูงมีคะแนนระหว่าง
9.00-16.00 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.35

การวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนด้านการคบหาผู้ชาย (LOVER)

การวัดความสัมพันธ์ด้านนี้ ประกอบด้วยชุดคำถามจำนวน 6 ข้อ โดยถามวัยรุ่นหญิงว่า
เพื่อนสนิทคนที่ 1, 2 หรือ 3 มีการกระทำต่อไปนี้หรือไม่

1. มีคู่รัก (แฟน) แล้ว
2. มีคู่รัก (แฟน) หลายคน
3. เปลี่ยนคู่รัก (แฟน) บ่อย
4. ชอบเล่นหุ่เล่นตากับผู้ชาย
5. ชอบจับมือถือแขนกับผู้ชาย
6. ชอบอยู่ในที่ลับตากับผู้ชาย

วิธีการให้คะแนน ถ้าเพื่อนเคยกระทำสิ่งนั้นจะได้ 1 คะแนน ไม่เคยทำหรือไม่ทราบ จะไม่ได้คะแนน คะแนนที่ได้ถือเป็นคะแนนพฤติกรรมด้านคบหาผู้ชายของเพื่อนสนิทแต่ละคน จะถูกนำมาคูณด้วยความถี่ของการพบปะเพื่อนแต่ละคนนั้น ถ้าพบบ่อยจะได้ 3 คะแนน พบบางครั้ง บางคราวได้ 2 คะแนน ไม่ค่อยพบกันได้ 1 คะแนน และไม่พบกันเลย ได้ 0 คะแนน คะแนนที่คูณกันแล้วจะนำมารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนเพื่อนที่ผู้ตอบระบุไว้คือ หารด้วย 1 หรือ 2 หรือ 3 คะแนนที่ได้จะนับเป็นคะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมด้านคบหาผู้ชาย

การแบ่งระดับความสัมพันธ์ในด้านนี้ โดยอาศัยค่าเฉลี่ย ($=3.90$) ดังนี้ ความสัมพันธ์ระดับต่ำ = 0.00 คะแนน ความสัมพันธ์ระดับปานกลาง = 0.33–8.00 คะแนน ความสัมพันธ์ระดับสูง = 9.00–18.00 คะแนน

การวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ (MISBEH)

การวัดความสัมพันธ์ด้านนี้มีเพียง 3 ข้อ เนื่องจากเป็นคำถามที่ค่อนข้างจะเปิดเผยว่าเพื่อนสนิทของวัยรุ่นที่เป็นโสด เคยกระทำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้หรือไม่

1. เคยคุมกำเนิดหรือกำลังคุมกำเนิด
2. เคยทำแท้ง
3. เคยหนีออกจากบ้าน

ถ้าวัยรุ่นมีเพื่อนสนิทคนที่ 1, 2 หรือ 3 เคยกระทำดังกล่าว เพื่อนแต่ละคนจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่เคยทำ หรือผู้ตอบไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนน คะแนนที่ได้ถือเป็นคะแนนพฤติกรรมของเพื่อนด้านนี้ และจะถูกนำไปคูณกับคะแนนความถี่จากการพบปะเพื่อนแต่ละคน ซึ่งวัดจากการที่วัยรุ่นระบุว่า ได้พบเพื่อนคนที่ 1, 2 หรือ 3 บ่อยมากน้อยเพียงใด ถ้าพบกันบ่อยมาก จะคูณด้วย 3 ถ้าพบกันบางครั้งบางคราว คูณด้วย 2 พบกันนาน ๆ ครั้ง คูณด้วย 1 และ

ไม่พบกันเลย คุณด้วย 0 คะแนนที่ได้จากเพื่อนสนิททั้งหมดจะนำมารวมกัน และหารด้วยจำนวนเพื่อนเพื่อได้เป็นคะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนที่เคยกระทำเกี่ยวกับเรื่องเพศ

การแบ่งกลุ่มระดับความสัมพันธ์ด้านนี้ มีการแบ่งโดยอาศัยค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มนี้ ออกเป็น 3 ระดับ ระดับความสัมพันธ์ต่ำ = 0.00-0.50 คะแนน ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง 1.00-1.50 และระดับความสัมพันธ์สูง = 2.00-7.50

การวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (DEVIA)

ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่จะนำไปวิเคราะห์อิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นได้มาจากการรวมคะแนนที่เป็นช่วงของพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ของเพื่อนสนิทของวัยรุ่น จำนวนไม่เกิน 3 คน ด้วยวิธีวัดตามที่กล่าวมาแล้ว

สำหรับคะแนนรวมความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้นำมาจัดกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อเป็นการเปรียบเทียบเช่นเดียวกับคะแนนย่อยของแต่ละด้าน คะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามช่วงระดับเป็นดังนี้ ระดับความสัมพันธ์ต่ำ มีคะแนนระหว่าง 0.00-3.00 ระดับความสัมพันธ์ปานกลาง มีคะแนนระหว่าง 3.33-16.00 และระดับความสัมพันธ์สูง มีคะแนนระหว่าง 16.33-30.00

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมต่าง ๆ และความสัมพันธ์โดยรวม ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในตาราง 8

จากตารางดังกล่าว จะพบว่า วัยรุ่นมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับเพื่อนที่ชอบดื่มสุรา และเที่ยวเตร่ในเวลาว่าง แต่ไม่ค่อยคบหาสมาคมกับเพื่อนที่มีการกระทำผิดด้านการทำแท้ง คุมกำเนิต หรือหนีออกไปจากบ้าน (หรือหนีตามผู้ชาย) ซึ่งพบชัดเจนว่าวัยรุ่นส่วนมาก (ร้อยละ 89) มีความสัมพันธ์ต่ำกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมล่อแหลมเช่นนี้

ตาราง 8 ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จำแนกตามประเภทพฤติกรรม
ของเพื่อน (N = 465) *

ระดับ ความสัมพันธ์	การเสพ สิ่งเสพติด		การคบผู้ชาย		การกระทำ ผิดทางเพศ		ความสัมพันธ์รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	52	11.0	134	28.8	415	89.2	93	20.0
กลาง	302	66.4	252	54.2	25	5.4	300	64.5
สูง	111	23.9	79	17.0	25	5.4	72	15.5
Mean	5.358		3.903		.232		9.493	
Std.dev.	3.238		3.978		.791		6.454	
Kurtosis	-0.360		0.473		26.424		.500	
Skewness	.574		1.010		4.581		.956	
Minimum	0		0		0		0	
Maximum	16.0		18.0		7.5		30	

* ส่วนที่ขาดหายไปคือผู้ที่ตอบว่า ไม่มีเพื่อนสนิทเลย

6. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

การที่วัยรุ่นเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อ
ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยผ่านการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว

ตาราง 9 เป็นตารางแสดงอัตราส่วนร้อยละที่วัยรุ่นหญิงในชนบทเคยเปิดรับข่าวสาร
จากสื่อต่าง ๆ โดยไม่ได้รับรู้ความถี่ของการเปิดรับ จากข้อมูลในตารางดังกล่าว ทำให้ทราบ
คร่าว ๆ ว่าสื่อมวลชนประเภทใดที่วัยรุ่นมีโอกาสได้เปิดรับฟังข่าวสาร อาทิเช่น วัยรุ่นในชนบท
จะเคยรับฟังชมโทรทัศน์และวิทยุ มากกว่าการอ่านหนังสือพิมพ์ และนิตยสารรายเดือน หรือราย

ลัปดาห์ เพราะเอกสารเหล่านี้ไปไม่ถึงชนบท และอาจเป็นของที่มีราคาแพงเกินไป ที่เห็นได้ชัดเจนคือ วิทยุในชนบทที่มีโอกาสจะชมวิทยุทัศน์ หรือวิทยุไอ น้อยมาก และเป็นที่น่าสังเกต วิทยุร่นนิยมการอ่านหนังสือดารารายวัน นักร้อง อย่างมาก แม้ว่าการซื้อหาจะกระทำได้ยาก สื่ออีกประเภทหนึ่งที่ผ่านสายตาวัยร่นมากเช่นกันคือ (หลังกลางแปลง แต่ตัวเลขที่ปรากฏไม่ได้คำนึงถึงความถี่ของการเปิดรับข่าวสารซึ่งจะนำมาคำนวณหาค่าคะแนนในการวิเคราะห์อิทธิพล

ตาราง 9 การเคยเปิดรับข่าวสารของวัยร่น เรียงตามลำดับสื่อที่เปิดรับมากไปหาน้อย

(N = 472)

ประเภทของสื่อ	ร้อยละของการเคยเปิดรับสื่อ
โทรทัศน์	98.9
หนังสือกลางแปลง	98.5
วิทยุ	94.9
หนังสือดาราร	91.7
ร่ำวง หมอลำ	84.5
โปสเตอร์แผ่นพับ	79.2
หนังสือพิมพ์	72.0
นิตยสาร	55.3
การแสดงคอนเสิร์ต	55.1
ภาพยนตร์ในโรง	49.2

การวัดการเปิดรับข่าวสารของวัยร่น (EXPOSE)

การสร้างดัชนีการเปิดรับข่าวสารของวัยร่นหญิงในชนบท มีขั้นตอนในการสร้างเช่นเดียวกับตัวแปรตัวอื่น ๆ กล่าวคือในแบบสัมภาษณ์วัยร่นหมวด ๕ ว่าด้วยการเปิดรับข่าวสาร จะมีคำถามที่ถามวัยร่นว่า "คุณเคย ได้ฟัง ได้ดู ได้อ่าน หรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เหล่านี้บ่อยหรือไม่"

- ช.1 วิทย์
- ช.2 โทรทัศน์
- ช.3 หนังสือพิมพ์รายวัน (เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์)
- ช.4 นิตยสารรายสัปดาห์/รายเดือน (เช่น ชวัญเรือน สกุลไทย)
- ช.5 หนังสือดารา ภาพยนตร์ นักร้อง
- ช.6 ภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์
- ช.7 หนังสือกลางแปลง
- ช.8 วีดีโอ
- ช.9 ไปสเตอร์แผ่นพับ
- ช.10 การแสดงต่าง ๆ (เช่น ซาโดว์ คอนเสิร์ต)
- ช.11 รำวง หมอลำ กัณถัม

ถ้าผู้ตอบตอบว่าบ่อย จะได้คะแนน 3 คะแนน ถ้าตอบว่าบางครั้งบางครั้งอาจได้ 2 คะแนน นาน ๆ ครั้งจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบว่าไม่เคยเลยจะได้ 0 คะแนน คะแนนจากการเปิดรับสื่อทั้ง 11 ประเภท จะนำมารวมกันเป็นคะแนนการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น ดังนั้น คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 33 คะแนน ส่วนคะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าคะแนนสูงสุดของการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่นคือ 31 คะแนน (เพียง 1 ราย) และคะแนนต่ำสุดคือ 6 คะแนน (3 ราย) ส่วนคะแนนเฉลี่ย = 15.42

จากคะแนนดิบที่ได้ ผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มระดับการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่นเป็น 3 กลุ่ม คือ ระดับการเปิดรับข่าวสารระดับต่ำ มีคะแนนระหว่าง 6-11 คะแนน ระดับการเปิดรับข่าวสารระดับปานกลางมีคะแนนระหว่าง 12-20 คะแนน และระดับการเปิดรับข่าวสารระดับสูงมีคะแนนระหว่าง 21-31 คะแนน ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ระดับการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของวัยรุ่น (N = 472)

ระดับการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ (6-10 คะแนน)	79	16.7
ปานกลาง (12-20 คะแนน)	337	71.4
สูง (21-31 คะแนน)	56	11.9
Mean	15.422	
Std. dev.	4.159	
Kurtosis	0.276	
Skewness	0.318	
Minimum	6	
Maximum	31	

จากการจัดกลุ่มคะแนนการเปิดรับข่าวสาร พบว่า กลุ่มที่มีการเปิดรับข่าวสารอยู่ในระดับปานกลางมีร้อยละ 71 ส่วนกลุ่มที่มีการเปิดรับระดับต่ำมีมากกว่ากลุ่มที่มีการเปิดรับระดับสูง อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันสภาพถนนหนทางและไฟฟ้าอำเภอนางรอง สะดวกขึ้นทำให้วัยรุ่นมีโอกาสเปิดรับสื่อต่าง ๆ ได้มากขึ้น ข้อสังเกตสำหรับการเปรียบเทียบระดับการเปิดรับข่าวสารกระทำเฉพาะกลุ่มประชากรที่ศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรอื่น ๆ โดยเฉพาะประชากรวัยรุ่นในเขตเมืองได้

7. เพศศึกษาภายในครอบครัวและเพศศึกษาภายนอกครอบครัว

การได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากบุคคลภายในครอบครัว และจากบุคคลหรือสื่อต่าง ๆ ภายนอกครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น วิธีการที่ได้มาซึ่งตัวชี้วัดระดับการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ในขั้นตอนแรกได้ข้อมูลมาจากการตอบคำถามความรู้ด้านเพศศึกษา 4 ด้าน จำนวน 16 ข้อ ซึ่งเป็นข้อคำถามชุดเดียวกับที่ถามความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา คำตอบที่ตอบถูก (อาจเป็นคำตอบที่ตอบว่าใช่ หรือไม่ใช่) จะได้ 1 คะแนน ส่วนคำตอบที่ตอบผิด หรือไม่ทราบ จะไม่ได้คะแนน การนับคะแนนรวมจากคำตอบของวัยรุ่นหญิง มิได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แต่จะนำเสนอข้อมูลเพื่อเป็นการเปรียบเทียบระดับความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาและบุตรสาว

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้สำหรับความรู้ด้านเพศศึกษาของบุตรสาวเท่ากับ 16 คะแนน แต่วัยรุ่นหรือบุตรสาวสามารถตอบถึง 14 ข้อ หรือ 14 คะแนนมีเพียง 2 ราย (ร้อยละ 0.4) คะแนนเฉลี่ยสำหรับความรู้ด้านเพศศึกษาของบุตรสาว จึงต่ำกว่าคะแนนความรู้โดยเฉลี่ยของ มารดาพอสมควร (7.14 ต่อ 10.34) ในกรณีนี้อาจเป็นเรื่องธรรมดาที่มารดาย่อมมีความรู้ ด้านเพศศึกษามากกว่าบุตรสาววัยรุ่น

ในภาคผนวกของปฏิญานี้พบข้อได้เสนอตารางการตอบถูกหรือผิด หรือตอบว่าไม่ทราบ ของวัยรุ่น เพื่อเป็นความรู้ว่าข้อคำถามใดที่วัยรุ่นส่วนใหญ่สามารถตอบถูก หรือข้อคำถามใด ที่วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องนี้

การวัดการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)

การวัดการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว ได้มาจากข้อคำถามด้านเพศศึกษา เฉพาะ ข้อที่วัยรุ่นสามารถตอบถูก (จากจำนวนทั้งหมด 16 ข้อ) ข้อที่ตอบผิดจะไม่นำมา วิเคราะห์ในที่นี้ ในตอนท้ายของแต่ละข้อคำถาม ผู้สัมภาษณ์จะถามว่าวัยรุ่นได้รับความรู้เรื่องนี้ มาจากใคร หรือจากที่ใดให้ระบุให้มากที่สุดได้ถึง 5 แหล่ง แหล่งที่มาของความรู้ที่จัดว่าเป็น แหล่งความรู้เพศศึกษาภายในครอบครัว ได้แก่บุคคลต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เป็นญาติ หรือบุคคล ในครอบครัวของวัยรุ่น เช่น บิดา มารดา พี่สาว น้องสาว ป้าสะใภ้ น้าสาว ฯลฯ ความรู้ที่ได้ อาจได้มาจากการบอกเล่าโดยตรงหรือเห็นตัวอย่างจากบุคคลต่าง ๆ ในครอบครัว

การนับคะแนนการได้รับความรู้เพศศึกษาจากภายในครอบครัว นับจากแหล่งต่าง ๆ ที่ระบุ และเป็นแหล่งที่จัดว่าเป็นแหล่งความรู้ภายในครอบครัว ถ้าวัยรุ่นระบุ 1 แหล่งในข้อที่ วัยรุ่นสามารถตอบถูก จะได้ 1 คะแนน ดังนั้นในแต่ละข้อความรู้วัยรุ่นอาจจะได้รับคะแนนเพศ ศึกษาจากภายในครอบครัวมากกว่า 1 คะแนน ถ้าหากระบุว่าได้รับความรู้มากกว่า 1 แหล่ง คะแนนความรู้ด้านเพศศึกษา ในแต่ละข้อคำถามที่ตอบถูกจึงไม่จำเป็นต้องเท่ากันทุกข้อ

คะแนนที่นับได้จากทุกข้อที่เป็นแหล่งความรู้ภายในครอบครัวจะนำมาใช้เป็นคะแนนการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว

๗ สำหรับการแบ่งกลุ่มเพื่อให้เห็นระดับการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว ใช้เกณฑ์การแบ่งโดยอาศัยค่าเฉลี่ยดังนี้ ระดับการได้รับเพศศึกษาต่ำหมายถึงผู้ได้รับคะแนน 0 คะแนน ระดับปานกลาง หมายถึง ผู้ได้รับคะแนน 1-4 คะแนน ระดับสูง หมายถึง ผู้ได้รับคะแนน 5-14 คะแนน

การวัดการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)

การวัดการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว ได้มาจากข้อคำถามเกี่ยวกับการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว (นั่นคือคำถามวัดความรู้เพศศึกษาของมารดา) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่ตอบถูก (จากจำนวน 16 ข้อ) ในตอนท้ายของแต่ละข้อคำถาม จะให้วัยรุ่นระบุว่าได้รับความรู้ในเรื่องที่ตนเองตอบถูกมาจากที่ไหน สามารถระบุได้มากที่สุดถึง 5 แหล่ง แหล่งที่มาของความรู้ที่ถูกระบุ ถ้าเป็น เพื่อน เพื่อนบ้าน หรือสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร ภาพยนตร์ หนังสือที่เคยเรียน และจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน ฯลฯ ถูกจัดว่าเป็นแหล่งความรู้เพศศึกษาภายนอกครอบครัวทั้งสิ้น

การนับคะแนนการได้รับความรู้เพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวก็เป็นไปทำนองเดียวกับ การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว กล่าวคือถ้าระบุแหล่งความรู้นอกครอบครัว 1 แหล่ง จะได้ 1 คะแนน ในแต่ละข้อคำถามมีโอกาสจะได้คะแนนเพศศึกษาภายนอกครอบครัวไม่เท่ากัน คะแนนทั้งหมดจากข้อคำถามที่ตอบถูก จะถูกนับรวมมาเป็นคะแนนเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ซึ่งจะนำไปวิเคราะห์ห่อธิผลต่อไป

การแบ่งกลุ่มระดับการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ใช้เอาคะแนนค่าเฉลี่ยเป็นตัวแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำหมายถึง กลุ่มที่ได้รับคะแนน 0-1 คะแนน ระดับปานกลาง = 2-11 คะแนน และระดับสูง = 12-33 คะแนน

ตารางต่อไปนี้ เป็นการแสดงระดับการได้รับเพศศึกษามาจากภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว

ตาราง 11 ระดับการได้รับเพศศึกษา จากภายในครอบครัว และภายนอกครอบครัว

(N = 472)

ระดับการได้รับเพศศึกษา	ภายในครอบครัว		ภายนอกครอบครัว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำ	116	24.6	52	11.0
ปานกลาง	306	64.8	354	75
สูง	50	10.6	66	14.0
Mean	2.040		6.417	
Std. dev.	2.155		5.070	
Kurtosis	4.789		3.764	
Skewness	1.870		1.638	
Minimum	0		0	
Maximum	14		33	

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ มารดาและบุตรสาววัยรุ่นในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 472 คู่ สำหรับบุตรสาววัยรุ่นมีอายุระหว่าง 15-20 ปี มีการกระจายตัวของอายุ รายปี เป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อายุเฉลี่ยของวัยรุ่นเท่ากับ 17.04 ปี ส่วนมารดามีช่วงอายุที่ค่อนข้างห่าง คือมีอายุตั้งแต่ 30 ปีไปจนถึง 65 ปี มารดาเกือบครึ่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 35-45 ปี และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 45.9 ปี ส่วนบิดาของวัยรุ่นในการศึกษาคั้งนี้มีอายุเฉลี่ยสูงกว่ามารดาเล็กน้อย คืออายุเฉลี่ย 48.8 ปี

ระดับการศึกษาของวัยรุ่น ซึ่งปัจจุบันเป็นผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียนทั้งสิ้น ส่วนมาก (ร้อยละ 92.4) จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับจึงมีค่าเฉลี่ยจำนวนปี ที่ได้รับการศึกษาในระบบเท่ากับ 6.04 ปี ส่วนมารดาจะมีค่าเฉลี่ยจำนวนปีที่ได้รับการศึกษาใน ระบบน้อยกว่าวัยรุ่น กล่าวคือมีค่าเฉลี่ย 3.6 ปี นั่นคือมารดาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.5) จบ การศึกษาภาคบังคับ หรือประถมศึกษาปีที่ 4 ในสมัยนั้น ส่วนบิดาของวัยรุ่นเป็นผู้มีระดับการ ศึกษาใกล้เคียงกับมารดา โดยมีค่าเฉลี่ยจำนวนปีที่ศึกษาสูงกว่าเล็กน้อย คือเท่ากับ 3.9 ปี

อายุแรกสมรสของมารดา มีลักษณะเช่นเดียวกับสตรีในชนบททั่วไป คือแต่งงานตั้งแต่ อายุยังน้อย โดยเฉลี่ยเท่ากับ 20.5 ปี

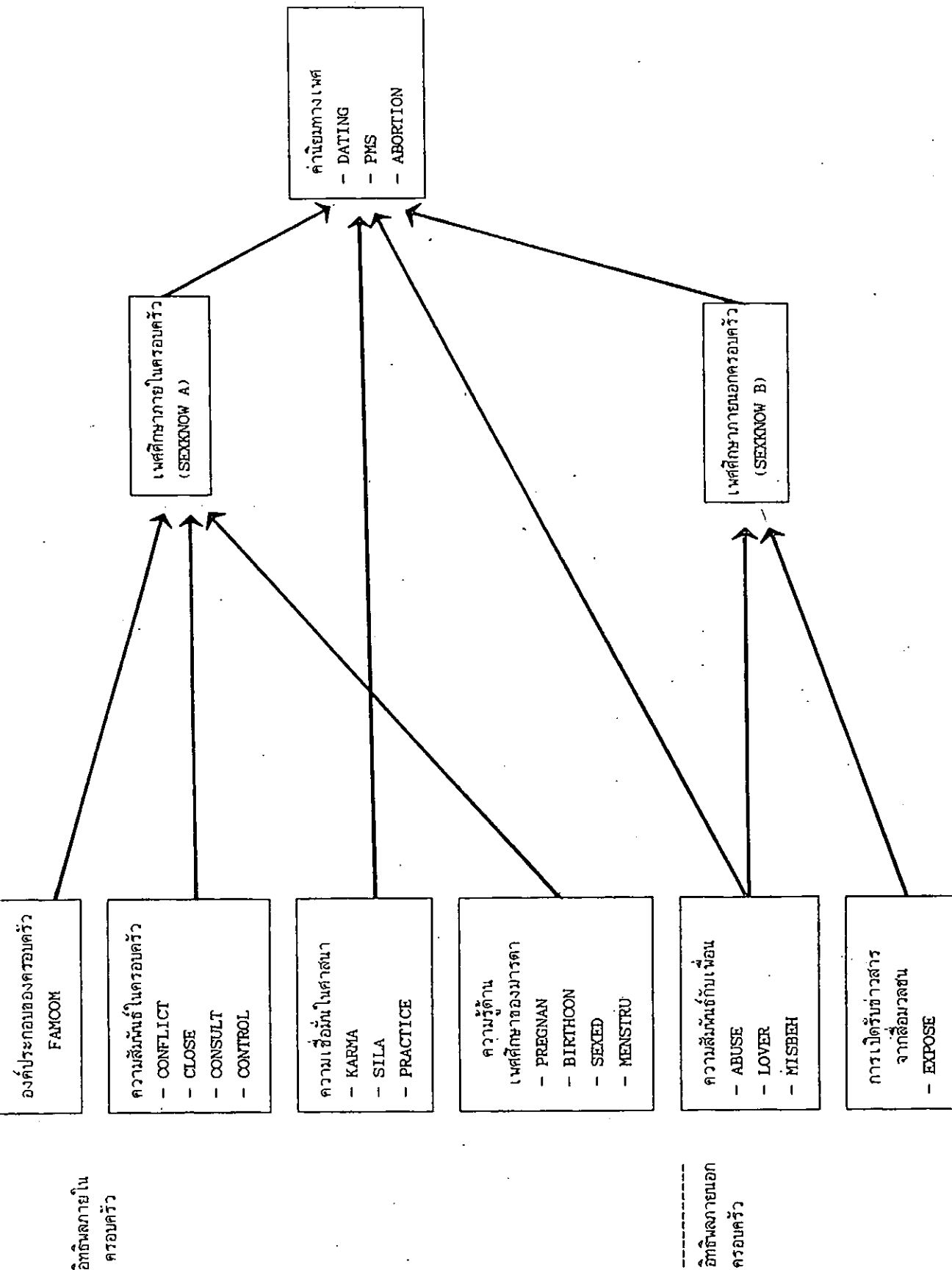
สำหรับอาชีพของบิดามารดาและของวัยรุ่น ซึ่งไม่ได้นำมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากคาดว่าจะคงไม่มีความแตกต่างด้านอาชีพ ในกลุ่มประชากรที่ศึกษา จากข้อมูลเบื้องต้น ก็พบลักษณะตามที่คาดไว้กล่าวคือวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรองส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา (ร้อยละ 82) เช่นเดียวกับบิดามารดา (ร้อยละ 94-95) มีเพียงร้อยละ 10 ที่ตอบว่าอยู่บ้านเฉย ๆ คือคอย ช่วยเหลือมารดาในการทำงานบ้านต่าง ๆ โดยไม่ต้องออกไปทำนากับบิดามารดา น่าสังเกตว่า วัยรุ่นหญิงไม่ได้ประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพที่ได้รับการส่งเสริมให้สตรีทำ เช่น ทอผ้า หรือ เย็บผ้า มีเพียง 1 ราย ที่กล่าวว่าอาชีพของตนคือ เย็บผ้า

ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดครอบครัวบ่งว่าครอบครัววัยรุ่นเป็นครอบครัวขนาดปานกลาง มี จำนวนบุตรที่มีชีวิตโดยเฉลี่ย 4-6 คน แต่จำนวนบุตรที่อยู่ด้วยกันโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.2 คน แสดงว่าบุตรส่วนหนึ่งได้ย้ายกันเข้ามาหางานทำในเมืองหรือในกรุงเทพมหานคร

ตาราง 12 เป็นตารางสรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรทั้งหมด ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และในหน้าถัดไปเป็นภาพประกอบแสดงถึงการสร้างตัวแปรทั้งหมดจาก กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตาราง 12 สรุปค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (N = 472)

ตัวแปร	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D
ค่านิยมทางเพศ (SEXVALUE)	68	29.96	6.56
ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ (DATING)	16	8.40	1.78
ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (PMS)	26	10.26	3.55
ค่านิยมด้านการทำแท้ง (ABORTION)	26	11.29	4.48
ความสัมพันธ์ในครอบครัว (RELAT)	75	43.56	6.42
ความขัดแย้งระหว่างมารดากับบุตรสาว (CONFLICT)	15	12.35	2.21
ความใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างมารดากับบุตรสาว (CLOSE)	24	11.60	2.67
การปรึกษาหารือระหว่างมารดาและบุตรสาว (CONSULT)	21	12.69	3.63
การควบคุมดูแลบุตรสาว (CONTROL)	15	6.9	0.99
ความเชื่อมั่นในศาสนา (RELIGION)	69	52.51	6.15
ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม (KARMA)	24	18.82	2.00
ความยึดถือในศีลห้า (SILA)	15	12.68	2.01
การปฏิบัติทางศาสนา (PRACTICE)	30	21.01	4.58
ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา (SEXUAL 4)	16	10.34	2.59
ความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ (PREGNAN)	5	3.68	0.99
ความรู้เกี่ยวกับคุมกำเนิด (BIRTHCON)	5	2.66	1.22
ความรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ (SEXED)	3	1.63	0.87
ความรู้เกี่ยวกับระบบประจำเดือน (MENSTRU)	3	2.36	0.97
การเปิดรับข่าวสาร (EXPOSE)	33	15.42	4.16
ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (DEVIA)	45	9.49	6.45
ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่เสเพล (ABUSE)	18	5.35	3.24
ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่คบผู้ชาย (LOVER)	18	3.87	3.98
ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่กระทำความผิดทางเพศ (MISBEH)	9	0.23	0.79

ภาพประกอบ 2 การสร้างตัวแปร

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศและการได้รับเพศศึกษา

ในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ทั้งค่านิยมรวมและค่านิยมจำแนกรายด้านและการได้รับเพศศึกษา จากภายในและภายนอกครอบครัว วิธีการวิเคราะห์จะใช้การวิเคราะห์จำแนกหมู่ (multiple classification analysis-MCA) เพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีผลต่อตัวแปรตามดังกล่าว ในการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ มีข้อสมมุติฐานว่าตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีผลกระทบร่วมกัน (interaction) ตามเงื่อนไขของโมเดลความสัมพันธ์เชิงบวก (additive model) ก่อนการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance-ANOVA) ก่อน เพื่อพิจารณาว่าผลหลัก (main effect) ของตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ของการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวของวัยรุ่น มีตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา 3 ตัวแปรคือ องค์ประกอบของครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวและความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ ปรากฏผลในตารางที่ 13 และตารางที่ 14 ดังนี้

จากตาราง 13 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวจำแนกตามตัวแปรอิสระ 3 ตัว เมื่อพิจารณาผลหลัก (main effect) ของตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า ไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาของตัวแปรอิสระทีละตัว พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เลย

ตาราง 14 เป็นการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (MCA) การได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว ตามองค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัวและความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบครอบครัวต่อการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวเท่ากับ 0.04^2 ความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมุติฐานคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวพบลักษณะความสัมพันธ์ที่แสดงว่า ถ้าความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ ผู้เป็นบุตรสาวจะ

ได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากครอบครัวต่ำ ในทำนองเดียวกันถ้าความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างมารดาและบุตรสาวอยู่ในระดับสูง การได้รับเพศศึกษาก็จะสูงตามไปด้วย

แต่ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา และองค์ประกอบของครอบครัวที่มีญาติผู้หญิงอยู่ในบ้านเดียวกัน ไม่ได้มีผลต่อการได้รับเพศศึกษาตามที่ตั้งไว้ในสมมุติฐาน เนื่องจากพบความสัมพันธ์ในลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ มารดาที่มีความรู้ด้านเพศศึกษาไม่ได้มีผลทำให้บุตรสาวได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวในระดับสูงด้วย ทำนองเดียวกับการที่วัยรุ่นมีญาติผู้หญิงที่อยู่รวมในครอบครัวเดียวกัน ไม่ได้มีผลทำให้วัยรุ่นมีโอกาสได้รับเพศศึกษาจากบุคคลภายในครอบครัวมากกว่าผู้ที่ไม่มีญาติพี่น้องผู้หญิงอยู่ในบ้านเดียวกัน

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนการได้รับความรู้เพศศึกษาภายในครอบครัวจำแนกตามองค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความรู้เพศศึกษาของมารดา

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง	D.F	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญของ F
ผลหลักของตัวแปรอิสระ	11.306	4	2.826	.611	.655
องค์ประกอบครอบครัว	5.861	1	5.801	1.268	.261
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	4.359	2	2.180	.471	.624
ความรู้ด้านเพศศึกษา	.856	1	.856	.185	.667

ตาราง 14 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวจำแนกตามองค์ประกอบครอบครัว และระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความรู้เพศศึกษาของมารดา

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ยที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 2.04			
องค์ประกอบครอบครัว			
ไม่มีญาติผู้หญิง	143	2.21	2.21
มีญาติผู้หญิง	329	1.97	1.97
Beta = .05			
ความสัมพันธ์ในครอบครัว			
ต่ำ	85	1.86	1.86
ปานกลาง	323	2.06	2.06
สูง	64	2.20	2.20
Beta = .04			
ความรู้เพศศึกษา			
ต่ำ	243	2.019	2.08
สูง	229	1.99	2.00
Beta = .02			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = .005

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = .072

ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว

การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวของวัยรุ่นหญิงในชนบท มีตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษา 2 ตัวแปรคือ ความสัมพันธ์กับ

เพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ ปรากฏผลอยู่ในตาราง 15 และตาราง 16

จากตาราง 15 ซึ่งแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว จำแนกตามตัวแปร 2 ตัว คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารเมื่อพิจารณาผลหลักของตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า สามารถอธิบายความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าตัวแปรด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีความสัมพันธ์ต่อการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรด้านการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 เป็นการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (MCA) การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวตามความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสาร ปรากฏว่าความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่แสดง โดยค่าเฉลี่ย พบความสัมพันธ์เป็นไปในลักษณะที่ว่า วัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง มีแนวโน้มที่จะได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำและระดับสูง อย่างไรก็ตาม ความไม่ชัดเจนในเรื่องนี้อาจเป็นเพราะ วัยรุ่นหญิงในการศึกษานี้มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อยมาก (คะแนนความสัมพันธ์กับเพื่อนได้แสดงไว้ใน การอธิบายวิธีสร้างตัวแปร)

ส่วนการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น พบว่า ลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมุติฐานไม่ว่าจะปรับค่าเฉลี่ยหรือยังไม่ปรับค่าเฉลี่ย กล่าวคือ วัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารน้อย มีแนวโน้มจะรับรู้เรื่องเพศจากภายนอกครอบครัวน้อย วัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารปานกลาง มีแนวโน้มรับรู้ความรู้เรื่องเพศจากภายนอกครอบครัวปานกลาง และวัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารมาก แสดงว่ามีโอกาสได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากสื่อที่อยู่ภายนอกครอบครัวมากกว่า

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว จำแนกตามความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสาร

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของ กำลังสอง	D.F	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญ ของ F
<u>ผลหลักของตัวแปรอิสระ</u>	596.070	4	149.017	5.975	0.000
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	213.197	2	106.598	4.274	0.014
การเปิดรับข่าวสาร	354.375	2	177.187	7.104	0.001

ตาราง 16 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวจำแนกตามระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนและการเปิดรับข่าวสาร

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ยที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 6.45			
ความสัมพันธ์กับเพื่อน			
ต่ำ	93	5.39	5.73
ปานกลาง	300	6.98	6.94
สูง	72	5.60	5.32
Beta = 0.13			
การเปิดรับข่าวสาร			
ต่ำ	76	4.86	4.88
ปานกลาง	333	6.50	6.50
สูง	56	8.29	8.26
Beta = 0.18			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = 0.050

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่ (R) = 0.223

ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ

ตัวแปรอิสระที่นำมาวิเคราะห์ความแปรปรวน และการจำแนกหมู่ของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ได้แก่ การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏอยู่ในตาราง 17 พบว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรด้านการได้รับเพศศึกษาภายนอก

ครอบครัว มีความสัมพันธ์กับค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรตัวอื่น ๆ ได้แก่การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่าไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้เลย

ส่วนผลของการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ซึ่งปรากฏอยู่ในตาราง 18 พบว่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการแปรผันของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศได้เพียงร้อยละ 4

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว กับค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ เป็นไปในลักษณะที่ว่าไม่ว่าวัยรุ่นจะได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวมากหรือน้อยเพียงใด ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศจะไม่แตกต่างกันนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวัยรุ่นในอำเภอนางรอง มีโอกาสได้รับเพศศึกษาจากบุคคลในครอบครัวน้อยมาก

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว กับค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ พบลักษณะความสัมพันธ์หลังจากปรับค่าเบี่ยงเบนแล้ว คือ วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวต่ำ มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศไปทางอนุรักษ์นิยม ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวในระดับปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งโดยการเปรียบเทียบ แสดงว่ากลุ่มนี้มีค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศแบบเสรีนิยมมากกว่ากลุ่มอื่น

ในด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา พบลักษณะความสัมพันธ์ไม่ชัดเจนมากนัก กล่าวคือไม่ว่าความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาจะมีมากน้อย หรือปานกลาง ไม่ได้ส่งผลให้ค่านิยมของบุตรสาวด้านการคบเพื่อนต่างเพศให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน สำหรับลักษณะความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนกับค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ พบความสัมพันธ์เป็นไปในแนวโน้มที่การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาก จะเป็นผลต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศเป็นไปในทางเสรีนิยมมากกว่า

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ จำแนกตาม
เพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความ
สัมพันธ์กับเพื่อน

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของ กำลังสอง	D.F	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญ ของ F
<u>ผลหลักของตัวแปรอิสระ</u>	59.208	8	7.401	2.451	0.013
เพศศึกษาภายในครอบครัว	4.153	2	2.077	0.688	0.503
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว	47.166	2	23.583	7.810	0.000
ความเชื่อมั่นในศาสนา	1.774	2	0.887	0.294	0.746
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	15.198	2	7.599	2.517	0.082

ตาราง 18 การวิเคราะห์จำแนกหมู่ของค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ จำแนกตามระดับ
เพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความ
สัมพันธ์กับเพื่อน

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย ที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ย ที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 8.40			
เพศศึกษาภายในครอบครัว			
ต่ำ	116	8.44	8.43
ปานกลาง	300	8.35	8.35
สูง	49	8.59	8.66
Beta = 0.05			
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว			
ต่ำ	51	7.69	7.60
ปานกลาง	348	8.56	8.57
สูง	66	8.12	8.12
Beta = 0.18			
ความเชื่อมั่นในศาสนา			
ต่ำ	82	8.47	8.53
ปานกลาง	321	8.38	8.38
สูง	62	8.41	8.33
Beta = 0.03			
ความสัมพันธ์กับเพื่อน			
ต่ำ	93	8.37	8.37
ปานกลาง	300	8.34	8.39
สูง	72	8.71	8.83
Beta = 0.10			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = 0.040

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทุกคุณ (R) = 0.200

ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ของค่านิยมของวัยรุ่นหญิง ต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน มีตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ 4 ตัวแปรคือ การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว การได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา และความสัมพันธ์ของวัยรุ่นกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนและการจำแนกหมู่ ปรากฏอยู่ในตาราง 19 และตาราง 20

จากตาราง 19 ซึ่งเสนอผลของการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานกับตัวแปรด้านเพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เมื่อพิจารณาผลหลักของตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่าไม่สามารถอธิบายการผันแปรของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาความสามารถในการอธิบายการผันแปรเป็นรายตัวแปร พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลของการวิเคราะห์จำแนกหมู่ อยู่ในตาราง 20 พบว่า สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้เพียงร้อยละ 2

จากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (beta) ซึ่งเป็นตัววัดอิทธิพลตัวพยากรณ์แต่ละตัวโดยเปรียบเทียบกัน จะพบว่า เพศศึกษาภายนอกครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากที่สุด เมื่อเปรียบกับตัวพยากรณ์ตัวอื่นได้แก่ เพศศึกษาภายในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อนตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน พบว่า เมื่อปรับค่าเบี่ยงเบนแล้ว กลุ่มที่ได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวในระดับปานกลางจะมีค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไปในของ เสรีนิยมมากกว่ากลุ่มที่ได้รับเพศศึกษาในครอบครัวระดับต่ำและระดับสูง

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ก็จะพบแนวโน้มในลักษณะเดียวกันกับความสัมพันธ์ข้างต้น กล่าวคือกลุ่ม

ที่มีค่านิยมเป็นไปในทางเสรีนิยม คือ กลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ที่น่าสนใจ คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งแบ่งระดับความสัมพันธ์เป็น 3 ระดับ พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะมีค่าเฉลี่ยทั้งก่อนและหลังปรับค่าเบี่ยงเบนแล้ว สูง นั่นคือมีลักษณะค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไปในทางเสรีนิยมมากกว่ากลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนในระดับปานกลาง และระดับต่ำ ซึ่งแสดงแนวโน้มค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นแบบประเพณีนิยม

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจำแนกตามเพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนาและความสัมพันธ์กับเพื่อน

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง	D.F	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญของ F
ผลหลักของตัวแปรอิสระ	136.933	8	17.492	1.378	0.204
เพศศึกษาภายในครอบครัว	41.516	2	20.758	1.636	0.196
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว	47.250	2	23.625	1.862	0.157
ความเชื่อมั่นในศาสนา	30.198	2	15.099	1.190	0.305
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	13.524	2	6.762	0.533	0.587

ตาราง 20 การวิเคราะห์จำแนกหมู่ของค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน จำแนกตามระดับเพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อน

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ยที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ยที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 10.26			
เพศศึกษาภายในครอบครัว			
ต่ำ	116	9.80	9.86
ปานกลาง	300	10.50	10.48
สูง	49	9.88	9.85
Beta = 0.08			
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว			
ต่ำ	51	9.80	9.85
ปานกลาง	348	10.45	10.44
สูง	66	9.59	9.62
Beta = 0.09			
ความเชื่อมั่นในศาสนา			
ต่ำ	82	10.61	10.61
ปานกลาง	321	10.10	10.09
สูง	62	10.63	10.68
Beta = 0.07			
ความสัมพันธ์กับเพื่อน			
ต่ำ	93	10.50	10.48
ปานกลาง	300	10.28	10.28
สูง	72	9.86	9.90
Beta = 0.05			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = 0.024

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.155

ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง

เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ตัวแปรอิสระที่นำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมด้านการทำแท้งมี 4 ตัว คือ เพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ปรากฏอยู่ในตาราง 21 ซึ่งพบว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมด้านการทำแท้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพิจารณาความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนต่อค่านิยมด้านการทำแท้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่ามีตัวแปรการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวเพียงตัวเดียวที่สามารถอธิบายได้

ผลของการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของค่านิยมด้านการทำแท้ง ได้เสนอไว้ในตาราง 22 พบว่า สัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ที่เป็นตัวชี้ว่า ตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปรของค่านิยมด้านการทำแท้งมีเพียงร้อยละ 3 อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (beta) พบว่า การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อค่านิยมด้านการทำแท้งของวัยรุ่นมากกว่าตัวแปรตัวอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของแต่ละตัวแปรจะพบว่า ลักษณะความสัมพันธ์หลังจากปรับค่าเบี่ยงเบนแล้วระหว่างเพศศึกษาภายในครอบครัวกับค่านิยมต่อการทำแท้งว่า ถ้าวัยรุ่นได้รับความรู้เรื่องเพศจากบุคคลภายในครอบครัวต่ำ วัยรุ่นจะมีค่านิยมด้านการทำแท้งไปในทางประเพณีนิยม และถ้าได้รับความรู้เพศศึกษาสูงจะมีค่านิยมด้านการทำแท้งไปทางเสรีนิยมมากกว่า

แต่ความสัมพันธ์ในเชิงกลับกัน จะพบในตัวแปรด้านเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับค่านิยมด้านการทำแท้ง กล่าวคือ ถ้าวัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก ก็จะมีค่านิยมด้านการทำแท้งไปในเชิงอนุรักษนิยมมากกว่าวัยรุ่นที่ได้รับความรู้จากภายนอกครอบครัวในระดับสูง

ส่วนความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับเช่นกัน พบว่าระดับความเชื่อมั่นในศาสนาสูง จะมีผลทำให้ค่านิยมด้านการทำแท้งของวัยรุ่นเป็นไปในทางประเพณีนิยมมากกว่ากลุ่มที่มารดามีความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ ซึ่งค่านิยมด้านการทำแท้งของวัยรุ่นจะเป็นไปในทางเสรีนิยมมากกว่า

เช่นเดียวกัน จะพบความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมด้านการทำแท้ง กับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงผกผัน กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาก ค่านิยมของวัยรุ่นด้านการทำแท้งจะเป็นไปในทางอนุรักษ์นิยมมากกว่า วัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่ำ

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมการทำแท้ง จำแนกตามเพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อน

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง	D.F	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญของ F
ผลหลักของตัวแปรอิสระ	325.125	8	40.641	2.063	0.038
เพศศึกษาภายในครอบครัว	72.010	2	36.005	1.827	0.162
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว	150.265	2	75.132	3.813	0.023
ความเชื่อมั่นในศาสนา	18.862	2	9.431	0.479	0.620
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	62.748	2	31.374	1.592	0.205

ตาราง 22 การวิเคราะห์จำแนกหมู่ของค่านิยมด้านการทำแท้ง จำแนกตามระดับเพศศึกษา ภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อน

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย ที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ย ที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 11.31			
เพศศึกษาภายในครอบครัว			
ต่ำ	116	10.56	10.63
ปานกลาง	300	11.55	11.50
สูง	49	11.65	11.75
Beta = 0.09			
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว			
ต่ำ	51	11.70	11.75
ปานกลาง	348	11.53	11.51
สูง	66	9.86	9.91
Beta = 0.13			
ความเชื่อมั่นในศาสนา			
ต่ำ	82	11.64	11.65
ปานกลาง	321	11.31	11.32
สูง	62	10.87	10.91
Beta = 0.05			
ความสัมพันธ์กับเพื่อน			
ต่ำ	93	11.83	11.73
ปานกลาง	300	11.34	11.37
สูง	72	10.51	10.51
Beta = 0.05			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = 0.035_u

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคู่ (R) = 0.186

ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นได้มาจากการรวมค่านิยมของวัยรุ่น 3 ด้าน คือ ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และด้านการทำแท้ง (รายละเอียดของที่มาของตัวแปรทั้ง 3 ด้าน ได้อธิบายไว้ในส่วนที่ว่าด้วยการสร้างตัวแปร) ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น เริ่มที่การวิเคราะห์ความแปรปรวน ซึ่งมีตัวแปรที่นำมาศึกษา 4 ตัวแปร ได้แก่ เพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ในตาราง 23 พบว่า ผลหลัก (main effect) ของตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เพศศึกษาภายนอกครอบครัวเพียงตัวเดียว

จากการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ในตาราง 24 เพื่อแจกแจงลักษณะความสัมพันธ์ปรากฏว่าการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวมีผลกระทบต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรตัวอื่นอีก 3 ตัว แต่ลักษณะความสัมพันธ์ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวในระดับสูง จะมีค่านิยมทางเพศไปในทางประเพณีนิยมมากกว่าวัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวในระดับปานกลาง จากค่าเฉลี่ยที่ปรับค่าเบี่ยงเบนแล้วของกลุ่มที่ได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวสูง จะพบว่าแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวในระดับปานกลางอย่างค่อนข้างมาก (27.6 ต่อ 30.5)

ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จะแสดงความสัมพันธ์เชิงผกผันกับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่กระทำนอกกรอบกรอบมาก จะมีค่านิยมทางเพศไปในทางประเพณีนิยมมากกว่ากลุ่มที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อย

ในการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา กับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า มารดาที่มีความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ ค่านิยมทางเพศของบุตรสาวจะโน้มเอียงไปในทางเสรีนิยมมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีมารดาที่มีระดับความเชื่อมั่นในศาสนาปานกลางและสูง ซึ่งแสดงว่าความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา มีความสัมพันธ์กับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว กับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จะปรากฏลักษณะความสัมพันธ์ ดังนี้ วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวน้อย จะมีค่านิยมทางเพศไปในทางประเพณีนิยมมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากครอบครัวในระดับสูง

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามเพศ ภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความสัมพันธ์กับเพื่อน

ที่มาของความแปรปรวน	ผลรวมของกำลังสอง	D.F.	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	ระดับนัยสำคัญของ F
ผลหลักของตัวแปรอิสระ	849.407	8	106.176	2.582	0.009
เพศศึกษาภายในครอบครัว	166.192	2	83.096	2.020	0.134
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว	489.233	2	244.617	5.948	0.003
ความเชื่อมั่นในศาสนา	67.796	2	33.898	0.824	0.439
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	72.123	2	36.062	0.877	0.417

ตาราง 24 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น จำแนกตามระดับ
เพศศึกษาภายในครอบครัว เพศศึกษาภายนอกครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความ
สัมพันธ์กับเพื่อน

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย ที่ยังไม่ได้ปรับ	ค่าเฉลี่ย ที่ปรับแล้ว
ค่าเฉลี่ยทั้งหมด = 29.97			
เพศศึกษาภายในครอบครัว			
ต่ำ	116	28.80	28.93
ปานกลาง	300	30.40	30.33
สูง	49	30.12	30.26
Beta = 0.09			
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว			
ต่ำ	51	29.19	29.19
ปานกลาง	348	30.54	30.52
สูง	66	27.57	27.64
Beta = 0.16			
ความเชื่อมั่นในศาสนา			
ต่ำ	82	30.72	30.79
ปานกลาง	321	29.79	29.77
สูง	62	29.90	29.92
Beta = 0.06			
ความสัมพันธ์กับเพื่อน			
ต่ำ	93	30.71	30.57
ปานกลาง	300	29.96	29.96
สูง	72	29.08	29.23
Beta = 0.06			

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) = 0.042

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) = 0.206

สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศ และการได้รับเพศศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศ และการได้รับเพศศึกษาจาก ภายในและภายนอกครอบครัว ตามตัวแปรอิสระที่อยู่ในกรอบความคิดและสมมุติฐานในการวิจัย พบว่า แม้ว่าการวิเคราะห์การแปรปรวนจะแสดงว่าตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับการเปิดรับข่าวสาร ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น และค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และค่านิยมด้านการทำแท้ง กับการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว

ในการวิเคราะห์ด้วยการจำแนกหมู่ โดยอาศัยค่าเฉลี่ยที่ปรับค่าเบี่ยงเบนและที่ยังไม่ปรับค่าเบี่ยงเบน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศ ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้เป็นส่วนใหญ่ แต่ได้พบว่า ปัจจัยบางตัวได้ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นอย่างน่าสนใจ เช่น ปัจจัยด้านการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว ส่งผลต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง ในลักษณะที่ว่า วัยรุ่นที่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากบุคคลภายนอกครอบครัวมาก มีผลให้ค่านิยมด้านการทำแท้งแบบหัวเก่าหรือประเพณีนิยม และวัยรุ่นที่ได้รับความรู้เรื่องนี้ในระดับต่ำ มีผลให้ค่านิยมด้านการทำแท้งเป็นแบบเสรีนิยม ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ได้เปิดรับข่าวสารมาก วัยรุ่นจะได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก (ผลจากการจำแนกหมู่) และวัยรุ่นได้รู้คิดถึงผลดีผลเสียของการทำแท้งเสรีก็เป็นได้

เป็นที่น่าแปลกใจที่ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ได้ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศในเชิงผกผัน นั่นคือ วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากกว่ากลับค่านิยมทางเพศค่อนข้างไปทางประเพณีนิยม เมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อยกว่า กลับมีค่านิยมทางเพศไปในทางเสรีนิยม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ปัจจัยอีกตัวหนึ่งที่พบว่า มีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันที่ตั้งสมมุติฐานไว้คือ ระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่งผลต่อการได้รับเพศศึกษาในครอบครัว มารดาและบุตรสาวที่มีความใกล้ชิดกันมากมีผลให้บุตรสาวได้รับเพศศึกษาในครอบครัวมากกว่ากลุ่มมารดาและบุตรสาว

ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ทำให้บุตรสาวได้รับความรู้เรื่องเพศ ในด้านต่าง ๆ ลดน้อยลง
ลงไป เมื่อเปรียบเทียบในกลุ่มประชากรเดียวกัน

ในบทต่อไปจะเป็นการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของตัวแปรต่าง ๆ ตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้

บทที่ 5

การวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis)

จากการทบทวนทฤษฎี แนวความคิดและเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ตามที่ปรากฏอยู่ในบทที่ 2 ของปริญญาณิพนธ์ ผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อมที่จะส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในชนบท

การวิเคราะห์อิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
2. การวิเคราะห์ลดถอยพหุคูณของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผู้วิจัยได้นำตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้จากการสร้างดัชนีชี้วัดตามที่ระบุไว้ในบทที่ 4 มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS* ตามที่แสดงไว้ในตาราง 25 จากการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์นี้จะพบว่า ตัวแปรหลักในกรอบความคิดในการวิจัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติน้อยมาก กล่าวคือ พบเพียงความสัมพันธ์ทางบวกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของวัยรุ่น (EXPOSE) กับการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B) และความสัมพันธ์ทางลบที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับค่านิยมทางเพศ (SEXVALUE) ของวัยรุ่น และความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A) กับค่านิยมทางเพศ (SEXVALUE) ของวัยรุ่นที่เป็นความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อย ที่ใช้ในการสร้างดัชนีวัดตัวแปรหลักในการวิจัย บางส่วนเช่น พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างค่านิยมด้านการทำแท้งกับการเปิดรับข่าวสาร ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนกับค่านิยมด้านการทำแท้ง และความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวกับค่านิยมด้านการทำแท้ง

ตาราง 25 เมตริกค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตัวแปร	FAMCOM	RELAT	RELIGION	SEXUAL 4	DEVIA	EXPOSE	SEXKNOW A	SEXKNOW B	DATING	PMS	ABORTION	SEXVALUE
FAMCOM	1.0000											
RELAT	-.0644	1.0000										
RELIGION	-.0528	.0291	1.0000									
SEXUAL 4	-.0123	-.0144	.1298**	1.0000								
DEVIA	.0648	-.1886**	.0636	.0211	1.0000							
EXPOSE	.0647	-.1614**	.0383	.0320	.2682**	1.0000						
SEXKNOW A	-.0519	.0097	.0912*	.0317	-.0469	.0474	1.0000					
SEXKNOW B	.0188	.1097	.0357	-.0541	.0075	.2074**	.0367	1.0000				
DATING	.0212	-.0283	.0365	.1024*	.0642	-.0051	.0361	-.0052	1.0000			
PMS	.0557	.0342	-.0001	-.0034	-.0493	-.0695	.0044	.0899*	.2519**	1.0000		
ABORTION	-.0516	.0285	-.0659	.0462	-.0857*	-.0771*	.0963*	-.1628**	.0382	.1047*	1.0000	
SEXVALUE	.0006	.0303	-.0352	.0575	-.0678	-.0917*	.0780*	-.1614**	.4340**	.6813**	.7508**	1.0000

* P < .05

** P < .01

FAMCOM = องค์ประกอบครอบครัว
RELAT = ความสัมพันธ์ในครอบครัว
RELIGION = ความเชื่อในศาสนา
SEXUAL 4 = ความรู้ด้านเพศศึกษา
DEVIA = ความสัมพันธ์กับเพื่อน
EXPOSE = การเปิดรับข่าวสาร

SEXKNOW A = เพศศึกษาภายในครอบครัว
SEXKNOW B = เพศศึกษาภายนอกครอบครัว
DATING = ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ
PMS = ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
ABORTION = ค่านิยมด้านการทำแท้ง

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่น ๆ ที่พบในตาราง 25 นั้น ไม่ได้อยู่ในกรอบแนวความคิดในการวิจัย หรือผู้วิจัยมิได้ตั้งไว้ในสมมุติฐานจึงมิได้นำมาพิจารณา

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ คือ เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรภายในครอบครัวและอิทธิพลของตัวแปรภายนอกครอบครัวที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณนี้จะวิเคราะห์ทั้งค่านิยมทางเพศโดยรวมของวัยรุ่น และค่านิยมทางเพศจำแนกเป็นรายด้าน 3 ด้าน เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและค่านิยมด้านการทำแท้ง

การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการพยากรณ์การได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว จากตัวแปรอิสระที่สร้างไว้ในกรอบแนวความคิดในการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว และความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา ส่วนที่สองเป็นการพยากรณ์การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว จากตัวแปรอิสระ 2 ตัว ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ส่วนที่สามเป็นการพยากรณ์ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นทั้งค่านิยมรวมและค่านิยมรายด้านทั้ง 3 ด้าน จากตัวแปรอิสระ 4 ตัว คือ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ความสัมพันธ์กับเพื่อน การได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว และการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว

1. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรด้านการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว

จากตาราง 26 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้คะแนนเพศศึกษาภายในครอบครัวเป็นตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระ 3 ตัว ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวได้ไม่ถึงร้อยละ 1 โดยที่องค์ประกอบของครอบครัว สามารถอธิบายการได้รับเพศศึกษาในครอบครัวได้ดีกว่าความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา และความสัมพันธ์ในครอบครัว อย่างไรก็ตาม ตัวแปรในกลุ่มนี้ไม่มีตัวแปรตัวใดเลยที่สามารถอธิบายการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าองค์ประกอบของครอบครัวที่ประกอบด้วยการมีหรือไม่มีญาติผู้ใหญ่อยู่ด้วยกัน มีอิทธิพลทางลบต่อการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว กล่าวคือ การ

ที่มีญาติผู้หนึ่งอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน จะทำให้วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวน้อยกว่า

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
องค์ประกอบครอบครัว (FAMCOM)	-0.2394	-0.0511	0.2167	-1.105
ความสัมพันธ์ในครอบครัว (RELAT)	0.0023	0.0069	0.0155	0.104
ความรู้เพศศึกษา (SEXUAL 4)	0.0258	0.0311	0.0383	0.674
(Constant)	1.8398		0.8177	2.250

R = 0.0609

R^2 = 0.0037

R^2 adj = -0.0027

SEE = 2.1583

F = 0.5799

Signif F = 0.6284

2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว

ตาราง 27 ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตาม คือการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว มีตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ 2 ตัว คือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวได้ร้อยละ 4 โดยที่การที่วัยรุ่นมีโอกาสรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สามารถอธิบายการได้รับ

ความรู้เรื่องเพศจากภายนอกครอบครัวได้ดีกว่า การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างชัดเจน จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้ผลที่น่าสนใจว่า การที่วัยรุ่นเปิดรับข่าวสารมากมีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก ในทางกลับกัน อิทธิพลเชิงลบของความสัมพันธ์กับเพื่อนต่อการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว นั่นคือ การที่วัยรุ่นมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อย มีผลให้วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวน้อยกว่า

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
ความสัมพันธ์กับเพื่อน (DEVIA)	-0.0410	-0.0519	0.0372	-1.101
การเปิดรับข่าวสาร (EXPOSE)	0.2717	0.2218	0.0578	4.702**
(Constant)	2.6363		0.8983	2.935

R = 0.2138 * P < .05

R² = 0.0457 ** P < .01

R² adj = 0.0416

SEE = 4.9842

F = 11.0664

Signif F = 0.0000

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามค่านิยมทางเพศ

ในส่วนนี้แยกการวิเคราะห์เป็น 4 ชุด ชุดแรกเป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามคือ ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ โดยมีตัวแปรอิสระ 4 ตัว คือ ความเชื่อมั่นใน

ศาสนา ความสัมพันธ์กับเพื่อน การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว และการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในตารางที่ 28 ซึ่งพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถร่วมกันอธิบาย ความแปรปรวนของคะแนนค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศได้ไม่ถึงร้อยละ 1 โดยการเปรียบเทียบจะพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนสามารถอธิบายค่านิยมด้านการมีเพื่อนต่างเพศได้ดีกว่าการได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวตามลำดับ

ตาราง 29 เป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นตัวแปรตาม และมีตัวแปรอิสระ 4 ตัว เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ผลของการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานได้น้อยมาก ไม่ถึงร้อยละ 1 เช่นกัน โดยการเปรียบเทียบจะพบว่า การได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวสามารถอธิบายคะแนนค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากกว่าคะแนนในด้านอื่น ๆ แต่เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางด้านลบ กล่าวคือ วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก จะมีค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นไปในทางประเพณีนิยมหรืออนุรักษ์นิยม ส่วนความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ถ้ามีมากจะมีผลให้ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นไปในทางประเพณีนิยมเช่นกัน ส่วนความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาที่มีอิทธิพลทางลบต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน กล่าวคือ ถ้ามารดามีความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ บุตรสาววัยรุ่นจะมีค่านิยมที่เป็นเสรีนิยมมาก

ตาราง 30 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการทำแท้ง โดยมีตัวแปรอิสระชุดเดียวกับการวิเคราะห์ข้างต้น ผลของการวิเคราะห์ พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวคือ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว และการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนค่านิยมด้านการทำแท้งได้เพียง ร้อยละ 5 โดยที่การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว สามารถอธิบายค่านิยมด้านการทำแท้งได้มากที่สุด รองลงมาคือ การได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และความเชื่อมั่นในศาสนา เช่นเดียวกับค่านิยมในด้านการใช้เพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมีอิทธิพลทางลบต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง นั่นคือวัยรุ่น

ที่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากภายนอกครอบครัวมาก จะมีผลให้ค่านิยมด้านการทำแท้งเป็นไปใน การอนุรักษ์นิยมมากขึ้น

ตาราง 31 เป็นตารางที่วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของค่านิยมทางเพศโดยรวม ของ วัยรุ่นหญิงในชนบท โดยมีค่านิยมทางเพศเป็นตัวแปรตามประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 4 ตัว ได้แก่ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน การได้รับ เพศศึกษาภายในครอบครัว และการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นได้ ร้อยละ 4 โดยมีการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายค่านิยม ทางเพศของวัยรุ่นได้ดีที่สุด รองลงมาได้แก่ การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัว ความสัมพันธ์ กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และความเชื่อมั่นในศาสนา ตามลำดับ ในตารางนี้ได้พบเช่นกัน ว่า การได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวมีผลทางลบต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น กล่าวคือการ ที่วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากสื่อภายนอกครอบครัวมาก มีผลให้ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นเป็นไปใน ทางอนุรักษ์นิยมหรือประเพณีนิยม

ส่วนความเชื่อมั่นในศาสนาแสดงถึงอิทธิพลทางลบต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น นั่นคือ ถ้ามารดามีความเชื่อมั่นในศาสนาต่ำ บุตรสาวจะมีค่านิยมทางเพศในทางเสรีนิยม เช่นเดียวกัน ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า ถ้าระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนต่ำ วัยรุ่นจะ มีค่านิยมทางเพศไปในทางเสรีนิยม สำหรับด้านเพศศึกษาภายในครอบครัว พบว่ามีอิทธิพลทาง ลบต่อค่านิยมทางเพศโดยรวมของวัยรุ่นเช่นกันกล่าวคือ ถ้าวัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากภายใน ครอบครัวน้อย วัยรุ่นกลับมีค่านิยมไปในทางเสรีนิยม

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศ
(DATING)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
ความเชื่อมั่นในศาสนา (RELIGION)	0.0078	0.0269	0.0136	0.575
ความสัมพันธ์กับเพื่อน (DEVIA)	0.0178	0.0643	0.0129	1.378
เพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)	0.0304	0.0369	0.0386	0.788
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)	0.0094	-0.0027	0.0163	-0.058
(Constant)	7.7639		0.7202	10.781

R = 0.0800

R^2 = 0.0064

R^2 adj = -0.0022

SEE = 1.7864

F = 0.7402

Signif F = 0.5649

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (PMS)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
ความเชื่อมั่นในศาสนา (RELIGION)	-0.0017	-0.0031	0.0270	-0.065
ความสัมพันธ์กับเพื่อน (DEVIA)	-0.0266	-0.0482	0.0256	-1.036
เพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)	0.0068	0.0042	0.0768	0.089
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)	-0.0587	-0.0841	0.0324	-1.809
(Constant)	10.9716		1.4323	7.660

R = 0.0975

R^2 = 0.0095

R^2 adj = 0.0009

SEE = 3.5528

F = 1.1042

Signif F = 0.3639

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมต่อการทำแท้ง (ABORTION)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
ความเชื่อมั่นในศาสนา (RELIGION)	-0.0441	-0.0605	0.0335	-1.319
ความสัมพันธ์กับเพื่อน (DEVIA)	-0.0529	-0.0759	0.0318	-1.662
เพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)	0.2076	0.0998	0.0953	2.178*
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)	-0.1473	-0.1668	0.0403	-3.660**
(Constant)	14.6623		1.7770	8.251

R = 0.2168 * P < .05

R² = 0.0470 ** P < .01

R² adj = 0.0387

SEE = 4.4078

F = 5.6742

Signif F = 0.0002

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของตัวแปรตามด้านค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น
(SEXVALUE)

ตัวแปร	B	Beta	SEE	T
ความเชื่อมั่นในศาสนา (RELIGION)	-0.0381	-0.0357	0.0492	-0.775
ความสัมพันธ์กับเพื่อน (DEVIA)	-0.0617	-0.0606	0.0467	-1.319
เพศศึกษาภายในครอบครัว (SEXKNOW A)	0.2448	0.0806	0.1400	1.749
เพศศึกษาภายนอกครอบครัว (SEXKNOW B)	-0.2070	-0.1604	0.0591	-3.500**
(Constant)	33.3978		2.6104	12.794

R = 0.1921. * P < .05

R² = 0.0369 ** P < .01

R² adj = 0.0285

SEE = 6.4751

F = 4.4086

Signif F = 0.0017

การวิเคราะห์อิทธิพล (Path Analysis)

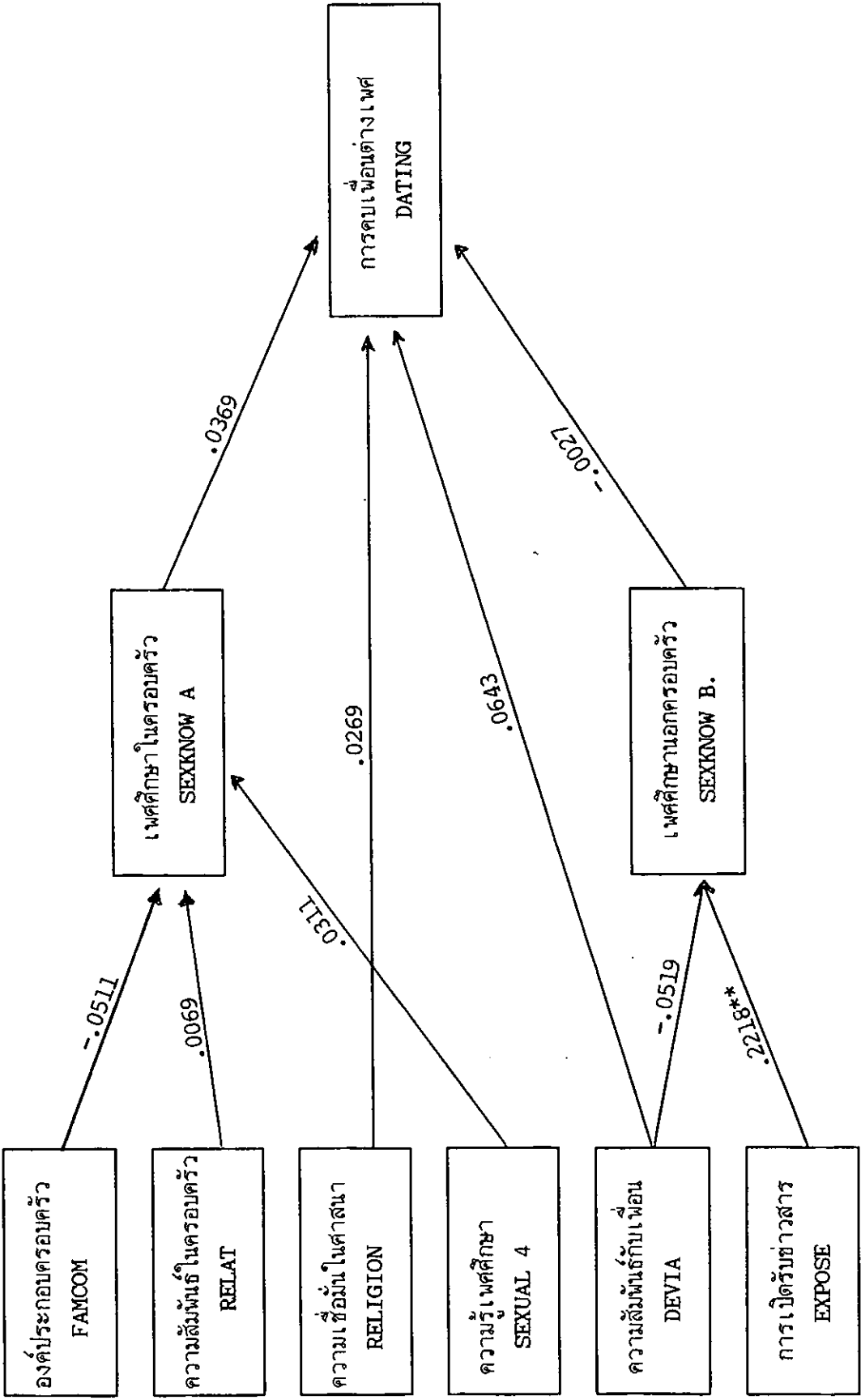
ตามหลักการวิเคราะห์อิทธิพลผู้วิจัยจำเป็นต้องอาศัยกรอบความคิดและทฤษฎีที่รวบรวมจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ มาสร้างเป็นรูปแบบแสดงอิทธิพล (theoretical path model) ซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เนื่องจากการวิเคราะห์อิทธิพลเป็นการประยุกต์การวิเคราะห์ถดถอยของคุณ เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจึงได้เสนอผลของการวิเคราะห์ถดถอยของคุณไว้ในตาราง 26 - ตาราง 31

ส่วนการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น โดยรวมและค่านิยมทางเพศที่จำแนกออกเป็นด้านต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์และค่านิยมด้านการทำแท้ง

ต่อไปนี้เป็นผลการแสดงผลการวิเคราะห์อิทธิพลด้วยรูปแบบอิทธิพล และตารางแสดงอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ

ภาพประกอบ 3 เป็นการแสดงรูปแบบอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และในหน้าถัดไปเป็นตารางแสดงค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ

ในตาราง 32 ซึ่งแสดงอิทธิพลเชิงเหตุและผลต่อค่านิยมการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น พบว่า แม้ว่าตัวแปรส่วนใหญ่จะแสดงค่าอิทธิพลน้อยมากก็ตาม แต่อิทธิพลของความสัมพันธ์กับเพื่อนมีผลรวมของอิทธิพลมากที่สุด ทั้งอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม แต่อิทธิพลทางตรงจะมีมากกว่าอย่างชัดเจน ซึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลทางอ้อมที่ผ่านกระบวนการเพศศึกษานอกกรอบครัวจากเพื่อน ไม่ได้มีอิทธิพลด้านนี้มากนัก ตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมาคือ ตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศของบุตรสาว ส่วนอิทธิพลด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และการเปิดรับข่าวสารมีอิทธิพลต่อค่านิยมด้านนี้น้อยมาก

ภาพประกอบ 3 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ

ตาราง 32 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
(ค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ)

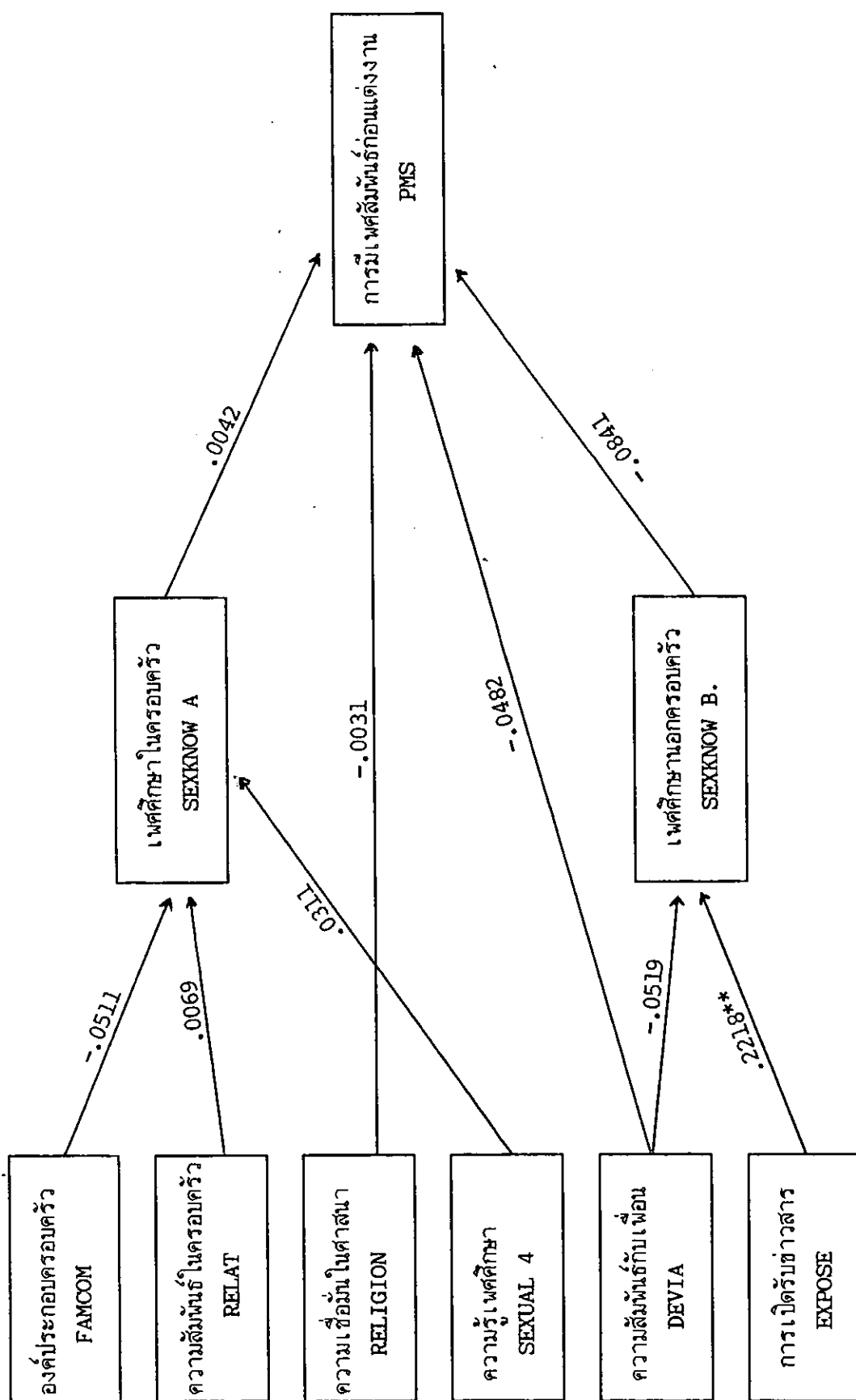
ตัวแปร	r	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	ผลรวมอิทธิพล
องค์ประกอบครอบครัว	.0212	-	-.0018	-.0018
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	-.0283	-	.0003	.0003
ความเชื่อมั่นในศาสนา	.0365	.0269	-	.0269
ความรู้ด้านเพศศึกษา	.1024*	-	.0001	.0001
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	.0642	.0643	.0001	.0644
การเปิดรับข่าวสาร	-.0051	-	.0005	.0005

* p < .05

** p < .01

ภาพประกอบ 4 และตาราง 33 เป็นการแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรจากภายในครอบครัว และภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานของวัยรุ่น ในส่วนนี้พบว่า ตัวแปรที่มีผลรวมของอิทธิพลมากที่สุด คือด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนซึ่งเป็นอิทธิพลในทางลบ ตัวแปรที่พบว่ามีอิทธิพลทางตรงและผลรวมของอิทธิพลมีมากรองลงจากอิทธิพลของความสัมพันธ์กับเพื่อนคือตัวแปรความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา

ส่วนอิทธิพลของตัวแปรอื่นโดยเฉพาะตัวแปรภายในครอบครัว ได้แก่ องค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา พบว่า มีอิทธิพลน้อยมากต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศของวัยรุ่น

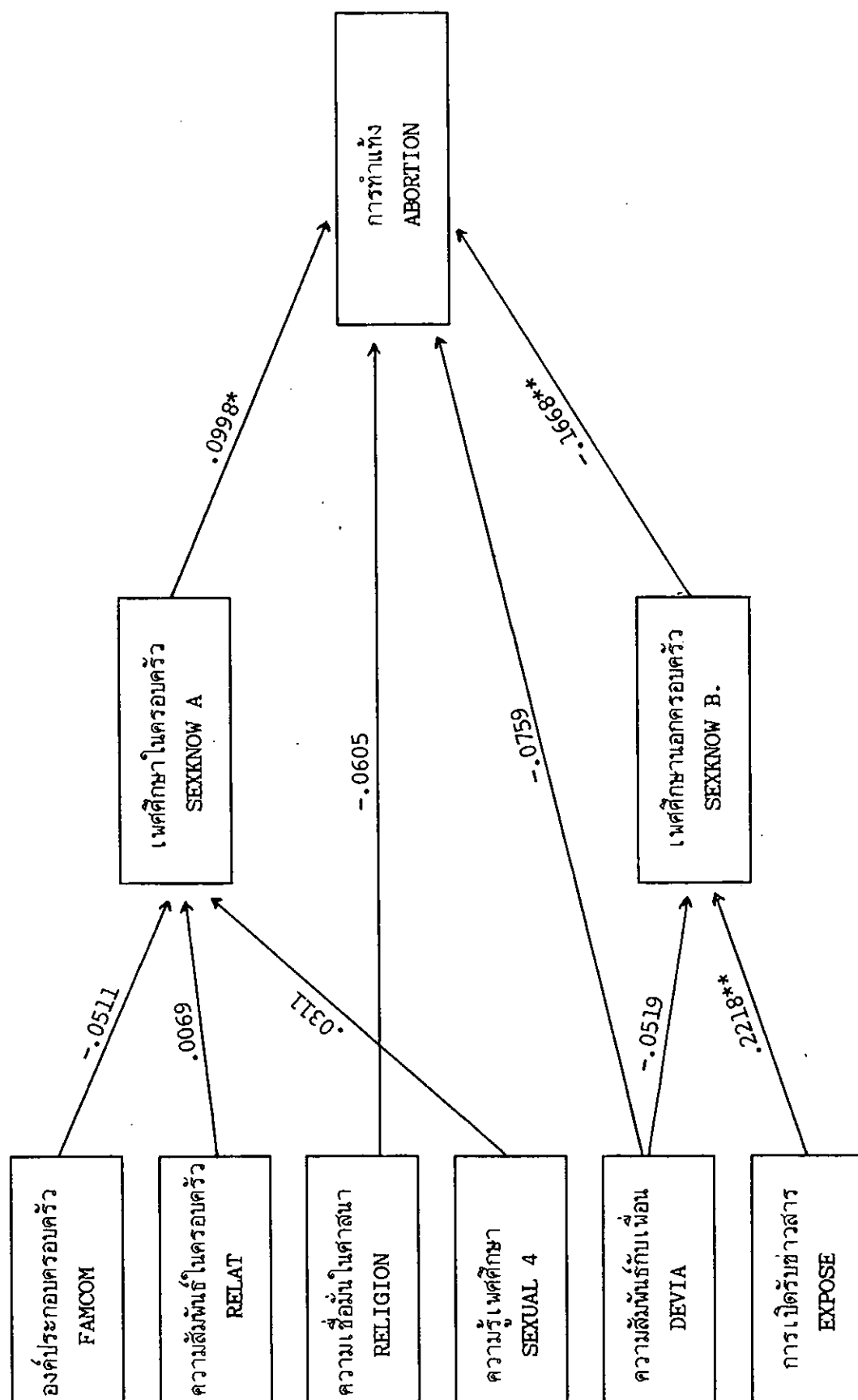

ภาพประกอบ 4 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

ตาราง 33 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
(ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน)

ตัวแปร	r	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	ผลรวมอิทธิพล
องค์ประกอบครอบครัว	.0557	-	-.0002	-.0002
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.0342	-	.0069	.0000
ความเชื่อมั่นในศาสนา	-.0001	-.0031	-	-.0031
ความรู้ด้านเพศศึกษา	-.0034	-	.0001	.0001
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	-.0493	-.0482	.0043	-.0439
การเปิดรับข่าวสาร	-.0695	-	-.0186	-.0186

รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการทำแท้งของวัยรุ่นแสดงไว้ในภาพประกอบ 5 ส่วน ตาราง 34 เป็นตารางแสดงค่าอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง จากการวิเคราะห์อิทธิพล พบว่า แม้ว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีอิทธิพลน้อยมากต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง แต่อิทธิพลที่พบมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งรวมอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม รองลงมาคือ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นต่อการทำแท้ง ส่วนการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง โดยผ่านกระบวนการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวนั้น นับว่ามีอิทธิพลรองลงมา ส่วนตัวแปรอื่น ๆ นับว่ามีอิทธิพลน้อยมาก โดยเฉพาะตัวแปรด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และองค์ประกอบครอบครัว โดยเปรียบเทียบอิทธิพลภายในและภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง จะพบว่าอิทธิพลจากตัวแปรภายนอกครอบครัวจะมีมากกว่า

ภาพประกอบ 5 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง

ตาราง 34 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (ค่านิยมด้านการทำแท้ง)

ตัวแปร	r	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	ผลรวมอิทธิพล
องค์ประกอบครอบครัว	-.0516	-	.0050	-.0050
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.0285	-	.0006	.0006
ความเชื่อมั่นในศาสนา	-.0659	-.0605	-	-.0605
ความรู้ด้านเพศศึกษา	-.0352	-	.0031	.0031
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	-.0857*	-.0759	.0086	-.0672
การเปิดรับข่าวสาร	-.0771*	-	-.0369	-.0369

* p < .05

** p < .01

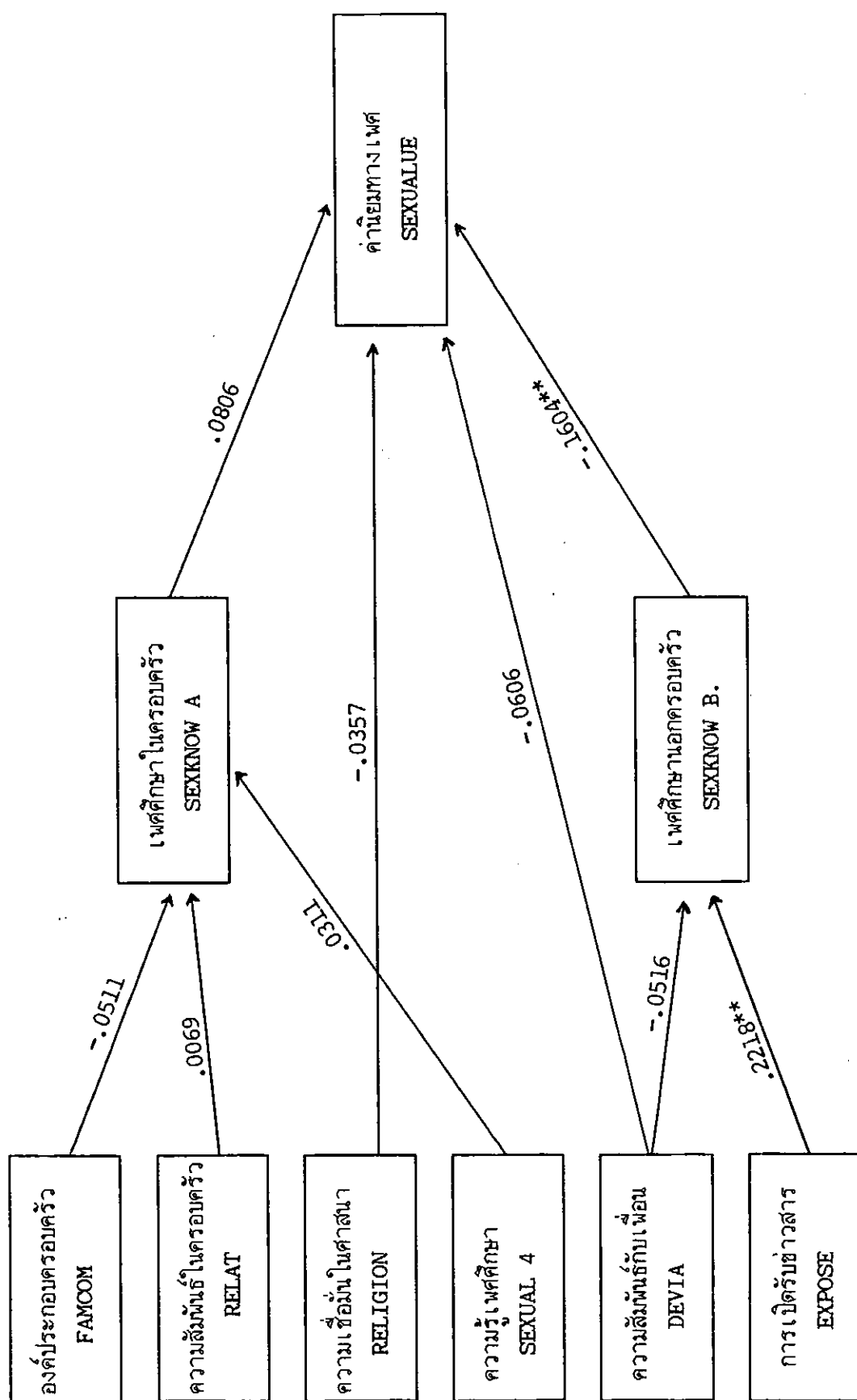
ภาพรวมอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในชนบท แสดงไว้ในภาพประกอบ 6 และตาราง 35 แม้ว่าจากการวิเคราะห์ที่ผ่านมาไม่ว่าเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน หรือการวิเคราะห์จำแนกหมู่ หรือการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ จะพบว่า ตัวแปรด้านการเปิดรับข่าวสาร และการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นก็ตาม แต่เมื่อนำมาวิเคราะห์อิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมแล้ว จะพบว่า อิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น โดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายนอกครอบครัวไม่ได้มีมากตามที่คิดไว้ ทั้งที่อิทธิพลทางตรงระหว่างการเปิดรับข่าวสาร และการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวจะมีมากก็ตาม และอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นเป็นอิทธิพลทางลบทั้งสิ้น หมายความว่า การเปิดรับข่าวสารที่ผ่านกระบวนการเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมีอิทธิพลให้ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นเป็นไปในทางอนุรักษ์นิยม

ในภาพรวมของอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นจะพบอิทธิพลทางลบของความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเช่นกัน ซึ่งออกเป็นสิ่งที่น่าแปลกใจที่อิทธิพลของการที่มีความ

สัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากจะทำให้ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นสะท้อนออกมาเป็นค่านิยมแบบประเพณีนิยม

อิทธิพลของตัวแปรอื่นในการศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้แสดงถึงอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศให้เป็นอย่างชัดเจนเลย ยกเว้นอิทธิพลด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ซึ่งพบว่ามียิทธิพลโดยตรงต่อค่านิยมทางเพศ แต่ก็มีอิทธิพลน้อยกว่าความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและอิทธิพลที่พบเป็นอิทธิพลทางลบ ซึ่งแสดงว่าการที่มารดามีความเชื่อมั่นในศาสนาสูงจะมีอิทธิพลให้ค่านิยมทางเพศของบุตรสาวเป็นไปในทางหัวเก่าหรือประเพณีนิยม

กล่าวโดยสรุป การวิจัยครั้งนี้พบว่าอิทธิพลของตัวแปรจากภายนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นมีมากกว่าตัวแปรที่เป็นอิทธิพลภายในครอบครัว

ภาพประกอบ 6 รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ตาราง 35 อิทธิพลทางตรงและทางอ้อม และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
(ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น)

ตัวแปร	r	อิทธิพลทางตรง	อิทธิพลทางอ้อม	ผลรวมอิทธิพล
องค์ประกอบครอบครัว	.0006	-	-.0041	-.0041
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	.0303	-	.0005	.0005
ความเชื่อมั่นในศาสนา	-.0352	-.0357	-	-.0357
ความรู้ด้านเพศศึกษา	.0575	-	.0025	.0025
ความสัมพันธ์กับเพื่อน	-.0678	-.0606	.0083	-.0523
การเปิดรับข่าวสาร	-.0917*	-	-.0355	-.0355

* p < .05

** p < .01

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัวและอิทธิพลภายนอกครอบครัว ต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง มีวัตถุประสงค์เพื่อจะศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรที่จัดว่าเป็นอิทธิพลภายในครอบครัว (ได้แก่ องค์ประกอบครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความเชื่อมั่นในศาสนา และความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา) และตัวแปรที่จัดว่าเป็นอิทธิพลภายนอกครอบครัว (ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน) ที่คาดว่าจะมีผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศ (ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ ค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และค่านิยมด้านการทำแท้ง) ของวัยรุ่นในชนบท โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้ด้านเพศศึกษาภายในและภายนอกครอบครัว

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เป็นมารดา และบุตรสาววัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านในโครงการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน (C-BIRD) ในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ณ วันที่สัมภาษณ์ ในเดือนตุลาคม 2534 จำนวนประชากรในการศึกษานี้มีทั้งสิ้น 472 คู่ ลักษณะทั่วไปของประชากรที่ศึกษา ประชากรวัยรุ่นหญิงมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 17.04 ปี มีการศึกษาโดยเฉลี่ย 6.04 ปี ส่วนมารดาของวัยรุ่นมีอายุเฉลี่ย 45.9 ปี และบิดามีอายุเฉลี่ย 48.8 ปี มารดามีการศึกษาโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.6 ปี ส่วนการศึกษาของบิดาจะสูงกว่ามารดาเล็กน้อย การประกอบอาชีพของประชากรในการศึกษาทั้งมารดาและบุตรสาวส่วนใหญ่มีอาชีพทำไร่ทำนา สภาพครอบครัวของวัยรุ่นเป็นครอบครัวขนาดกลางมีบุตรเฉลี่ย 4.6 คน และมีบุตรที่อาศัยอยู่ด้วยกันขณะที่ยังสัมภาษณ์ 3.2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด แบ่งออกเป็นแบบสัมภาษณ์มารดา 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์วัยรุ่นที่เป็นบุตรสาว 1 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS[®] ประกอบด้วยการบรรยายลักษณะทั่วไปของประชากรโดยใช้ ความถี่ อัตราส่วนร้อยละ และค่าเฉลี่ย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์การจำแนกหมู่เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพื่อนำไปใช้กับการวิเคราะห์อิทธิพล (path analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยการสร้างดัชนีวัดค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่านิยมทางเพศโดยรวมในกลุ่มวัยรุ่นหญิงด้วยกัน จะพบว่า กลุ่มที่มีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยมและแบบเสรีนิยมจะมีสัดส่วนไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มที่มีค่านิยมแบบสายกลางมีร้อยละ 70 สำหรับค่านิยมทางเพศอีก 3 ด้าน จะพบว่า วัยรุ่นที่มีค่านิยมด้านการทำแท้งเป็นแบบเสรีนิยมมากกว่าด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ส่วนกลุ่มที่แสดงออกว่ามีค่านิยมในทางอนุรักษ์นิยมจะพบด้านค่านิยมต่อการคบเพื่อนต่างเพศมากกว่าค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานและการทำแท้ง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่เป็นอิทธิพลภายในครอบครัวมีดังนี้ ด้านองค์ประกอบครอบครัว พบว่า วัยรุ่นหญิงมีญาติพี่น้องอยู่ในครัวเรือนเดียวกันร้อยละ 69.7 ส่วนที่เหลือไม่มีญาติพี่น้องผู้หญิง (นอกเหนือจากมารดา) อยู่ด้วยกัน จากการวัดความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างมารดาและบุตรสาว พบว่า ระดับความสัมพันธ์ในระดับสูงมีร้อยละ 13.6 ส่วนความสัมพันธ์ในระดับต่ำกลับมีมากกว่า คือ ร้อยละ 18.0 สำหรับความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาที่วัดมาจากการเชื่อและการปฏิบัติในด้านศาสนา พบว่า มารดาของวัยรุ่นมีความเชื่อมั่นในศาสนาในระดับสูงร้อยละ 13.3 ส่วนความเชื่อมั่นในระดับต่ำมีร้อยละ 17.6 ทั้งนี้โดยเปรียบเทียบกันในกลุ่มมารดาของวัยรุ่นเท่านั้น มิได้อ้างอิงไปถึงชาวชนบทอื่น ๆ โดยทั่วไป ในการวัดความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาซึ่งมีข้อคำถาม 16 ข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ด้านเพศศึกษาที่มารดาตอบถูกเท่ากับ 10.34 และเมื่อแบ่งกลุ่มระดับความรู้ในด้านนี้ของมารดาออกเป็น 2 ระดับ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ระดับสูงมีร้อยละ 48.5 และระดับต่ำมีร้อยละ 51.5

ส่วนการวิเคราะห์ตัวแปรอิทธิพลภายนอกครอบครัว การวัดความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งมีวิธีการวัดที่ค่อนข้างซับซ้อน ผลจากการวัดคะแนนความสัมพันธ์ พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 20.0 มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ ร้อยละ 15.5 มีความสัมพันธ์กับเพื่อนพวกนี้ในระดับสูง ส่วนพวกที่เหลือเป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ทั้งนี้โดยการเปรียบเทียบภายในกลุ่มวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรองด้วยกัน

ตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่จะจัดว่าเป็นตัวแปรอิทธิพลภายนอกครอบครัวคือ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งพบว่าวัยรุ่นในชนบทมีระดับการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่เปิดรับ

ข้าวสารต่ำ มีร้อยละ 16.7 กลุ่มที่เปิดรับข้าวสารในระดับสูง มีร้อยละ 11.9 ส่วนร้อยละ 71.4 เป็นกลุ่มที่มีการเปิดรับข้าวสารในระดับปานกลาง

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีความแตกต่างระหว่างการได้รับเพศศึกษาของวัยรุ่นจากภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัวอย่างมาก โดยดูได้จากค่าเฉลี่ยของการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวเท่ากับ 2.04 ส่วนค่าเฉลี่ยของการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวเท่ากับ 6.41

เพื่อเป็นการค้นหาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (MCA) ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่ไม่สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับการเปิดรับข้าวสารจากสื่อมวลชน และความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัวกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางเพศกับการได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว

จากผลการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ทำให้พบว่า ตัวแปรอิสระเกือบทุกตัว ไม่ได้มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ นั่นคือ จากสมมติฐานข้อที่หนึ่ง ไม่พบว่า องค์ประกอบของครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่สมาชิกผู้หญิงอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันไม่ได้หมายความว่า จะต้องได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีสมาชิกที่เป็นเพศหญิง (นอกเหนือจากมารดาของตน) และการที่กลุ่มวัยรุ่นได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวสูง ไม่ได้มีแนวโน้มที่จะมีค่านิยมเป็นแบบประเพณีนิยม และในทางกลับกันวัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาจากในครอบครัวต่ำก็มีแนวโน้มว่าจะมีค่านิยมทางเพศเป็นแบบเสรีนิยม

ในสมมติฐานที่ 2 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวระหว่างมารดาและบุตรสาวก็ไม่พบข้อสรุปตรงกับที่ตั้งสมมติฐานไว้ กล่าวคือ การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาสูงมีแนวโน้มได้รับเพศศึกษาในครอบครัวสูงแต่ไม่ได้มีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม แต่กลับมีแนวโน้มไปทางเสรีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมารดาต่ำ มีแนวโน้มที่จะได้รับเพศศึกษาในครอบครัวต่ำ แต่ไม่มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม

ในด้านความเชื่อมั่นทางศาสนาของมารดาที่คาดว่าจะมีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นพบว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ในข้อที่ 3 กล่าวคือ วัยรุ่นที่มีมารดาเป็นผู้เชื่อมั่น

ในศาสนาสูงจะมีค่านิยมทางเพศเป็นไปในทางประเพณีนิยม ส่วนวัยรุ่นที่มารดามีความเชื่อมั่นในศาสนา น้อยกว่ามีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศเป็นแบบเสรีนิยม

ในด้านความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาก็เช่นกัน ไม่ได้มีผลต่อค่านิยมทางเพศหรือการได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ในข้อที่ 4 กล่าวคือ วัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาสูง ไม่มีแนวโน้มที่จะได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวสูง ซึ่งจะส่งผลต่อค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม และวัยรุ่นที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษาน้อย ไม่ได้แสดงว่าวัยรุ่นได้รับความรู้จากมารดาน้อย และไม่ได้มีแนวโน้มที่จะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้จะไม่พบความแตกต่างจากค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มเท่าใดนัก

ส่วนความสัมพันธ์กับตัวแปรที่จัดว่าเป็นอิทธิพลภายนอกครอบครัวนั้น ตามสมมุติฐานที่ 5 นั้น ผลการวิเคราะห์จำแนกพบว่า วัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง ไม่มีแนวโน้มว่ามีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม และวัยรุ่นที่มีระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนต่ำก็ไม่มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม เช่นเดียวกันกับความสัมพันธ์ด้านระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนกับการได้รับเพศศึกษา พบว่า ไม่ได้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ การที่วัยรุ่นมีระดับความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูง ไม่ได้มีแนวโน้มว่าจะได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวสูง ซึ่งจะส่งผลให้วัยรุ่นมีค่านิยมแบบเสรีนิยม ในทำนองเดียวกัน การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนต่ำ ไม่ได้มีแนวโน้มว่าจะได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวต่อ ซึ่งจะส่งผลให้วัยรุ่นมีค่านิยมแบบประเพณีนิยม

ความสัมพันธ์ที่ตั้งไว้ในสมมุติฐานที่ 6 คือ ระดับการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น มีผลต่อเพศศึกษาภายในครอบครัวและจะมีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น พบว่า การที่วัยรุ่นเปิดรับข่าวสารมาก มีผลทำให้วัยรุ่นได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก ส่วนวัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารน้อยมีโอกาสดำเนินการได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวน้อย ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน แต่สิ่งที่ขัดแย้งกับสมมุติฐานคือ การที่วัยรุ่นได้รับข่าวสารด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก ไม่ได้แสดงว่าวัยรุ่นมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม ในทำนองเดียวกัน วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวน้อย ไม่มีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม แต่แนวโน้มของค่านิยมทางเพศกลับเป็นไปในลักษณะตรงกันข้าม

สำหรับการวิเคราะห์อิทธิพลเพื่อทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ เริ่มจากการสร้างรูปแบบอิทธิพลออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่แสดงอิทธิพลของตัวแปรทั้งหมดต่อค่านิยมด้านการคบเพื่อนต่างเพศ รูปแบบที่แสดงอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

รูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมด้านการทำแท้ง และรูปแบบอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในแต่ละรูปแบบ ผู้วิจัยได้แยกส่วนอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม (ซึ่งผ่านตัวแปร 2 ตัว คือ การได้รับเพศศึกษาภายในครอบครัวและการได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว) เพื่อหาผลรวมอิทธิพล กล่าวโดยสรุปอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นมีไม่มากนัก ตัวแปรที่แสดงอิทธิพลมากกว่าตัวแปรอื่น คือความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนซึ่งมีอิทธิพลตามรูปแบบอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมพบว่าอิทธิพลทางตรงของระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลทางตรงของความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาต่อค่านิยมทางเพศ และเมื่อรวมอิทธิพลทางอ้อมแล้วผลรวมของอิทธิพลด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนก็ยังมีมากกว่าอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ รวมทั้งอิทธิพลด้านการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งถ้าพิจารณาเฉพาะอิทธิพลทางอ้อม โดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายนอกครอบครัว จะพบว่าอิทธิพลของการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีมากกว่าอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุปในงานวิจัยครั้งนี้ ไม่พบอิทธิพลของตัวแปรด้านองค์ประกอบครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นโดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาภายในครอบครัว ตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ นั่นคือ การที่ครอบครัวมีสมาชิกอื่นที่เป็นเพศหญิงอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน ไม่ได้หมายความว่า วัยรุ่นจะได้รับเพศศึกษาจากภายในครอบครัวมากกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่ไม่มีสมาชิกหญิงอยู่ด้วยกัน

ในด้านการได้รับเพศศึกษาในครอบครัว พบว่า ไม่เป็นไปตามที่ตั้งสมมุติฐานเช่นกัน กล่าวคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่แสดงแนวโน้มว่าวัยรุ่นจะได้รับเพศศึกษาในครอบครัวสูง และความสัมพันธ์ที่พบเป็นไปในเชิงลบ กล่าวคือ วัยรุ่นที่ได้รับเพศศึกษาในครอบครัวสูง มีแนวโน้มว่าจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรีนิยม และไม่พบอิทธิพลของความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยผ่านกระบวนการเพศศึกษาในครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศ เช่นเดียวกันตัวแปรความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดา แสดงอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นน้อยมาก จึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความรู้ด้านเพศศึกษาของมารดาจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น

ตัวแปรที่พบว่ามามีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่า การที่มารดาเป็นผู้เชื่อมั่นในศาสนาสูงบุตรสาววัยรุ่นจะมีค่านิยมทางเพศ ประเพณีนิยม และการที่มารดาเป็นผู้เชื่อมั่นในศาสนาต่ำ บุตรสาวจะมีค่านิยมทางเพศไปในทางเสรีนิยม นอกจากตัวแปรความเชื่อมั่นในศาสนา จะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศแล้ว ผู้วิจัยยังพบว่า ตัวแปรด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของวัยรุ่น ยัง

มีผลให้วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาภายนอกครอบครัว และยังมีผลไปถึงค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเชิงลบ ซึ่งแสดงว่าวัยรุ่นที่เปิดรับข่าวสารมาก และได้รับเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัวมาก มีผลให้ค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม การค้นพบดังกล่าวตรงกันข้ามกับการค้นพบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน นั่นคือ ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมทางเพศ แม้ว่าปริมาณของอิทธิพลจะไม่มากก็ตาม แต่ก็สูงกว่าอิทธิพลของตัวแปรอื่น แต่ความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างตัวแปรดังกล่าวนี้ แสดงว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่ประพฤติตนนอกกรอบกติกา วัยรุ่นจะมีค่านิยมไปในทางเสรีนิยม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการวิเคราะห์อิทธิพลในงานวิจัยครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลที่ชัดเจน และมากพอที่จะกล่าวว่าเป็นอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอนางรองก็ตาม แต่เมื่อเปรียบเทียบอิทธิพลภายในครอบครัวกับอิทธิพลภายนอกครอบครัวของวัยรุ่นหญิงในชนบทแล้ว พบว่าอิทธิพลภายนอกครอบครัวมีมากกว่าอิทธิพลภายในครอบครัว

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ดูเหมือนว่าจะให้ข้อค้นพบที่ท้าทายความเชื่อ ทฤษฎี และข้อค้นพบจากในงานวิจัยก่อนหน้านี้ สิ่งแรกที่คุณวิจัยพบในงานวิจัยครั้งนี้คือ ตัวแปรที่ได้จากงานวิจัยในต่างประเทศและนำมาใส่ในรูปแบบอิทธิพลของการวิจัยครั้งนี้ไม่สามารถส่งผลและแสดงอิทธิพลที่ชัดเจนหรือเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ มัวร์ ปีเตอร์สัน และฟุรสเตอร์เบิร์ก (Moore, Peterson and Furstenburg, 1986) ที่พบว่า พ่อแม่จะพูดคุยเรื่องเพศกับลูกสาวมากกว่าลูกชาย และผลของการสื่อสารระหว่างพ่อแม่ลูกทำให้ลูกมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานน้อยกว่า แม้งานวิจัยดังกล่าวจะมุ่งเน้นไปถึงพฤติกรรมทางเพศของลูก แต่งานวิจัยครั้งนี้ต้องการเพียงทราบถึงค่านิยมทางเพศของลูกสาว แต่ความสัมพันธ์ในครอบครัวชนบทยังไม่สามารถเป็นตัวกำหนดค่านิยมทางเพศของลูกสาวได้ ทั้งที่ภายในบริบทของสังคมชนบทลูกสาวที่ไม่ได้ย้ายถิ่นออกมาทำงานในเมืองมักจะใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดาและทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในไร่และในบ้าน แต่ความใกล้ชิดเช่นนี้ไม่ได้เปิดโอกาสให้บุตรสาวได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากมารดาเท่าที่บุตรสาวมีโอกาสรับรู้ข่าวสารด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว ซึ่งการรับรู้ด้านเพศศึกษานั้นมาจากการที่บุตรสาววัยรุ่นได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ด้วยตนเอง

จากการที่พบว่า วิทยุรับความรู้ด้านเพศศึกษาจากบุคคลในครอบครัวน้อยมาก จึงมีข้อค้นพบอีกว่าการที่วิทยุรับความรู้ด้านเพศศึกษา (รวมทั้งมารดาของตัวเอง) อยู่ในบ้านเดียวกันก็ตาม ไม่ได้มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวิทยุรับแต่อย่างใด การค้นพบเช่นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ ในประเทศไทยที่พบว่า ครอบครัวหรือบิดามารดาไม่ใช่แหล่งความรู้ที่สำคัญในด้านเพศศึกษา (เช่น งานวิจัยของ เพ็ญศรี นิธิยสินธิ์ และคณะ. 2529 ; สุชาติ ปลอดเปลื้อง. 2518.)

ในทำนองเดียวกัน การที่มารดามีความรู้ด้านเพศศึกษามากหรือน้อยไม่ได้มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวิทยุรับ แม้ว่าผลการทดสอบข้อความรู้ด้านเพศศึกษา จะแสดงว่ามารดามีความรู้อยู่บ้างก็ตาม แต่เนื่องจากความรู้ไม่ได้ถ่ายทอดไปยังบุตรสาว ทำให้ไม่พบอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของบุตรสาว และนั่นอาจเป็นผลให้บุตรสาวได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากสื่อมวลชนมากกว่า เช่น ผลจากการวิจัยของ ภาวิตา สัมมาสดี (2527) ที่พบว่าวิทยุรับความรู้ด้านเพศศึกษาจาก โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ มากพอสมควร

ดูเหมือนว่าตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ ที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวิทยุรับที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบในต่างประเทศ คือ ตัวแปรด้านความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา (เช่น งานวิจัยของ ธอร์นตัน และ แคมเบิร์น. 1989) ในงานวิจัยครั้งนี้แม้ว่าอิทธิพลของความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดาจะไม่แสดงอิทธิพลเด่นชัด แต่อิทธิพลที่มีอยู่ก็สอดคล้องกับสมมติฐาน อาจเป็นไปได้ที่อิทธิพลของพุทธศาสนายังฝังรากลึกอยู่ในชนบทและแสดงอิทธิพลออกมาโดยไม่จำเป็นต้องผ่านกระบวนการเพศศึกษาแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ถ้ามีการวัดความเชื่อมั่นในศาสนาของวิทยุรับด้วยอาจสามารถระบุได้ว่า ความเชื่อมั่นในศาสนาสามารถเป็นตัวทำนายอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศหรือไม่

ข้อค้นพบที่ทำให้ผู้วิจัยต้องพยายามค้นหาเหตุผลมาสนับสนุนการวิเคราะห์ก็คือ การที่วิทยุรับได้เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมาก และมีผลให้ได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายนอกครอบครัว และส่งผลต่อค่านิยมทางเพศแบบประเพณีนิยม นั่นคือ การที่วิทยุรับได้รับความรู้จากภายนอกครอบครัวมากทำให้มีค่านิยมทางเพศไปในทางระมัดระวังตัว ไม่ปล่อยตัวทางเพศ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะข่าวสารที่วิทยุรับได้รับจากภายนอกเป็นข่าวสารที่ทำให้วิทยุรับเกิดความตระหนักว่ามาตรฐานเรื่องเพศของสังคมไทยยังต้องการการรักษาวลสงวนตัว และการปล่อยตัวทางเพศยังถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร โดยเฉพาะข่าวสารเกี่ยวกับการปล่อยตัวทางเพศของนักเรียนนักศึกษา จนทำให้เกิดเป็นกรณีอื้อฉาวในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือแม้แต่ข่าวสารที่ได้รับจากละคร

โทรทัศน์ส่วนมากยังแสดงความรักนวลสงวนตัวของนางเอกละครอยู่ สิ่งเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นไม่มากนักน้อย เนื่องจากวัยรุ่นในชนบทเป็นคนรุ่นใหม่ที่จะยอมรับค่านิยมและมาตรฐานทางสังคมที่เป็นค่านิยมและมาตรฐานของคนชั้นกลางหรือที่พบเห็นจากการเผยแพร่ของสื่อมวลชน ดังนั้น ถ้าหากสามารถศึกษาถึงรายละเอียดของแหล่งที่มาของความรู้ด้านเพศศึกษาภายนอกครอบครัวให้ชัดเจนกว่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก

แม้ว่าอิทธิพลของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะมีไม่มากนักในการวิจัยครั้งนี้ แต่ก็ยังแสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลมากกว่าอิทธิพลด้านอื่น ซึ่งตรงกับงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น (เช่น งานวิจัยของ Teevan, Jr. 1972, Mirande, 1968 DeLamater, 1981) อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า ความสัมพันธ์กับเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีอิทธิพลทางลบต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น นั่นคือ การที่วัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับเพื่อนสูง จะส่งผลให้มีค่านิยมทางเพศเป็นแบบประเพณีนิยม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการที่วัยรุ่นได้มีโอกาสรับรู้พฤติกรรมนอกเรตินนอกรอยของเพื่อนผู้หญิงมาก วัยรุ่นกลับเห็นว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง และไม่ยอมรับมาตรฐานความประพฤติเช่นนี้ ซึ่งทำให้เกิดความระมัดระวังตัวมากขึ้น

แม้ว่าในการวิจัยครั้งนี้จะพบว่า อิทธิพลของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะมีมากกว่าอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ โดยเฉพาะอิทธิพลของตัวแปรภายในครอบครัวก็ตาม ผู้วิจัยได้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่า เนื่องจากอิทธิพลของเพื่อนในงานวิจัยครั้งนี้ได้รวมทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมไว้ด้วยตามกรอบความคิดในการวิจัย ถ้าหากว่าสามารถหาทฤษฎีหรืองานวิจัยมาสนับสนุนว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของวัยรุ่นส่งผลหรือมีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น และสร้างเป็นรูปแบบอิทธิพลใหม่ เพื่อใช้วิเคราะห์ อาจพบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุด หรือมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ และถ้ามีการศึกษาลึกลงไปถึงการเปิดรับข่าวสารด้านเพศโดยเฉพาะเจาะจงจะยิ่งทำให้เข้าใจถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนมากยิ่งขึ้น

จากผลของการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นในชนบทไม่ใช่บุคคลถูกปิดหูปิดตา ไม่รับรู้ข่าวสารจากภายนอก แต่มีการเปิดรับข่าวสารพอสมควร ทั้งนี้อาจเพราะส่วนหนึ่งคาดหวังว่า จะต้องออกมาเผชิญชะตากรรมภายนอกหมู่บ้าน การได้รับรู้ข่าวสารจากโลกภายนอกหมู่บ้านโดยเฉพาะข่าวสารเกี่ยวกับสังคมเมืองจะเป็นประโยชน์แก่ตัวเองในอนาคต และโดยเนื้อแท้แล้ว

วัยรุ่นหญิงในชนบทมีวิจักษณ์ในการยึดหลักการที่เป็นของตัวเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาอิทธิพลจากภายในครอบครัว

อีกประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งเป็นข้อคำถามว่า จากผลของการจำแนกพบว่าเหตุใดการที่บุตรสาวได้รับความรู้เพศศึกษาภายในครอบครัวสูง (เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มเดียวกัน) จึงมีค่านิยมทางเพศไปในทางเสรีนิยม เป็นไปได้หรือไม่ที่สภาพสังคมในชนบท มีความอะลุ่มอล่วยด้านเพศมากกว่ามาตรฐานทางเพศโดยทั่วไปในสังคมเมือง หรือสังคมชนชั้นกลางการที่วัยรุ่นหญิงในชนบทที่เรียนหนังสือแค่ภาคบังคับ (ป.6) มีการคบหากับผู้ชาย ทำให้แต่งงานเร็ว หรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานในสังคมชนบทมิได้ถูกมองว่าเป็นสิ่งที่ร้ายแรง ต้องถูกประณามเท่ากับในสังคมเมือง หรือสังคมในระบบโรงเรียนที่นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานจะถูกลงโทษ และถ้าเกิดตั้งครรภ์ก็就会被赶ออกจากโรงเรียน แต่ในสังคมชนบทถ้าบุตรสาวเกิดพลาดพลั้งเรื่องเพศ ฝ่ายชายจะมาขอขมา และสามารถอยู่กินกันฉันสามีภรรยาต่อไป สำหรับมารดาของวัยรุ่นเองก็แต่งงานตั้งแต่อายุน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับสตรีในเมือง (อายุเฉลี่ยแรกสมรสของมารดาในการศึกษาคั้งนี้เท่ากับ 20.5 ปี) ในประเด็นเหล่านี้เป็นสิ่งที่นักศึกษาวิจัยในระดับลึกด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป เพื่อค้นหาว่าการที่วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาจากในครอบครัวน้อย และได้รับค่านิยมแบบปล่อยตัวจากสังคมชนบทจะเป็นสาเหตุสำคัญหรือไม่ที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ปล่อยตัวเมื่อย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในเมือง เพราะค่านิยมต่าง ๆ ได้มาจากความเชื่อการยอมรับนับถือ ซึ่งจะยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ถ้าวัยรุ่นมีตัวแบบที่ดีและได้รับความรู้ที่ถูกต้อง และได้รับการยอมรับจากครอบครัวหรือเพื่อนบ้านก่อนที่จะเข้ามาดำเนินชีวิตในเมือง สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นเกราะป้องกันปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้ รวมทั้งการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ที่กำลังเป็นมหันตภัยคุกคามชาวโลกอยู่ในขณะนี้

ข้อสังเกตสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ก็คือ เนื่องจากประเด็นด้านค่านิยมหรือพฤติกรรมทางเพศเป็นสิ่งที่ค่อนข้างละเอียดอ่อนต่อการเก็บข้อมูล ทำให้ผลของการวิจัยได้ข้อสรุปที่ไม่ชัดเจนพอที่จะนำไปกำหนดแนวปฏิบัติ หรือสรุปอ้างอิงไปยังประชากรในการวิจัย เนื่องจากลักษณะของกลุ่มประชากรที่มีความคล้ายคลึง (homogeneity) กันอย่างมากประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง เนื่องจากไม่สามารถเก็บข้อมูลจากประชากรที่ต้องการศึกษาอย่างครบถ้วน ตามบัญชีรายชื่อที่รวบรวมได้ 1,103 คู่ (มารดา + บุตรสาว) แต่สามารถเก็บข้อมูลได้ไม่ถึงครึ่งหนึ่ง (ได้เพียง 472 คู่) ทั้งนี้เนื่องจากขาดบุคคลใดบุคคลหนึ่งในวันและสถานที่เก็บข้อมูล ผู้ที่ขาดหายไปส่วนใหญ่เป็นบุตรสาว สาเหตุที่ไม่อยู่บ้านคือ เดินทางไปทำงานในกรุงเทพมหานคร

(มากกว่าจังหวัดอื่น ๆ จึงไม่พบการกระจายตัวตามโค้งปกติในการวิเคราะห์ตัวแปรเกือบทุกตัว สิ่งเหล่านี้ผู้ทำวิจัยต่อไปต้องระมัดระวังอย่างมาก รวมทั้งการได้ตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรมจากต่างประเทศ ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้ในสังคมไทย โดยเฉพาะในสังคมชนบท จำเป็นต้องมีการค้นหาตัวแปรที่เหมาะสมกับสังคมไทยทั้งในชนบทและในเมือง สำหรับประเด็นอื่น ๆ ที่พึงสังวรอย่างมากสำหรับการทำวิจัยต่อไป นั่นคือ การสร้างดัชนีวัดตัวแปรต่าง ๆ เนื่องจากไม่สามารถวัดตัวแปรหลายตัวได้อย่างตรงไปตรงมา ทำให้ตัวแปรแต่ละตัวมาจากการสร้างดัชนีวัดซึ่งประกอบด้วยมิติหรือส่วนประกอบหลายส่วน แต่ละมิติหรือแต่ละส่วนอาจมีความสัมพันธ์กันเอง หรืออาจมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ซึ่งมีหลายมิติเช่นกัน) ไม่ครบถ้วนตามความเป็นจริง หรืออาจมีความขัดแย้งกันเองในระหว่างมิติต่าง ๆ ที่ประกอบเป็นตัวแปรตัวนั้น

นอกจากนี้การที่ผู้วิจัยกำหนดค่าของมาตรวัดต่าง ๆ ขึ้นมา โดยอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น ในบางกรณีทำให้ความสัมพันธ์ที่พบในงานวิจัยชิ้นนี้ไม่เป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ตามที่ตั้งสมมุติฐานไว้ จึงเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งของงานวิจัยชิ้นนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า วัยรุ่นได้รับเพศศึกษาอย่างมากจากภายนอกครอบครัว จากการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ซึ่งนับว่าเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ (informal education) ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะอันเนื่องมาจากข้อค้นพบจากการวิจัยดังต่อไปนี้

1. รัฐควรให้ความสนใจกับการให้ศึกษาอย่างไม่เป็นทางการด้านเพศศึกษาโดยผ่านสื่อมวลชน โดยที่รัฐควรเข้าไปสอดส่องดูแลให้ใกล้ชิดและหามาตรการด้านการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาโดยผ่านสื่อมวลชนให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีคุณธรรม และเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ซึ่งจะมีส่วนทำให้เยาวชนได้รับค่านิยมทางเพศอย่างถูกต้อง
2. ควรมีการศึกษาแหล่งความรู้ด้านเพศศึกษาที่อยู่นอกระบบโรงเรียนที่ชัดเจน และเรียงลำดับตามความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารของเยาวชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน เพื่อใช้เป็นช่องทางในการรณรงค์ส่งเสริมค่านิยมทางเพศที่ถูกต้องอันจะเป็นการป้องกันปัญหาพฤติกรรมทางเพศแก่เยาวชนกลุ่มนี้

จากข้อค้นพบที่สำคัญประการหนึ่งคือ อิทธิพลจากภายในครอบครัวมีผลกระทบต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในชนบทน้อยมาก แต่วัยรุ่นมีลักษณะที่เป็นตัวของตัวเอง โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

1. ควรจัดอบรมหรือปัจฉิมนิเทศด้านเพศศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ใกล้จะจบการศึกษาภาคบังคับจากโรงเรียนในหมู่บ้าน เพื่อให้ตระหนักถึงค่านิยมทางเพศที่ถูกต้อง เหมาะสม
2. การให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่เด็กนักเรียนดังกล่าว ควรประกอบด้วยเนื้อหาครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านชีววิทยา (biological aspect) ด้านสุขวิทยา (hygienic aspect) ด้านจิตวิทยา (psychological aspect) และด้านสังคมวิทยา (sociological aspect)

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า วัยรุ่นในชนบทได้รับความรู้ด้านเพศศึกษาจากภายในครอบครัวน้อยมากจนทำให้ไม่พบว่ามียิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายในด้านนี้คือ

1. ควรมีการรณรงค์เพิ่มบทบาทของบิดามารดาในการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่บุตรอย่างถูกต้องและเมื่อถึงวัยอันสมควร และควรกระทำก่อนที่บุตรจะย้ายถิ่นออกมาหางานทำในเมือง ซึ่งจะเป็นหนทางหนึ่งในการป้องกันปัญหาทางเพศในสังคมไทย รวมทั้งการป้องกันการแพร่กระจายของโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ
2. ควรมีการจัดการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาแก่บิดามารดาที่ยังไม่มีความรู้ด้านนี้หรือมีความรู้ที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้บิดามารดานำความรู้นี้ไปถ่ายทอดแก่บุตรได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะความรู้ด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา โดยที่มารดาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุตรสาวอยู่แล้วน่าจะถ่ายทอดความรู้ได้ดี และเป็นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องแก่บุตร

จากการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล พบว่า ระดับความสัมพันธ์กับเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงต่อค่านิยมทางเพศมากกว่าอิทธิพลจากตัวแปรอื่น ๆ แม้ว่าจะเป็นอิทธิพลในทางลบก็ตาม แต่ก็ให้ผลทางบวกต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนดังนี้

1. ควรสนับสนุนให้มีการจัดกลุ่มเพื่อนหญิง ในหมู่บ้านเพื่อให้ความรู้ด้านเพศศึกษาด้วยกันเอง และสรรหาวัยรุ่นหญิงที่สามารถเป็นอาสาสมัครให้ความรู้ด้านเพศศึกษา (เน้นด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา) ทั้งนี้ทางรัฐหรือหน่วยงานเอกชนควรเป็นฝ่ายจัดหาอุปกรณ์และสื่อการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการแก่อาสาสมัครเหล่านี้ เช่น เอกสารเกี่ยวกับการไม่สำส่อนทางเพศที่จะนำไปสู่การติดเชื้อโรคเอดส์ เป็นต้น

2. ควรสนับสนุนให้วัยรุ่นหญิงในหมู่บ้านเดียวกันไปทำงานนอกหมู่บ้านในสถานที่ทำงานเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เพื่อให้มีเครือข่ายทางสังคมและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนก่อให้เกิดความระมัดระวังตัวทางเพศ เนื่องจากวัยรุ่นในชนบทยังมีความเกรงใจบิดามารดา และเกรงข้อครหาจากเพื่อนบ้านอยู่พอสมควร

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพสำหรับการวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมทางเพศเนื่องจากปัญหาวิจัยนี้เป็นเรื่องที่จะเอื้อยดื้อจนจำเป็นต้องอาศัยการสัมภาษณ์ระดับลึก หรือวิธีการเก็บข้อมูลอื่น ๆ ที่ต้องใช้เวลาในการทำควมสนทนาค้นเค้นกันพอสมควร การวิจัยเชิงสำรวจจะทำได้ดีถ้ามีเครื่องมือวัดที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการสร้างตัวชี้วัดค่านิยมทางเพศที่ชัดเจน และควรสร้างเครื่องมือในการวัดค่านิยมทางเพศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และกลุ่มประชากรในการศึกษา เพื่อเป็นมาตรฐานสำหรับการศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป
3. ควรมีการศึกษาต่อเนื่องระยะยาว (longitudinal study) เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมทางเพศระหว่างบุคคลรุ่นต่าง ๆ พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการศึกษาเชิงอนาคต (futuristic research) เพื่อทราบแนวทางในอนาคตเพื่อการป้องกันปัญหาทางเพศที่จะเกิดขึ้น
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางเพศของประชากรกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ประชากรในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ประชากรในเขตเมืองและเขตชนบทโดยจำแนกตามภูมิหลังของประชากร เช่น ประชากรในเมืองปัจจุบันแต่เป็นผู้ย้ายถิ่นมาจากชนบท ฯลฯ โดยไม่จำเป็นต้องเน้นเฉพาะประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์หรือโรคเอดส์
5. ควรมีการค้นหาตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นภายใต้บริบทของสังคมไทย ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทโดยเฉพาะตัวแปรทางจิตวิทยาสังคม ซึ่งการค้นหาตัวแปรหรืออิทธิพลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของวัยรุ่นได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก โตสุรัตน์. - ลักษณะทางประชากรบางประการของผู้ตัดสินใจทำแท้ง อันเนื่องจากการตั้งครรภ์ที่ไม่ปรารถนา. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- กฤตยา กฤษฏาภูมิ. การศึกษาเปรียบเทียบสังคมประกิตและบุคลิกภาพของบุตรที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.
- เกษม ศรีพงษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการสอนวิชาเพศศึกษาโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ✓ เกื้อ วงศ์บุญสิน และเยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม. "ทัศนคติและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนไทย," ใน เยาวชนไทย 2531. บรรณาธิการโดยนิชิต นัทธ์เทสสมบัติ หน้า 79-99. กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เชมิกา ยามะรัต และคนอื่น ๆ. "การสร้างรูปแบบการอบรมชีวิตครอบครัวศึกษาสำหรับเยาวชนไทย," ใน รายงานการประชุม 6th Fertility Research Investigators' Meeting. 5-6 กันยายน 2530. หน้า 197-205. กรุงเทพฯ : โครงการวางแผนครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข และสมาคมส่งเสริมโครงการวิจัยทางเจริญพันธุ์แห่งประเทศไทย
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย. 2523-2558 (สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7). กรุงเทพฯ : กองวางแผนทรัพยากรมนุษย์, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2533.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. สังคมไทย 2533. กรุงเทพฯ : กองศึกษาและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2533.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. วิทยาการกับการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2529.

คณะกรรมการเฉพาะกิจเรื่องการเลี้ยงดูและอบรม. ประมวลผลงานวิจัยในประเทศไทย
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กไทย. กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาสังคมศาสตร์ที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานยก
รัฐมนตรี, 2526.

คลาร์ก, แจ็ค. มาเลี้ยงลูกวัยรุ่นด้วยความรักกันเถอะ. แปลจาก How To Live With
Your Teenager โดย สัทศนีย์ ไวยนิยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ณ ณาณ,
2531.

งามนิตย์ รัตนานุกุล. การปฏิบัติคุมกำเนิดในสตรีตั้งครรภ์ไม่ปรารถนา วิทยานิพนธ์ วท.ม.
(การเจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.
ถ่ายเอกสาร

จรรจา สุวรรณทัต. "การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว," คุรุปริทัศน์. 516 : 52-57 ;
มิถุนายน 2523.

จรรจา สุวรรณทัต. แบบฉบับของการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่กำลังเปลี่ยนแปลงของครอบครัว
รายได้น้อยที่อยู่ในตัวเมือง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. (เอกสารการวิจัยฉบับที่ 24).

จริยา พงศ์วิวัฒน์. การศึกษาความรู้ ทักษะ และความต้องการ ของนักศึกษาปีที่ 1
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในเรื่องเพศศึกษา. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526. ถ่ายเอกสาร.

จินตนา รัญจนกุล. ความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับประชากรศึกษาของนักศึกษาครู. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.
อัดสำเนา.

จิรดา รัตนรังสี. ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศ และการเลือกคู่ครองของนิสิตมหาวิทยาลัย
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-
วิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

จิระ จิงเจริญศิลป์. ค่านิยมในการคบเพื่อนต่างเพศของเด็กวัยรุ่นในแหล่งเสื่อมโทรม

คลองเตย ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

จุฑามาศ นุชนารถ และคนอื่น ๆ. "การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี," ใน
การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2531. หน้า 1-14. กรุงเทพฯ :
สมาคมนักประชากรแห่งประเทศไทย, 2531.

ฉลองรัฐ อินทรีย์ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของวัยรุ่น
ไทย. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

ชลอศรี แดงเปี่ยม และ ประยงค์ ล้อมตระกูล. ปัจจัยส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศที่มีผลต่อการ
เป็นกามโรคของเด็กชายวัยรุ่น อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เชียงใหม่ : คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.

ชวนชม สกนธวัฒน์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ การ
เจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิดในวัยรุ่น ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีวศึกษาใน
จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น : คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2530.

ชัยนาถ นาคบุปผา. โลกของวัยรุ่น. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์แสงศิลป์, 2515.

ชูจิตต์ นิตกษผล. การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2505. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "การวิจัยเกี่ยวกับค่านิยมที่ควรส่งเสริมในเยาวชนและประชาชนไทย,"
การวิจัยทางการศึกษา. 10(2) : 29-47 ; 2523.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "เยาวชนกับสื่อมวลชนแนวทางการวิจัย," วิจัยและวัดผล. 4(4) :
44-67 ; 2527.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง. อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น.

กรุงเทพฯ : สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2517. (รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 18).

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจักษ์จนิท. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ
สุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. (รายงานการวิจัยฉบับที่ 26)

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์. การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัว กับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
(รายงานการวิจัย ฉบับที่ 40)
- ทัศนีย์ เมธาคุปต์. อิทธิพลของครอบครัวที่มีผลต่อบริโภคนิสัยของเด็กก่อนวัยเรียน ในตำบลดอนคลัง อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ทัศนีย์ อินทรสุศรี. "การสอนเพศศึกษา," สุขศึกษา. 4 : 61-66. ตุลาคม-ธันวาคม, 2521.
- ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. "การสอนเพศศึกษาในโรงเรียน," วิทยจารย์. 81 (1) : 34-28 ; มกราคม-มีนาคม 2526.
- นพพร พานิชสุข. "เราสมควรที่จะมีการสอนเพศศึกษากันแล้วหรือยัง," จิตวิทยาคลินิก. 9(3) : 45-48 ; ธันวาคม 2521.
- นภาพรณี หะวานนท์. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการ ED 502 ชุดที่ 2 เรื่องการจัดระเบียบทางสังคมและโครงสร้างสังคม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- นรา สมประสงค์. ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งของวัยรุ่นกับพ่อแม่และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- นฤมล รัตนไพจิตร. ความเชื่อเกี่ยวกับสุขภาพและแบบแผนพฤติกรรมป้องกันสุขภาพของวัยรุ่น : ศึกษากรณีโรคเอดส์. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละออ สุภาพล. "เพศศึกษา : การทำงานร่วมกันของพ่อแม่กับโรงเรียน," คหเศรษฐศาสตร์. 27 (1) : 6-69 ; มีนาคม 2526.
- นันทวัน สุชาโต. "ความสัมพันธ์ของเยาวชนเกี่ยวกับเพศ ความรัก และการแต่งงาน," ใน เยาวชนไทย. หน้า 117-137. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

- นิภา พงศ์วิรัตน์. การศึกษาปัญหาทางสังคมของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในภาคกลาง. ปรินทิพานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- นิยม บุญมี. ครอบครัวสัมพันธ์. มหาสารคาม : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.
- นันทิต พันธุ์พาณิชย์. ทัศนะของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อ
การวางแผนครอบครัว. ปรินทิพานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- นุปภา สีมารบรรพ์. การเปลี่ยนแปลงค่านิยมของนิสิตมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง
ชายและหญิง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517
 อัดสำเนา.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. "เพศศึกษาและประชากรศึกษา," ประชากรศึกษา. 6(3) : 1-10 ;
 มิถุนายน 2522.
- ประยูร เวชวงศ์. จดหมายนายแพทย์ถึงลูกสาว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2524.
- ปรีชา เพชรรงค์. ปัญหาทางจริยธรรมอันเนื่องเกี่ยวกับการทำแท้ง. วิทยานิพนธ์ อ.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. การสอนค่านิยม. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิมพ์โลก,
 2520.
- พรทิพย์ วงศ์เพชรสง่า. การยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสของนักศึกษามหาวิทยาลัย:
การศึกษาเบื้องต้น. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528. ถ่ายเอกสาร.
- พัทธยา สายหู. โลกสมมุติ. กรุงเทพฯ : ศักดิ์สยาม, 2516
- พิชิต นัทธ์เทพสมบัติ และคนอื่น ๆ. รายงานเบื้องต้นของโครงการ "ความรู้ ทัศนคติ
 และการปฏิบัติเกี่ยวกับโรคเอดส์และการวางแผนครอบครัวของเยาวชนไทย อายุ
 15-24 ปี" ใน เยาวชนไทย 2531 บรรณาธิการ โดย พิชิต นัทธ์เทพสมบัติ.
 หน้า 1-50. กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2532.

พิชิต พัทธกะเทพสมบัติ และคนอื่น ๆ. "รายงานการประเมินโครงการนำร่องเรื่องการให้คำปรึกษาแนะแนวเยาวชน,"ใน เยาวชนไทย 2531. บรรณาธิการ โดย พิชิต พัทธกะเทพสมบัติ. หน้า 148-164. กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

✓ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และ อ้อมเดือน สดมณี. การยึดหลักทางศาสนาในการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยและแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2529. (รายงานการวิจัย ฉบับที่ 34)

✓ เพ็ญแข ประจันปัจจนิก และ อ้อมเดือน สดมณี. ค่านิยมของชาวชนบทไทย : ค่านิยมทางวัตถุกับค่านิยมทางระเบียบประเพณี. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2529 (รายงานการวิจัย ฉบับที่ 35)

✓ เพ็ญศรี พิชัยสินธิ์ และคนอื่น ๆ. "การศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นในกลุ่มเศรษฐกิจสังคมต่ำของกรุงเทพมหานคร," สารานุกรมศาสตร์. 16(1) : 109-120 ; มกราคม 2529.

มณฑา พึ่งเสมา. ทัศนคติของนักศึกษาแพทย์ที่มีต่อการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง. วิทยานิพนธ์แผนกวิชาสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

มีนา เศรษฐสุวรรณ. ทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคใต้ ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงต่อการทำแท้ง. วิทยานิพนธ์แผนกสังคมวิทยาลัยและมานุษยวิทยา กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา

ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์. ความรู้ เจตคติ และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. อัดสำเนา.

✓ รัชณี วิเศษสังข์. จรรยาวิพากษ์ของเด็กวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.

✓ รัชนิกร เศรษฐไธ และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมและทัศนคติของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2519.

ระวีวรรณ แสงฉาย. "แนวคิดในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา," จิตวิทยาคลินิก. 18(2) /
: 25-34 ; กรกฎาคม-ธันวาคม 2530.

✓ ลัดดา กิติวิภาต, วิจิตาณี เจริญขวัญ และ ศิรินันท์ ดำรงผล. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาจรรยาวัณท์เกี่ยวกับพฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหงปีการศึกษา 2522. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.

เลิศพร ภาระสกุล. "การอบรมระเบียบสังคมของเยาวชนในประเทศไทย," ใน เยาวชนไทย. หน้า 1-21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2516.

✓ วันเพ็ญ วาสิกะสิน. ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

*วันเพ็ญ นิสาลพงศ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางร่างกายและความพร้อมทางการเรียนของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, 2526. รายงานการวิจัยฉบับที่ 29.

✓ วิชาญ รุ่งอุทัย. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2533.
ถ่ายเอกสาร.

✓ วิทยากร เชียงกุล. ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลึก, 2533.

วิมลฤดี พงษ์ศิริบุญ. ความรู้และความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูส่วนกลางต่อการทำแท้ง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2523. อัดสำเนา

ศรีสวาลดี ชลวิสุทธิ. การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับกลางในจังหวัดพระนครและธนบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505. อัดสำเนา.

สถิตีแห่งชาติ, สำนักงาน. เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Indicators). กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2533.

✓ สันทัด เสริมศรี และ สืบพงษ์ ไชยพรรค. "ความสัมพันธ์ทางเพศของวัยรุ่นในเขตเมือง
ส่วนภูมิภาค," ใน รายงานการประชุมประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2530. หน้า 303-
313. กรุงเทพฯ : สมาคมนักประชากรไทย, 2530.

✓ สมยศ กองเงิน. การสำรวจค่านิยมของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกี่ยวกับความ
สัมพันธ์ระหว่างชายและหญิง. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2519. อัดสำเนา.

สมหมาย วันสอน. "เราเข้าใจเพศศึกษาอย่างไร," ประชากรศึกษา. 5(5) :
12-25 ; ตุลาคม 2521.

สรค์ศรีวดี คชาชีวะ และ พัฒนาวดี ชูโต. "อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อเยาวชน",
ธรรมศาสตร์. 13(4) : 84-94 ; ธันวาคม 2527.

สรีตา วรณวงศ์. การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
มหิดล, 2528. อัดสำเนา.

สายฤดี วรกิจโกศาทร. "วัยรุ่นทำอะไรกันอยู่," ประชากรและการพัฒนา. 7(1) :
1-3 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2529.

สืบพงศ์ ไชยพรรค. การยอมรับการคุมกำเนิดของวัยรุ่นในสถาบันอาชีวศึกษา : กรณีศึกษา
เฉพาะเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530. ถ่ายเอกสาร.

สุกานดา สุวนิชชาติ และ ลีริณัฐ คุณานิจพงศ์. "ความรู้และทัศนคติต่อเพศศึกษาของนักศึกษา
อาสาสมัครเพื่อนแนะแนวก่อนการอบรม," ใน รายงานการประชุม 6th Fertility
Research Investigators' Meeting. 5-6 กันยายน 2530. หน้า 207-217.
กรุงเทพฯ : โครงการวางแผนครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข และสมาคมส่งเสริม
โครงการวิจัยทางเจริญพันธุ์แห่งประเทศไทย

สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนและแบบฝึกปฏิบัติชุดวิชาพัฒนาการวัยรุ่น
และการอบรม. ปทุมธานี : สาขาพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2528.

สุชา จันทรเฒ. จิตวิทยาวัยรุ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2515.

สุชา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2516/

สุชาติ ปลดปล่อย. สำรวจแนวโน้มของนักเรียนชั้นประโยควิชาชั้นสูงปีที่ 2 โรงเรียน
เพาะช่างที่มีต่อเพศศึกษา. ปรินทิพสาขาสังคมวิทยาสังคม, กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518. อัดสำเนา.

สุชาติ โสภประยูร. "ธรรมชาติของเรื่องเพศและเพศศึกษา," ประชากรศึกษา. 6(3) :
11-21 ; มิถุนายน 2522.

✓ สุภาจรรย์ วิชัยโรจน์. การยอมรับพฤติกรรมทางเพศของสตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัย
วิทยานันท์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2529. ถ่ายเอกสาร.

สุพร เกิดสว่าง. (บรรณาธิการ). ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำแท้งในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : อีระการพิมพ์, 2523.

สุมนา ชมพทวีป และคนอื่น ๆ. สุขวิทยาการเจริญพันธุ์ของนักเรียนและครูโรงเรียนมัธยม
ศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

สุรินทร์ สรสิริ. "เพศศึกษา," วิทยาสาร. 73(6) : 28-38 ; สิงหาคม 2517.

สุริยา จาตุพรพิพัฒน์. การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2528.

สุวดี เบญจวงศ์. ความเชื่อและความเข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในวิทยาลัยครู. วิทยานันท์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524. อัดสำเนา.

สุวลี เจริญแพทย์. การทำแท้งผิดกฎหมายของสตรีไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
เกี่ยวข้อง. วิทยานันท์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.
อัดสำเนา.

✓ สุวิมล ณ ตะกั่วทุ่ง. "คุยกับลูกเรื่องเพศ," ครูปริทัศน์ 5(12) : 47-50 ; ธันวาคม.
2523.

✓ อติรัตน์ วัฒนไพลิน. การศึกษาเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของนิสิตศรีนครินทรวิโรฒ. ✓
ปรินทิพสาขาศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.

✓ อนุสรณ์ บุญชิต. พ่อแม่กับปัญหาทางเพศของวัยรุ่น : วิธีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.

กรุงเทพฯ : โครงการพัฒนาคุณภาพเยาวชน ชมรมคัยพัฒนา, 2529.

อภาพร สุธาวงศ์. การศึกษาทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชลบุรีที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา. ปรินญาณินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520, อัดสำเนา.

อุทิศ เชาวลิต. ทัศนคติเกี่ยวกับการสมรสของนักศึกษาโรงเรียนสารพัดช่างในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

อำนาจ ทะพิงค์แก และ วัชร สันธุประมา. "สื่อมวลชนกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก," นิเทศสาร. 9(1) : 3-17 ; กันยายน 2523.

โษษฐ อารีรักษ์. "เพศศึกษา ภาระของบ้านและโรงเรียน," แนะแนว. 19(95) : 44-49 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2527.

Abramson, Paul R. "Implications of the Sexual System," in Adolescence, Sex and Contraception. edited by D.Byrne and W. Fisher. p.49-60. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, 1983.

Barry, Vincent. Applying Ethics: A Test With Readings. Belmont, California : Wardsmorth, 1982.

Bencha Yoddumnern-Attig, Chai Podhisita and Panee Vong-Ek. CommunityBased Factors Affecting Contraceptive Discontinuation : An Anthropological Study. Nakorn Pratom : Institute for Population and social Research, 1992.

Berndt, T.J. "Developmental Changes in Conformity to Peers and Parents," Development Psychology. 15 : 608-16 ; 1979.

Brittain, Clay V. "Adolescent Choices and Parent Peer Cross-Pressures," American Sociological Review. 28 : 385-391 ; June 1963.

✓ Bukstel, Lee H. and others. "Projected Extramarital Sexual Involvement in Unmarried College Students," Journal of Marriage and the Family. 40(2) : 337-340 ; May, 1978.

✓ Cannon, Kenneth L. and Richard Long. "Premarital Sexual Behavior in the Sixties," Journal of Marriage and the Family. 33(1) : 36-49 ; February, 1971.

DeLamater, John. "The Social Control of Sexuality,"
Annual Review of Sociology. 7 : 263-290 ; 1981.

DeLamater, J. and P. MacCorquodale. Premarital Sexuality : Attitudes, Relationships, Behavior. Madison : University of Wisconsin Press, 1979.

Dornbusch, Sanford M. "The Sociology of Adolescence,"
Annual Review of Sociology. 15 : 233-259 ; 1989.

Fishbein, Martin and Icek Ajzen. Belief, Attitude, Intention and Behavior : An Introduction to Theory and Research. Massachusetts : Addison. Wisley Publishing, 1975.

Fisher, William A. "Adolescent Contraception : Summary and Recommendations," in Adolescence, Sex and Contraception. edited by D. Byrne and W. Fisher. pp. 273-300. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, 1983.

Felson, Marcus and Michael Gottfredson. "Social Indicators of Adolescent Activities Near Peers and Parents," Journal of Marriage and the Family. 46(3) : 709-714 ; August, 1984.

Ford, Nicholas. A Survey of the AIDS Awareness and Sexual Behaviour and Attitudes of Young People in Bristol. Devon: Institute of Population Studies, University of Exeter, 1988.

Fox, G L. "The Family's Role in Adolescent Sexual Behavior," in Teenage Pregnancy in a Family Context. edited by T. Ooms. Philadelphia: Temple University Press, 1981.

Fox, Greer Litton and Judith K. Inazu. "Patterns and Outcomes of Mother-Daughter Communication About Sexuality," Journal of Social Issues. 36(1) : 7-29 ; 1980.

Gagnon, J.H. and W. Simmon. Sexual Conduct : The Social Sources of Human Sexuality. Chicago : Aldine, 1973.

Garrison, Karl C. Psychology of Adolescence. 6th ed. New Jersey : Prentice-Hall, 1965.

- Harrison, Danny E., Walter M. Bennett and Gerald Globletti. "Attitude of Rural Youth Toward Premarital Sexual Permissiveness," Journal of Marriage and the Family. 31(4) : 783-787 ; November, 1969.
- Harter, Carl L. and Vestal W. Parrish, Jr. "Maternal Preference of Socialization Agent for Sex Education," Journal of Marriage and the Family. 30(3) : 418-426 ; August, 1968.
- Heltsley, Mary E. and Carlfred B. Broderick. "Religiosity and Premarital Sexual Permissiveness : A Re-Examination of Reiss' Traditionalism Proposition," Journal of Marriage and the Family. 31(3) : 441-443 ; August, 1969.
- Hodge, Dean R., Gregory H. Petrillo and Ella I. Smith. "Transmission of Religious and Social Values from Parents to Teenage Children, Journal of Marriage and the Family. 44(3) : 569-580, August, 1982.
- Jurich, Anthony P. and Julie A. Jurich. "The Effect of Cognitive Moral Development Upon the Selection of Premarital Sexual Standards," Journal of Marriage and the Family. 36(4) : 736-741 ; November, 1974.
- Jorgensen, Stephen R. and Janet S. Sonstegard. "Predicting Adolescent Sexual and Contraceptive Behavior : An Application and Test of the Fishbein Model," Journal of Marriage and the Family. 46(1) : 43-55 ; February, 1984.
- Korean Institute for Population and Health. Knowledge and Attitude on Population and Sex Among Unmarried Female Workers in Korea : A Research Report to WHO. Seoul : Korean Institute for Population and Health, 1984. mimeographed.
- Laddawan Kasemnet. "Values Development and Transmission," in Handbook of Asian Child Development and Child Rearing Practices. edited by Chancha Suvannathat and others. pp. 215-223. Bangkok: Behavioral Science Research Institute, 1985.
- Larson, Lyle E. "The Influence of Parents and Peers During Adolescence : The Situation Hypothesis Revisited," Journal of Marriage and the Family. 34(1) : 67-74 ; February, 1972.
- "Lessons from Family Planning Programs," Population Reports. Serial L(8) : 25-27 ; September, 1989.

McCandless, N. Jane, Lloyd B. Leuptow and McKee McClendon.
 "Family Socioeconomic Status and Adolescent Sex
 Typing, Journal of Marriage and the Family.
 51(3) : 627-635 ; August, 1989.

McConaghy, Maurice J. "Sex-Role Contravention and Sex
 Education Directed Toward Young Children in
 Sweden," Journal of Marriage and the Family.
 41(4) : 893-904 ; November, 1979.

✓ Maranell, Gary M., Richard A. Dodder and David F.
 Mitchell. "Social Class and Premarital Sexual
 Permissiveness : A Subsequent Test," Journal of
 Marriage and the Family. 32(1) : 85-88 February,
 1970.

✓ Melchert, Tim and Kent F. Burnett. "Attitude,
 Knowledge, and Sexual Behavior of High-Risk
 Adolescents : Implications for Counseling and
 Sexuality Education," Journal of Counseling &
 Development. 68 : 293-298 ; January/February,
 1990.

Merton, Robert K. Social Theory and Social Structure.
 Glencoe, Illinois : The Free Press, rev. ed., 1957.

✓ Miller, Brent C. and C. Raymond Bingham. "Family
 Configuration in Relation to the Sexual Behavior of
 Female Adolescents," Journal of Marriage and the
 Family. 51(2) : 499-506 ; May, 1989.

✓ Miller, P.Y. and W. Simon. "Adolescent Sexual Behavior :
 Context and Change," Social Problems. 22 :
 58-76; 1974.

✓ Mirande, Alfred M. "Reference Group Theory and
 Adolescent Sexual Behavior," Journal of Marriage
 and the Family. 30(4) : 572-577 ; November, 1968.

Moore, Kristin A., James L. Peterson and Frank F.
 Furstenburg. "Parental Attitudes and the Occurrence
 of Early Sexual Activity," Journal of Marriage and
 the Family. 48(4) : 777-782 ; November, 1986.

Nathanson, Constance A. and Marshall H. Becker. "Family
 and Peer Influence on Obtaining a Method of
 Contraception," Journal of Marriage and the Family.
 48(3) : 513-525 ; August 1968.

Newcomer, Susan F. and J. Richard Udry. "Mothers' Influence on the Sexual Behavior on their Teenage Children," Journal of Marriage and the Family. 46(2) : 477-485 ; May, 1984.

Newcomer, Susan and J. Richard Udry. "Parental Marital Status Effects on Adolescent Sexual Behaviour," Journal of Marriage and the Family. 49(2) : 235-240 ; May, 1987.

Niemi, Paivi. Family Background and Family Conceptions of Adolescents. Turku : Department of Psychiatry, University of Turku, Finland, n.d.

Peplau, L.A., Z. Rubin and C. Hill. "Sexual Intimacy in Dating Relationship," Journal of Social Issues. 33(2) : 86-109 : 1977.

Pick de Weiss, Susan and others. "Sex, Contraception, and Pregnancy among Adolescents in Mexico City," Studies in Family Planning. 22(2) : 74-82 ; March/April, 1991.

Pohlman, Edward H. Psychology of Birth Planning. Cambridge, Mass : Schenkman Publishing, 1969.

Pramote Prasartkul and others. Rural Adolescent Sexuality and the Determinants of Provincial Urban Premarital Adolescent Sex. Nakorn Pratom : Institute for Population and Social Research, 1987.

Reiss, I.L. and B.C. Miller. "Heterosexual Permissiveness : A Theoretical Analysis, "in Contemporary Theories About The Family. Vol.I Research Based Theories edited by W.R. Burr and others. p. 57-100. New York : Free Press, 1979.

Richardson, John G. and Julie E. Cranston. "Social Change, Parental Values, and the Salience of Sex Education," Journal of Marriage and the Family. 43(3) : 547-558 ; August, 1981.

Ross, Susan. "A Survey of Adolescent Sexuality and Life Values," The Education Digest. 9 : 44-47 ; May, 1979.

Schultz B. and others. "Explaining Premarital Sexual Intercourse among College Students : A Causal Model," Social Forces. 56 : 148-65, 1977.

- Sears, Robert R., Eleanor E. Maccoby and Harry Levin. Patterns of child Rearing. Evanston, Illinois : Row, Peterson and Company, 1957.
- Sebald, Hans. Adolescence : A Sociological Analysis. New York : Meredith Corporation, 1968.
- Singh, B.K. "Trends in Attitudes Toward Premarital Sexual Relations," Journal of Marriage and the Family. 42(2) : 387-393; May, 1980.
- Smith, Thomas E. "Adolescent Reactions to Attempted Parental Control and Influence Technique," Journal of Marriage and the Family. 45(3) : 533-542 ; August, 1983.
- Somerville, Rose M. "Family Life and Sex Education in the Turbulent Sixties," Journal of Marriage and the Family. 33(1) : 11-35 ; February, 1971.
- Studer, Marlana and Arland Thornton. "Adolescent Religiousity and Contraceptive Usage," Journal of Marriage and the Family. 49(1) : 117-128 ; February, 1987.
- Teevan, Jr., James J. "Reference Group and Premarital Sexual Behavior," Journal of Marriage and the Family. 34(2) : 283-291 ; May, 1972.
- The Human Right to Family Planning : Report of the Working Group on the Promotion of Family Planning as a Basic Human Right. London : International Planned Parenthood Federation, 1984.
- Thompson, Linda. "Influence of Parents, Peers and Partners on the Contraceptive Use of College Men and Women," Journal of Marriage and the Family. 40(3) : 481-492 ; August, 1978.
- Thornton, Arland and Donald Camburn. "Religious Participation and Adolescent Sexual Behavior and Attitudes," Journal of Marriage and the Family. 51(3) : 641-653 ; August, 1989.
- United Nations. Adolescent Reproductive Behaviour : Evidence from Developed countries. Vol I. New York : Department of International Economic and Social Affairs, 1988.

- United Nations. Adolescent Reproductive Behaviour : Evidence from Developing Countries. Vol.II. New York : Department of International Economic and Social Affairs, 1989.
- Weinstein, Maxine and Arland Thornton. "Mother-Child Relations and Adolescents Sexual Attitudes and Behavior," Demography. 26(4) : 563-577; November, 1989.
- Weis, David L. and Michael Slosnerick. "Attitudes Toward Sexual and Non Sexual Extramarital Involvements Among a Sample of College Students," Journal of Marriage and the Family. 43(2) : 349-358, May, 1981.
- Wohl, Lulian and Andrew Dunlop. "Sexual Attitude of Thai Students : An Exploratory Cross-Cultural Study," Human Organization. 3 : 190-196 ; Fall, 1970.
- Won, George Y. M., Douglas S. Yamamura and Kiyoshi Ikeda. "The Relation of Communication with Parents and Peers to Deviant Behavior of Youth," Journal of Marriage and the Family. 31(1) : 43-47 ; February, 1969.
- Yawarat Porapakkam, Thavatchai Vorapongsathorn and Somjai Pramanpol. Review of Population/Family Planning Related Needs of Adolescent in Thailand. Nakorn Pratom : Institute for Population and Social Research, 1986.

ภาคผนวก

ตาราง 36 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัยรุ่นในการศึกษา (N = 472)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
<u>อายุรายปี</u>		
15 ปี	83	17.6
16 ปี	94	19.9
17 ปี	105	22.2
18 ปี	102	21.6
19 ปี	88	18.6
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่เกิน ป.6	23	4.9
ป.6	436	92.4
สูงกว่า ป.6	13	2.7
<u>อาชีพ</u>		
ทำนา	387	82.0
รับจ้างทั่วไป	13	2.8
ค้าขาย	12	2.5
ทำงานโรงงาน	7	1.5
อยู่บ้านเฉย ๆ	50	10.6
อื่น ๆ	3	0.6

ตาราง 37 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบิดามารดา (N = 472)

ข้อมูล	มารดา		บิดา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>อายุ*</u>				
30-39 ปี	90	19.1	37	8.3
40-49 ปี	241	51.0	228	51.2
50-59 ปี	124	26.3	144	32.4
60 ปีขึ้นไป	17	3.6	36	8.1
<u>ระดับการศึกษา</u>				
ไม่ได้รับการศึกษา	38	8.1	20	4.2
ป.1-ป.3	21	4.4	15	3.2
ป.4	399	84.5	415	87.9
สูงกว่า ป.4	14	3.0	22	4.7
<u>อาชีพ</u>				
ทำนา	452	95.7	446	94.5
รับจ้างทั่วไป	5	1.1	7	1.5
ค้าขาย	6	1.3	4	0.8
ทำงานโรงงาน	-	-	1	0.4
อยู่บ้านเฉย ๆ	7	1.5	5	1.1
อื่น ๆ	2	0.4	8	1.7

* ข้อมูลอายุของบิดามีเพียง 445 ราย ส่วนที่ขาดหายไป คือ ไม่ทราบ/ไม่ตอบ

ตาราง 38 จำนวนบุตรทั้งหมดและบุตรที่อยู่ด้วยกัน

จำนวนบุตร	บุตรทั้งหมด		บุตรที่อยู่ด้วยกัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-2	48	10.2	162	34.3
3-4	201	42.6	220	46.6
5-6	136	28.8	72	15.3
7-8	66	14.0	17	3.6
9+	21	4.4	1	0.2
รวม	472	100.0	472	100.0

ตาราง 39 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (ยังไม่ปรับคะแนน) (N = 472)

ประกอบหน้า

การปฏิบัติต่อกัน	น้อย	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย	รวม
1. ไปตลาดหรือไปซื้อของด้วยกัน	8.9	14.2	44.7	33.2	100.0
2. ไปเที่ยวหรือดูหนังด้วยกัน	8.3	17.8	31.1	42.8	100.0
3. ไปวัดหรือทำบุญด้วยกัน	30.3	23.9	21.6	23.9	100.0
4. ไปทำงานในไร่นาด้วยกัน 6.1 ✓	87.5	3.4	3.4	5.5	100.0
5. พุดคุยด้วยกันตอนเย็น	59.5	25.6	7.6	7.0	100.0
6. พุดจาได้แย่งกันอยู่เสมอ	7.8	24.2	31.6	36.2	100.0
7. มินั่งต่อกันไม่พูดจา	3.8	13.8	26.5	55.9	100.0
8. ทะเลาะเบาะแว้งกันเล็ก ๆ น้อย ๆ	3.0	18.9	27.1	50.8	100.0
9. ทะเลาะเบาะแว้งกันรุนแรง	0.2	2.1	8.3	89.4	100.0
10. ลงไม้ลงมือทุบตีกัน	0.2	0.8	4.4	94.3	100.0
11. ชมเชยลูกสาวเวลาทำดี	53.4	29.2	9.3	8.1	100.0
12. ดิเตียนลูกสาวเมื่อทำผิดพลาด	60.6	30.5	7.0	1.9	100.0
13. ลูกสาวคุยเรื่องเพื่อนผู้หญิงให้ฟัง	9.3	12.7	20.1	57.8	100.0
14. ลูกสาวคุยเรื่องเพื่อนผู้ชายให้ฟัง	3.2	5.7	15.0	76.1	100.0
15. ลูกสาวปรึกษาเรื่องการแต่งตัว	10.4	18.6	24.2	46.8	100.0
16. ซื้อเสื้อผ้าให้ลูกสาว	21.4	22.7	33.3	22.7	100.0
17. แสดงความรักเอ็นดูลูกสาว	34.5	32.8	17.2	15.0	100.0
18. ดูแลลูกสาวเวลาเจ็บป่วย 6.4 ✓	82.0	7.8	9.3	0.8	100.0
19. ลูกสาวมาปรึกษาเวลาไม่สบายใจ	30.3	17.4	12.9	39.2	100.0
20. ปลอมโยนลูกสาวให้คล้ายทุกข์ร้อน	40.4	16.5	12.5	30.5	100.0
21. ลูกสาวขออนุญาตเวลาไปนอกบ้าน ✓	85.6	9.1	4.0	1.3	100.0
22. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวนอกบ้าน	36.2	52.1	8.5	3.2	100.0
23. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อน ผู้หญิงในเวลากลางคืน	32.8	38.1	13.3	15.7	100.0
24. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อน ผู้ชายในเวลากลางวัน	15.5	6.1	5.3	73.1	100.0
25. อนุญาตให้ลูกสาวไปเที่ยวกับเพื่อน ผู้ชายในเวลากลางคืน	15.5	3.6	3.6	77.3	100.0

ตาราง 40 ความเชื่อมั่นในศาสนาของมารดา (N = 472)

ความเชื่อ	เชื่อ เต็มๆ	เชื่อ บ้าง	ไม่ค่อย เชื่อ	ไม่เชื่อ เลย	รวม
1. ท่านเชื่อในสิ่งต่อไปนี้หรือไม่					
1.1 คนทำดีต้องได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	87.1	10.4	2.1	0.4	100.0
1.2 เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร	90.3	8.0	1.1	0.6	100.0
1.3 ทำบุญวันไหนบุญย่อมตอบแทนวันนั้น	87.3	10.6	1.5	0.6	100.0
1.4 ชาตินี้เรามีจริง	55.9	25.8	11.4	6.6	100.0
1.5 ธรรมะย่อมชนะอธรรม	91.1	6.1	1.9	0.8	100.0
1.6 ชีวิตคนเราล้วนควรหาความสุขใส่ตัวเต็มที่	80.3	13.1	3.4	3.2	100.0
1.7 การมีเงินมีทองดีกว่ามีศีลธรรมแต่ยากจน	18.0	24.6	11.4	46.0	100.0
1.8 ผู้ชายควรบวชเรียนก่อนแต่งงาน	94.3	4.4	0.6	0.6	100.0
ความเชื่อ	บาป มาก	บาป บ้าง	บาป น้อย	ไม่บาป เลย	รวม
2. ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้บาปหรือไม่					
2.1 คนที่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเพื่อเอามาเป็นอาหาร	40.5	39.2	17.1	3.2	100.0
2.2 คนที่พูดปดเพื่อชีวิตอยู่รอด	76.3	18.4	4.0	1.3	100.0
2.3 คนที่กระทำผิดทางกามต่อลูกเมียผู้อื่น	98.5	1.3	0.2	-	100.0
2.4 คนที่ลักขโมยเขากินเพื่อเอาเงินมาซื้อ อาหาร	79.4	13.3	4.9	2.3	100.0
2.5 คนที่ดื่มสุรายาเมาเป็นประจำ	48.2	25.6	17.1	8.9	100.0

การกระทำ	บ่อย	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย	รวม
3. ท่านได้กระทำการต่าง ๆ ต่อไปนี้บ่อยหรือไม่					
3.1 ตักบาตร	69.7	21.2	7.8	1.3	100.0
3.2 ไปทำบุญที่วัด	73.3	22.2	4.2	0.4	100.0
3.3 สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน	41.7	30.3	9.1	18.9	100.0
3.4 ถือบิณฑบาต	25.8	16.5	10.4	47.2	100.0
3.5 ถือบิณฑบาต	6.8	3.8	5.7	83.7	100.0
3.6 ทอดผ้าป่า	68.6	15.0	11.7	4.7	100.0
3.7 ทอดกฐิน	72.0	14.4	5.7	7.8	100.0
3.8 ทำทาน	61.2	26.2	10.1	2.5	100.0
3.9 ฝังศพทางวิทยุโทรทัศน์	44.1	29.4	15.9	10.6	100.0
3.10 สั่งสอนลูกหลานให้รู้จักบาปบุญ	80.1	14.2	4.0	1.7	100.0

ตาราง 41 การตอบถูก/ผิด ของมารดาในแต่ละข้อคำถามด้านเพศศึกษา

(N = 472)

การปฏิบัติต่อกัน	ตอบถูก	ตอบผิด	ไม่ทราบ	รวม
1. ผู้หญิงสาวที่หลับนอนกับผู้ชายเป็นครั้งแรก ก็ตั้งท้องได้	84.3	11.0	4.7	100.0
2. สิ่งที่ยืนยันได้แน่นอนที่สุดว่าผู้หญิงตั้งท้องหรือไม่ คืออาการคลื่นไส้อาเจียน	10.4	88.6	1.0	100.0
3. ผู้ชายที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่สามารถ ทำให้ผู้หญิงท้องได้	55.7	40.5	3.8	100.0
4. เฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่มีอารมณ์ทางเพศ - เมื่อดูภาพยนตร์และหนังสือโป๊	21.6	65.3	13.1	100.0
5. การใช้ถุงยางอนามัยในเวลาร่วมเพศ สามารถป้องกันโรคเอดส์ได้	66.9	7.2	25.8	100.0
6. การทำหมันเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ถาวร	83.7	11.9	4.4	100.0
7. ผู้ชายที่ทำหมันแล้วมักหมดสมรรถภาพทางเพศ	40.7	43.9	15.5	100.0
8. การทำแท้งด้วยวิธีขั้วเลือดจะได้ผล 100%	57.6	29.2	13.1	100.0
9. เวลาที่มีประจำเดือนห้ามออกกำลังกาย	26.5	69.5	4.0	100.0
10. ประจำเดือนคือเลือดเสียในช่องคลอด	5.3	90.5	4.2	100.0
11. ทารกในครรภ์อยู่ในมดลูกของมารดา	89.4	2.8	7.8	100.0
12. ผู้หญิงมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ไม่ว่าช่วงไหน ของรอบเดือน	16.5	76.5	7.0	100.0
13. วิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับวัยรุ่นมากที่สุด คือการใส่ห่วงอนามัย	50.0	32.6	17.4	100.0
14. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดทำให้ประจำเดือน มาสม่ำเสมอ	56.4	29.0	14.6	100.0
15. ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความสุขในการร่วมเพศ จึงจะตั้งครรภ์ได้	41.9	53.0	5.1	100.0
16. การคุมกำเนิดทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง	32.4	64.2	3.4	100.0

ตาราง 42 การตอบถูก/ผิดของวัยรุ่นในแต่ละข้อคำถามด้านเพศศึกษา (N = 472)

ข้อคำถาม	ตอบถูก	ตอบผิด	ไม่ทราบ	รวม
1. ผู้หญิงสาวที่หลับนอนกับผู้ชายเป็นครั้งแรก ก็ตั้งท้องได้	70.8	16.7	12.5	100.0
2. สิ่งที่ยืนยันได้แน่นอนที่สุดว่าผู้หญิงตั้งท้อง หรือไม่ใช่คือการคลื่นไส้ อาเจียน	22.2	76.1	1.7	100.0
3. ผู้ชายที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่ สามารถทำให้ผู้หญิงท้องได้	48.9	38.1	12.9	100.0
4. เฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่มีอารมณ์ทางเพศ เมื่อดูภาพยนตร์หรือหนังสือโป๊	37.3	48.7	14.0	100.0
5. การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อเวลาร่วมเพศ สามารถป้องกันโรคเอดส์ได้	89.0	4.9	6.1	100.0
6. การทำหมันเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ถาวร	78.4	15.0	6.6	100.0
7. ผู้ชายที่ทำหมันแล้วมีหมดสมรรถภาพ ทางเพศ	29.9	40.9	29.2	100.0
8. การทำแท้งด้วยวิธีขั้วเลือดจะได้ผล 100%	60.8	18.6	20.6	100.0
9. เวลาที่มีประจำเดือนห้ามออกกำลังกาย	52.1	36.4	11.4	100.0
10. ประจำเดือนคือเลือดเสียในช่องคลอด	8.9	78.6	12.5	100.0
11. ทารกในครรภ์อยู่ในมดลูกของมารดา	70.6	4.4	25.0	100.0
12. ผู้หญิงมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ไม่ว่าช่วงไหน ของรอบเดือน	21.0	53.6	25.4	100.0
13. วิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับวัยรุ่นมากที่สุด คือการใส่ห่วงอนามัย	58.5	19.9	21.6	100.0
14. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดทำให้ประจำเดือน มาสม่ำเสมอ	46.4	27.8	25.8	100.0
15. ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความสุขในการร่วม เพศจึงจะตั้งครรภ์ได้	49.4	23.7	26.9	100.0
16. การคุมกำเนิดทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง	36.0	51.5	12.5	100.0

ตารางที่ 43 จำนวนเพื่อนสนิทของวัยรุ่นจำแนกตามเพศ

จำนวนเพื่อน	เพื่อนสนิททั้งหมด		เพื่อนสนิทเพศหญิง		เพื่อนสนิทเพศชาย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีเลย (0 คน)	5	1.1	4	0.8	344	72.9
1-3	260	55.1	306	64.8	97	20.6
4-6	141	29.9	126	26.7	26	5.5
7 ⁺	66	14.0	36	7.6	5	1.1
รวม	472	100.0	472	100.0	472	100.0
จำนวนเพื่อนโดยเฉลี่ย	3.68		3.16		0.71	

ตาราง 44 ความถี่ของการพบปะระหว่างเพื่อนสนิทกับวัยรุ่น

การพบปะ	เพื่อนคนที่ 1		เพื่อนคนที่ 2		เพื่อนคนที่ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยพบกัน	2	0.4	1	0.2	2	0.4
นาน ๆ ครั้ง	18	3.8	23	4.9	15	3.2
บางครั้งบางคราว	51	10.8	49	10.4	28	5.9
บ่อย	394	83.5	281	59.5	204	43.2
ไม่ตอบ (ไม่มีเพื่อน)*	7	1.5	118	25.0	223	47.2
รวม	472	100.0	472	100.0	472	100.0

* หมายถึง ไม่มีเพื่อนคนที่ 1 หรือ คนที่ 2 หรือ คนที่ 3

ตาราง 45 ความถี่ของการเปิดรับข่าวสารของวัยรุ่น จำแนกตามสื่อต่าง ๆ

ประเภทของสื่อ	การเปิดรับข่าวสาร				รวม
	บ่อย	บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยเลย	
วิทยุ	66.9	13.6	14.4	5.1	100.0
โทรทัศน์	78.0	15.5	5.5	1.1	100.0
หนังสือพิมพ์	6.8	15.3	50.0	28.0	100.0
นิตยสาร	7.0	12.1	36.2	44.7	100.0
หนังสือดารา	25.2	37.7	28.8	8.3	100.0
ภาพยนตร์ในโรง	4.4	4.4	40.3	50.8	100.0
หนังสือกลางแปลง	36.0	38.1	24.4	1.5	100.0
วิดีโอทัศน์	2.8	3.8	32.4	61.0	100.0
โปสเตอร์แผ่นพับ	15.5	27.8	36.0	20.8	100.0
การแสดง	4.7	10.2	40.3	44.9	100.0
ร่ำวงหมอลำ	12.1	26.7	45.8	15.5	100.0

แบบสัมภาษณ์มารดา

หมวด ก. ข้อมูลทั่วไป (ของมารดา)

- ก1. ท่านอายุเท่าไร (นับถึงวันสัมภาษณ์)
อายุ ปี เดือน
- ก2. สถานภาพสมรส ☐ แต่งงาน ☐ หม้าย (สามีตาย) ☐ หย่า ☐ แยก
- ก3. สามีท่านอายุเท่าไร (นับถึงวันสัมภาษณ์)
อายุ ปี เดือน
- ก4. ท่านแต่งงานครั้งแรกเมื่ออายุเท่าใด
อายุ ปี เดือน
- ก5. ท่านมีบุตรกี่คน (นับเฉพาะที่มีชีวิตอยู่)
จำนวนบุตรทั้งหมด คน อยู่ด้วยกัน คน
เป็นชาย คน แต่งงานแล้ว คน
เป็นหญิง คน แต่งงานแล้ว คน
- ก6. ท่านเรียนหนังสือจบชั้นใด
จบชั้น
- ก7. สามีเรียนหนังสือจบชั้นใด
จบชั้น
- ก8. ท่านประกอบอาชีพอะไร (อาชีพหลักหรืองานที่ทำส่วนใหญ่)
.....
- ก9. สามีท่านประกอบอาชีพอะไร (อาชีพหลักหรืองานที่ทำส่วนใหญ่)
.....

๙. ท่านใช้เวลาส่วนใหญ่ ทำงานอยู่ในบ้านหรือออกไปทำงานนอกบ้าน (เช่น ไปเข้าเย็นกลับ หรือออกไปรับจ้างหรือค้าขายครั้งละหลาย ๆ วัน)

☐ ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบ้าน

☐ ส่วนใหญ่ไปทำงานเข้าไปเย็นกลับ

☐ ส่วนใหญ่ออกจากบ้านไปครั้งละหลาย ๆ วัน

หมวด ข. ความสัมพันธ์ในครอบครัว

๑๑. ต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับท่านและลูกสาวของท่านคนที่ชื่อ
ว่าได้กระทำสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ด้วยกันบ่อยหรือไม่

1 บ่อย 2 บางครั้งบางครั้ง 3 นาน ๆ ครั้ง 4 ไม่เคยเลย

1.1 ไปตลาดหรือไปซื้อของด้วยกัน

1.2 ไปเที่ยวหรือไปดูหนังด้วยกัน

1.3 ไปวัดหรือไปทำบุญด้วยกัน

1.4 ไปทำงานในไร่นาดูด้วยกัน

1.5 พูดคุยเรื่องสัพเพเหระด้วยกันในตอนเย็น

1.6 ท่านเคยซื้อเสื้อผ้าให้ลูกสาวบ่อยไหม

1.7 ท่านเคยแสดงความรักความเอ็นดูลูกสาวบ่อยไหม

1.8 เวลาลูกสาวท่านเจ็บป่วยไม่สบาย

ท่านเป็นคนคอยดูแลเธอบ่อยไหม

๑๒. ท่านกับลูกสาวเคยกระทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยหรือไม่

2.1 พูดจาโต้แย้งกันอยู่เสมอ

2.2 มินต์ดั่งกัน ไม่ค่อยพูดจา

2.3 ทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ

2.4 ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรงแต่ไม่ได้ทุบตีกัน

2.5 ทะเลาะกันขนาดลงไม้ลงมือทุบตีกัน

	1	2	3	4
1.1 ไปตลาดหรือไปซื้อของด้วยกัน	...	...	...	...
1.2 ไปเที่ยวหรือไปดูหนังด้วยกัน	...	...	...	...
1.3 ไปวัดหรือไปทำบุญด้วยกัน	...	...	...	...
1.4 ไปทำงานในไร่นาดูด้วยกัน	...	...	...	...
1.5 พูดคุยเรื่องสัพเพเหระด้วยกันในตอนเย็น	...	...	...	...
1.6 ท่านเคยซื้อเสื้อผ้าให้ลูกสาวบ่อยไหม	...	...	...	...
1.7 ท่านเคยแสดงความรักความเอ็นดูลูกสาวบ่อยไหม	...	...	...	...
1.8 เวลาลูกสาวท่านเจ็บป่วยไม่สบาย ท่านเป็นคนคอยดูแลเธอบ่อยไหม	...	...	...	...
๑๒. ท่านกับลูกสาวเคยกระทำสิ่งต่อไปนี้บ่อยหรือไม่				
2.1 พูดจาโต้แย้งกันอยู่เสมอ	...	...	...	...
2.2 มินต์ดั่งกัน ไม่ค่อยพูดจา	...	...	...	...
2.3 ทะเลาะเบาะแว้งกันบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ	...	...	...	...
2.4 ทะเลาะเบาะแว้งกันอย่างรุนแรงแต่ไม่ได้ทุบตีกัน	...	...	...	...
2.5 ทะเลาะกันขนาดลงไม้ลงมือทุบตีกัน	...	...	...	...

หมวด ค. ความรู้เรื่องเพศศึกษา

ผู้สัมภาษณ์อ่านข้อความต่อไปนี้แต่ละข้ออย่างช้า ๆ ขอให้ท่านกรุณาตอบว่า ข้อความที่อ่านนั้นถูกหรือผิด หรือใช่ หรือไม่ใช่ หรือจริง หรือไม่จริง

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ
ค1. ผู้หญิงสาวที่หลับนอน (ร่วมเพศ) กับผู้ชายเป็นครั้งแรกมีโอกาสดึงท้องได้			
ค2. สิ่งที่สามารถยืนยันได้แน่นอนที่สุดว่าผู้หญิงดึงท้องหรือไม่คืออาการคลื่นไส้อาเจียน			
ค3. ผู้ชายที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่สามารถทำให้ผู้หญิงท้องได้			
ค4. เฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่มีอารมณ์ทางเพศ เมื่อดูภาพยนตร์หรือหนังสือโป๊			
ค5. การใช้ถุงยางอนามัยในเวลาร่วมเพศสามารถป้องกันโรคเอดส์ได้			
ค6. การทำหมันเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ถาวร			
ค7. ผู้ชายที่ทำหมันแล้วมีกหมดสมรรถภาพทางเพศ			
ค8. การทำแท้งด้วยการกินยาขับเลือดจะได้ผล 100 เปอร์เซ็นต์			
ค9. เวลาที่มีประจำเดือนห้ามออกกำลังกาย			
ค10. ประจำเดือนคือเลือดเสียในช่องคลอด			
ค11. ทารกในครรภ์อยู่ในมดลูกของมารดา			
ค12. ผู้หญิงมีโอกาสดึงครรภ์ได้ไม่ว่าจะเป็นช่วงไหนของรอบเดือน			
ค13. วิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับวัยรุ่นมากที่สุด คือการใส่ห่วงอนามัย			
ค14. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดทำให้ประจำเดือนมาสม่ำเสมอ			
ค15. ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความสุขในการร่วมเพศจึงจะตั้งครรภ์ได้			
ค16. การคุมกำเนิดทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง			

หมวด ง. ความเชื่อมั่นในศาสนา

	เชื่อ เต็มที่	เชื่อ บ้าง	ไม่ค่อย เชื่อ	ไม่เชื่อ เลย
ง1. ท่านเชื่อในสิ่งต่อไปนี้หรือไม่				
1.1 ท่านเชื่อไหมว่า คนเราทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้อง ได้ชั่ว				
1.2 ท่านเชื่อหรือไม่ว่า เวรย่อมระงับด้วยการไม่จอง เวร				
1.3 ท่านเชื่อหรือไม่ว่าทำบุญวันนี้ ผลบุญย่อมตอบแทน ในวันหน้า				
1.4 ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ชาดิหน้ามีจริง				
1.5 ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ธรรมะย่อมชนะอธรรม				
1.6 ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ชีวิตคนเราสั้นนักจึงควรหา ความสุข ไล่ตัวให้เต็มที่				
1.7 ท่านเชื่อหรือไม่ว่าการมีเงินมีทองดีกว่าการเป็น ผู้มีศีลธรรมแต่ยากจน				
1.8 ท่านเชื่อหรือไม่ว่า ผู้ชายไทยควรบวชเรียนเพื่อ ทดแทนคุณพ่อแม่ก่อนแต่งงาน				
	บาป มาก	บาป บ้าง	บาป น้อย	ไม่บาป เลย
ง2. ท่านคิดว่าการกระทำต่อไปนี้บาปหรือไม่				
2.1 คนที่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเพื่อเอามาเป็นอาหาร				
2.2 คนที่พูดปดเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด				
2.3 คนที่กระทำผิดต่อลูกเมียผู้อื่น				
2.4 คนที่ลักขโมยเขากินเพื่อเอาเงินมาซื้ออาหาร				
2.5 คนที่ดื่มสุรายาเมาเป็นประจำ				

ง3. ท่านได้กระทำการต่าง ๆ ต่อไปนี้บ่อยหรือไม่

3.1 ท่านติดบาตรบ่อยไหม

3.2 ท่านไปทำบุญที่วัดบ่อยไหม

3.3 ท่านสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนบ่อยไหม

3.4 ท่านเคยถือศีลห้าบ่อยไหม

3.5 ท่านเคยถือศีลแปดบ่อยไหม

3.6 ท่านเคยไปทอดผ้าป่าบ่อยไหม

3.7 ท่านเคยไปทำบุญทอดกฐินบ่อยไหม

3.8 ท่านเคยทำทานบ่อยไหม

3.9 ท่านเคยฟังเทศน์ ฟังธรรมทางวิทยุ โทรทัศน์
บ่อยไหม

3.10 ท่านเคยสั่งสอนลูกหลานให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ
บ่อยไหม

บ่อย	บางครั้ง บางครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			
.....			

จบการสัมภาษณ์

- ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ -

แบบสัมภาษณ์บุตรสาว (อายุ 15-19 ปี)

หมวด จ. ข้อมูลทั่วไป (ของบุตรสาว)

- จ1. ขณะนี้คุณอายุเท่าไร (นับถึงวันสัมภาษณ์) เกิดวันที่
อายุ ปี เดือน
- จ2. คุณเรียนหนังสือจบชั้นอะไร
จบชั้น
- จ3. ขณะนี้คุณประกอบอาชีพอะไร (อาชีพหลักหรืองานที่ทำส่วนใหญ่)
.....
- จ4. คุณใช้เวลาส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบ้านหรือออกไปทำงานนอกบ้าน (เช่น เข้าไปเย็นกลับ
หรือออกไปรับจ้างหรือค้าขายครั้งละหลาย ๆ วัน)
/ / ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในบ้าน
/ / ส่วนใหญ่ทำงานเข้าไปเย็นกลับ
/ / ส่วนใหญ่ออกจากบ้านไปครั้งละหลาย ๆ วัน

หมวด ฉ. องค์ประกอบของครอบครัว

- ฉ1. ในบ้านนี้มีคนอาศัยอยู่ทั้งหมดกี่คน (นับรวมตัวคุณด้วย)
มีทั้งสิ้น คน

ฉ2. คนเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับคุณทางใด (เช่น เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นอา เป็นลุง เป็นพี่สาว ฯลฯ)

กา / ในช่อง ☐ หน้าบุคคลที่อยู่ในครอบครัวนี้

ถ้ามีมากกว่า 1 คน ใส่จำนวนคนไว้หลังบุคคลเหล่านั้น

☐ พ่อ	☐ แม่
☐ ปู่	☐ ย่า
☐ ตา	☐ ยาย
☐ ลุง	☐ ป้า
☐ น้องชาย	☐ น้องสาว
☐ อาผู้ชาย	☐ อาผู้หญิง
☐ พี่ชาย	☐ พี่สาว
☐ น้องชาย	☐ น้องสาว
☐ ญาติผู้ชาย	☐ ญาติผู้หญิง
☐ ผู้อาศัย (ผู้ชาย)	☐ ผู้อาศัย (ผู้หญิง)
☐ คนใช้ (ผู้ชาย)	☐ คนใช้ (ผู้หญิง)

ฉ3. คุณมีพี่น้องทั้งหมดกี่คน (ไม่นับรวมตัวคุณ) ขอทราบอายุแต่ละคนด้วย
มีพี่น้องทั้งหมด คน

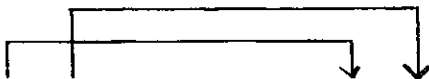
อายุของพี่น้องแต่ละคน/ เป็นปี

	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6
พี่ชาย คน						
พี่สาว คน						
น้องชาย ... คน						
น้องสาว ... คน						

หมวด ๘. ความรู้เรื่องเพศศึกษาและแหล่งความรู้

ผู้สัมภาษณ์จะอ่านข้อความต่อไปนี้ แต่ละข้ออย่างช้า ๆ ขอให้คุณกรุณาตอบว่า ข้อความ
ที่อ่าน ถูกหรือผิดใช่หรือไม่ใช่จริงหรือไม่จริง และกรุณาบอกด้วยว่าคุณทราบเรื่องนี้จากใครหรือ
แหล่งใด กรุณาบอกทุกแหล่ง (เช่นทราบจาก พ่อ แม่ พี่สาว เพื่อนผู้ชาย เพื่อนผู้หญิง ญาติผู้หญิง
ทราบจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ภาพยนตร์ หรือเห็นตัวอย่างจากผู้อื่น)

ข้อความ				
	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ทราบจากใครหรืออะไร
๘1. ผู้หญิงที่หลับนอน (ร่วมเพศ) กับ ผู้ชายเป็นครั้งแรกมีโอกาสตั้งท้องได้				
๘2. สิ่งที่สามารถยืนยันได้แน่นอนที่สุดว่า ผู้หญิงตั้งท้องหรือไม่คืออาการคลื่นไส้ อาเจียน				
๘3. ผู้ชายที่อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป ไม่สามารถทำให้ผู้หญิงท้องได้				
๘4. เฉพาะผู้ชายเท่านั้นที่มีอารมณ์ ทางเพศเมื่อดูภาพยนตร์หรือ หนังสือโป๊				
๘5. การใช้ถุงยางอนามัยในเวลา ร่วมเพศ สามารถป้องกัน โรคเอดส์ได้				
๘6. การทำหมันเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ถาวร				

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่ทราบ	ทราบจากใครหรืออะไร
๗7. ผู้ชายที่ทำหมันแล้วมักหมดสมรรถภาพทางเพศ				
๗8. การทำแท้งด้วยการกินยาขับเลือดจะได้ผล 100 เปอร์เซ็นต์				
๗9. เวลาที่มีประจำเดือนห้ามออกกำลังกาย				
๗10. ประจำเดือนคือเลือดเสียในช่องคลอด				
๗11. ทารกในครรภ์อยู่ในมดลูกของมารดา				
๗12. ผู้หญิงมีโอกาสตั้งครรภ์ได้ไม่ว่าจะเป็นช่วงไหนของรอบเดือน				
๗13. วิธีคุมกำเนิดที่เหมาะสมกับวัยรุ่นมากที่สุด คือการใส่ห่วงอนามัย				
๗14. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดทำให้ประจำเดือนมาสม่ำเสมอ				
๗15. ผู้หญิงจำเป็นต้องมีความสุขในการร่วมเพศจึงจะเกิดการตั้งครรภ์ได้				
๗16. การคุมกำเนิดทำให้สุขภาพไม่แข็งแรง				

หมวด ญ. ความสัมพันธ์กับเพื่อน

- ญ1. คุณมีเพื่อนสนิท ทั้งเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิงทั้งหมดกี่คน มีทั้งหมด คน
เป็นเพื่อนผู้ชาย (รวมแฟนด้วย) คน เป็นเพื่อนผู้หญิง คน
- ญ2. กรุณาบอกว่าเพื่อนผู้หญิงที่สนิทที่สุดของคุณชื่ออะไรบ้าง กรุณาออกมา 3 คนที่สนิทที่สุด และ
ในบรรดาเพื่อนสนิททั้ง 3 คนที่กล่าวถึงแล้วนี้ คุณมีโอกาสพบปะพูดคุยกับเพื่อนแต่ละคนบ่อย
หรือไม่ กรุณาออกเป็นรายบุคคลตามชื่อที่คุณบอกไว้ ตามลำดับ
- 1 พบบ่อย 2 บางครั้งบางครั้ง 3 นาน ๆ ครั้ง 4 ไม่เคยเลย

	1	2	3	4
เพื่อนคนที่ 1 ชื่อ				
เพื่อนคนที่ 2 ชื่อ				
เพื่อนคนที่ 3 ชื่อ				

หมวด ๑ คำนิยมทางเพศ

ต่อไปนี้เป็นการเล่นคำกับแบบเปิดอก ไม่มีผู้อื่นฟังอยู่ด้วย ขอให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่เพราะผู้วิจัยต้องการรู้ว่าวัยรุ่นสมัยนี้คิดเห็นอย่างไร คำตอบของคุณเราจะเก็บไว้เป็นความลับ ไม่บอกให้ผู้อื่นทราบแต่จะใช้เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

แนวทางการสัมภาษณ์

๑1. คุณคิดว่าผู้หญิงเราอายุสักเท่าไรจึงสมควรจะมีแฟน และสมควรแต่งงานเมื่ออายุเท่าใด
ทำไมหรือเพราะอะไร
.....
.....
.....
.....
.....
๑2. สำหรับผู้ชาย ควรมีแฟนเมื่ออายุสักเท่าไร และแต่งงานอายุเท่าใด ทำไมต้องอายุเท่านั้น
.....
.....
.....
.....
.....
๑3. สมมติว่าคุณมีแฟน (หรือมีแล้ว) เขามาชวนคุณให้ไปเที่ยวกับเขาคุณจะไปหรือไม่
- ถ้าไปคุณจะไปเวลาใด กลางวันหรือกลางคืน
- คุณจะชวนใครไปบ้าง
.....
.....
.....
.....
.....

ฏ4. ถ้าผู้ชายคนนั้นชวนคุณไปเที่ยวกันสองต่อสอง คุณจะไปหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

ฏ5. เมื่อใดคุณจึงจะยอมไปกับเขาสองต่อสอง ต้องใช้เวลาคบกันนานเท่าใด
จึงจะไว้เนื้อเชื่อใจกัน

.....

.....

.....

.....

.....

ฏ6. ถ้าคุณจะไปเที่ยวกับเขา คุณจะขออนุญาตพ่อแม่คุณหรือไม่

- จะขอ เพราะอะไร

.....

.....

- ไม่ขอ เพราะอะไร

.....

.....

ฏ7. คุณคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่ยังไม่แต่งงานกัน สามารถจับมือถือแขนกันได้หรือไม่
เพราะเหตุใด

- ถ้าเป็นแฟนกันแล้ว ได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

๗8. คุณคิดว่าผู้หญิงจำเป็นต้องบริโภคผลิตภัณฑ์จนถึงวันแต่งงานหรือไม่

- ทำไมจึงจำเป็น

.....

.....

- ทำไมจึง ไม่จำเป็น

.....

.....

๗๙. คุณคิดว่าการอยู่กินกันก่อนแต่งงานเป็น เรื่องปกติธรรมดาของคนหนุ่มสาวสมัยนี้ หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

กฎ 10. คุณคิดว่า ผู้หญิงผู้ชายควรคบกันนานแค่ไหนจึงจะมีเพศสัมพันธ์ (หลับนอน) กันโดยไม่ใช้
 สำลีกรรยากัน

10.1 ในกรณที่กำลังจะแต่งงานกัน

.....

.....

.....

10.2 ในกรณีที่รักกัน แต่ยังไม่คิดแต่งงานกัน

.....

.....

.....

10.3 ในกรณีที่ถูกใจกัน แต่ไม่รักกัน

.....

.....

.....

10.4 ในกรณีที่รู้จักกันนานพอสมควร

.....

10.5 ในกรณีที่เพิ่งรู้จักกัน

.....

ฏ11. คุณคิดว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างฉาบฉวย (เช่น ได้เสียกันเพียงครั้งเดียว) แล้วเลิกกันไป ผู้หญิงจะเสียหายหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

ฏ12. คุณเคยได้ยิน ได้ฟัง เรื่องการคุมกำเนิดหรือไม่ การคุมกำเนิดคืออะไร

- การคุมกำเนิดคืออะไร

.....

.....

- คุณเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดหรือไม่

.....

.....

ฏ13. คุณรู้จักการทำแท้งหรือไม่ การทำแท้งเป็นวิธีคุมกำเนิดอย่างหนึ่งใช่หรือไม่ ถ้าไม่ใช่ การทำแท้งคืออะไร

.....

ญ14. คุณเคยได้ยิน หรือรู้จักใครที่ทำแท้งหรือไม่ ถ้าเคย เธอผู้นั้นทำแท้งเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

ญ15. ในกรณีที่ผู้หญิงกับผู้ชายที่ยังไม่แต่งงานกันแต่ได้เสียกัน ผู้หญิงเกิดตั้งท้อง คุณคิดว่าผู้หญิงคนนั้นควรทำอะไร หรือหาทางออกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ญ16. ถ้าผู้หญิงคนนั้นตัดสินใจทำแท้ง คุณคิดว่าเธอทำบาปหรือไม่

- ถ้าบาป เพราะอะไร

.....

.....

- ถ้าไม่บาป เพราะอะไร

.....

.....

ญ17. คุณคิดว่าในกรณีหรือเงื่อนไขใดที่การทำแท้งไม่บาป เพราะอะไร

17.1 กรณีที่ผู้หญิงถูกข่มขืน

.....

.....

.....

17.2 กรณีที่ผู้ชายไม่รับผิดชอบ

.....

.....

.....

17.3 กรณีที่ไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ (ยังไม่พร้อม)

.....

17.4 กรณีที่ยังเป็นนักเรียนอยู่

.....

17.5 กรณีที่การตั้งครรภ์เป็นอันตรายต่อผู้เป็นมารดา

.....

17.6 กรณีที่การตั้งครรภ์เป็นการทำร้ายจิตใจผู้เป็นมารดา

.....

จบการสัมภาษณ์

- ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ -

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางจรรยา	ชื่อสกุล (สมบุรณ์ทรัพย์) เศรษฐบุตร
เกิดวันที่		30 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2490
สถานที่เกิด		ตำบลบางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน		บ้านเลขที่ 47 ซอยวัฒนานิเวศน์ 5 ถนนสุทธิสาร-รัชดา แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ 10310
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน		ผู้ช่วยศาสตราจารย์, รองผู้อำนวยการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน		สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา กิ่งอำเภอกุสุมาลย์ นครปฐม 73170
ประวัติการศึกษา		
พ.ศ. 2506		มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนชลกันยานุกูล ชลบุรี
พ.ศ. 2508		มัธยมศึกษาปีที่ 5 (แผนกศิลปะ) จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พ.ศ. 2512		อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์) จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2513		ประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาประวัติศาสตร์ จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2516		M.A. (Sociology) จาก Middle Tennessee State University, U.S.A.
พ.ศ. 2536		กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ทุนวิจัย		ทุนอุดหนุนการวิจัย "ทุนภูมิพล" จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุนสนับสนุนการวิจัย ของ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล